ഡെറാഡൂണിലെ വനം ഗവേഷണകേന്ദ്രത്തിലുൾപ്പെടെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിലും ഇന്ത്യയ്ക്കായുള്ള കർമ്മപദ്ധതിയുടെ പൂർണ്ണപതിപ്പ് ലഭ്യമല്ലെന്നാണ്. പിന്നീട് എനിക്കത് ലഭിച്ചത് ഓക്സ്ഫോഡിലെ കോമൺവെൽത്ത് ഫോറസ്ട്രി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ നിന്നാണ്. ബസ്താറിലെ പ്രകൃതിദത്തമായ 'സാൽ'വനങ്ങൾ വെട്ടിവെളുപ്പിച്ച് പൈൻമരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ പരിപാടിയിട്ടപ്പോൾ നിരവധി ഗിരിവർഗ്ഗ ഗ്രൂപ്പുകൾ അതിനെ എതിർത്തു. ഈ പദ്ധതിയെ പറ്റി പഠിക്കാൻ നിയുക്തമായ കമ്മിറ്റിയിൽ ഞാനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തിയ പൈൻ തോട്ടത്തിലെ ഉയർന്ന ഉൽപ്പാദനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പൈൻ നട്ടുപിടിപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചത്. എന്നാൽ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിശോധനയിൽ ഈ തോട്ടം നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായാണ് മനസ്സിലായത്. ഇതു സംബന്ധിച്ച വ്യക്തമായ രേഖകൾപോലും ലഭ്യമല്ലായിരുന്നു. ആ മൊത്തം സംഭവവും ഒരു വൻ തട്ടിപ്പായിരുന്നു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ വനങ്ങൾ/ വന്യജീവികൾ/ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ?

ഇന്ത്യയെ കീഴടക്കിയ സമയത്ത് ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യയെ വിശേഷിപ്പിച്ചത് വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഒരു സമുദ്രവും വന്യജീവികളുടെ ആവാസകേന്ദ്രവുമെന്നാണ്. ഈ പൈതൃകത്തെ അട്ടിമറിച്ചത് കോളനി വാഴ്ചയിൽ തുടക്കം കുറിച്ച ശാസ്ത്രീയമാനേജ്മെന്റ് എന്ന സംവിധാനമാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ശേഷം ഈ നശീകരണത്തിന് ആക്കം വർദ്ധിക്കുകയാണുണ്ടായത്. സ്വകാര്യവനങ്ങൾ സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തു. അതുവരെ എത്തിപ്പെടാൻ കഴിയാതിരുന്ന ഉൾവനങ്ങളിലേക്ക് വികസനപദ്ധതികളുടെ പേരിൽ റോഡുണ്ടാക്കി വനാധിഷ്ഠിത വ്യവസായങ്ങളുടെ വനം കൊള്ളയടിക്കുന്നത് അനിയന്ത്രിതമായി തുടർന്നു. ഇതെല്ലാം ഭരണവർഗ്ഗത്തിന്റെ താല്പര്യത്തിനുവേണ്ടി ആയിരുന്നു. നിർദ്ധനരായ ഗ്രാമീണർക്കോ ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹത്തിനോ ഇതിൽ യാതൊരു പങ്കുമില്ലായിരുന്നു. പക്ഷെ, പഴി മുഴുവൻ അവർക്കായിരുന്നുതാനും.

ഈ വിഭാഗങ്ങളെ ബലിയാടാക്കിയതിന് ഉത്തമ ഉദാഹരണമാണ് മുൻബോംബെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്ന ഉത്തരകന്നട ജില്ലയിലെ ഗ്രാമീണവനങ്ങളുടെ കഥ. ഇന്ത്യൻ വന നിയമം (1927) പ്രകാരം റിസർവ്വ് വനങ്ങൾ വില്ലേജ് വനങ്ങളായി കൈമാറ്റം ചെയ്യാനുള്ള വകുപ്പനുസരിച്ച് 1930ൽ സ്ഥാപിച്ചതാണ് ചിത്രാഗി, മുറൂർ-കല്ലാബി, ഹലകാർ വില്ലേജ് ഫോറസ്റ്റുകൾ. ഈ 3 വില്ലേജുകളുടെയും വർഷങ്ങളായുള്ള മെച്ചപ്പെട്ട സാമൂഹ്യതല മാനേജ്മെന്റിനെ പ്രകീർത്തിച്ചുകൊണ്ട് 1922ലെ ജില്ലയിലെ വനം പരാതി അന്വേഷണ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരുന്നു ഇത്. ഭാഷാസംസ്ഥാന രൂപീകരണത്തോടെ ഉത്തരകന്നട ജില്ല കർണ്ണാടകത്തിൽ ചേർക്കുന്നതുവരെ ഈ സംവിധാനം നന്നായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു.കർണ്ണാടകവനം നിയമത്തിൽ വില്ലേജ് വനങ്ങൾക്ക് വകുപ്പില്ലെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് വില്ലേജ് വനം കമ്മിറ്റികളെ പിരിച്ചുവിടാൻ കർണ്ണാടക വനംവകുപ്പ് നോട്ടീസ് നൽകി. നോട്ടീസ് ലഭിച്ച് 15 ദിവസം കൊണ്ട് ചിത്രാഗി ഗ്രാമവാസികൾ അവിടത്തെ ഇടതൂർന്നവനം മുഴുവൻ നശിപ്പിച്ചു. ഹലകാറിലെയും മുറൂർ-കല്ലാബേയിലെയും ആളുകൾ അപ്പീൽ നൽകി. ഹലകാറിലെ ജനങ്ങൾ 28 വർഷം കേസ് നടത്തി വിജയിച്ചു. അവിടത്തെ വില്ലേജ് വനങ്ങൾ ഇന്നും അവർ നന്നായി പരിപാലിക്കുന്നു.

സരിസ്കയിലെ കടുവകളെ സംബന്ധിച്ച് 6 വർഷം മുൻപ് നടന്ന സി.ബി.ഐ. അന്വേഷണത്തിൽ കണ്ടെത്തിയത് ഔദ്യോഗിക കൂട്ടായ്മയോടെ അല്ലാതെ കടുവകളെ വേട്ടയാടാൻ കഴിയില്ലെന്നാണ്. എന്നാൽ ഒറ്റ ഉദ്യോഗസ്ഥനെപ്പോലും ഇതിന്റെ പേരിൽ ഇതുവരെ പിടികൂടിയിട്ടില്ല. നിരവധി ഗ്രാമവാസികളെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തു പോലീസ് തല്ലിച്ചതച്ചു.

ഈയിടെ വന്ന ഒരു വാർത്ത ചുവടെ ചേർക്കുന്നത് കാണുക (ബോക്സ്-4)

ബോക്സ് 4: ഷോലവന നശീകരണത്തെ സംബന്ധിച്ചഅന്വേഷണം

വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ച് കൊടൈക്കനാലിലെ ഷോലവനങ്ങളുടെ ഒരു ഭാഗം വെട്ടിനശിപ്പിച്ചു. ഒരു റിസോർട്ട് നിർമ്മിക്കുന്നതിന് അനധികൃതമായി റോഡുവെട്ടാൻ വേണ്ടി ആയിരുന്നു ഇത്. വനം വകുപ്പിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ പെരുമാൾ മലൈ ഡിവിഷനിലെ കടുവ ഷോല (നിത്യഹരിതം) റിസർവ്വ് വനത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം പ്രാദേശിക വനം ഉദ്യോഗസ്ഥർ തന്നെ വെട്ടിമാറ്റി. ഇതു സംബന്ധിച്ച് കൊടൈക്കനാൽ സിരുമലൈ ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷനിലെ ജില്ലാ ഫോറസ്റ്റ് ആഫീസിൽ കെ.പളനിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥസംഘം അന്വേഷണം നടത്തി റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിച്ചു.

റിപ്പോർട്ടു പ്രകാരം അടുക്കം വില്ലേജിലെ സ്വകാര്യഭൂമിയിൽ നിന്ന് 3000 അക്കേഷ്യ മരങ്ങൾ മുറിക്കാൻ ഡിണ്ടിഗൽ ജില്ലാ ഭരണകൂടം അനുമതി നൽകി. ഇതിന്റെ മറവിൽ സ്വകാര്യ ഭൂഉടമ 362 കി.മീ. നീളവും 3.50 മീറ്റർ വീതിയുമുള്ള പുതിയൊരു റോഡുവെട്ടി. വലിയ യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചാണ് റോഡ് നിർമ്മിച്ചത്. തടസ്സമായിനിന്ന എല്ലാ ഷോലവനവൃക്ഷങ്ങളും മൂടോടെ പിഴുതുമാറ്റി. വൻപാറകൾ ഡൈനമിറ്റ് വച്ച് പൊട്ടിച്ചു നീക്കി.

കൊടൈക്കനാൽ അസിസ്റ്റന്റ് ഫോറസ്റ്റ് കൺസർവേറ്റർ 2011 മാർച്ച് 24 ന് ടൈഗർ ഷോല റിസർവ്വ് വനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ മാത്രമാണ് ഈ സംഭവം പുറംലോകമറിയുന്നത്. അദ്ദേഹം ഉടൻതന്നെ ഇത് കൊടൈക്കനാൽ ജില്ല ഫോറസ്റ്റ് ആഫീസറെ അറിയിച്ചു. വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഒരു കേസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും രണ്ട് തൊഴിലാളികളെ പിടികൂടുകയും ചെയ്തു. മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ മുന്നിൽ ഹാജരാക്കാൻ കൊണ്ടുപോകവെ ഇവരിലൊരാൾ ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇതായിരുന്നു ഇതു സംബന്ധിച്ച ഔദ്യോഗിക വിശദീകരണം.

യഥാർത്ഥ കുറ്റവാളികളെ പിടികൂടാൻ കഴിയാത്തതുമൂലം കേസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ വൈകി. റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനുപയോഗിച്ച യന്ത്രങ്ങൾ പിടിച്ചെടുക്കാൻ കഴിയാതിരുന്നതും ഇതു സംബന്ധിച്ച് ജില്ലാ ഫോറസ്റ്റ് ആഫീസർക്ക് യഥാസമയം റിപ്പോർട്ട് നൽകുന്നതിൽ ഫോറസ്റ്റ് റെയിഞ്ചർ വരുത്തിയ വീഴ്ചയും റിപ്പോർട്ടിൽ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഷോലവനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം അറിയാമായിരുന്നിട്ടും റിസർവ് വനത്തിലൂടെ റോഡുവെട്ടാൻ അനുവദിച്ചതും യൂക്കാലിപ്റ്റസ് മരങ്ങൾ മുറിക്കാൻ അനുവദിക്കും മുൻപ് ജില്ലാ ഫോറസ്റ്റ് ആഫീസർ സ്ഥലം പരിശോധിക്കാതിരുന്നതും കൃത്യവിലോപം തന്നെ.

പരിശോധന നടത്തിയ സ്പെഷ്യൽ ടീം കണ്ടെത്തിയ വലിയ നിയമലംഘനങ്ങളിൽ ചിലതാണിത്. ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയ വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പേരുകളും റിപ്പോർട്ടിൽ എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

"ടൈഗർ ഷോല റിസർവ്വ് വനത്തിലൂടെ വെട്ടിയ റോഡ് സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലൂടെയാണ് വെട്ടിയതെന്ന് വരുത്തിത്തീർത്ത് വനഭൂമി സ്വകാര്യവ്യക്തിക്ക് അടിയറ വയ്ക്കാനും ശ്രമം നടന്നു എന്നത് അധിക്ഷേപാർഹമാണെന്നും" റിപ്പോർട്ടിൽ പറയുന്നു.

ഇവിടെ 20 ഹെക്ടർ വന ഭൂമിയാണ് സ്വകാര്യ പട്ടയ ഭൂമിയാക്കാൻ ശ്രമം നടന്നത്.

സാമ്പത്തിക കാര്യക്ഷമത

ഇന്ത്യയുടെ പരിമിതമായ സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങൾ പാഴാക്കുന്ന പ്രവർത്തനമാണ് പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളും സർക്കാരും നടത്തുന്നത്. ഇതു സംബന്ധിച്ച് ചില നിർണ്ണായക പഠനങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിലുള്ള ഒന്നാണ് ഉത്തരഖണ്ഡിലെ വാൻ പഞ്ചായത്ത് മാനേജ്മെന്റും സർക്കാരിന്റെ ആപേക്ഷിക കാര്യക്ഷമതയും സംബന്ധിച്ച് സോമനാഥൻ നടത്തിയ പഠനം. സർക്കാർ മാനേജ്മെന്റിനെ അപേക്ഷിച്ച് ചെലവ് കുറവും കാര്യക്ഷമത കൂടുതലുമാണ് സമൂഹമാനേജ്മെന്റിനെന്നതിന് ശക്തമായ തെളിവുകൾ വേണ്ടുവോളമുണ്ട്. വാൻ പഞ്ചായത്തുകൾ വനസംരക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമതയിൽ സർക്കാരിനോളം നില്ക്കുമ്പോൾ ചെലവ് അതിന്റെ 1/10 മാത്രം മതി. പഞ്ചായത്ത് വനങ്ങളിൽ വൃക്ഷങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന നാശനഷ്ടം റിസർവ് ഫോറസ്റ്റിലേതിനേക്കാൾ ഗണ്യമായ അളവിൽ കുറവാണ് എന്ന് പഠനം വ്യക്തമാക്കുന്നു. (Baland et al, 2008)

ഭരണപരമായ ഗുണമേന്മ

പീഢനം

വനം-വന്യജീവി വകുപ്പിന്റെ ഭരണപരമായ ഗുണമേന്മ നുമുക്കൊന്നു പരിശോധിക്കാം. വനംവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ അവരുടെ നിയന്ത്രണഅധികാരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ഗ്രാമീണരേയും ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹത്തെയും പീഢിപ്പിക്കുകയും കൊള്ളയടിക്കുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. രാജ്യം മുഴുവൻ ഈ രീതിയിലാണ് കാര്യങ്ങൾ നടക്കുന്നതെന്ന് എല്ലാവർക്കും അറിയാമെങ്കിലും ഇതൊന്നും ശരിയായി രേഖപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചില്ല. മഹാരാഷ്ട്രയിലെ 'ഗട്ചിരോളി',നന്ദർബാർ ജില്ലകളിലെ വനാതിർത്തിയിലുള്ള ഗ്രാമീണരുമായി മാധവ് ഗാഡ്ഗിൽ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഓരോ വർഷവും ഈ ഗ്രാമവാസികളിൽ നിന്ന് പല രൂപത്തിലും ഇനത്തിലും 1500 മുതൽ 3000 രൂപവരെ തട്ടി

യെടുക്കുന്നതായാണ് റിപ്പോർട്ട്. ഇന്ത്യയിൽ 2 കോടിയോളമാളുകൾ ഇതുപോലെ വനാതിർത്തിയിൽ ജീവിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവർ ഒരു വർഷം ശരാശരി 1000 രൂപ വീതം നൽകിയാലും 2 ബില്യൺ രൂപയുടെ ഒരു അധോലോക സമ്പദ്ഘടനയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഔദ്യോഗിക പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുന്നതിലെ വീഴ്ച

ഇന്ത്യയിലിന്ന് ഗിരിവർഗ്ഗ ഭൂമികളിലും മറ്റുമാണ് പ്രകൃതി അങ്ങേയറ്റം കനിഞ്ഞനുഗ്രഹിക്കുന്നത്. എന്നാൽ പ്രകൃതിയുടെ ഈ സമ്പത്തിനരികിൽ കഴിയുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങൾ ദാരിദ്ര്യവും പോഷകാഹാര കുറവും മൂലം ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നു. സമ്പന്നതയുടെ നടുവിലെ ദാരിദ്ര്യം എന്ന ഈ അവസ്ഥയ്ക്ക് മാറ്റമുണ്ടാകണം. പ്രകൃതിയെ സംരക്ഷിക്കുകയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് നമ്മുടെ സ്വന്തം ജനതയെ ശത്രുക്കളായി കണ്ടുകൊണ്ടല്ല. നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലെ പല ഘടകങ്ങളും നമ്മുടെ ഭരണസംവിധാനവും ഇന്നത്തെ പ്രകൃതിദത്തമായ ലോകത്ത് പല മുറിവുകളും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണ്. ആകയാൽ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ അച്ചടക്കത്തോടും കാര്യക്ഷമമായും വിനിയോഗിക്കാൻ നാം പഠിക്കണം. പ്രകൃതിയോടടുത്തു കഴിയുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ മേൽ നിയന്ത്രണമേർപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഇത് നേടാൻ കഴിയില്ല. പരിസ്ഥിതിയുടെ ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിൽ ഈ സമൂഹങ്ങൾക്ക് വലിയൊരു പങ്കുവഹിക്കാനുണ്ട്. പ്രകൃതിദത്തമായ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹം ശ്രദ്ധവയ്ക്കുന്നത് ഇന്ന് വിരളമാണ്. ഇതിനുകാരണം ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ കാലം മുതൽ തന്നെ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളിന്മേൽ ജനങ്ങൾക്ക് അവകാശം നിഷേധിക്കുകയും തുടക്കത്തിൽ കോളനിവാഴ്ചയുടെ താല്പര്യത്തിനുവേണ്ടിയും പിന്നീട് വ്യാവസായിക, നഗരതാല്പര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയും ഇവ അടിയറവച്ചതാണ്. ഓരോ വർഷവും നൂറുകണക്കിന് രൂപവിലയുള്ള അച്ചാറുണ്ടാക്കാൻ മാങ്ങ തരുന്ന വലിയ മാവുകൾ പ്ലൈവുഡ് വ്യവസായത്തിന് നൽകുന്നത് വെറും 6 രൂപയ്ക്കാണ്. ഇത്തരം തലതിരിഞ്ഞ പ്രോത്സാഹനങ്ങളും പ്രകൃതിയിലെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ജനങ്ങളുടെ താല്പര്യം നശിപ്പിച്ചു.

ഭാഗ്യവശാൽ ഇപ്പോൾ കാറ്റ് തിരിഞ്ഞടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. സംയുക്ത വനം മാനേജ്മെന്റ്,പഞ്ചായത്ത് രാജ് പട്ടികമേഖലകളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നത്, സസ്യഇനങ്ങളും കർഷകന്റെ അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്ന നിയമം, ജൈവവൈവിദ്ധ്യനിയമം, പട്ടിക വർഗ്ഗം മറ്റ് പരമ്പരാഗത വനവാസികളുടെ വനാവകാശ നിയമം, തുടങ്ങിയവ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളിന്മേൽ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് ഗണ്യമായ അവകാശങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ട്. ഈ അവകാശങ്ങൾക്കൊപ്പം ചില കടമകളുമുണ്ട്. പ്രകൃതി സമ്പത്ത് സുസ്ഥിരമാം വിധവും കാര്യക്ഷമമായും വിനിയോഗിക്കുക എന്ന ഉത്തരവാദിത്വമാണത്. അതേ സമയം പ്രകൃതിയെ സംരക്ഷിക്കുകയും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതോടൊപ്പം നിത്യവൃത്തിക്ക് വകകണ്ടെത്താനും മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതി സഹായിക്കുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ നിയമങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ഒരു സംയോജിത രീതിയിൽ വിനിയോഗിച്ചാൽ വലിയ നേട്ടമുണ്ടാക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയും.

ഈ ജനാധിഷ്ഠിത നിയമത്തെപറ്റി പലർക്കും പല തെറ്റിദ്ധാരണകളുമുണ്ട്. അവർ ഭയപ്പെടുന്നത്

- ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരും മറ്റ് പരമ്പരാഗതവനവാസികൾക്കും നൽകുന്ന അവകാശം വൻതോതിൽ മരംമുറിക്കാൻ ഇടയാക്കും.
- ഈ നിയമം വന്യജീവികളെയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും.
- സാമൂഹ്യവന വിഭവങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി വിനിയോഗിക്കാനുള്ള ശേഷി ഗിരിജനങ്ങൾക്കും വനവാസികൾക്കുമില്ല.
- വനവാസികളുടെ ഭൂമി പുറത്തുനിന്നുള്ളവർ തട്ടിയെടുക്കാനും പ്രകൃതി സമ്പത്തിനാൽ സമ്പന്നമായ ഭൂമി കയ്യേറാനും ഇത് ഇടയാകും.

പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് പകരം സർക്കാർ സംവിധാനത്തിന് കൂടുതൽ അധികാരം നൽകിയാൽ എന്തായിരിക്കും സംഭവിക്കുക എന്ന് നാം ആലോചിക്കണം.? ഇങ്ങനെ ചെയ്താൽ വനത്തെയും വന്യജീവികളെയും ഇതിനേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ സംരക്ഷിക്കുമോ? പുറത്തു നിന്നുള്ളവരുടെ കയ്യേറ്റം അവസാനിക്കുമോ? സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരമുള്ള കഴിഞ്ഞ 6 ദശകങ്ങളിലെ നമ്മുടെ അനുഭവം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷുകാർ ആദ്യമായി ഇവിടെ കാലുകുത്തുമ്പോൾ വൃക്ഷങ്ങളുടെ സമുദ്രം എന്നവർ വിശേഷിപ്പിച്ച ഇന്ത്യയിലെ വനങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥ എന്താണ്.?

- സ്വകാര്യവനം ഉടമകളുടെ കൈവശമായിരുന്ന രാജ്യത്തെ ഭൂവിസ്തൃതിയുടെ 11% വനം അധികൃതർക്ക് കൈമാറിയപ്പോൾ കാര്യങ്ങൾ നടത്തുന്നതിലെ കാലതാമസവും അഴിമതിയും വൻതോതിലുള്ള വനനശീകരണത്തിന് കാരണമായി.
- വികസന പദ്ധതികളിലൂടെ വന്ന റോഡുകൾ മുൻപ് എത്തിപ്പെടാൻ കഴിയാതിരുന്ന ഉൾവനങ്ങളിലെ സർക്കാർ വനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള തടിവെട്ട് എളുപ്പമാക്കി.
- വന അധിഷ്ഠിത വ്യവസായങ്ങൾക്ക് മുളയും പൾപ്പിനുവേണ്ടിയുള്ള വൻവൃക്ഷങ്ങളും വെറും തുച്ഛമായ വിലയ്ക്ക് നൽകിയത് ഈ വിഭവങ്ങളുടെ മൊത്തം നാശത്തിലേക്ക് വഴിതെളിച്ചു.
- ഡോ. സലിം അലിയുടെയും ശ്രീമതി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടേയും അഭിപ്രായത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വനം വികസന കോർപ്പറേഷനുകൾ ഫലത്തിൽ വനം നശീകരണകോർപ്പറേഷനുകളായി. ഇവയ്ക്കു പകരം വനങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കാതെ നിലവിലുള്ള പ്രകൃതിദത്തമായ സമ്പന്നവനങ്ങൾ വെട്ടിനശിപ്പിച്ചു.
- പല കാരണങ്ങൾ പറഞ്ഞ് വിശുദ്ധ വനങ്ങൾ വെട്ടിനശിപ്പിച്ചതിൽ മുഖ്യപങ്ക് വനംവകുപ്പിനാണ്.
- വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ജനങ്ങൾ ശത്രുക്കളെപ്പോലെ കാണുമ്പോഴും വീരപ്പനെപോലുള്ള കൊടുംകുറ്റവാളികൾ കർണ്ണാടകത്തിലെയും തമിഴ്നാട്ടിലെയും ചന്ദനക്കാടുകൾ കൊള്ളയടിച്ചും കൊമ്പനാനകളെ വേട്ടയാടിയും നിരവധി സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ വധിച്ചും ആർക്കും പിടിക്കാൻ കഴിയാതെ 2 ദശകങ്ങൾ നാടിനെ വിറപ്പിച്ച് കഴിഞ്ഞുകൂടി.
- സർക്കാർ ആവശ്യാനുസരണം സമ്പത്തിക സഹായം നൽകിയ 'സരിസ്ക കടുവ സങ്കേത'ത്തിലെ മുഴുവൻ കടുവകളെയും വേട്ടയാടി. ജീവനോടെയുള്ള കടുവകളുടെ എണ്ണം സംബന്ധിച്ച് തെറ്റായ വിവരങ്ങൾ നൽകിയതല്ലാതെ സർക്കാർ സംവിധാനം അതിനപ്പുറം മറ്റൊന്നും ചെയ്തില്ല.
- വനം അധികൃതരുടെ ജനവിരുദ്ധ നയങ്ങൾ മൂലം വളരെ സമ്പന്നമായ വന്യജീവി സങ്കേതമായ 'ക്യോലാദേവ് ഘാനാ" നാഷണൽ പാർക്ക്പോലും അവതാളത്തിലായി.

തുടർച്ചയായി തെറ്റായ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നൽകുകയും ജനകീയ സംഘടനകളെ ദുർബലപ്പെടുത്താൻ പരമാവധി ശ്രമിക്കുകയും അഴിമതി സംവിധാനത്തിലേക്ക് ആളുകളെ കോ-ഓപ്റ്റ് ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും ഇതിനെ അതിജീവിച്ചുകൊണ്ട് നമ്മുടെ ജനങ്ങൾ ഈ രംഗത്ത് എന്തു പങ്ക് വഹിച്ചു എന്ന് പരിശോധിക്കുന്നത് നന്നായിരിക്കും.

- രാജ്യത്തുടനീളം മുഖ്യ ജൈവവിഭവങ്ങളായ പല വൃക്ഷങ്ങളും ഇന്നും ധാരാളം നിലനിൽക്കുന്നു.
- ജനങ്ങൾ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന കേരളത്തിലെ തീരദേശങ്ങളിലെ വിശുദ്ധവനങ്ങളിൽ പുതിയ പല പുഷ്പ സസ്യങ്ങളും ഇന്നും നാം കണ്ടെത്തുന്നു.
- കുരങ്ങുകളും മൂങ്ങകളുമെല്ലാം ഇന്നും രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തും ജീവിക്കുന്നു.
- 'ചിൻക്കാര', 'ബ്ലാക്ക്ബക്ക്' , ' നിൽഗായ്' എന്നിവയുടെ എണ്ണം യഥാർത്ഥത്തിൽ കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മൃഗങ്ങളെ വേട്ടയാടുന്നവരെ പിടികൂടുന്നതിൽ ജനങ്ങൾ വലിയൊരു പങ്ക് വഹിക്കുന്നുണ്ട്.
- രാജസ്ഥാനിൽ 'ഒറാൻസ്' പോലെയുള്ള സാമൂഹ്യവനവിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നത് ജനങ്ങളാണ്.
- നാഗാലാന്റിൽ മിക്ക സാമൂഹ്യവനങ്ങളുടെയും നടത്തിപ്പ് കാര്യക്ഷമമാണ്.
- ഉത്തരാഞ്ചലിൽ വാൻ പഞ്ചായത്തുകളാണ് വനവിഭവങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്.
- മധ്യഭാരതത്തിലെ നിരവധി ഗ്രാമസമൂഹങ്ങൾ നേരത്തെ അവർക്ക് അവകാശമുണ്ടായിരുന്ന വനവിഭവങ്ങൾ നന്നായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.
- കർണ്ണാടകത്തിലെ 'ഹലകാർ'പോലെയുള്ള വില്ലേജുകളിൽ സർക്കാർ സംവിധാനത്തിന്റെ ആക്രമണങ്ങളെ അതിജീവിച്ചും വില്ലേജ് വനങ്ങൾ നന്നായി സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്.

- രത്നഗിരി ജില്ലയിലെ കർഷകർ അവരുടെ സ്വകാര്യ വനങ്ങൾ നന്നായി സംരക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്.
- ഒറീസയിൽ സ്വയം രൂപീകൃതമായ ആയിരക്കണക്കിന് വനം സംരക്ഷണസമിതികൾ സാമൂഹ്യ സംരക്ഷണത്തിൻ കീഴിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള വനങ്ങൾ നന്നായി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

(സ്വിറ്റ്സർലൻഡിലെ ഇന്നത്തെ വനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും സാമൂഹ്യവനഭൂമികളിൽ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചെടുത്തതാണെന്നത് പ്രത്യേകം പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു.)

പ്രാദേശിക ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ ആരോഗ്യം നിലനിർത്തുന്നതിന്റെ പ്രയോജനം നിശ്ചയമായും പ്രദേശവാസികൾക്കാണ്. ഈ ജൈവആവാസ വ്യവസ്ഥയെ ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി സംരക്ഷിക്കാനും കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും കഴിയുന്നതും അവർക്കുതന്നെ. ഈ ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ സംബന്ധിച്ച പ്രാദേശികമായ പ്രത്യേക അറിവുള്ളവർ ഇവരാകയാൽ അവ വേണ്ടവിധം സംരക്ഷിച്ച് വളർത്താനും ഇവർക്കാണ് കഴിയുക.

നമ്മുടെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് സംരക്ഷിക്കാനും അതേ സമയം തന്നെ ജനജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ ജനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള ധാരാളം അവസരം ഇന്നുണ്ട്. വനനിയമങ്ങളുടെ അന്തസത്ത അക്ഷരത്തിലും ആശയത്തിലും ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് പ്രവർത്തിക്കാൻ നാം സന്നദ്ധരാകണം.

വനങ്ങളുടെ പരിസരത്ത് ജീവിക്കുന്ന നിർദ്ധനരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുമായ ജനങ്ങൾക്കുകൂടി വനവല്ക്കരണത്തിന്റെ പ്രയോജനം ലഭ്യമാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് 20 വർഷങ്ങൾക്കുമുൻപ് സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ് പരിപാടി തയ്യാറാക്കിയത് പക്ഷെ അതിന് പോരായ്മകൾ പലതായിരുന്നു.

- അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള വനങ്ങളിൽ ആ വില്ലേജിലെ എല്ലാ താമസക്കാരും മാനേജ്മെന്റിലും വനഉല്പന്നങ്ങളിലും അവകാശം നൽകിയിരുന്നില്ല. സംയുക്തമാനേജ്മെന്റ് ഗ്രൂപ്പിൽ നിന്ന് നിർദ്ധനരായ ഗ്രാമവാസികളെ പൂർണ്ണമായി ഒഴിവാക്കിയായിരുന്നു.
- സംയുക്തമാനേജ്മെന്റ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് വ്യക്തമായൊരു കാലാവധി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വനം വകുപ്പിന് ഏതു സമയത്തും അവരുടെ നിയന്ത്രണം ഏറ്റെടുക്കാമായിരുന്നു. ഇതുമൂലം വനത്തിൽ നിക്ഷേപം നടത്തി വികസിപ്പിച്ച് സംരക്ഷിക്കാൻ അവർക്ക് താൽപര്യം കുറവായിരുന്നു.
- മാനേജ്മെന്റിൽ കൂടുതൽ നിയന്ത്രണങ്ങളോടെ ഇടപെടാനുള്ള അധികാരം ഇപ്പോഴും സംസ്ഥാന വനം വകുപ്പിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്.

വനസംരക്ഷണം നിരീക്ഷിക്കാനുള്ള സുതാര്യമായൊരു സംവിധാനം നിലവിലില്ല. ആകയാൽ സംയുക്ത വനം മാനേജ്മെന്റിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വിലയിരുത്താനാവശ്യമായ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ നമ്മുടെ കൈവശമില്ല. വികേന്ദ്രീകരണ മാനേജ്മെന്റിന്റെ മെച്ചപ്പെട്ടൊരു മാതൃക ഉത്തരഖണ്ഡിലെ 'കുമയൂണി'ൽ (Kumaun) 1930 ൽ ആരംഭിച്ച വാൻ പഞ്ചായത്ത് സംവിധാനമാണ്. സർക്കാർ മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ചെലവ് കുറവും ഫലപ്രാപ്തികൂടിയതുമാണ്. സാമൂഹ്യമാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനമെന്നതിന് കുമയൂണിൽ നിന്ന് ശക്തമായ തെളിവ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാൻ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വനം സംരക്ഷണസംവിധാനം സർക്കാരിന്റേതിനോളം ഫലപ്രദവും അതിന്റെ പത്തിലൊന്നു മാത്രം ചെലവ് വരുന്നതുമാണ്. ഈ നിഗമനം ശരിവയ്ക്കുന്ന മറ്റൊരു പഠനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയത് വൃക്ഷനശീകരണം വാൻ പഞ്ചായത്ത് വനങ്ങളിൽ റിസർവ്വ് വനങ്ങളിലേതിനേക്കാൾ വളരെ കുറവാണെന്നാണ്.

2006 ലെ വനാവകാശനിയമം ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരും മറ്റ് വനവാസികൾക്കും അവകാശമെന്ന നിലയിലാണ് വനങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യമാനേജ്മെന്റ് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളത്. പക്ഷെ, സാമൂഹ്യമാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനത്തിന്റെ ഘടനയും അധികാരവും നിയമത്തിൽ വ്യക്തമല്ല. കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ ധനതത്വശാസ്ത്രത്തിലെ നോബൽജേതാവായ എലിനൊർ ഓസ്ട്രോമിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ സാമൂഹ്യമാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനത്തിന്റെ രൂപരേഖ മെച്ചപ്പെടുത്താതിരുന്നാൽ മാത്രമേ വനങ്ങളുടെ ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ ഉപയോഗത്തിന് അത് പ്രോത്സാഹനമാകൂ.

ഇന്ത്യയിൽ വനങ്ങൾക്കടുത്ത് ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന മുഴുവൻ പ്രദേശങ്ങൾക്കും വേണ്ടി നന്നായി രൂപകല്പന ചെയ്ത ഒരു സാമൂഹ്യ മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം നടപ്പാക്കണം. ഇതിലൂടെ സംരക്ഷിത – റിസർവ്വ്ഡ് വനങ്ങളുടെ ഭരണപരമായ ചെലവിൽ 90% വരെ ലാഭിക്കാനും വനങ്ങൾക്കരികെ ജീവിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമം ഉയർത്താനും കഴിയും.

ബോക്സ് 5 : സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ്; പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നിന്നുള്ള ഒരനുഭവം

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ദക്ഷിണ കന്നടയിലുള്ള ബൽത്തങ്ങാടിയിലെ നാഗരിക സേവ ട്രസ്റ്റ് കർണ്ണാടകയിലെ കുന്തപുര ഡിവിഷനിൽ സംയുക്ത വനംമാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ (1993) വളരെ സജീവമായിരുന്നു. വനങ്ങളുടെ വികസനത്തിലും സംരക്ഷണത്തിലും ജനകീയപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്താൽ കഴിയുമെന്നതിനാൽ കർണ്ണാടക വനം വകുപ്പിലെ ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരായ എം.എൽ. റാംപ്രകാശ്, കെ.എൻ. മൂർത്തി എന്നിവർ വില്ലേജ് വനം സമിതികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിൽ തല്പരരായിരുന്നു. ബൽത്തങ്ങാടി താലൂക്കിലെ 'ഷീർലാലു' വില്ലേജിലാണ് ആദ്യസമിതി രൂപീകരിച്ചത്. 'വെനുരു' റേഞ്ചിൽ 11 സമിതികൾ രൂപീകരിക്കാൻ നാഗരിക ട്രസ്റ്റ് സഹായിച്ചു. സ്വന്തം അധികാരവും നിയന്ത്രണവും നഷ്ടപ്പെടുമെന്നു ഭയന്ന വനം വകുപ്പിലെ മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഇതിനെ ശക്തമായി എതിർത്തു. എന്നാൽ മേല്പറഞ്ഞ 2 ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പ്രതിബദ്ധതമൂലം കുന്തപുര ഡിവിഷനിൽ ഈ സമ്മർദ്ദങ്ങളെയെല്ലാം അതിജീവിച്ച് 100 സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചു. തൊട്ടടുത്ത മംഗലാപുരം ഡിവിഷനിൽ സർക്കാരിതര സംഘടനകളുടെയും നാഗരിക ട്രസ്റ്റിന്റെയും എതിർപ്പ് അവഗണിച്ചുകൊണ്ടും തടിവ്യാപാരികളുടെ പിന്തുണ ആർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടും 25 സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചു. അവസാനം ഈ സമിതികളെല്ലാം യാതൊരു ജനപങ്കാളിത്തവുമില്ലാതെ വനം വകുപ്പിന്റെ കീഴിലായി.

വില്ലേജ് വനം സമിതികളും ജൈവവൈവിദ്ധ്യനിയമ പ്രകാരം രൂപീകരിച്ച ജൈവവൈവിദ്ധ്യ മാനേജ്മെന്റ് സമിതികളും തമ്മിൽ യാതൊരു ഏകോപനവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ രണ്ട് സമിതികളുടെയും ചുതലകളും അധികാരങ്ങളും വ്യക്തമായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. പ്രതീക്ഷയ്ക്കൊത്ത് ഉയർന്നില്ലെങ്കിൽപോലും ജൈവ വൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റ് സമിതികൾ ഏറെ ജനാധിപത്യസ്വഭാവവും പങ്കാളിത്ത സ്വഭാവവും ഉള്ളവയായിരുന്നു. ജൈവവൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റ് സമിതി വിപുലീകരിച്ച് വില്ലേജ് വനം സമിതികളുടെ മേഖലകൂടി അവയ്ക്ക് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരികയോ വനം സമിതികൾ അവയിൽ ലയിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യണം.

ഇതുമൂലം കൂടുതൽ പങ്കാളിത്തവും ഉത്തരവാദിത്തവും ഉണ്ടാകും.

സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ് സാമൂഹ്യ വനം മാനേജ്മെന്റ് ആക്കി മാറ്റുക

ദേശീയ വനം നയത്തിൽ 1988 മുതൽ തന്നെ വനം നയത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം പ്രാദേശിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറുകയാണെന്ന് അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. റവന്യൂ വരുമാനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് നയത്തിൽ രണ്ടാം സ്ഥാനമേ കല്പിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ജൈവ വൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണം, വനത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു, ഉൽപ്പാദന ക്ഷമത കൂട്ടുക തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാനായി സ്ത്രീകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജനങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു വൻ ജനകീയ കൂട്ടായ്മയ്ക്ക് രൂപം നൽകണമെന്നാണ് നയം ശുപാർശ ചെയ്തത്.

ഈ നയത്തിന്റെ അനന്തര ഫലമാണ് 1990കളിൽ കേന്ദ്ര വനം-പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയം, അധ:പതിച്ച വനങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റ് സ്കീമുകൾക്ക് രൂപം നൽകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് സർക്കുലർ അയച്ചത്.

സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റ് പരീക്ഷണം പല സ്ഥലങ്ങളിലും പല അനുകൂല ഫലങ്ങളുണ്ടാക്കിയെങ്കിലും പരിമിതികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. കമ്മിറ്റിയുടെ എക്സ് ഒഫീഷ്യോ സെക്രട്ടറിയായ വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് ദൈനംദിന കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്. മറ്റ് തീരുമാനങ്ങൾ വനം വകുപ്പാണ് കൈകൊണ്ടിരുന്നത്. അവരുടെ പ്രധാന ശ്രദ്ധ പെട്ടെന്ന് വളരുന്ന ഇനം മരങ്ങൾ നട്ടുപിടിപ്പിക്കുന്നതിലായിരുന്നു. ചില ഉഭയകക്ഷി കരാറുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടങ്ങിയവ ആയിരുന്നതിനാൽ അതിന്റെ ഫണ്ട് തീരുന്നതോടെ പദ്ധതിയും അവസാനിക്കുമായിരുന്നു.

വില്ലേജിലെ വിരലിലെണ്ണാവുന്ന 'ഉന്നതർ' ആനുകൂല്യങ്ങൾ കയ്യടക്കുന്ന വളരെ ഗൗരവമുള്ള പ്രശ്നം എല്ലാ പങ്കാളിത്ത സർക്കാർ പരിപാടികളിലും (വാട്ടർ ഷെഡ് വികസനം പോലെ) സംഭവി

ക്കുന്നതാണ്. വനം മാനേജ്മെന്റിൽ പ്രത്യേകിച്ചും. കാരണം, പൊതുവായ വിഭവങ്ങൾ എങ്ങനെ പങ്കിടണമെന്ന് ചിന്തിക്കുന്ന വ്യത്യസ്ത താല്പര്യക്കാരാണിവിടെ ഉള്ളത്. വനിതകൾ, വിറക് കയറ്റിറക്ക് തൊഴിലാളികൾ, വന ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നവർ, മരവ്യാപാരത്തിൽ നിന്ന് ലാഭം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവർ എന്നിവരെല്ലാം ഇതിലുൾപ്പെടും.

ഉന്നതരുടെ ഇടപെടൽ കൊണ്ട് ദോഷം സംഭവിക്കുന്നത് പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾക്കാണ്. യഥാർത്ഥ ജനപങ്കാളിത്തത്തെ മറികടന്ന് ഇവരെക്കൊണ്ട് പദ്ധതി ലക്ഷ്യം നേടുന്നത്, വനംവകുപ്പിനും സൗകര്യമാണ്.

വനഅവകാശനിയമത്തിലെ 3 (1) (i) വകുപ്പുപ്രകാരം സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റിന് കീഴിൽ വരുന്ന പ്രദേശങ്ങളും വില്ലേജ് മാനേജ്മെന്റിന് കീഴിൽ വരുന്ന വനങ്ങളും ഒരു സാമൂഹ്യവിഭവമായികണ്ട് സമൂഹം കൈകാര്യം ചെയ്യണം. വനം വകുപ്പ് ഇതിന് സംരക്ഷണവും സാങ്കേതിക പിന്തുണയും നൽകണം. സുസ്ഥിര വിനിയോഗവും സംരക്ഷണ നിബന്ധനകളും ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം.

വന അവകാശ നിയമപ്രകാരം സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റ് ഏറ്റെടുക്കാൻ ഗ്രാമസഭയോ സമൂഹമോ തയ്യാറാകുന്നില്ലെങ്കിൽ സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റ് സമിതികളെ ഗ്രാമസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ സർക്കാർ ഏകപക്ഷീയ തീരുമാനമെടുക്കണം. അങ്ങനെ ആയാൽ സമിതി അംഗങ്ങളെ ജനാധിപത്യപരമായ രീതിയിൽ ഗ്രാമസഭ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിയും. മുൻ അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് സർക്കാർ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കുമെന്നും സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റിനെ കൂടുതൽ ജനാധിപത്യപരവും പങ്കാളിത്തപരവും ആക്കുമെന്നും പാവപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിതാവശ്യങ്ങൾക്ക് മുന്തിയ പരിഗണന നൽകുമെന്നും ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ചെറുകിട വനം ഉല്പന്നങ്ങളിലൂടെ അതിജീവനത്തിന് സഹായം

സാമൂഹ്യ വനമാനേജ്മെന്റിനെയും പങ്കാളിത്ത സംയുക്ത വനമാനേജ്മെന്റിനെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ പരമാവധി ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുമ്പോഴും പ്രാദേശിക സമൂഹം ഉപയോഗിക്കുന്ന വലിയൊരളവ് വനങ്ങളും ഇവയുടെ പ്രവർത്തന പരിധിക്ക് വെളിയിലാണ്. ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിലും മാനേജ്മെന്റ് സമിതികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും 1988 ലെ വനനയമനുസരിച്ച് വന ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉല്പാദനം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. വനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം സമൂഹത്തിന് കൈമാറുന്നതിന്റെ നിയമപരിരക്ഷ കൊണ്ടുമാത്രം ശേഖരിക്കുന്ന വനവിഭവങ്ങളുടെ അളവിലും ഗുണമേന്മയിലുമുള്ള കുറവുകളും വരുമാനനഷ്ടവും പരിഹരിക്കാൻ കഴിയില്ല. വനനശീകരണം, സമ്മിശ്ര വനങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തുള്ള മനുഷ്യനിർമ്മിത വനങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നത്, നിയന്ത്രണചട്ടക്കൂട്, വനവിഭവങ്ങളും വനവും വ്യവസായങ്ങൾക്കായി വിനിയോഗിക്കുന്നത് വിഭവങ്ങളുടെ വിപണനത്തിൽ സർക്കാർ ഏജൻസികളും കരാറുകാരും നടത്തുന്ന ചൂഷണം തുടങ്ങിയവയാണ് ഇതിന് കാരണം.

ആകയാൽ വന അവകാശിനിയമം നടപ്പാക്കുമെന്ന ഉറപ്പിന് പുറമെ വനവിഭവങ്ങൾ വനവാസികളുടെ ജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്താനായി പരസ്പര ബന്ധിതമായ 3 പ്രശ്നങ്ങൾ കൂടി പരിഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

1. വനവിഭവങ്ങളുടെ ഉല്പാദനം എങ്ങനെ വർദ്ധിപ്പിക്കാം.?
2. ഈ വിഭവങ്ങൾ പാവപ്പെട്ടവർക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നത് എങ്ങനെ?
3. ഇവയുടെ വിപണനത്തിലൂടെ ഇവരുടെ വരുമാനം എങ്ങനെ പരമാവധി ഉയർത്താം?

പല ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും ഉല്പാദനം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ അതിന് പരീക്ഷണങ്ങളും പ്രായോഗികതയും ഉണ്ടാകണം. ഇതിന് മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത വർദ്ധിപ്പിച്ച് പ്രകൃതിദത്ത വനപുനരുജ്ജീവനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും കുറ്റിച്ചെടുകളുടെയും കുറ്റിക്കാടുകളുടെയും മാനേജ്മെന്റിൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം. ഉദാഹരണത്തിന് മധ്യപ്രദേശിലെയും, ആന്ധ്രപ്രദേശിലെയും 'സാൽ' വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ മാനേജ്മെന്റ് കൊണ്ട് വനംവകുപ്പ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് തടിക്കുവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതാണ്. അതിനാൽ ഒരു കൂമ്പ് (shoot) മാത്രമേ വളരാൻ അനുവദിക്കൂ. എന്നാൽ ധാരാളം ശിഖരങ്ങളും ഇലയും ഉള്ള വൃക്ഷമാണിത്. നശിച്ച വനങ്ങളിലോ വില്ലേജിനോടടുത്തുള്ള കുന്നുകളിലോ ഈ വൃക്ഷം ശാഖോപശാഖകളോടുകൂടി വളരാൻ അനുവദിച്ചാൽ ശാഖകളും ഇലയും ഇന്ധനമായി ഉപയോഗിക്കാം.

ഫോറസ്റ്റ് സർവ്വീസ് മെച്ചപ്പെടുത്താൻ

വനഅവകാശനിയമവും സംയുക്ത വനം മാനേജ്മെന്റും ഫോറസ്റ്റർമാരും പ്രാദേശിക വനവാസികളും തമ്മിൽ അടുത്ത ബന്ധം പുലർത്തേണ്ടതിനാൽ വനം വകുപ്പിന് കൂടുതൽ മാനുഷിക പരിവേഷം ഉണ്ടാകണം. നിർഭാഗ്യവശാൽ വനം വകുപ്പിന്റെ ആന്തരിക സംസ്കാരം ഉദ്യോഗസ്ഥ ശ്രേണിയിലധിഷ്ഠിതവും ഏകാധിപത്യപരവുമാണ്. ഇന്ദിരാഗാന്ധി നാഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് അക്കാദമിയിലെ നല്ല പരിശീലനവും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഇൻസർവ്വീസ് കോഴ്സുകളും കൊണ്ട് ഈ കാഴ്ചപ്പാടിൽ മാറ്റം വരുത്താവുന്നതാണ്. ഇതും വനം വകുപ്പിലെ മറ്റ് നല്ല പരിപാടികളും ചുവടെ പറയുന്ന ഫലങ്ങൾ ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നവയായിരിക്കണം.

- വനവാസികളുമായി മെച്ചപ്പെട്ട ആശയവിനിമയം നടത്തുകയും അവരുടെ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹ്യവുമായ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന വനവൽക്കരണ പരിപാടികളുടെ ആസൂത്രണത്തിന്റെയും നടത്തിപ്പിന്റെയും എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും ഇവരെ പങ്കെടുപ്പിക്കണം. സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത വനവൽക്കരണപരിപാടികൾ അവർ സ്വയം ആസൂത്രണം ചെയ്തു നടപ്പാക്കുന്നതിനെ പിന്തുണയ്ക്കണം.
- സുസ്ഥിര കാർഷിക വികസനത്തിനും ജലസുരക്ഷിതത്വത്തിനുമായി അടിത്തറ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകണം.
- സംയോജിത ഭൂമി മാനേജ്മെന്റ് ആവശ്യമുള്ള വനവൽക്കരണത്തോടുള്ള നീർത്തട, ഭൂഭാഗസമീപനത്തിന്റെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പങ്ക്.
- കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, വനവൽക്കരണം എന്നിവ തമ്മിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ആശയവിനിമയം
- വനവൽക്കരണത്തെ സംബന്ധിച്ച പൊതുജനഅവബോധവും വനവൽക്കരണ പരിപാടികളിൽ ജനപങ്കാളിത്തത്തിന്റെ ആവശ്യവും.
- പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിൽ നിന്നുൾപ്പെടെ സ്വതന്ത്രമായ വൈദഗ്ധ്യത്തിലും വിജ്ഞാനത്തിലും ഊന്നിയുള്ള ഗവേഷണത്തിലധിഷ്ഠിതമായ പങ്കാളിത്തപരവും സുതാര്യവുമായ ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ.
- സങ്കീർണ്ണമായ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലുമുള്ള ശ്രദ്ധ. കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം,തദ്ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കൽ, സസ്യ-ജന്തുജാലങ്ങളുടെ ഭീഷണിനേരിടുന്ന ഇനങ്ങളെ നിലനിർത്താനും പുനരുദ്ധരിക്കാനും സഹായിക്കുക തുടങ്ങിയ നിരവധി വെല്ലുവിളികളെ നേരിട്ടുകൊണ്ടുതന്നെ അവയുടെ പൂർവ്വസ്ഥിതി പ്രാപിക്കാനുള്ള കഴിവിനെയും സാഹചര്യങ്ങളോട് ഇഴുകിച്ചേരാനുള്ള ശേഷിയേയും നിലനിർത്താൻ സഹായിക്കണം.

ബോക്സ് 6: വനഅവകാശ നിയമവും വാഴച്ചാലിലെ കാടരും (തൃശ്ശൂർ ജില്ല, കേരളം)

1. വളരെ പ്രാചീനമായ ഒരു ഗിരിവർഗ്ഗവിഭാഗമാണ് കാടർ.എങ്കിലും അവരുടെ സാമൂഹ്യമോ ആവാസകേന്ദ്രപരമോ ആയ അവകാശങ്ങൾ ഒന്നുംതന്നെ ചർച്ച ചെയ്യുകയോ സ്ഥാപിച്ചെടുക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല.
2. ഓരോ ആവാസകേന്ദ്രത്തിനുമുള്ള വന അവകാശ സമിതിയെ തെരഞ്ഞെടുത്തത് ചട്ടങ്ങൾ പാലിക്കാതെയും ഗ്രാമസഭകളെ ഒഴിവാക്കിയുമാണ്.
3. വന അവകാശനിയമത്തെയും ചട്ടത്തെയും അതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെയും പറ്റി കാടർക്കോ, ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പിനോ, വനംവകുപ്പിനോ കാര്യമായ വിവരമില്ല.
4. പദ്ധതികൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ തമ്മിൽ യാതൊരു ഏകോപനവുമില്ല.
5. ബോധവൽക്കരണത്തിനുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾ നടത്താതിരിക്കുകയോ നടത്തിയവ താഴേതട്ടിലേക്ക് എത്താതിരിക്കുകയോ ചെയ്യാം.

"ഇന്ത്യയിലെ ജാതികൾ: അതിന്റെ സ്വഭാവം, പ്രവർത്തനം, ഉത്ഭവം എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ജെ. എച്ച്. ഹട്ടൻ, കാടർ ഗിരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എടുത്തുപറയുന്നുണ്ട്. ഒരുപക്ഷെ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രാചീനമായ ഗിരിജനങ്ങളാണ് കൊച്ചി സംസ്ഥാനത്തെ കാടർ"

കാടർ ഗിരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം പലനരവംശ പഠനങ്ങളിലും വ്യക്തമായിട്ടുണ്ട്. ചാലക്കുടി നദീതടത്തിലെ വനങ്ങളിൽ മാത്രം കണ്ടിരുന്ന ഇവർ പ്രാചീന വേട്ടക്കാരും ഭക്ഷണം സമാഹരിക്കുന്നവരുമാണ്. സെൻസസ് പ്രകാരം ഇവരുടെ സംഖ്യ 1500ൽ താഴെയാണ്. പൂർണ്ണമായും വനത്തെയും ചെറിയ വന്യജീവികളെയും നദിയിലെ മത്സ്യങ്ങളെയും കിഴങ്ങുകൾ, തേൻ, മറ്റ് ചെറിയ വനഉല്പന്നങ്ങളേയും ആശ്രയിച്ച് കാട്ടിൽ തന്നെയാണ് ഇവരുടെ ജീവിതം. തോട്ടങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള വനനശീകരണവും അണക്കെട്ടുനിർമ്മാണവും മൂലം അവരുടെ കുടികൾ വെള്ളത്തിനടിയിലായതുകാരണം കഴിഞ്ഞ ഒന്നര നൂറ്റാണ്ടായി മാറി മാറി ഇപ്പോളവർ നദിയുടെ പ്രധാന താഴ്വരയിൽ സ്ഥിരതാമസമാണ്. വാഴച്ചാൽ ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷനിലെ 413 ചതുരശ്ര കിലോ മീറ്ററിൽ 8 കാടർ കുടികളാണ് അവശേഷിക്കുന്നത്. ഇവയിൽ 2 എണ്ണം - വാഴച്ചാൽ, പൊകലപ്പാറ കുടികൾ, ആതിരപ്പിള്ളി ജലവൈദ്യുത പദ്ധതിയുടെ തന്ത്രപ്രധാനഭാഗത്താണത്രെ. അവരുടെ യഥാർത്ഥ വന ആവാസ കേന്ദ്രം പലപ്പോഴായി നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. മേൽപ്പറഞ്ഞ 2 കുടികളിലുള്ളവർ ഇപ്പോൾ ജീവിക്കുന്നത് സംസ്ഥാന വനം വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള വനസംരക്ഷണസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സഹായത്താലാണ്.

കാടരുടെ നിയമ അവബോധം

പൊകലപ്പാറ, വാഴച്ചാൽ കുടികളിലെ ഏതാനും പേരൊഴിച്ചാൽ മറ്റുള്ളവർക്കാർക്കും വനഅവകാശനിയമത്തെ പറ്റിയോ അതിന്റെ സാദ്ധ്യതകളെ പറ്റിയോ യാതൊരു വിവരവുമില്ല, അറിയാവുന്ന രണ്ടോ മൂന്നോ കാടർക്ക് ഇങ്ങനെ ഒരു നിയമമുണ്ടെന്നും അത് അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ പുന:സ്ഥാപിക്കാനും അംഗീകരിക്കാനും വേണ്ടിയുള്ളതാണെന്നും മാത്രമേ അറിയൂ. അവർക്ക് അർഹതപ്പെട്ട വിവിധ വനഅവകാശങ്ങളെപ്പറ്റിയും നിയമത്തിന്റെ രണ്ടാം അദ്ധ്യായത്തിലെ മൂന്നാം വകുപ്പുപ്രകാരം അവകാശപ്പെടാവുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളെ പറ്റിയും അവർക്ക് അറിവില്ല. ഗിരിവർഗ്ഗവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ അവകാശപ്പെടുന്ന ആനുകൂല്യഅവകാശ സംവിധാനം പരാജയമാണ്. വനാവകാശ നിയമത്തിൽ പറയുന്ന സബ്-ഡിവിഷൻ തല സമിതിയുടെ ചുമതലകൾ സംബന്ധിച്ചും മറ്റും അവബോധം സൃഷ്ടിച്ച ശേഷമായിരിക്കണമായിരുന്നു ആനുകൂല്യങ്ങൾ അവകാശപ്പെടാൻ. ഇത് ഒരിക്കലും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല.

കാടർക്ക് അവരുടെ സാമൂഹ്യഅവകാശത്തെ പറ്റി ഒരിക്കലും അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. 8 മുതൽ 10 ഏക്കർ വരെ സ്ഥലം ആവശ്യപ്പെടാൻ ഇവരോട് ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന നിയമം എന്തെന്ന് അറിയാതെ അവർ അത് അനുസരിക്കുന്നു.

ഇപ്പോൾ സ്ഥിതിയെന്ത്?

വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും കാടരിൽ നിന്നും ശേഖരിച്ച തെളിവുകൾ പ്രകാരം ഗ്രാമസഭകളെ ബന്ധപ്പെടുത്താതെയാണ് വനാവകാശ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചത്. നിയമത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ കാടരെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാതെ ആദ്യയോഗത്തിൽ തന്നെ ഗിരിവർഗ്ഗവകുപ്പ് വനഅവകാശ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചു. സമിതി അംഗങ്ങൾക്ക് ഇതു സംബന്ധിച്ച് പരിശീലനം നൽകുമെന്നാണ് വകുപ്പ് അധികൃതർ ആദ്യം അറിയിച്ചത്. എന്നാൽ ഒരു പരിശീലനപരിപാടിയും നടത്തിയില്ലെന്നാണ് അവർ പറയുന്നത്. ഗ്രാമസഭയിലൂടെ സമിതി അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് പകരം ജില്ലാകളക്ടറേറ്റിലെയും ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പിലെയും ആതിരപ്പള്ളിപഞ്ചായത്തിലെയും പ്രതിനിധികൾ കുടികൾ സന്ദർശിച്ച് യോഗം നടത്തി സമിതി അംഗങ്ങളെ നിശ്ചയിക്കുകയാണുണ്ടായത്. നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥചെയ്തിട്ടുള്ള സാമൂഹ്യഅവകാശങ്ങളെ പറ്റി അവർ വിവരിച്ചില്ല. കുറച്ച് വനഭൂമി ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ അത് തരാമെന്നുമാത്രം ഉദ്യോഗസ്ഥർ അവരോട് പറഞ്ഞു.

ചില കോളനികളിൽ സമിതി അംഗങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഇവർക്ക് ഫോറം പൂരിപ്പിച്ചു നൽകിയത്.

എന്നാൽ ഏറെ സ്ഥലത്തും പ്രൊമോട്ടർമാരാണ് ഈ ജോലി ചെയ്തത്. ഗിരിവർഗ്ഗവകുപ്പിന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണം ഇവരുടെ കുടികൾക്കടുത്തുള്ള 8 മുതൽ 10 വരെ ഏക്കർ സ്ഥലത്തിന് ഇവർ അപേക്ഷ നൽകി. പൂരിപ്പിച്ചഫോറങ്ങൾ പഞ്ചായത്തിൽ നൽകിയത് അവർ ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പിന് കൈമാറി.സമിതി അംഗങ്ങളെ അറിയിക്കാതെ റവന്യുവകുപ്പ് ഓരോ കോളനിയിലും സർവ്വെ നടത്തിയത് ചില തർക്കങ്ങൾക്ക് കാരണമായി.

ഇത് നടപ്പാക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ നിർണ്ണായക ഘട്ടത്തിലൊന്നും വനം വകുപ്പിനെ ബന്ധപ്പെടുത്തിയില്ല. നിയമപ്രകാരം ഗ്രാമസഭകൾക്ക് സബ്ഡിവിഷൻ തല സമിതി മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകണം. വനാവകാശ സമിതി അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും ആനുകൂല്യങ്ങൾക്കുള്ള അപേക്ഷ വാഴച്ചാൽ ഡിവിഷനിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത ശേഷമാണ് സബ് -ഡിവിഷൻ തല സമിതിയുടെ ആദ്യയോഗം ചേർന്നത്. ഈ യോഗത്തിൽ ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരോ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങളോ പങ്കെടുത്തില്ല. വന അവകാശസമിതി അംഗങ്ങളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് വനം വകുപ്പും അറിഞ്ഞില്ല. അപേക്ഷ ഫയൽ ചെയ്യും മുൻപ് വനഅവകാശ സമിതികൾക്ക് സബ് -ഡിവിഷൻ സമിതി എന്തെങ്കിലും വിവരമോ ഭൂപടമോ നൽകിയില്ല. വനവിഭവങ്ങളുടെ കസ്റ്റോഡിയൻ വനം വകുപ്പായതിനാൽ ഓരോ കുടിയിലെയും ഭൂമിയുടെ വിശദാംശങ്ങളും സൂക്ഷ്മപ്ലാനുകളും അപേക്ഷ എപ്രകാരം പൂരിപ്പിച്ചു നൽകണമെന്ന വിവരങ്ങളും അവരുടെ കൈവശമുണ്ട്.

ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷനും ഇതു സംബന്ധിച്ച പരിശീലനം നൽകിയിരുന്നു. നിർഭാഗ്യവശാൽ ഈ പരിശീലനത്തിന്റെ പ്രയോജനം ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരിലെത്തിയില്ല.

ആതിരപ്പള്ളി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ഗ്രാമസഭ വിളിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നു. എന്നാൽ വന അവകാശ നിയമത്തെപറ്റി ചർച്ച ചെയ്യാനോ വനഅവകാശ സമിതി അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കാനോ പ്രത്യേകമായി ഗ്രാമസഭയോ ഊരുകൂട്ടമോ കൂടിയിട്ടില്ല. അംഗങ്ങളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിനുശേഷവും ഈ നിയമവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ ഗ്രാമസഭകളിൽ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടില്ല.

കാടർക്ക് അവർ ഇപ്പോൾ താമസിക്കുന്ന വനഭൂമിയിൽ രേഖാമൂലം അവകാശം സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതുതന്നെ ശരിയായ നടപടിക്രമം പാലിക്കാതെയും നിയമത്തെ പറ്റി കാടർക്ക് വേണ്ടത്ര അറിവ് പകർന്നു നൽകാതെയും വനം-ഗിരിവർഗ്ഗ വകുപ്പുകൾ തമ്മിൽ യാതൊരു ഏകോപിത പ്രവർത്തനവും ഇല്ലാതെയുമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

സാമൂഹ്യ അഥവാ ആവാസ അവകാശങ്ങൾ കാടരുമായി ചർച്ചചെയ്തിട്ടില്ല. ഡിവിഷനിലെ കാടർ കുടികളിലെല്ലാം ഇതുസംബന്ധിച്ച ഗൗരവതരമായ ചർച്ച നടത്തണം.

ജൈവവൈവിദ്ധ്യം

നൂറ്റാണ്ടുകളായി ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സൗഹൃദപരമായ ചില രീതികൾക്ക് ഇന്ത്യ രൂപം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പാരമ്പര്യം കൊണ്ടാണ് വിശുദ്ധകാടുകളുടെ രൂപത്തിൽ വനങ്ങൾ ഇന്നും പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നത്. നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ അരയാൽ പേരാൽ വൃക്ഷങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നതും നഗരങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും അണ്ണാൻ, കിളികൾ, എന്നിവയെ കൂട്ടത്തോടെ കാണാൻ കഴിയുന്നതും ഇതുകൊണ്ട് തന്നെ. ഇന്ത്യൻ സിംഹം നിലനിൽക്കുന്നത് ഗീർ നാഷണൽ പാർക്കിലാണ്. കടുത്ത എതിർപ്പിനിടയിലും ഇവയെ സംരക്ഷിച്ച ജുനഘട്ടിലെ നവാബിന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ രാജകീയ നായാട്ടുസ്ഥലമായിരുന്നു. ഇന്ത്യയിലിന്ന് നമ്മുടെ ഭൂമിയുടെ 4%ത്തിലേറെ വരുന്ന വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങളുടേയും ദേശീയപാർക്കുകളുടേയും ബയോസ്ഫിയർ റിസർവ്വുകളുടേയും ഒരു ശൃംഖല തന്നെയുണ്ട്. പഴയ ഇടതൂർന്ന വനങ്ങളുണ്ടായിരുന്ന ഒരു രാജ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഇത് വളരെ അഭിമാനാർഹമാണ്.എന്നാലിന്നത്തെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തോടുള്ള സർക്കാർ സഹായ സമീപനം കടുത്ത സമ്മർദ്ദത്തിന് വിധേയമാണ്. ഒരു പ്രധാന സംരക്ഷണ നടപടി എന്ന നിലയിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനുള്ള ആവശ്യങ്ങൾപോലും നിരാകരിക്കുന്നതിലായിരുന്നു ഇതിൽ പ്രാധാന്യം ഇത് ഗൗരവതരമായ സംഘർഷങ്ങൾക്ക് കാരണമായി. സംരക്ഷണത്തെ വികസനത്തിൽ നിന്ന് അകറ്റി നിർത്താനും ഇത് ശ്രമിച്ചു. എന്നാലിന്ന് പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങളുടെ വലിയൊരു ഭാഗം ഖനനത്തിനും മറ്റ് ചൂഷണാധിഷ്ഠിത വികസനത്തിനും തുറന്നുകൊടുക്കുന്ന ഭീഷണി നേരിടുന്നു.

പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങൾക്ക് പുറത്തുള്ള പ്രദേശത്തിന് ഇത് വലിയ ശ്രദ്ധ നൽകിയില്ല. വളർത്തു സസ്യങ്ങൾക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും ഭൂമിയിൽ ഇടം സംരക്ഷിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി അവഗണിക്കപ്പെട്ടു. പരമ്പരാഗതരീതികളായ വിശുദ്ധ വനങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ ജനതയുടെ പരിസ്ഥിതി വിജ്ഞാനം സംബന്ധിച്ച വ്യാപകമായ പ്രായോഗികത എന്നിവയെല്ലാം അവജ്ഞയോടെയാണ് കണ്ടത്.

സംരക്ഷിത മേഖലകളിലെ കർശന നിയന്ത്രണം മൂലമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ

ഇന്ത്യയിലെ വന്യജീവികൾ നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ ഭീഷണി പ്രാദേശിക സമൂഹവും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും ആണെന്ന് വനം വകുപ്പ് അധികൃതരും പട്ടണങ്ങളിലെ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തകരും വ്യാപകമായിവിശ്വസിക്കുന്നു. ഭരത്പൂർ ചതുപ്പിലെ അനുഭവം പോലെ ഇതും എത്ര വലിയ തെറ്റിദ്ധാരണയാണെന്ന് ബി.ആർ.ടി. ഹിൽസിലെ പഠനം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ആകയാൽ വനവാസികൾക്ക് വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങൾക്കുള്ളിലും നാഷണൽ പാർക്കുകളിലും വനഅവകാശനിയമം നൽകുന്ന അവകാശങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും ശരിയായ രീതിയിൽ പ്രാവർത്തികമാകുന്നു എന്ന് പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി ഉറപ്പുവരുത്തണം.

ബോക്സ് - 7 ഭരത്പൂരിലെ ദാരുണ വിധിത്തം

ഡോ. സലിം അലിയെ പോലെ പണ്ഡിതനായ ഒരു ശാസ്ത്രജ്ഞനും പ്രശ്നങ്ങൾ ആഴത്തിൽ പരിശോധിക്കാതെ ഈ കാഴ്ചപ്പാടിനോട് യോജിച്ചു എന്നത് നിർഭാഗ്യകരമാണ്. ദേശാടനപക്ഷികളുടെ പ്രമുഖ താവളമായ ഭരത്പൂർ ചതുപ്പു പ്രദേശമാണ് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുശേഷം 1950 കളിൽ ഡോ.സലിം അലിയുടെ ശ്രമഫലമായി സ്ഥാപിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ വന്യജീവി സങ്കേതം. ഡോ. അലി അവിടെ വർഷങ്ങളോളം തങ്ങി ആയിരക്കണക്കിന് ദേശാടനപക്ഷികളുടെ വിവരം ശേഖരിച്ചു. നൂറ്റാണ്ടുകളായി പ്രദേശവാസികൾ പുല്ലുശേഖരിക്കുകയും എരുമകൾ മേഞ്ഞുനടക്കുകയും ചെയ്ത പ്രദേശമാണ് ഭരത്പൂർ. എന്നിട്ടും സമ്പന്നമായ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ ആവാസകേന്ദ്രമായി ഇത് നിലനിന്നു. ഇതൊരു എരുമകളുടെ മേച്ചിൽപ്പുറം എന്ന അവസ്ഥ മാറ്റണമെന്ന് ഡോ. അലിക്ക് തോന്നി. ഇന്റർനാഷണൽ ക്രേൻ ഫൗണ്ടേഷനിലെ വിദഗ്ധരും ഇതിനെ പിന്തുണച്ചു. അങ്ങനെയാണ് 1982 ൽ ഇതൊരു ദേശീയ പാർക്കായി പ്രഖ്യാപിച്ചത്. ദേശീയ പാർക്കിന് ബാധകമായ കർശന വ്യവസ്ഥകൾ പ്രദേശവാസികളുടെ ജീവിതം വഴിമുട്ടിച്ചു. പകരം സംവിധാനം ഒരുക്കാതെ എരുമകളുടെ മേച്ചിൽ നിരോധിച്ചു. വ്യാപകമായ പ്രതിഷേധം ഉയർന്നുവന്നു. വെടിവെയ്പ്പിൽ ഏഴുപേർ കൊല്ലപ്പെട്ടു. പക്ഷെ നിരോധനം പിൻവലിച്ചില്ല.

ഈ ഇടപെടൽ തീർത്തും അപ്രതീക്ഷിതമായ ഫലമാണുണ്ടാക്കിയത്. ജലത്തിൽ വളരുന്ന ഒരിനം പുല്ലിന്റെ വളർച്ചയെ നിയന്ത്രിച്ചുനിർത്തിയിരുന്നത് എരുമകളുടെ മേച്ചിലാണ്. മേച്ചിൽ നിരോധിച്ചതോടെ ഈ പുല്ല് അനിയന്ത്രിതമായി വളരാൻ തുടങ്ങി. നാഷണൽ പാർക്ക് മാനേജ്മെന്റിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യമായ വാട്ടർ ഫൗൾ എന്ന പക്ഷിയുടെ സംരക്ഷണം അവതാളത്തിലായി. സൈബീരിയയിൽ നിന്ന് എത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന കൊറ്റികളുടെ എണ്ണവും ഗണ്യമായി കുറഞ്ഞു. ദേശീയപാർക്കിന് തൊട്ടടുത്തുള്ള ആഘാപൂർ വില്ലേജ് നിവാസികൾക്ക് പറയാനുള്ളത് വ്യത്യസ്തമായൊരു സംഭവമാണ്. സൈബീരിയൻ കൊറ്റികൾ മുൻപ് പ്രധാനമായും ഭക്ഷിച്ചിരുന്നത് മണ്ണിനടിയിലെ ചില ധാന്യങ്ങളും കിഴങ്ങുകളുമായിരുന്നു. ഗ്രാമവാസികൾ കിളയ്ക്കുമ്പോൾ മണ്ണ് ഇളകുന്നതിനാൽ കൊറ്റികൾക്ക് ഇവ കൊത്തിയെടുക്കാൻ എളുപ്പമായിരുന്നു. ഇവിടം ദേശീയ പാർക്കായി പ്രഖ്യാപിച്ചതോടെ മണ്ണ് കിളയ്ക്കാൻ കഴിയാതായി. ഇത് കൊറ്റികളുടെ ഭക്ഷണം മുട്ടിച്ചു. ഈ നിഗമനം കൂടുതൽ അന്വേഷണവിധേയമാക്കേണ്ടയുണ്ട്. (ഗാഡ്ഗിൽ et al. 2000)

ബോക്സ് - 8 ബിലിഗിരി രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലകൾ (BTR മലകൾ)

വനവാസികളുടെ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുന്നതുമൂലമുള്ള സാമൂഹ്യആഘാതം കൂടി വരുമ്പോൾ ജൈവവൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണത്തിനുള്ള ചെലവും ഏറിവന്നു. ഈ വസ്തുത വിപുലമായ ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമായിട്ടില്ല. വനം മാനേജ്മെന്റിന്റെ കേന്ദ്രീകൃത സംവിധാനം പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതിയോടും സന്ദർഭങ്ങളോടും ക്ലിപ്തമായ പ്രതികരണം സൃഷ്ടിക്കാൻ കാരണമായി. തീനിരോധനം, കൃഷിയുടെയും വനവിഭവ വിളവെടുപ്പിന്റെയും മാറ്റം എന്നിവപോലെയുള്ള ഏക മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം വനചരിത്രത്തെയും പരിസ്ഥിതിയെയും സംബന്ധിച്ച ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുടെ പ്രാദേശിക ധാരണയും അറിവും പൂർണ്ണമായി അവഗണിക്കപ്പെട്ടു. ഇത് വനം പ്രവർത്തനങ്ങളെ തകിടം മറിച്ചു. കർണ്ണാടകയിലെ മൈസൂർ ജില്ലയിലുള്ള ബി.ആർ.ടി മലകളുടെ കാര്യത്തിൽ ഇത് വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇന്ന് ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെ വിലമതിക്കുന്ന വനങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ചുപോന്ന പ്രാദേശികരീതികൾ വീണ്ടും ഏർപ്പെടുത്തണമെന്ന് പ്രദേശവാസികൾ തുടർച്ചയായി ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. വനത്തിനും വനസംരക്ഷണത്തിനും അവകാശം അനുവദിക്കുന്നത് വനങ്ങളുടെ പ്രാദേശികവും സന്ദർഭോചിതവുമായ മാനേജ്മെന്റിന് സഹായകമാകും. ജനത്തെ വനത്തിൽ നിന്ന് മാറ്റി നിർത്തിയതും വനവാസികളെ കയ്യേറ്റക്കാരായി ചിത്രീകരിച്ചതും അവകാശങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി നിഷേധിച്ചതും വന്യജീവികളെയും വനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് പ്രാദേശിക ജനസമൂഹത്തിൽ പ്രതികാരപരമായൊരു മനോഭാവം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു. വനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ സർക്കാർ നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾക്ക് വിപരീതഫലമുണ്ടായതിനു ഉദാഹരണങ്ങൾ നിരവധിയുണ്ട്. കുപിതരായ വനവാസികൾ ഉണക്കുസമയത്ത് വനങ്ങൾക്ക് പരമാവധി നാശനഷ്ടമുണ്ടാക്കാനായി വനങ്ങൾക്ക് തീയിട്ടു. വനംവകുപ്പിനെ പറ്റിക്കാനായി അസംതൃപ്തരായ പ്രദേശവാസികൾ തടി-വന്യമൃഗമാഫിയകളുമായി ചേർന്ന് വനനയത്തിന്റെ മറവിൽ നിഷേധിക്കപ്പെട്ട അവാർഡ്, വനം വകുപ്പിൽ നിന്ന് തട്ടിയെടുക്കാൻ അവർ ശ്രമിച്ചു. അപൂർവ്വം ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ സംരക്ഷണം വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് സംസ്ഥാന എൻഫോഴ്സ്മെന്റിനെ ഉപയോഗിച്ച് നേടിയതാണ്. അല്ലാതെ പ്രാദേശിക സമൂഹം നിയമവിധേയമായി സ്വയം നേടിയതല്ല. പ്രാദേശിക പ്രതിഷേധങ്ങളെ സ്റ്റാഫിനും, ഇന്ധനത്തിനും ആയുധങ്ങൾക്കും കൂടുതൽ ഫണ്ട് അനുവദിച്ച് സർക്കാർ അമർച്ച ചെയ്തു. സംരക്ഷണം പട്ടാളവൽക്കരിക്കുന്നത് വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഒരു ആഗോള പ്രതിഭാസമാണ്.

വനേതര ആവശ്യങ്ങൾ മന്ദീഭവിച്ചു

വനസംരക്ഷണത്തിന് വന അവകാശനിയമം നൽകിയ ഏറ്റവും വലിയ സംഭാവന വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി വനം വകമാറുന്നതിന്റെ ആക്കം കുറച്ചു എന്നതാണ്. കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം 2009ൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഒരു സർക്കുലറിൽ വനം വനേതര ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമസഭയുടെ രേഖാമൂലമുള്ള അനുമതി വാങ്ങുമെന്ന് സംസ്ഥാന വനം വകുപ്പുകളോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. ജനവാസമുള്ള വനപ്രദേശങ്ങൾ ഖനികൾക്കോ അണക്കെട്ടുകൾക്കോ വലിയ വികസനപദ്ധതികൾക്കോ വേണ്ടി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ വനാവകാശ നിയമപ്രകാരമുള്ള അവകാശങ്ങളിന്മേൽ തീർപ്പുകല്പിച്ചിരിക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥ അതുവരെ പെട്ടെന്ന് ക്ലിയറൻസ് ലഭിച്ചിരുന്ന പദ്ധതികൾക്ക് വലിയൊരു തടസ്സമായി. പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് പ്രക്രിയയും ഗ്രാമസഭയുടെ അനുമതി വേണമെന്ന നിർദ്ദേശവും വന അവകാശ നിയമം നടപ്പാക്കിയതും വികസനപദ്ധതികൾക്ക് അപ്രതീക്ഷിതമായ കോണിൽ നിന്നേറ്റ കനത്ത പ്രഹരമായി.

സാമൂഹ്യവനഅവകാശവും സംരക്ഷണവും

വന അവകാശ നിയമത്തെപറ്റി വളരെയധികം പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഈ വിഭാഗത്തിൽ ബിലിഗിരി രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രത്തിലെ വന്യജീവിസങ്കേതത്തിലെ അനുഭവത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് നിയമം നൽകുന്ന അവസരങ്ങളെ പറ്റിയാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. വനഭൂമിയിലും വന ഉല്പന്നങ്ങളിലും അവകാശവും മാനേജ്മെന്റിലും കാലാകാലങ്ങളായി നടന്നുവരുന്ന സംരക്ഷണ നടപടികളിലുള്ള അവകാശവും ലക്ഷ്യം വച്ചുള്ള അപൂർവ്വമായൊരു നിയമമാണ് വനഅവകാശനിയമം. വനനയം ബാധിക്കുന്ന വനവാസികളുടെ വനത്തിലെ നിലനിൽപ്പ് ഭദ്രമാണെന്ന് ഉറപ്പിക്കാൻ ഈ നിയമം ലക്ഷ്യമിടുന്നു. വ്യക്തികൾക്ക് ഭൂമിയിലുള്ള അവകാശം അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ചെറിയ അംശം മാത്രമാണെന്ന്

നിയമം അംഗീകരിക്കുന്നു. സാമൂഹ്യവനഅവകാശങ്ങളിന്മേലുള്ള അവകാശവാദങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. വനങ്ങളിലുള്ള പ്രാദേശിക ജനങ്ങളുടെ ആശ്രിതത്വവും ചരിത്രപരമായ അവരുടെ പാർശ്വവൽക്കരണവും അവകാശനിഷേധവുമാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

വനവാസികൾക്ക് അവകാശപ്പെടാവുന്ന അവകാശങ്ങളുടെ പട്ടിക വനഅവകാശനിയമത്തിന്റെ 3(1) വിഭാഗത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. 13 അവകാശങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ രണ്ടെണ്ണം ഭൂമിയിലുള്ള അവകാശത്തെ സംബന്ധിച്ചാണ്. ഇപ്പോൾ കൃഷി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വനഭൂമി , നേരത്തെ നിയമവിരുദ്ധമായി ഒഴിപ്പിക്കപ്പെട്ടവർക്ക് പകരം ഭൂമി, ഇതാണ് അവകാശനിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥ. ലിസ്റ്റിലെ മറ്റിനങ്ങളായ സാമൂഹ്യ അവകാശങ്ങളിൽ വനവിഭവങ്ങൾ വിളവെടുക്കാനുള്ള അവകാശം, മത്സ്യബന്ധനത്തിനുള്ള അവകാശം , വനം റവന്യൂവില്ലേജാക്കിമാറ്റാനുള്ള അവകാശം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ജൈവവൈവിദ്ധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അവകാശങ്ങളിൽ സുസ്ഥിര വിനിയോഗത്തിനുവേണ്ടി പാരമ്പര്യമായി അവർ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഏത് സാമൂഹ്യവനവിഭവത്തിന്റെയും സംരക്ഷണവും പുനരുജ്ജീവനവും നടത്തിപ്പും ഉൾപ്പെടുന്ന ജൈവവൈവിദ്ധ്യം കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള അവകാശത്തിൽ സമൂഹത്തിന്റെ ബൗദ്ധികസ്വത്തവകാശം, ജൈവ വൈവിദ്ധ്യവുമായും സാംസ്കാരിക വൈവിദ്ധ്യവുമായും ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത വിജ്ഞാനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. അവകാശങ്ങൾ ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞവരെ വന്യജീവികളുടെയും വനങ്ങളുടെയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനായുള്ള സമിതികൾ രൂപീകരിക്കാൻ നിയമം ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു. എന്നാൽ ഇതുവരെ വന്യജീവികളുടെയും വനത്തിന്റെയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റിന്റെയും നിയന്ത്രണമുണ്ടായിരുന്ന വനം വകുപ്പുമായും ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് ഏജൻസികളുമായും ഈ കമ്മിറ്റി എങ്ങനെ ആശയവിനിമയം നടത്തണമെന്നതിനെപ്പറ്റി നിയമം മൗനം പാലിക്കുന്നു. വനം വകുപ്പും കമ്മിറ്റികളും തമ്മിൽ സംഘർഷമുണ്ടാക്കുന്നതിന് ഇത് കാരണമായിട്ടുണ്ട്.വനം സംരക്ഷണ നിയമം (1980) വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമം (1972) എന്നിവ പ്രകാരം വന ഭൂമിയിലുള്ള വനം വകുപ്പിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ഇപ്പോഴും അതേപടി നിലനിൽക്കുന്നു. സാമൂഹ്യ വന അവകാശം സ്ഥാപിച്ചെടുക്കുന്നതിൽ ഇന്ത്യയിലുടനീളം വനംവകുപ്പും സമിതികളും തമ്മിൽ നിലനിൽക്കുന്ന തർക്കത്തിനും സംഘർഷത്തിനും കാരണം ഇതാണ്.

വനം മാനേജ്മെന്റിന് അനുയോജ്യമായ സ്വന്തം സംവിധാനത്തിന് രൂപം നൽകാൻ ഗ്രാമസഭകൾക്കും ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വനഅവകാശനിയമം സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നുണ്ട്. ഗ്രാമസഭകളും വനം വകുപ്പും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിലും കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനത്തിലും വ്യക്തതയില്ലായ്മക്ക് കാരണം ഒരു സ്ഥാപനവൽകൃത സംവിധാനത്തിന്റെ അഭാവമാണ്.ഗ്രാമസഭകളുടെയും വനം വകുപ്പിന്റെയും ചുമതലകളെ പറ്റി വ്യക്തമായൊരു 'റോഡ്മാപ്പ്" നിയമത്തിലില്ല., ഈ നിയമത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ വനം വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ പുനർ നിർമ്മിക്കാനായി കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി-വന മന്ത്രാലയം ഒരു കമ്മറ്റിയെ നിയോഗിച്ച് ഇക്കാര്യത്തിൽ വനംവകുപ്പിന്റെ പങ്ക് എന്തായിരിക്കണമെന്ന് പുനർനിർണയം നടത്താൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും പൂർണ്ണമായി വിജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. നേരത്തെ നടത്തിയ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണ ശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായുണ്ടായ വിശദമായ സ്ഥാപനഘടന കടുത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥനിയന്ത്രണത്തിനും പ്രാദേശിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ശ്രമങ്ങളുടെയും ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിനും ഇടയാക്കി. വനഅവകാശനിയമം ഗ്രാമസഭകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും വിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സമൂഹത്തിന് അതിന് അവസരം നൽകാനാണ് നിയമം നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഗ്രാമസഭകളെ പ്രഥമസ്ഥാപനങ്ങളായി അംഗീകരിക്കുന്നതിനൊപ്പം വ്യക്തമായ വികേന്ദ്രീകരണ ശ്രമങ്ങളും നിയമത്തിലുണ്ട്. നിർദ്ദിഷ്ടസ്ഥാപന സംവിധാനത്തിന്റെ അഭാവം എന്നത് കൊണ്ടർത്ഥമാക്കുന്നത് രാഷ്ട്രീയ അവബോധമുള്ള ഗ്രാമസഭകൾക്കുമാത്രമേ സ്വന്തം വിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിയൂ എന്നാണ്. ഈ നിയമം വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത ശേഷമുള്ള കാലയളവിൽ ഇതുവരെ ഒരു ഗ്രാമസഭ മാത്രമേ സ്വന്തം സാമൂഹ്യവനപ്രദേശം സംരക്ഷിക്കാനും കൈകാര്യം ചെയ്യാനും ഉള്ള അവകാശത്തിനായി മുന്നോട്ടു വരുകയും നേടുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളു. മഹാരാഷ്ട്രയിലെ ഗഡ്ചിറോളി ജില്ലയിലെ മെന്ധ-ലേഖ ഗ്രാമ സഭയാണിത്.

സാമൂഹ്യ വികസനത്തിനായുള്ള കൗൺസിൽ അതിന്റെ റിപ്പോർട്ടിൽ വനഅവകാശനിയമത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനെ കുറിച്ചു പറയുന്നത് നിയമത്തിൽ ഭൂമിയുമായി ബന്ധമില്ലാത്ത എല്ലാ അവ

കാശങ്ങളും അവയിലേറെയും സാമൂഹ്യ അവകാശങ്ങളാണ് വ്യാപകമായി അവഗണിക്കപ്പെടു എന്നാണ്. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ഈ നിയമത്തെ കണ്ടതും ഒരു പട്ടയ വിതരണപ ദ്ധതി എന്ന നിലയിലാണ്. നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിലുള്ള തടസം പ്രധാന മായും സംസ്ഥാന-ഗ്രാമസഭ- സമൂഹതലത്തിലായിരുന്നു. അവകാശങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിൽ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിമുഖതയ്ക്കുമപ്പുറം സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ എതിർപ്പിനാധാരം സ്വന്തം വിഭ വങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള കഴിവ് പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിനില്ലെന്നും എല്ലാത്തരം പ്രാദേ ശിക വിനിയോഗങ്ങളും നിലവാരത്തകർച്ച ഉണ്ടാക്കുമെന്നുമുള്ള പഴഞ്ചൻവാദമാണ്. ജൈവ വൈവി ദ്ധ്യത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനും, വനങ്ങളുടെ മാനേജ്മെന്റിനും വിദഗ്ധവിജ്ഞാനം പ്രധാനമാ ണെന്നും പരമ്പരാഗത രീതികൾ അശാസ്ത്രീയവും നിലവാരമില്ലാത്തതും ആണെന്നുമുള്ള കൊളോ ണിയൽ കാഴ്ചപ്പാടിൽ അധിഷ്ഠിതമാണിത്. ഇക്കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം സത്യം വളരെ അകലെയാണ്. കർണ്ണാടക പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ബിലിഗിരി രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രവന്യജീവി സങ്കേതത്തെ സംബ ന്ധിച്ച പഠനത്തിൽ വ്യക്തമാകുന്നത്, 'സോളിഗാസ്' എന്ന ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർക്ക് പ്രാദേശിക പരി സ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ വിവരമുണ്ടെന്നാണ്.

അവകാശങ്ങൾ, പ്രാദേശിക വിജ്ഞാനം, സംസ്കാരം

ഗിരിജനങ്ങളേയും വനത്തിനേയും ബാധിച്ച നിരവധി നയവ്യതിയാനങ്ങൾക്ക് ബിലിഗിരി വനങ്ങൾ വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. 1975 ൽ വന്യമൃഗസങ്കേതം സ്ഥാപിതമായതോടെ സോളിഗാസി നെ അവരുടെ കൃഷിഭൂമിയിൽ നിന്ന് കോളണികളിലേക്ക് മാറ്റി പാർപ്പിച്ചു. തുടർന്ന് ഭൂവിനിയോഗ മാനേജ്മെന്റിൽ വലിയ മാറ്റങ്ങളുണ്ടായി. സോളിഗാസിന്റെ കൃഷിരീതി സ്വയം സ്ഥലം മാറിമാറി കൃഷിചെയ്യുന്ന രീതിയിൽ നിന്ന് ഒറ്റസ്ഥലത്തുതന്നെ കൃഷി ചെയ്യുന്ന രീതിയിലേക്ക് മാറി. നിര വധി പ്രയോജനങ്ങളുണ്ടായിരുന്ന സീസണിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിലെ കാട്ടുതീയുടെ ഉപയോഗമുൾപ്പെടെ അവരുടെ വനമാനേജ്മെന്റ് രീതികൾ അപ്പാടെ പൊടുന്നനവെ ഇല്ലാതാക്കി. മര ഇതര വനഉല്പ ന്നങ്ങൾ സമാഹരിക്കാൻ 2005 വരെ അനുവദിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്തതോടെ അതും നിരോധിച്ചു. വന ഉല്പന്നങ്ങളെ പൂർണ്ണമായി ആശ്രയിച്ചിരുന്ന സോളിഗാസിന്റെ നിത്യജീവിതത്തെതന്നെ ഇത് സാരമായി ബാധിച്ചു. വനഅവകാശനിയമം നില വിൽ വരുകയും സോളിഗാസ് ക്ഷേമസംഘടനകൾ വ്യാപകമായ പ്രചാരണം നടത്തുകയും ചെയ്ത തിന്റെ ഫലമായി ഫലവർഗ്ഗങ്ങളും തേനും ശേഖരിക്കാൻ അനൗദ്യോഗികമായി വനം വകുപ്പ് അവർക്ക് അനുമതി നൽകി. വന അവകാശ നിയമം സോളിഗാസിൽ ആത്മവിശ്വാസം വളർത്തുന്ന തിൽ വളരെയധികം വിജയിച്ചു. വന ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിളവെടുക്കാനും ഭൂമി കൃഷി ചെയ്യാനും അവകാശം ലഭിച്ചതോടെ വന്യജീവിസങ്കേതത്തിലെ നിലനിൽപ്പ് കൂടുതൽ സുരക്ഷിതമായതായി അവർ കരുതി.

കാട്ടുതീ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ അമർച്ച ചെയ്തതുമൂലം ബിലിഗിരി രംഗസ്വാമിക്ഷേത്രമല മുഴുവൻ 'ലാന്റാന' എന്ന പാഴ്ചെടി വളർന്നു പന്തലിച്ചു. ഇത് അവിടത്തെ വനം മാനേജ്മെന്റിന്റെ വലിയൊരു വീഴ്ചയാണ്. സോളിഗാസ് അവരുടെ പാരമ്പര്യ രീതികളിലൂടെ തീയെ നിയന്ത്രിച്ചിരു ന്നതിനാൽ അടിക്കാടുകളിലെ പാഴ്ച്ചെടികൾ നശിക്കുകയും കിഴങ്ങുകളും മറ്റും സമൃദ്ധമായി വള രുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സീസണിന്റെ തുടക്കത്തിലുള്ള തീ പുറത്തുനിന്നുള്ള പാഴ്ചെടികൾ അവി ടേക്ക് കടന്നുകയറി ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനെ ഫലപ്രദമാക്കി നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നു. സോളിഗാ സിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ 'അംല' മരങ്ങളിൽ ചില പരാന്നഭോജികൾ പടർന്നുകയറി വൃക്ഷങ്ങൾ നശിക്കാനിടയായതും ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ. തീയും പാരസൈറ്റുകളും വൃക്ഷങ്ങൾ നശിക്കുന്നതും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സോളിഗാസ് ഉയർത്തിക്കാട്ടി. പരമ്പരാഗത രീതികൾ പൂർണ്ണമായി കൈവിട്ട തുമൂലം ഒഴിവാക്കാമായിരുന്ന പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്. വനങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിനുള്ള കഴിവാണ് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്. പ്രാദേശികമായ അറി വുകളുടെ രീതികളും വനം മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ വനം വകുപ്പ് തയ്യാറായിരുന്നു എങ്കിൽ രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലയിലെ സ്ഥിതി ഇന്നത്തേതിൽ നിന്ന് വളരെ വ്യത്യസ്തമാകുമായി രുന്നു. വന അവകാശനിയമത്തിൽ ഗ്രാമസഭാ കമ്മിറ്റികൾക്ക് നൽകുന്ന പ്രാധാന്യവും മാനേജ്മെന്റിൽ അവയ്ക്കുള്ള പങ്കും നൽകുന്ന അവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സോളിഗാസിന് വനത്തിന്റെ

സജീവത സംബന്ധിച്ച അവരുടെ അറിവ് പ്രായോഗിക്കാം. 'ലെന്റാന' ചെടികൾ നശിപ്പിക്കപ്പെടേണ്ട ആദ്യപ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും അംല ഫലങ്ങളുടെ വിളവെടുപ്പുകാലത്ത് പാരസൈറ്റുകളെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗം സംബന്ധിച്ചും വനം വകുപ്പിന് ആവശ്യമായ സഹായം നൽകാമെന്ന് അവർ ഈയിടെ വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു.

പ്രാദേശിക ജനതയുടെ സ്ഥാനം, ചരിത്രം, സംസ്കാരം, അറിവ് എന്നിവയെല്ലാം പാടെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ആധുനിക വനം മാനേജ്മെന്റ് ജനങ്ങളെ വനത്തിൽ നിന്ന ആട്ടിപ്പായിക്കുകയാണ്. രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലയിലെ കാടുകളെ സോളിഗാസ് 'യെല്ല'കളായി വിഭജിച്ചിട്ടുണ്ട്.ഓരോ യെല്ലയിലും 5 വിശുദ്ധ സൈറ്റുകളുണ്ട്. ഇവയിലോരോന്നും ഓരോ കുലത്തിനുള്ളതാണ്. ദൈവങ്ങളുടെയും പ്രേതങ്ങളുടെയും സാന്നിദ്ധ്യമാണ് ഇവയെ സംരക്ഷിക്കുകയും നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. അഞ്ച് വിശുദ്ധ സൈറ്റുകൾ ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സാംസ്കാരിക കൂട്ടായ്മയാണ് 'യെല്ല'. താമസസ്ഥലത്തിനടുത്ത് അവരുടെ സാംസ്കാരിക പരിപാടികൾ നടത്താൻ സൗകര്യമില്ലാത്ത വിഭാഗങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ആവശ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇതിനെ വീണ്ടും വിഭജിക്കുന്നു. യെല്ലകൾക്ക് കുലാധിഷ്ഠിത അതിരുകളാണുള്ളത്. വനങ്ങൾക്ക് പേരുകൾ നൽകിയിട്ടുള്ളതും ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. തന്മൂലം ഓരോ യെല്ലയുടെയും അതിരുകൾ സോളിഗാസിന് കാണാപാഠമാണ്. സങ്കേതത്തിനുള്ളിലെ മൊത്തം വനപ്രദേശത്തെ 46 യെല്ലകളാക്കി വിഭജിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഇവിടത്തെ മാപ്പിംഗ് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഈ ക്ഷേത്രമലയുടെ മാപ്പിങ്ങ് ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യശ്രമമായതിനാൽ സോളിഗാസിനും ഇതിൽ വലിയ താല്പര്യമായി. സോളിഗാസ് അവിടത്തെ പരമ്പരാഗത സംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായതിനാൽ യെല്ലയുടെ അതിരുകൾ തിട്ടപ്പെടുത്താനുള്ള നീക്കത്തെ കുലസംവിധാനത്തിന്റെ പാരമ്പര്യവും സംസ്കാരവും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരമായാണ് അവർ കണ്ടത്. സോളിഗാസിന്റെ പരമ്പരാഗതനിയമം പുനസ്ഥാപിക്കപ്പെടുമെന്ന് അവർ പ്രത്യാശിച്ചു. സോളിഗാസിലെ മുതിർന്നവരുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ 'ദേവാരു', 'കല്ലുഗുഡി',, 'വീരു', 'സമാധി', 'ഹബ്ബി' എന്നിവ കുടികൊള്ളുന്ന ഇടമാണ് യെല്ലെ. വന അവകാശനിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകളെപ്പറ്റി അറിയാവുന്ന സോളിഗാസിലെ ചെറുപ്പക്കാർ ജീവസന്ധാരണത്തിനും അസ്തിത്വത്തിനും തെളിവായി വിശുദ്ധ സൈറ്റുകളുടെ ഭൂപടത്തെ ഉപയോഗിച്ചു.

വനഅവകാശനിയമം രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലയിൽ

വന അവകാശത്തിന്റെ ചട്ടങ്ങൾ 2008 ൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത ഉടൻ രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലയിലെ സോളിഗാസ് ചാമരാജനഗർ ജില്ലയിലെ വനപ്രദേശങ്ങളിൽ വന അവകാശ സമിതികൾ രൂപീകരിക്കാൻ തുടങ്ങി. നിയമത്തിലെ 3(1) സി വകുപ്പു പ്രകാരം അവർ ആദ്യം ഉന്നയിച്ച അവകാശം വന്യജീവിസങ്കേതത്തിനുള്ളിൽ വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കാനും വിൽക്കാനും ഉള്ള സാമൂഹ്യ വനഅവകാശമാണ്. ആ സമയം രാജ്യത്തുടനീളം ഭൂമിയിലെ അവകാശത്തിനായുള്ള മുറവിളി ഉയരുകയായിരുന്നു. സോളിഗാസ് ഇത്തരമൊരവകാശം ഉന്നയിക്കാൻ കാരണം വന്യജീവി സംരക്ഷണനിയമങ്ങളിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി പ്രകാരം രാജ്യത്തെ ദേശീയ പാർക്കുകളിലും സങ്കേതങ്ങളിലും നിന്ന് വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നത് നിരോധിച്ചിരുന്നതാണ്. ഇത് അവരുടെ വരുമാനത്തെയും ജീവിതത്തെയും പ്രതിസന്ധിയിലാക്കിയിരുന്നു. വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കാനുള്ള അവകാശം സബ്-ഡിവിഷൻ തലസമിതി അംഗീകരിച്ചുവെങ്കിലും സോളിഗാസ് കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷമായി ഇതിനായി നിരന്തര സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടും ജില്ലാതല സമിതി ഇതിന് അനുമതി നൽകിയില്ല. ജില്ലാതല സമിതിയിലെ വനംവകുപ്പ് പ്രതിനിധി നിരോധനം നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ ഇതനുവദിക്കാൻ പാടില്ലെന്ന നിലപാടിലായിരുന്നു. ഇത് വനഅവകാശനിയമത്തിന്റെ ലംഘനമാണ്. ഇതിനെതിരെ സംസ്ഥാന ചീഫ് സെക്രട്ടറി അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള സംസ്ഥാന തല സമിതിക്ക് അപ്പീൽ നൽകാനുള്ള തീരുമാനത്തിലാണ് സോളിഗാസ്. രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലയിലെയും സമീപപ്രദേശങ്ങളിലേയും സോളിഗാസ് കുടുംബാംഗങ്ങൾ 2009ൽ വ്യാക്തിഗത ഭൂമിക്കായി അപേക്ഷ നൽകി 2011 ആദ്യം 1438 സോളിഗാസ് കുടുംബങ്ങൾക്ക് കൃഷിഭൂമിയിൽ വ്യക്തിഗതഅവകാശം അനുവദിച്ചു. പക്ഷേ താമസത്തിനുള്ള അവകാശം ലഭിച്ചില്ല. സോളിഗ കുടുംബങ്ങളിൽ പകുതിയും ഭൂരഹിതരാണ്. അതുകൊണ്ട് അവരുടെ പട്ടിണി അകറ്റാനും ജീവസന്ധാരണത്തിനും സാമൂഹ്യവനഅവകാശം കൂടിയേ തീരൂ. വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശവാദത്തിനുപുറമേ

എട്ട് ഗ്രാമസഭകൾ മത്സ്യബന്ധനത്തിനും കാലിമേയ്ക്കുന്നതിനും സംരക്ഷണത്തിനും മാനേജ്മെന്റിനും ഉള്ള അവകാശങ്ങൾ ലഭിക്കാനും കൂടി അപേക്ഷിച്ചു.

കടുവ സംരക്ഷണവും പ്രാദേശിക അവകാശങ്ങളും

ബിലിഗിരി രംഗസ്വാമി ക്ഷേത്രമലകൾ ഒരു കടുവസങ്കേതമായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വനം മന്ത്രാലയം കർണ്ണാടക സർക്കാരിന് 2010 സെപ്തംബറിൽ തത്വത്തിൽ അനുമതി നൽകിയത് സോളിഗാസിന്റെ അവകാശങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു. 2011 ജനുവരിയിൽ ഇതൊരു കടുവസങ്കേതമായി വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇത് വ്യാപകമായ പ്രതിഷേധത്തിനിടയാക്കി. കേന്ദ്ര വനം മന്ത്രി ഉൾപ്പടെ എല്ലാ മന്ത്രിമാരും ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ഇതിനെതിരെ സോളിഗാസ് നിവേദനം നൽകി. ദേശീയ കടുവ സംരക്ഷണ അതോറിട്ടിയുടെ അന്തിമഅനുമതി ലഭിക്കാതെ ധൃതിപിടിച്ച് സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച ഈ വിജ്ഞാപനം മൂലം വന അവകാശ നിയമം മൂലം കൈവന്ന നേട്ടങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുകയാണന്നും സോളിഗാസിന്റെ ജീവിതത്തെ ഇത് തകിടം മറിക്കുമെന്നും അഭിപ്രായമുയർന്നു. സങ്കേതത്തിനുള്ളിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ കടുവകളുടെ ആവാസകേന്ദ്രമായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത് 10 പോഡുകളാണ്. ഇവിടെ കർശനനിയന്ത്രണങ്ങളും സംരക്ഷണനടപടികളും ഏർപ്പെടുത്തുകയും വേണം. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു സമീപനം സോളിഗാസിന്റെ സാമൂഹ്യവും സാംസ്കാരികവും സാമ്പത്തികവുമായ അവസ്ഥയിൽ മാറ്റമുണ്ടാക്കും. കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിന്റെ ആരംഭം മുതൽ തന്നെ സോളിഗാസും വനം വകുപ്പും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷം വർദ്ധിച്ചുവരികയായിരുന്നു. ഏകപക്ഷീയമായ സംരക്ഷണനിയമം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമവും വനസംരക്ഷണനിയമം നൽകുന്ന അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കാനുള്ള നടപടികളും വനം വകുപ്പിനോടും വനത്തോടും വന്യജീവികളോടുമുള്ള എതിർപ്പ് രൂക്ഷമാക്കി.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

- നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും കർശനമായി പാലിക്കാനും വിലയിരുത്താനും വനം-വന്യജിവി വകുപ്പും റവന്യുവകുപ്പും നടപടി സ്വീകരിക്കണം.
- പങ്കാളിത്ത സമീപനം: ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഫലം ലഭിക്കത്തക്ക വിധം സംയുക്ത വനം മാനേജ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തണം. സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളേയും സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളേയും സ്വയം സഹായഗ്രൂപ്പുകളേയും സംരക്ഷിതമേഖലകൾക്ക് പുറത്ത് പങ്കാളികളാകണം.
- ഗുജറാത്തിലേതുപോലെ ജോലി ഉറപ്പും പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് ലാഭവിഹിതം ലഭിക്കുന്നതുമായ സാമൂഹ്യ സുരക്ഷിത-വനം-തോട്ടങ്ങളെ (Forest plantations) പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- വനങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുന്നതിന് ഗവേഷണസ്ഥാപനങ്ങൾ സർവ്വകലാശാലകൾ, മറ്റ് ശാസ്ത്രീയ സ്ഥാപനങ്ങൾ, എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിജ്ഞാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.
- സ്വദേശീയവും ജൈവആവാസസൗഹൃദപരവുമായ ഇനങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി " ഗ്രീൻ ഇന്ത്യൻ മിഷൻ' ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കുക.
- സംരക്ഷണപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രദേശവാസികൾക്ക് സഹായം ചെയ്യുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- വിദേശ ഇനങ്ങളുടെ കടന്നാക്രമണത്തെ ചെറുക്കാൻ ദ്രുത മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം ആവിഷ്ക്കരിക്കുക.
- മുള, ഈറ്റ, മറ്റ് വനവിഭവങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ലഭ്യതയും വിപണനത്തെയും സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഗ്രാമവികസന വകുപ്പിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- വനം മാനേജ്മെന്റിനെ പിന്തുണയ്ക്കാനും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും കഴിയും വിധം മഹാത്മാ ഗാന്ധി തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതി ഭേദഗതി ചെയ്യുക.
- വന അവകാശ നിയമം (2006) അതിന്റെ അന്തസത്ത ഉൾക്കൊണ്ട് നടപ്പാക്കുക. ഈ നിയമം നടപ്പാക്കേണ്ടത് ഭാവിയിൽ വനങ്ങളുടെ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിന് ആവശ്യമാണെന്ന് സംസ്ഥാന

വനം വകുപ്പിനെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുക.

- വനങ്ങളിന്മേലുള്ള ജനസംഖ്യാപരവും വികസനപരവുമായ സമ്മർദ്ദങ്ങൾ നേരിടാനും വനങ്ങളുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്താനും ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടിക്കുവേണ്ടിയുള്ള കർമ്മപരിപാടി

- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലുള്ള പ്രാദേശികതല കൂടിയാലോചനകളും, ഈ പ്രക്രിയയിലുടനീളം സ്വീകാര്യതയും സുതാര്യതയും നേടാനുള്ള സമീപനത്തിന് പിന്തുണ നൽകുക.
- ജൈവവൈവിദ്ധ്യ മൂല്യങ്ങളും, പരിസ്ഥിതി ആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളും കൃത്യമായി വിലയിരുത്തുകയും നിർദ്ദിഷ്ട അതോറിട്ടിയുടെ കീഴിൽ ചെയ്യേണ്ട പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വശത്തിനായി കൃത്യമായ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്യുക.
- ഉത്തരവാദിത്ത വനം മാനേജ്മെന്റിന്റേയും വ്യാപാര രീതികളുടേയും തത്വങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക.
- വനവും വന്യജീവികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും ഭേദഗതി വരുത്തുകയോ ഐക്യരൂപ്യമുണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ അവ നടപ്പാക്കാനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ കൂടി ആവിഷ്ക്കരിക്കണം.

2.6 സംഘടിത വ്യവസായം

കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളായി ഇന്ത്യൻ സമ്പദ്ഘടനയിൽ വ്യാവസായിക മേഖലയ്ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം ഏറിവരികയാണ്. രാജ്യത്തെ മൊത്തം ഉൽപാദനത്തിൽ വ്യവസായങ്ങളുടെ സംഭാവനയും ദ്വിതീയമായ മേഖലയിലെ തൊഴിലവസരങ്ങളിലെ പങ്കും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. പുതിയ സാമ്പത്തിക നയവും അതിനോടൊപ്പമുള്ള ആഗോളവൽക്കരണം,സ്വകാര്യവൽക്കരണം, ഉദാരവൽക്കരണം തുടങ്ങിയവ ഇന്ത്യൻ വ്യവസായമേഖലയെ മൊത്തത്തിൽ മാറ്റിമറിച്ചു. വിദേശനിക്ഷേപത്തിൽ വൻ വർദ്ധനയാണ് ഇപ്പോൾ കാണാൻ കഴിയുന്നത്. പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളെല്ലാം തന്നെ തീരദേശ സംസ്ഥാനങ്ങളാണ്. ഇവിടെ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള വെള്ളവും തുറമുഖ സൗകര്യങ്ങളും വ്യവസായങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളാണ്. ഇപ്പോഴാണെങ്കിൽ ഇവ പ്രധാന നിക്ഷേപ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. ഈ ദശകത്തിൽ 2000 ന് ശേഷം മൊത്തം വിദേശ പ്രത്യക്ഷ നിക്ഷേപത്തിന്റെ 53% ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലാണ്. മൊത്തത്തിന്റെ മൂന്നിലൊന്ന് മഹാരാഷ്ട്ര, ദാദ്ര-നഗർഹവേലി, ഡാമൻ-ഡ്യു എന്നിവടങ്ങളിൽ മാത്രമുണ്ട്. സെസ്സുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലും ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളാണ് മുന്നിൽ 2010 ഡിസംബർ 31 വരെ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത സെസ്സുകളുടെ 55% ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലാണ്. പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയവയുടെ 60% വും ഇവിടെതന്നെ. ഔദ്യോഗികമായും തത്വത്തിലും അനുമതി ലഭിച്ചവയുടെ 50% ത്തിലധികം ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലാണ്. അങ്ങനെ ഈ സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഇന്ത്യയുടെ വളർച്ചയുടെ വ്യാവസായിക എഞ്ചിനുകളാണെന്ന് പറയാം. (പട്ടിക 5)

പട്ടിക 5 : പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല (സെസ്സ്) യുടെ സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കണക്ക്

സംസ്ഥാനം	31 - 12 - 2010 വരെ			
	ഔദ്യോഗിക അനുമതി	തത്വത്തിലുള്ള അനുമതി	വിജ്ഞാപനം ചെയ്തവ	പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയവ
ഗോവ	7	0	3	0
ഗുജറാത്ത്	46	13	29	13
കർണ്ണാടക	56	10	36	20
കേരളം	28	0	17	7
മഹാരാഷ്ട്ര	105	38	63	16
തമിഴ്നാട്	70	19	57	22
പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ മൊത്തം	312	80	205	78
മൊത്തത്തിലെ വിഹിതം (%)	54	52	55	60
ഇന്ത്യയിൽ	580	155	374	130

സ്രോതസ്സ് : വാണിജ്യവ്യവസായ മന്ത്രാലയം 5-5-2010

സ്ഥലപരമായ സ്ഥാനം

ദക്ഷിണ ഗുജറാത്ത് മുതൽ മഹാരാഷ്ട്രയിലെ കൊങ്കൺ വരെയുള്ള ജില്ലകളിലെ ഇടുങ്ങിയ ഇടനാഴിയിലാണ് നിക്ഷേപങ്ങളിൽ ഏറെയും കേന്ദ്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഗുജറാത്തിലെ നിക്ഷേപത്തിന്റെ സിംഹഭാഗവും തീരദേശ ജില്ലകളായ വഡോദര, ബറൂച്ച്, സൂററ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിലാണുള്ളത്. മഹാരാഷ്ട്രയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരദേശത്ത് ഏകദേശം 22,000 ചെറുകിട, ഇടത്തരം, വൻകിട വ്യവസായങ്ങളുണ്ട്. ഇവയിൽ 234 വൻകിട വ്യവസായങ്ങൾ വൻതോതിൽ മലിനീകരണം ഉണ്ടാക്കുന്നവയാണ്. ഇവയെ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡ് ' ചുവപ്പ്' വിഭാഗം വ്യവസായത്തിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. മഹാരാഷ്ട്രയിലെ മുഖ്യവ്യവസായ മേഖല മുംബൈ-താനെ-പൂനെ ഭാഗത്താണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യാവസായിക ഉൽപ്പാദനത്തിന്റെ 60 % ഇവിടെനിന്നാണ് മഹാരാഷ്ട്രയിലെ നിക്ഷേപത്തിലേറെയും കൊങ്കൻ തീരദേശത്താണ്. ഇതിൽ ഏറ്റവും മുന്നിൽ റെയ്ഗറും തൊട്ടടുത്ത് രത്നഗിരി ജില്ലയുമാണ്. ഈ രണ്ട് ജില്ലകൾക്കും കൂടി മൊത്തം നിക്ഷേപത്തിന്റെ 38% ഉണ്ട്. മുംബൈയിൽ മാത്രം 7%വും മഹാരാഷ്ട്രയിലെ വ്യവസായവൽക്കരണത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത മുംബൈ-താനെ-പൂനെ - നാസിക് പ്രദേശത്തിന്റെയും കൊങ്കൻ തീരദേശത്തിന്റെയും പരിധിയ്ക്കതീതമായ വ്യവസായവൽക്കരണമാണ്. ഈ മേഖല അതിന്റെ പരമാവധി ഘട്ടത്തിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. (ദേശ്പാണ്ഡെ 1996, ഗാഡ്ഗിൽ 2010)

ഗോവയിൽ 20 വ്യവസായ എസ്റ്റേറ്റുകളിലായി 2037 വ്യവസായ യൂണിറ്റുകളുണ്ട്. ഇവയിൽ 18 എണ്ണം മലീനീകരണം സൃഷ്ടിക്കുന്നവയാണ്. ഈ വ്യവസായ എസ്റ്റേറ്റുകളിലേറെയും പശ്ചിമഘട്ടത്തിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. വ്യവസായ യൂണിറ്റുകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവയിലേറെയും 20 വ്യവസായ എസ്റ്റേറ്റുകളിലായാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. മലിനീകരണം സൃഷ്ടിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങളിൽ കൂടുതലും എസ്റ്റേറ്റുകൾക്ക് പുറത്താണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

കർണ്ണാടകത്തിലെ വ്യവസായങ്ങളിലധികവും പൾപ്പ് & പേപ്പർ, പഞ്ചസാര, ഡിസ്റ്റിലറികൾ, സിമന്റ്, പെട്രോളിയം, രാസവസ്തുക്കൾ, ഔഷധങ്ങൾ, ഇരുമ്പ് ഉരുക്ക്,അയിര് സംസ്കരണം, ഖനനം എന്നീ വിഭാഗത്തിൽപെടുന്നു. കോഫി പൾപ്പിങ്ങ് യൂണിറ്റുകൾ പ്രധാനമായും കൂർഗ്, ചിക്മഗലൂർ, ഹാസ്സൻ ജില്ലകളിലാണ്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഇവ മലിനീകരണ പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടി

ക്കുന്നുണ്ട്. നീലഗിരിയിലെ തേയില കൃഷി നീലഗിരിയിലെയും കൂനൂരിലെയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിന് ഹാനികരമാണ്. ഈ മേഖലയിൽ ജനങ്ങളും വന്യജീവികളും തമ്മിലുണ്ടാകുന്ന സംഘർഷത്തിന് മുഖ്യകാരണം ഈ വ്യവസായമാണ്.

ഉത്ക്കണ്ഠയുണ്ടാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

ഈ പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് വ്യവസായങ്ങൾ ആകർഷിക്കപ്പെടുന്നത് നേട്ടമാണെങ്കിലും ഈ വ്യവസായങ്ങളും സെസ്സുകളും സൃഷ്ടിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതിപരവും സാമൂഹ്യവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉത്ക്കണ്ഠാജനകമാണ്. ഇതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന സാമൂഹ്യപ്രശ്നങ്ങൾ പ്രധാനമായും ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിനെയും അതിനുള്ള നഷ്ടപരിഹാരത്തെയും സംബന്ധിക്കുന്നവയാണ്. പരിസ്ഥിതി ആഘാതങ്ങളിൽ ഊർജ്ജ ആവശ്യം, ഫാക്ടറികൾ വമിപ്പിക്കുന്ന പുക, വായുമലിനീകരണം, ഫാക്ടറികളിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന അവശിഷ്ടങ്ങൾ മൂലമുള്ള ജലമലിനീകരണം, ഭൂമി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതു മൂലമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. മിക്ക വ്യവസായങ്ങൾക്കും അവയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വൻതോതിൽ വെള്ളം ആവശ്യമാണ്. വീട്ടാവശ്യത്തിന് വേണ്ടതിനേക്കാൾ വളരെയധികം ജലം വ്യവസായങ്ങൾക്ക് വേണം.

മഹാരാഷ്ട്രയിൽ വ്യാവസായിക പ്രക്രിയ മൂലവും കല്ക്കരിയും മറ്റും വൻതോതിൽ കത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടും ഉണ്ടാകുന്ന വായുമലിനീകരണത്തിന് പുറമെ ഈ വ്യവസായങ്ങൾ സംസ്കരിച്ചും അല്ലാതെയും പുറന്തള്ളുന്നത് 6,78000 ക്യു.മീറ്റർ വ്യാവസായിക അവശിഷ്ടമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് ചുവടെയുള്ള ബോക്സിൽ രത്നഗിരി ജില്ലയിലെ വായുവിന്റെ ഗുണമേന്മ വിവരിക്കുന്നു.

ബോക്സ് -9 രത്നഗിരി ജില്ലയിലെ വായുവിന്റെ ഗുണമേന്മ

വായുവിന്റെ ഗുണമേന്മ നിലവാരം	സ്ഥലം
ഗുരുതരം	ലോട്ടെ എം.ഐ.ഡി.സി. പ്രദേശം
കുറവ്	ഖേദ്താലൂക്കിലെ അവാഷി
ഇടത്തരം	മീർസോൾ,സട്ഗോൺ, റൻപുർ-ഗൊലാപ്
കൂടുതൽ	ദേവ്രുഖ്

അവലംബം: എം.പി.സി.ബി, റത്നഗിരി (2005)

ഗോവ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡിന്റെ (MPCB) കണക്കുപ്രകാരം ഗോവയിലെ വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ ഒരു ദിവസം 8400 ക്യു.മീ. മലിനജലം/വ്യവസായ അവശിഷ്ടം പുറന്തള്ളുന്നുണ്ട്. എല്ലാ യുണിറ്റുകൾക്കും സ്വന്തമായി മാലിന്യസംസ്കരണ പ്ലാന്റുകളുണ്ട്. ഗണ്യമായ അളവിൽ മാലിന്യങ്ങൾ പുറംതള്ളുന്നവ ബ്രുവറികൾ,ഡിസ്റ്റലറികൾ ഔഷധ നിർമ്മാണശാലകൾ, പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ എന്നിവയാണ്.

ഗോവയിലെ ഉത്തര-ദക്ഷിണ ജില്ലകളിലെ വ്യവസായങ്ങളുടെ മേഖല തിരിച്ചുള്ള ഒരു ഭൂപടം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവിടെ കുറഞ്ഞ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംവേദനക്ഷമതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഇല്ലെന്നാണ് ഇതിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്. ഗോവയുടെ ഏറിയ പങ്കും'ചുവപ്പ്', ' ഓറഞ്ച്' മേഖലയിലാണ് പെടുന്നത്. വായു-ജലമലിനീകരണത്തോട് വളരെ ഉയർന്ന സംവേദനക്ഷമതയുള്ളവയായാണ് ഇവ കരുതപ്പെടുന്നത്. മഞ്ഞനിറം നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ മലിനീകരണം താഴ്ന്ന അളവു മുതൽ ഇടത്തരം വരെയാണ്. അനുയോജ്യമായ രീതികളും സാങ്കേതിക വിദ്യയുമുപയോഗിച്ച് ഇത് പരിഹരിക്കാം.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവആവാസ വ്യവസ്ഥയിന്മേൽ വ്യവസായങ്ങളേല്പിക്കുന്ന ആഘാതത്തെ സംബന്ധിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ടവർ ഉയർത്തുന്ന ആശങ്ക ചുവടെ പറയുന്നു.

- അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണം വിളവ് ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കും. മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യസ്ഥിതിയിലും പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സസ്യലതാദികളിലും ഹാനികരമായ ആഘാതമുണ്ടാക്കും.

- സുഷിരങ്ങൾ ഏറെയുള്ള ചെങ്കല്ലും തീരദേശത്തെ പരസ്പരബന്ധിതമായ നീർച്ചാലുകളും ഉള്ളതുകൊണ്ട് തെർമൽ പവ്വർ പ്ലാന്റുകളിൽ ചാരം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ഈ നീർച്ചാലുകളിൽ അടിഞ്ഞുകൂടി ഭൂജലത്തെ മലിനപ്പെടുത്തുന്നു.
- മാലിന്യ സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടങ്കിൽ പോലും ദ്രവരൂപത്തിലുള്ള അവശിഷ്ടങ്ങൾ സമീപത്തുള്ള നദികളിലും അരുവികളിലും ഒഴുകിയെത്തി പ്രദേശത്തെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ ജീവിതം ബുദ്ധിമുട്ടിലാക്കുന്നു.
- തെർമൽ പവ്വർ പ്ലാന്റുകൾ, പേപ്പർ പ്ലാന്റുകൾപോലെ ധാരാളം വെള്ളം ആവശ്യമുള്ള വ്യവസായങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിൽ ജലദൗർബല്യം അനുഭവപ്പെടുമ്പോൾ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലേക്ക് കുടിയേറുന്ന മുഖ്യവ്യവസായങ്ങളായ എണ്ണ ശുദ്ധീകരണശാലകൾ, ഊർജ്ജപ്ലാന്റുകൾ തുടങ്ങിയവ തീരദേശത്ത് വേരുറപ്പിക്കുന്നതോടെ മറ്റ് വ്യവസായങ്ങളും ഇവിടേയ്ക്ക് ആകർഷിക്കപ്പെടും.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

a. പേപ്പറും മറ്റും ആവശ്യമില്ലാത്ത ഇ-കോമേഴ്സ്, ഇ-പേപ്പർ, ടെലികോൺഫറൻസിങ്ങ്, വീഡിയോ കോൺഫറൻസിങ്ങ് എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

b. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ വിദ്യാഭ്യാസകേന്ദ്രങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

c. വെർമികൾച്ചർ, ചൂരൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, കൊട്ടനെയ്ത്ത്, വനവൽക്കരണം, അടുക്കളത്തോട്ടം തുടങ്ങിയ പ്രാദേശിക ജൈവവിഭാഗങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

d. കൃഷി-അധിഷ്ഠിത ഫല-ഭക്ഷ്യസംസ്കരണ വ്യവസായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക സഹായം നൽകുക.

e. ചെറുകിട മാലിന്യരഹിത വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

f. നിയന്ത്രണ അധികാരികൾക്കും പൊതുജനത്തിനും വ്യവസായത്തെ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ തലങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉപകരണമായി വ്യവസായങ്ങളുടെ മേഖലാഭൂപടത്തെ ഉപയോഗിക്കുക.

2.7 ഖനനം

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ 6 സംസ്ഥാനങ്ങളിലും ഗണ്യമായ അളവിൽ ധാതു നിക്ഷേപമുണ്ട്. ഇവയിൽ പ്രധാനം ഇരുമ്പയിര്, മാംഗനീസ്,ബോക്സൈറ്റ് എന്നിവയാണ്. റെയർ എർത്തിന്റെയും മണലിന്റെയും കാര്യത്തിലും ഈ മേഖല സമ്പന്നമാണ്. (അനുബന്ധം 2 കാണുക) ധാതുക്കളുടെ വിലയിൽ ഗണ്യമായ വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായതുമൂലം 2002 നുശേഷം ഇരുമ്പ് അയിരിന്റെ ഉല്പാദനം ഗണ്യമായി വർദ്ധിച്ചു. ഇത് പ്രത്യേകിച്ചും ഗോവയുടെയും കർണ്ണാടകത്തിന്റെയും കാര്യത്തിൽ.

നേരത്തെ Fe അംശം കുറഞ്ഞത് 55 ആയാണ് നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ ഇന്നത് 40 ആണ്. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളിൽ പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിരവധി പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്നാൽ ഇത്തരം പ്രവർത്തന ആഘാതത്തെ സംബന്ധിച്ച് യാതൊരു ശ്രദ്ധയും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം പരിസ്ഥിതി വനം വകുപ്പുമന്ത്രി പുതിയ പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതിന് 2010ൽ മൊറട്ടോറിയം ഏർപ്പെടുത്തി. **കേരളത്തിലും തമിഴ്നാട്ടിലും** നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി വൻതോതിൽ മണൽ ഖനനം നടത്തുന്നത് നിരവധി പരിസ്ഥിതി-സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കാരണമായിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശൂർ ജില്ലകളിൽ സമതല ഖനനം ഗുരുതരമാണ്. ,കായലുകളിൽ നിന്നും ബീച്ചുകളിൽ നിന്നുമുള്ള മണൽഖനനം തീരദേശത്തുടനീളം സർവ്വസാധാരണമാണ്.

ഉൽക്കണ്ഠ ഉയർത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

ഖനന പ്രവർത്തനങ്ങൾ വളരെയധികം ദോഷഫലങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഇത് വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഭൂതലത്തെയും പരിസ്ഥിതിയിയേയുമാണ് ഇത് വളരെയധികം ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നത്. വനങ്ങളും ജൈവവൈവിദ്ധ്യവും നഷ്ടപ്പെടുന്നതോടൊപ്പം കാലാവസ്ഥാ നിയന്ത്രണശേഷി പോലെയുള്ള വിലപ്പെട്ട പാരിസ്ഥിതിക സേവനങ്ങളും നഷ്ടമാകുന്നു. ഖനികളിലേക്കുള്ള ഊറ്റുമൂലം ഭൂതലജലവും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഖനനപ്രവർത്തനം മൂലവും അയിരുകളുടെ

ട്രാൻസ്പോർട്ടിങ്ങ് മൂലവും വായുമലിനീകരണം രൂക്ഷമാകുന്നു. സാധാരണയായി വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങളോട് ചേർന്നാണ് ഖനനം നടക്കുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന് ഗോവയിൽ 31 ഖനനങ്ങൾ വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങൾക്ക് 2 കി.മീ. ചുറ്റളവിലും 13 ഏണ്ണം ഒരു കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിലുമാണ്.

സാമൂഹ്യആഘാതങ്ങളും വളരെ ഗുരുതരമാണ് ജല-വായുമലിനീകരണം, കൃഷിക്കുണ്ടാകുന്ന നാശനഷ്ടങ്ങൾ, കുടിയോഴിപ്പിക്കൽ, റോഡപകടങ്ങൾ, ജലം സംബന്ധിച്ച അരക്ഷിതാവസ്ഥ എന്നിവയെല്ലാം ഇതിലുൾപ്പെടുത്താം. ഖനനത്തിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന വരുമാനത്തെ പറ്റി കേൾക്കുമ്പോൾ അതിനു പിന്നിൽ ഇത്രയധികം പരിസ്ഥിതിപരവും സാമൂഹ്യപരവുമായ ആഘാതങ്ങളുണ്ടെന്ന് നാം ചിന്തിക്കുന്നില്ല.

ക്ലിയറൻസ് ഇല്ലാതെയും വ്യാജക്ലിയറൻസിന്റെ മറവിലും ക്ലിയറൻസ് വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ചും പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും അനധികൃത ഖനനം നടക്കുന്നുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ സർക്കാർ ജനങ്ങളുടെ താല്പര്യം പൂർണ്ണമായി സംരക്ഷിക്കുന്നില്ലെന്നു തന്നെയാണ് പൊതുവിലുള്ള ധാരണ ഇക്കാര്യത്തിൽ സർക്കാർ വ്യവസായികളുമായി ഒത്തുകളിക്കുകയാണെന്ന ധാരണയും വ്യാപകമാണ്. ഇതുമൂലം ഖനനപ്രവർത്തനങ്ങളോട് കടുത്ത അതൃപ്തി ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലുണ്ട്. ഇതിൽ ഏറ്റവും ശക്തമായ അതൃപ്തി നിലനിൽക്കുന്നത് ഗോവ സംസ്ഥാനത്താണ്.

ഈ സമിതിക്ക് തല്പരകക്ഷികളിൽ നിന്ന് നേരിടേണ്ടതായി വന്ന ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചുവടെ പറയുന്നു.

- സാംസ്കാരികവും ജൈവവൈവിദ്ധ്യപരവുമായ നഷ്ടയും പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ നശീകരണവും തടയുന്നത് അവസാനിപ്പിക്കാൻ എന്തുകൊണ്ട് ഖനനം നിരോധിച്ചുകൂടാ?
- ഭൂമി, ജലം, വനം, ഭൂജലം എന്നിവയ്ക്കുപരിയായിട്ടുള്ള ഒരു പരിഗണന എന്തിന് ഖനനത്തിന് നൽകണം?
- ധാതു സമ്പത്ത് ശോഷണത്തെ സംബന്ധിച്ച് വരും തലമുറകളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് എന്തുത്തരം പറയും ?
- ഇത്രമാത്രം അനധികൃത ഖനനം നടക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്? ഇതിനെതിരെ ആരെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുന്നുണ്ടോ?
- ഈ മേഖലയിൽ എല്ലാതരത്തിലും നടക്കുന്ന അഴിമതിയെ പറ്റി എന്തുപറയുന്നു?

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് ഖനനം ഒഴിവാക്കുക

- പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ചുവടെ പറയുന്ന മേഖലകളിൽ ഖനനം അനുവദിക്കരുത്.
  - സുപ്രിം കോടതി ഉത്തരവും 1972 ലെ വന്യജീവി നിയമത്തിലെ വകുപ്പുകളും പ്രകാരം ദേശീയ പാർക്കുകളിലും വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങളിലും
  - പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഉയർന്ന സംവേദന ക്ഷമതയുള്ള ESZ-1 പ്രദേശങ്ങളിൽ
- ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഖനികൾക്ക് പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതിന് ഒരു അധിക നിബന്ധന കൂടി വയ്ക്കണം. അതായത് ESZ-1 പ്രദേശങ്ങളിൽ ഖനനം പൂർണ്ണമായി അവസാനിപ്പിക്കേണ്ട 2016 വരെ ഓരോ വർഷവും ഖനനപ്രവർത്തനങ്ങൾ 25 %വീതം കുറയ്ക്കണം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ESZ-2 ൽ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന ഖനനം തുടരാം. പുതിയവ അനുവദിക്കാൻ പാടില്ല. അനുവദിക്കുന്ന ഖനനം തന്നെ കർശനമായ പാരിസ്ഥിതിക-സാമൂഹ്യ നിയന്ത്രണങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിരിക്കണം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ ഖനനം അനുവദിക്കുന്നത് ചുവടെ പറയും പ്രകാരം എല്ലാ ക്ലിയറൻസുകളുടെയും കർശനമായ പാരിസ്ഥിതിക സാമൂഹ്യനിയന്ത്രണങ്ങളുടേയും അടിസ്ഥാന ത്തിലായിരിക്കണം.
- പശ്ചിമഘട്ടപ്രദേശത്ത് അനുവദിക്കുന്ന ഖനാനുമതികൾ സഞ്ചിത പരിസ്ഥിതി ആഘാതപഠനം അനുസരിച്ചാകണം. ഒറ്റപ്പെട്ട പ്രദേശത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി ആഘാതം നടത്തുന്ന രീതി ഉപേക്ഷിക്കണം.

- ചില പ്രദേശങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി ദുർബലമാണെന്ന് കരുതുന്നുണ്ടെങ്കിലും പശ്ചിമഘട്ട സമിതി യുടെ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാകില്ല. അത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരു പ്രമുഖ സ്ഥാപനം ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തെയും ജൈവസംവേദന ക്ഷമതയേയും പറ്റി പഠിക്കുകയും വിലയിരുത്തുകയും (EIA) ചെയ്യുന്നതുവരെ അടുത്ത 5 വർഷത്തേക്ക് ഖനനം നിരോധിക്കണം.

കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം വ്യത്യസ്ത നിബന്ധനകളോടെ പരിസ്ഥിതി ദുർബലമേ ഖലകൾ പ്രഖ്യാപിക്കണം.

ധാതു ചൂഷണത്തിന് നിയന്ത്രണം

- പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ കൂടുതൽ അയിര് കവർന്നെടുക്കുന്ന എല്ലാ ഖനികളും അടച്ചുപൂട്ടുക.
- ഇരുമ്പയിര് ഖനനം ചെയ്യാവുന്ന Feയുടെ അളവ് നിജപ്പെടുത്തി ഖനികളിലുള്ള തള്ളിക്കയറ്റം തടയുക.
- സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ മേഖല അറ്റ്‌ലസിലെ നിബന്ധനകൾ ലംഘിക്കുന്ന എല്ലാ ഖനികളും അട ച്ചുപൂട്ടുക.
- പശ്ചിമഘട്ട സമിതി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ESZ-1 ലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും പ്രവർത്തന രഹിതവുമായ എല്ലാ ഖനികളുടെയും ലൈസൻസ് റദ്ദാക്കുക
- ദേശീയ പാർക്കുകളിലെയും വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങളിലെയും എല്ലാ ഖനനലൈസൻസുകളും സ്ഥിരമായി റദ്ദുചെയ്യുക.
- കുടിവെള്ളമെടുക്കുന്ന അണക്കെട്ടുകളുടെ വൃഷ്ടിപ്രദേശങ്ങളിലെ എല്ലാ ലൈസൻസുകളും റദ്ദാക്കുക.

മണൽഖനനത്തിനുള്ള ചട്ടങ്ങൾ (പത്മലാൽ 2011)

- മണൽ ഖനനം ആഡിറ്റ് ചെയ്യണം; നദികളിൽ മണൽ ഖനനത്തിന് അവധി ഏർപ്പെടുത്തുക.
- നദീ മാനേജ്മെന്റിൽ നിന്ന് വേറിട്ട് മൊത്തത്തിലുള്ള മാനേജ്മെന്റ് പരിഗണിക്കുക
- ഇതിനായി പ്രത്യേക നിയമനിർമ്മാണം ആവശ്യമാണ്
- നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആറ്റുമണലിന് പകരമുള്ളവ പരിശോധിച്ച് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- നദികളുടേയും കൈവഴികളുടേയും തീരങ്ങളിലെ മനുഷ്യന്റെ ഇടപെടൽ മൂലം നശിച്ച വന ങ്ങൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
- യോഗ്യരായ ഒരു അതോറിട്ടി നടത്തുന്ന ശരിയായ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനത്തിനു ശേഷം മാത്രമേ നദീതീരങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാന വികസന പ്രവർത്തനം നടത്താവൂ
- പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിക്ക് ഒരു ഖനന അപഗ്രഥന ഉപസമിതി രൂപീകരിക്കുക

ഖനനത്തിൽനിന്ന് ഭൂജലത്തെ സംരക്ഷിക്കുക

- ഭൂഗർഭ ജലവിതാനത്തിനു താഴെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഖനികൾ നിർബന്ധമായും ഭൂജലമാനേ ജ്മെന്റ് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും പ്രദേശത്തെ കിണറുകളേയും ജലവിതരണത്തേയും ബാധിക്കാതെ നോക്കുകയും വേണം.
- ജലമാപ്പിങ്ങ് നടത്താതെ ഒരു ഖനനവും തുടങ്ങാൻ അനുവദിക്കരുത്.
- നഷ്ടപ്പെടുന്ന ജലത്തിനു പകരം മഴവെള്ള സംഭരണത്തിലൂടെയും മറ്റും ജലനിരപ്പ് ഉയർത്തണം.
- ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ കാരണങ്ങളാലോ മറ്റോ ആധുനിക ഖനനരീതിപോലും അവലംബിക്കാൻ കഴിയാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ ജലവിതാനത്തിന്റെ അളവിന് താഴെ ഖനനം അനുവദിക്കാൻ പാടില്ല.

ഖനന പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭൂജലമാനേജ്മെന്റ്

- ഖനന മേഖലയിൽ പുറംതള്ളുന്ന ഭൂജലത്തെ സംബന്ധിച്ച് കൂടുതൽ പഠനം നടത്തുകയും സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകൾ ശേഖരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

- ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ഇന്ത്യൻ ബ്യൂറോ ഓഫ് മൈൻസ്, നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റി റ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഹൈഡ്രോളജി എന്നിവ സംയുക്തമായി ഭൂതലത്തെ സംബന്ധിച്ച കൂടുതൽ സ്ഥിതി വിവരക്ക ണക്കുകൾ പരസ്പരം പങ്കുവയ്ക്കുക.
- ഖനനമേഖലയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും പരമാവധി 2 വർഷത്തിനുള്ളിൽ പൈപ്പ് വഴിയുള്ള ജലവിതരണം ഉറപ്പുവരുത്താൻ ജലവിതരണ അതോറിട്ടിയും ഖനനകമ്പനിയും തമ്മിൽ ധാര ണയുണ്ടാക്കുക.
- ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഖനന കുഴികൾ ജലസംഭരണത്തിനായി ഉപയോഗിക്കാൻ സാധിക്കുമോ എന്ന് പരിശോധിക്കുക വനഭൂമിയിൽ ഇതിന് കഴിയില്ല, കാരണം, നിയമപ്രകാരം അതു വനംവകു പ്പിന് തിരികെ നൽകണം.
- ഭൂജലപ്രശ്നങ്ങളെ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിയിൽ ഒരു പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കണം

ഖനന പ്രദേശത്ത് കൃഷി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ

- നീർത്തടങ്ങളിലെ കുഴികളിൽ വെള്ളം നിറയാനുള്ള സംവിധാനമുണ്ടാക്കുക.
- ജലാശയങ്ങളിലെ ചെളി നീക്കം ചെയ്യുക. തടയണപോലെ സംവിധാനങ്ങളൊരുക്കി ചെളി നീർത്തടങ്ങളിലേക്ക് ഒഴുകി എത്തുന്നത് തടയുക
- കൃഷിയിടങ്ങളിൽ ഒഴുകി എത്തുന്ന മാലിന്യങ്ങളും മറ്റും നീക്കം ചെയ്യുക.
- ജലം നഷ്ടപ്പെടുന്നത് ഒഴിവാക്കുക.
- പങ്കാളിത്ത ആസൂത്രണവും മാനേജ്മെന്റും
- എല്ലാ നിയന്ത്രണ-വികസന ഏജൻസികളുടേയും ഏകോപനം.

ധാതു മേഖലയിലെ മെച്ചപ്പെട്ട പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് പ്രോത്സാഹനം

- പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസം
- പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ സൂചകങ്ങൾ
- സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഹരിത അക്കൗണ്ടിങ്ങ്
- സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ വിപണി സംവിധാനം
- വിഭവസമ്പന്നമായ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ വനസംരക്ഷണത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം
- മിനറൽ കൺസർവേഷൻ ചട്ടങ്ങളിൽ നിഷ്ക്കർഷിക്കുന്നതുപോലെ പുനരധിവസിക്കാൻ ബോണ്ടു കളോ മറ്റ് സാമ്പത്തിക ഉറപ്പുകളോ ലഭ്യമാക്കാൻ അടിയന്തിര നടപടി സ്വീകരിക്കുക.

ഖനന മേഖലയിലെ ആരോഗ്യസംരക്ഷണം

- ഖനന മേഖലയിലെ രോഗങ്ങളും മറ്റ് ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളും നിരീക്ഷിക്കാനും ഖനനത്തിന്റെ തിക്തഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പുനരധിവാസത്തിനും ആവശ്യമായ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുക. ഖനനമേഖലയിലെ ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഒരു ആരോഗ്യഇൻഷുറൻസ് പോളിസി ഏർപ്പെടുത്താൻ മൈനിങ്ങ് കമ്പനികളോട് ആവശ്യപ്പെടുക.
- പഞ്ചായത്ത്-സന്നദ്ധസംഘടന സംയുക്ത സംരംഭത്തിലൂടെ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളെ സംബ ന്ധിച്ച വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുക.
- ഖനനമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന രോഗനിർണ്ണയ-ചികിത്സാ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പഞ്ചായ ത്തുകൾക്കും പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കൊപ്പം മൈനിങ്ങ് കമ്പനികളെ കൂടി പങ്കാളികളാക്കുക.
- റോഡുമാർഗ്ഗവും ജലമാർഗ്ഗവുമുള്ള ട്രാൻസ്പോർട്ടേഷനിൽ വായുമലിനീകരണം കുറയ്ക്കുക.
- ട്രക്കുകളിലും ബാർട്ടുകളിലും നിശ്ചിത അളവിൽ കൂടുതൽ കയറ്റുന്നത് കർശനമായി നിരോധി ക്കാൻ നടപടിയെടുക്കുക.

- അളവിൽ കൂടുതൽ കയറ്റുന്നില്ലെന്ന് മൈനിങ്ങ് കമ്പനികൾ ഉറപ്പുവരുത്തണം.
- ഇത് ലംഘിക്കുന്നവരുടെ പെർമിറ്റ് റദ്ദാക്കണം.
- സാധനം കയറ്റിയതിനുശേഷം ട്രക്കും ബാർജും ടാർപാളിൻകൊണ്ട് മൂടുന്നത് നിർബന്ധമാക്കണം. ട്രക്കുകളുടെ വേഗത കർശനമായി നിയന്ത്രിക്കണം.
- അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള അളവിൽ കൂടുതലായുണ്ടാകുന്ന മലിനീകരണം ഇല്ലാതാക്കേണ്ട ചുമതല കമ്പനിയുടേതാണ്.
- ട്രാൻസ്പോർട്ടേഷൻ റേറ്റ് പുതുക്കൽ
- ട്രക്കുകൾക്ക് 10 ടൺ പരിധി മനസ്സിൽ കണ്ടുവേണം മൈനിംഗ് കമ്പനികൾ ട്രാൻസ്പോർട്ടേഷൻ നിരക്ക് കണക്കുകൂട്ടാൻ.
- 10 ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ കയറ്റുന്ന ട്രക്കുകൾ പൊതുനിരത്തിൽ ഓടിക്കാൻ അനുവദിക്കരുത്.

  ഇതിനായി പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിക്ക് കീഴിൽ ഒരു ഖനന അവലോകന ഉപസമിതി രൂപികരിക്കണം.

ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഖനികൾ

- ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഖനികൾ ഉല്പാദന സ്രോതസ്സുകളാക്കി മാറ്റണം.
- ഇത് സെസ് ഏർപ്പെടുത്തിയോ, പ്ലാൻ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ചോ മറ്റു മാർഗ്ഗത്തിലോ ആകാം. സ്വകാര്യ-പൊതു പങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടിയും ആകാം.

ഖനനപ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ

- കുറഞ്ഞ അളവിൽ കാർബൺ പുറത്തുവിടുന്ന ഉപകരണങ്ങളും മറ്റും ഉപയോഗിച്ച് വായുമലിനീകരണം നിയന്ത്രിക്കുക
- ഖനികളുടെ ഓരോ വാതിലിലും വീൽ വാഷിങ്ങ് സംവിധാനം ഉപയോഗിച്ച് മലിനീകരണം തടയുക.
- കുഴികളിൽ ചളിനിറയുന്നത് ജിയോടെക്സ്റ്റേൽസ് ഉപയോഗിച്ച് തടയുക.
- ഖനനത്തിന് ശാസ്ത്രീയമായ സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിക്കുക.
- ഒരു ഭാഗത്ത് പൂർണ്ണമായി ഖനനം ചെയ്ത് മാറുമ്പോൾ ആ ഭാഗം നികത്തി പോവുന്ന രീതി അവലംബിക്കാൻ പുതിയ കുഴിയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ പഴയതിലിട്ടു മൂടാൻ കഴിയും.
- കുഴി നികത്തുന്നതിനും കുത്തിയൊലിപ്പ് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ശാസ്ത്രീയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കണം.
- ചുറ്റുപാടുമുള്ള ജലാശയത്തിലേക്ക് വെള്ളം ഒഴുക്കി വിടും മുൻപ് ആ ജലം ശുദ്ധമാക്കി കാനയിലൂടെ ഒഴുക്കിപോകാനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തണം.

ബോക്സ് 10 : നിയന്ത്രിത ഖനന മാതൃക
സിന്ധുദുർഗ ജില്ലയിലെ (മഹാരാഷ്ട്ര) സാവന്ത്വാടി എം.എൽ.എ.
ശ്രീ. ഡി.വി. കെസാർക്കർ നിർദ്ദേശിച്ചത്

ഈ മേഖലയിലെ ജനപ്രതിനിധി എന്ന നിലയിലും ഈ സ്ഥലത്തെയും ഖനന പ്രവർത്തനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് പ്രായോഗിക പരിജ്ഞാനമുള്ള ആൾ എന്ന നിലയിലും ഈ ജില്ലയ്ക്ക് മൊത്തത്തിലും എന്റെ നിയോജക മണ്ഡലത്തിന് പ്രത്യേകിച്ചും ബാധകമാക്കാവുന്ന ഖനനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മാതൃകയാണ് ഞാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ മേഖലയുടെ താല്പര്യത്തിനായി നിങ്ങൾ നിശ്ചയമായും ഇത് പരിഗണിക്കുമെന്ന് എനിക്കുറപ്പുണ്ട്.

1. ഒരു വില്ലേജിൽ ഒരു സൈറ്റ് മാത്രമേ അനുവദിക്കാവൂ
2. ഓരോ മൈനിങ്ങ് സീസണിലും ഉല്പാദിപ്പിക്കാവുന്ന ധാതുക്കൾക്ക് നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തണം.

3. ഇരുമ്പയിരിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഒരു വർഷം 2 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തുനിന്നുമാത്രമേ കുഴിയെടുക്കാൻ അനുവദിക്കാവൂ.

4. പല കുഴികളിട്ട് ഖനനം നടത്തുന്നതും നിയന്ത്രിത ഉല്പാദനം അനുവദിക്കുന്നതുമായ ഖനന രീതി വേണം സിന്ധു ദുർഗിൽ ഉപയോഗിക്കാൻ.

5. കുഴിയെടുക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ കൊണ്ടിടുന്ന യാർഡിന് 10 ഹെക്ടറിലധികം വിസ്തീർണ്ണം പാടില്ല. ഉപയോഗം കഴിഞ്ഞ സ്ഥലം വൃത്തിയാക്കി ആ പ്രദേശത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിക്കിണങ്ങുന്ന ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിച്ച് ഹരിതാഭമാക്കണം.

6. ഒരു കുഴിയിൽ നിന്ന് ധാതുക്കൾ എടുക്കുന്നത് പൂർത്തിയായാൽ അടുത്ത കുഴി കുഴിക്കുന്ന ഉപയോഗമില്ലാത്ത വസ്തുക്കളിട്ട് ആദ്യത്തെ കുഴി മൂടണം. അഞ്ചാം വർഷം അവസാനിക്കുമ്പോൾ മൊത്തം ഉപയോഗിച്ച പ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം 20 ഹെക്ടറിൽ കൂടാത്ത വിധം ഈ പ്രക്രിയ തുടർന്നുപോകണം. ഒരു പ്രദേശത്തെ ഖനന പ്രവർത്തനം പൂർത്തിയാകുന്നതോടെ ഒരു കുഴി വെള്ളം സംഭരിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് എല്ലായിടത്തും തോട്ടങ്ങളുയരണം.

7. പദ്ധതിയിൽ നിന്ന് പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് താഴെ പറയുന്ന വിധം സഹായം നൽകണം. ഭൂമിയുടെ കൈവശക്കാർക്കും, ഗ്രാമീണർക്കും അവർക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ട വരുമാനത്തിനുള്ള നഷ്ട പരിഹാരമെന്ന നിലയിൽ മൊത്തം ഉല്പാദനത്തിന്റെ വിപണി വിലയുടെ 2.5 ശതമാനം നൽകണം. ഗ്രാമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളായ ജലവിതരണം, റോഡുനിർമ്മാണം, സ്കൂൾ നിർമ്മാണം, ഗതാഗതസൗകര്യം, വഴിവിളക്കുകൾ, പാർക്കുകൾ, മുതലായവയ്ക്കായി മറ്റൊരു 2.5 % ചെലവിടണം. ഇതിൽ കുറഞ്ഞത് 25 ശതമാനം പരിസ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്തലിനായി വിനിയോഗിക്കണം. ഖനന പ്രവർത്തനം അവസാനിച്ചശേഷം ഭാവിയിൽ ഉപയോഗിക്കാനായി മറ്റൊരു 2.5 ശതമാനം കരുതൽ ഫണ്ടായി മാറ്റി വയ്ക്കണം. നോർവീജിയൻ മാതകയുടെ രൂപത്തിൽ ഈ കരുതൽഫണ്ട് എങ്ങനെ വിനിയോഗിക്കണമെന്ന് പശ്ചിമഘട്ട സമിതിക്ക് തീരുമാനിക്കാം. 2 ഹെക്ടറിൽ നിന്ന് 2 ദശലക്ഷം ടൺ ലഭിക്കുമെന്ന് കണക്കാക്കിയാൽ വിപണി വിലയനുസരിച്ച് ഒരു വർഷം ഒരു ഗ്രാമത്തിന് 45 കോടി രൂപ ലഭിക്കും. 8.
സിന്ധു ദുർഗ് ഹരിതാഭമായ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സമ്പന്നമായ ഒരു ടൂറിസം ജില്ല ആയതിനാൽ ചുവടെ പറയുന്ന മുൻകരുതലുകൾ സ്വീകരിക്കണം. ഇരുമ്പ് അയിര് നിക്ഷേപത്തെ സംബന്ധിച്ച് എന്ത് അനുമതി നൽകുന്നതിന് മുൻപ് അത് മേഖലാപ്ലാനിൽ വ്യക്തമായി കാണിച്ചിരിക്കണം. കുഴിയെടുക്കുന്നത് ദ്രാവകരൂപത്തിലാണെങ്കിൽ പൈപ്പ് ലൈൻ വഴിയും പൊടിരൂപത്തിലാണെങ്കിൽ അടച്ചുമൂടിയ കണ്ടെയ്നറിൽ റോപ്പ് വേ വഴിയും കൊണ്ട് പോകാനുള്ള സംവിധാനമുണ്ടാക്കണം. കാർബൺ വികിരണവും മലിനീകരണവും ഇതുവഴി ഒഴിവാക്കാം.

9. ഇതിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യം കമ്പനികൾ ചേർന്നോ ഒറ്റയ്ക്കായോ ഏർപ്പെടുത്താം. അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾക്കും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനും ഗണ്യമായ തുക മുടക്കാൻ സന്നദ്ധരാകുന്ന കമ്പനികൾക്കു മാത്രമേ ജില്ലയിൽ ഖനനാനുമതി നൽകാവൂ.

10. പഠന റിപ്പോർട്ടിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതുപോലെ പ്രദേശത്ത് ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. വൈദ്യുതി ഉല്പാദനം കഴിഞ്ഞു വരുന്ന ജലം കൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കാം. ചില സ്ഥലത്ത് ഖനന കുഴികൾ മൂലം ഭൂജല നിരപ്പ് താഴുന്നുണ്ട്. അവിടങ്ങളിൽ ചെറിയ അണക്കെട്ടുണ്ടാക്കി വൈദ്യുതി ഉല്പാദിപ്പിച്ചാൽ കൃഷിയും രക്ഷപ്പെടും.

ഉദാഹരണത്തിന് 'പുക്കേരി' വില്ലേജിൽ നിർമ്മിച്ച ചെറിയ അണക്കെട്ടിൽ നിന്ന് വൈദ്യുതി ഉല്പാദിപ്പിച്ച ശേഷമുള്ള വെള്ളം ' അസാഹിയെ', 'സൊലാംവൈ, തൽക്കത്ത്' തുടങ്ങിയ ഗ്രാമങ്ങൾക്ക് നൽകി വെള്ളത്തിന്റെ പരമാവധി ഉപയോഗം ഉറപ്പുവരുത്താൻ ഡ്രിപ്പ് ഇറിഗേഷൻ പോലെയുള്ള സംവിധാനം ഉപയോഗിക്കാം. വൈദ്യുതി പദ്ധതിക്കുള്ള ചെലവ് കമ്പനികൾ വഹിക്കണം.

11. കമ്പനിയുടെ ചെലവിൽ ഖനന പ്രദേശത്തിന് ചുറ്റും 2.5 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ മതിൽ നിർമ്മിക്കണം. ചുറ്റുമുള്ള വനങ്ങളിലെ സുരക്ഷകണക്കിലെടുത്താണിത്.

12. ട്രക്കുകളുടേയും മറ്റ്, യന്ത്രസംവിധാനങ്ങളുടേയും പ്രവർത്തനം ഈ മതിൽക്കെട്ടിനുള്ളിൽ ഒതുക്കി നിർത്തണം. സൂര്യോദയം മുതൽ സൂര്യാസ്തമയം വരെ മാത്രമേ പ്രവർത്തനം പാടുള്ളൂ.

13. പ്രവർത്തന സമയത്ത് മൊത്തം പ്രദേശവും വെള്ളം നനച്ച് പൊടി ഉയരാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. പദ്ധതി പ്രദേശത്തിനു ചുറ്റും ആവശ്യത്തിന് മരങ്ങൾ വളർത്തി ശബ്ദമലിനീകരണത്തിന് തടയിടണം.

14. ഏതു പ്രദേശത്തും ഖനന പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കും മുൻപ് അവിടുള്ള വൃക്ഷങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സർവ്വെ നടത്തുകയും ഇവ മാറ്റി നടുന്നതിനും മറ്റുള്ളവ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുമായി ഒരു നഴ്സറി സ്ഥാപിക്കുകയും വേണം.

15 ഓരോ ഗ്രാമത്തിലേയും വിശുദ്ധവനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കണം. ഇവയുടെ സംരക്ഷണം പ്രാദേശിക സമൂഹത്തെ ഏൽപ്പിക്കുകയും അതിലേക്കുള്ള ചെലവ് കമ്പനികൾ വഹിക്കുകയും വേണം.

2.8. വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും

പശ്ചിമഘട്ട സമിതിയുടെ മുന്നിൽ കൂടെകൂടെ ഉന്നയിക്കുന്ന ഒരു പ്രശ്നമാണ് പശ്ചിമഘട്ട സംവിധാനങ്ങളിലെ ഹൈഡ്രോ, തെർമൽ, ന്യൂക്ലിയർ, കാറ്റാടി ഫാം എന്നിവയിലൂടെയുള്ള വൈദ്യുതി ഉല്പാദനം. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ ഈ പദ്ധതികൾ തകർക്കുന്നതായി ഒരു വിഭാഗം വാദിക്കുന്നു. പരിസ്ഥിതി സംവേദനക്ഷമത ഇത്രയധികമുള്ള മേഖലയിൽ ഇത്രത്തോളം വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ ആവശ്യമുണ്ടോ എന്നാണ് ചോദ്യം. ഇനിയും വളരെയധികം പദ്ധതികൾ പ്രത്യേകിച്ച് തെർമൽ പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണ ഘട്ടത്തിലാണ്. അവയ്ക്കാവശ്യമായ വിഭവങ്ങളും പരിസ്ഥിതി പരവും സാമൂഹ്യവുമായ ആഘാതവും കണക്കിലെടുത്താൽ അവ ആവശ്യമുണ്ടോ? ഇവ സുസ്ഥിരമാണോ? എന്ന ചോദ്യങ്ങൾ അവശേഷിക്കുന്നു. ഇതു സംബന്ധിച്ച ഒരു ഏകദേശ രൂപം മനസ്സിലാക്കാനായി ഞങ്ങൾ പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വൈദ്യുതിയുടേയും ഊർജ്ജത്തിന്റേയും സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ചു. പ്രതിശീർഷ വൈദ്യുതി ഉപയോഗത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിൽ വലിയ അന്തരം നിലനിൽക്കുന്നതായാണ് കണക്കുകൾസൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഗോവയിലെ വൈദ്യുതി ഉപയോഗം ദേശീയ ശരാശരിയുടെ 3.5 ഇരട്ടിയാണെങ്കിൽ കേരളത്തിലേത് ഇതിന്റെ 2/3 ആണ്. ഇന്ത്യയുടെ മറ്റ് ഭാഗങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ വൈദ്യുതീകരിച്ച ഗ്രാമീണ ഭവനങ്ങളുടെ അനുപാതം കേരളത്തിൽ വളരേ ഉയർന്നതാണ്. പക്ഷേ, വൈദ്യുതീകരിക്കാത്ത ഗ്രാമീണ ഭവനങ്ങൾ ഗോവയിൽ 8 ശതമാനമാണെങ്കിൽ മഹാരാഷ്ട്രയിൽ അത് 35 ശതമാനമാണ്. ഈ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ചെറുതും വലുതുമായ വ്യവസായങ്ങളാണ് വൈദ്യുതിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ ഉപഭോക്താക്കൾ. വൻകിട വ്യവസായങ്ങളിൽ അയിര് സംസ്ക്കരണം, ഇരുമ്പ്-ഉരുക്ക്, സിമന്റ്, പെട്രോളിയം റിഫൈ നറികൾ, പഞ്ചസാര ഡിസ്ടിലറികൾ, വളം നിർമ്മാണശാലകൾ, പെട്രോകെമിക്കൽസ് എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഏറ്റവും കൂടുതൽ വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഇവയാണ്. ചെറുകിട-ഇടത്തരം വ്യവസായങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്. കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ നൽകുന്നതിവയാണ്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്ന ഫൗണ്ട്രികൾ, ചുടുകൽ ഫാക്ടറികൾ, തുണിമില്ലുകൾ, കളിമൺ ഫാക്ടറികൾ, പോട്ടറി, ഗ്ലാസ്‌വെയർ, ബേക്കറി എന്നിവ കൂടുതൽ വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കുന്നവയാണ്.

വൈദ്യുതി ഉല്പാദനത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും ഈ സംസ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിൽ നല്ല അന്തരമുണ്ട്. ഗുജറാത്തിലും മഹാരാഷ്ട്രയിലും ഏറ്റവുമധികം വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കുന്ന സമയത്തെ കമ്മി ദേശീയ ശരാശരിയുടെ രണ്ടിരട്ടിയാണ്. വൻവൈദ്യുതികമ്മിയുള്ള സംസ്ഥാനമാണ് മഹാരാഷ്ട്ര. എന്നാൽ, മറ്റ് പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് കമ്മിയാണെങ്കിലും കർണ്ണാടകയുടേയും, തമിഴ്നാടിന്റെയും സ്ഥിതി ഏറെ ഭേദമാണ്. വൈദ്യുതി പ്രാദേശികമായി ഉൽപ്പാദിക്കുകയോ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വാങ്ങുകയോ ചെയ്യാം. പക്ഷെ ആവശ്യം മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നീങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ ഡീസൽ ജനറേറ്റർ സെറ്റുകൾ അനിയന്ത്രിതമായി ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങാനും അത് കടുത്ത പരിതസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും ഇടയാക്കും. ഇപ്പോഴത്തെ പ്രസരണ- വിതരണ

നഷ്ടം ഒഴിവാക്കാനും അടിയന്തിര നടപടിവേണം.

ഇന്ധനങ്ങളുടെ ഗാർഹിക ഉപയോഗം

ചുവടെയുള്ള ചിത്രം 10ൽ 2007 -08ൽ 1000 ഗ്രാമീണഭവനങ്ങളിലെ പാചകത്തിന് എൽ.പി.ജി (ഭൂപടം-ഒന്ന്) വിറക് (ഭൂപടം- 2), വിളക്കുതെളിക്കാൻ വൈദ്യുതി (ഭൂപടം-3) മണ്ണെണ്ണ (ഭൂപടം 4) എന്നിവയുടെ ഉപഭോഗം വ്യക്തമാകുന്നു. ഗോവയിൽ 41 ശതമാനം വീടുകളിൽ പാചകത്തിന് എൽ.പി.ജി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും ബഹുഭൂരിപക്ഷം ഗ്രാമീണരും വിറകിനെ യാണ് ആശ്രയിക്കുന്നത്. കൂടുതൽ ഗ്രാമീണരും പാചകത്തിന് വിറക് ഉപയോഗിക്കുന്ന കർണ്ണാടകവു മായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ എൽ.പി.ജി ഉപയോഗിക്കുന്ന അയൽസംസ്ഥാനമായ കേരളത്തിലെ അനുപാതം വളരെ ഉയർന്നതാണ്. ഗോവയിലെ 80 ശമതാനത്തിലധികവും മഹാരാഷ്ട്രയിലെ 70 ശതമാനത്തിലധികവും പട്ടണവാസികൾ പാചകത്തിന് എൽ.പി.ജി ഉപയോഗിക്കുന്നവരാണ്.

രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ഭൂരിഭാഗം വീട്ടുകാരും വെളിച്ചത്തിന് മണ്ണെണ്ണയേക്കാൾ വൈദ്യുതിയാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

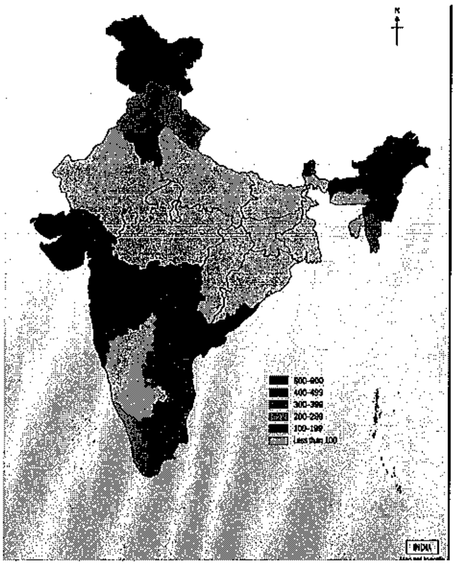

ഭൂപടം-ഒന്ന് : 1000 ഗ്രാമീണഭവനങ്ങളിലെ
പാചകത്തിന് എൽ.പി.ജി

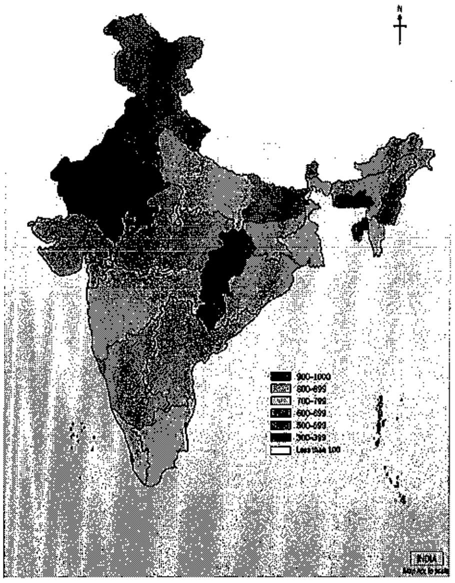

ഭൂപടം-രണ്ട്: 1000 ഗ്രാമീണഭവനങ്ങളിലെ
പാചകത്തിന് വിറക്

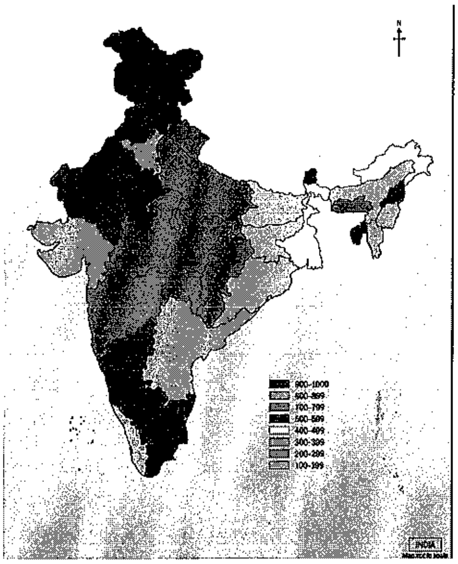

ഭൂപടം-മൂന്ന് : 1000 ഗ്രാമീണഭവനങ്ങളിലെ
ഊർജ്ജാവശ്യങ്ങൾക്ക് വൈദ്യുതി

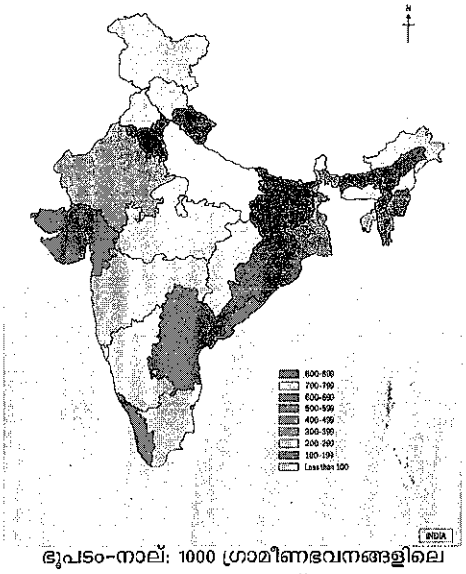

ഭൂപടം-നാല്: 1000 ഗ്രാമീണഭവനങ്ങളിലെ
ഊർജ്ജാവശ്യങ്ങൾക്ക് മണ്ണെണ്ണ

ചിത്രം 10 വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ പാചക/ഊർജ്ജ
ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഗാർഹിക ഇന്ധന ഉപയോഗം (TDDEY 2010)

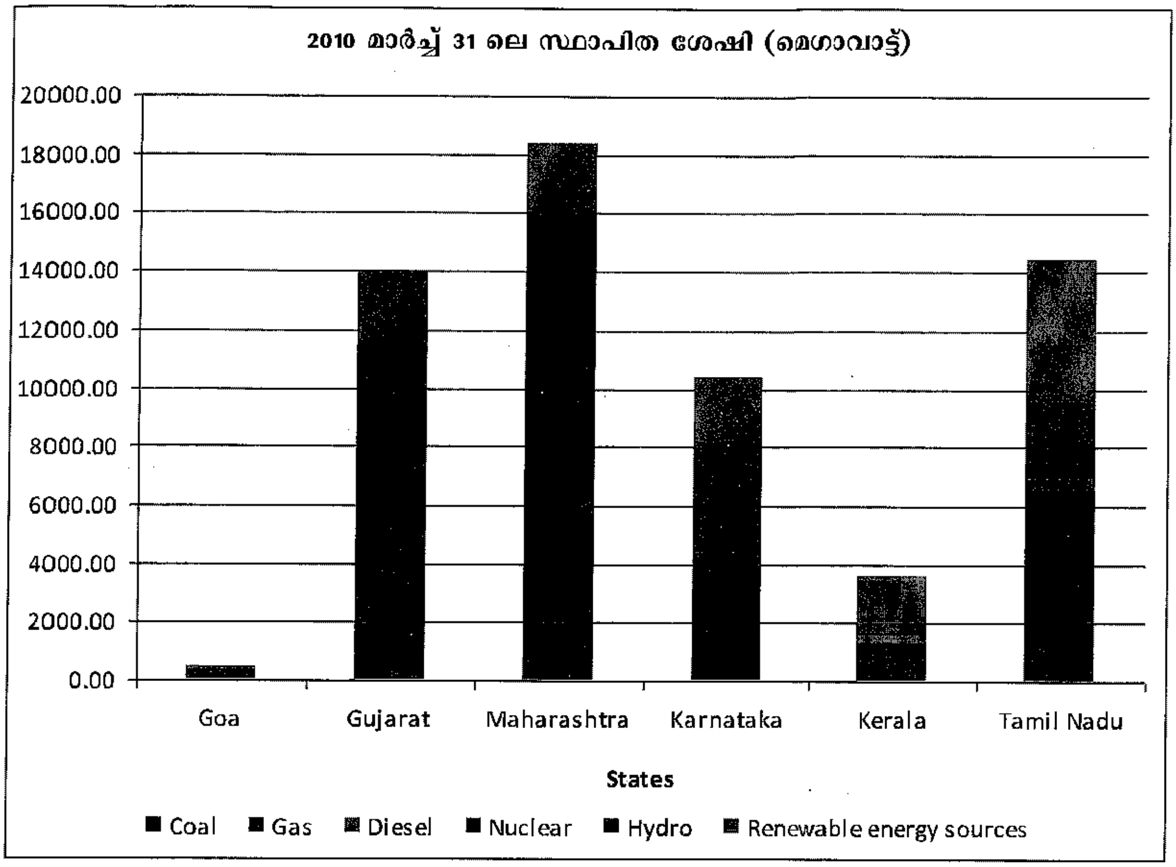

ചിത്രം 11 പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വൈദ്യുതി ഉല്പാദനം

മഹാരാഷ്ട്രയിൽ 2012 ലേക്ക് പല തെർമൽ പവർ പ്രോജക്ടുകളും ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലും കർണ്ണാടകത്തിലും ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികളാണ് ആലോചനയിൽ. ഏറ്റവും തർക്കത്തിൽ കിടക്കുന്ന കർണ്ണാടകയിലെ ഗുന്ധ്യ, കേരളത്തിലെ ആതിരപ്പിള്ളി പദ്ധതികളെ പറ്റി ഈ റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഒന്നാം ഭാഗത്ത് വിശദമായി ചർച്ച ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ആസൂത്രണഘട്ടത്തിലുള്ള പല പദ്ധതികളും ഉത്ക്കണ്ഠാജനകമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് റെയ്ഗഢിലും രത്നഗിരിയിലും 33,000 മെഗാവാട്ട് ശേഷിയുള്ള തെർമൽ പ്രോജക്ടുകൾ പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസിനുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കയാണ്. ഇവയിൽ പലതും സൃഷ്ടിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി- സാമൂഹ്യആഘാതങ്ങൾ വളരെ ഗുരുതരമാണ്. ഇവ ഒരു കൂട്ടമായി സ്ഥാപിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇവ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ആവർത്തന ആഘാതം പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. ഈ വൈദ്യുതി ഉല്പാദന പ്ലാന്റുകളുടെ ദൂഷ്യഫലങ്ങൾ ഒരു വിഭാഗം ജനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ഗുണം ലഭിക്കുന്നത് മറ്റൊരു വിഭാഗത്തിനാണ്.

ഈ ജില്ലകൾക്ക് ഒരു വർഷം 180 മെഗാവാട്ട് വൈദ്യുതിയാണ് ആവശ്യം എന്നാൽ ഇവിടെ പ്രതിവർഷം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നത് 4543 മെഗാവാട്ടാണ്.

മുബൈയുടെ ആവശ്യം വളരെ വലുതാണെങ്കിൽ കല്ക്കരി അധിഷ്ഠിതമായ വലിയൊരു പ്ലാന്റ് മലബാർ ഹില്ലിൽ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. ജിന്ഡാൽ പ്ലാന്റിലേതുപോലെ എല്ലാ അനുകൂല ഘടകങ്ങളും ഇവിടെയുണ്ട്. ഇവിടെ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിച്ചാൽ വളരെ ദൂരേക്ക് വിതരണലൈനുകൾ വലിക്കേണ്ടതില്ല. തന്മൂലം പ്രസരണ-വിതരണ നഷ്ടം കുറയുന്നു. രത്നഗിരി, സിന്ധിദുർഗ ജില്ലകളിൽ വിതരലൈനുകൾക്ക് താഴെ ഫലവൃക്ഷങ്ങളും മറ്റും വച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ കഴിയാത്തതു മൂലമുള്ള നഷ്ടവും ഒഴിവാക്കാം.

ഉൽക്കണ്഻ഠ ഉയർത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

വികസനത്തിന് ഊർജ്ജവും വൈദ്യുതിയും കൂടിയേ തീരൂ. ഈ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ ഒരു ആഗോള സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമാകയാൽ ഇടത്തരം വരുമാനസ്വഭാവത്തിലേക്ക് കൂടതൽ ആളുകൾക്ക് കടന്നുചേരുന്നതിനാൽ ഭൗതിക സുഖസൗകര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ആവശ്യം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഇന്ത്യയിൽ നാം കാണുന്നത് വരുമാന ശ്രേണിയുടെ മുകളിലേയ്ക്ക് കടന്നുവരുന്ന ജനങ്ങൾ ആധുനിക ജീവിതത്തിനാവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നതാണ്. പുതിയ വിഭാഗം ഊർജ്ജ ഉപഭോക്താക്കൾ, പുതിയ രാഷ്ട്രീയ സമ്മർദ്ദങ്ങൾ, കൂടുതൽ യാത്രാസൗകര്യം, ഇതിനെല്ലാം കൂടുതൽ വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഇന്ധനവും ആവശ്യമാണ്. വളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഊർജ്ജത്തിന്റെ ആവശ്യം കൂടിവരുമ്പോഴും വെളിച്ചത്തിന് വൈദ്യുതി ലഭിക്കാത്തതും, വെളിച്ചത്തിനും പാചകത്തിനും, ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരമായ പുക വമിപ്പിക്കുന്ന ഇന്ധനം ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായ വലിയ ഒരു ജനവിഭാഗം ഇവിടെ ഉണ്ട്. ഇവിടെ നാം നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധി വളർച്ചക്കാവശ്യമായ ഊർജം എങ്ങനെ ഉൽപാദിപ്പിക്കാം, പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഊർജ ക്ഷാമം എങ്ങനെ പരിഹരിക്കാം, എന്നൊക്കെയാണ്.

നിലവിലുള്ളതും പുതിയതായി സ്ഥാപിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നതുമായ ഊർജ്ജ ഉല്പാദനപ്രൊജക്ടുകളുടെ പാരിസ്ഥിതിക-സാമൂഹ്യ ആഘാതങ്ങൾ ഉത്ക്കണ്഻ഠാജനകമാണ്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സംവേദന ക്ഷമത കൂടിയ മേഖലകളിൽ ഊർജ്ജ ഉത്പാദനപ്ലാന്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതും ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥ ഘടനയെ ബാധിക്കുന്നതും, ആവാസ നഷ്ടത്തിനും വനമേഖല വിഭജിക്കപ്പെടുന്നതിനും ഇടയാക്കുന്നതുമാണ്. ഇത് അവിടത്തെ സസ്യജാലങ്ങളുടെ മാത്രമല്ല, സൂഷ്മ കാലാവസ്ഥയേയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും. ഊർജ്ജ ഉത്പാദനപ്ലാന്റുകളും അണക്കെട്ടുകളും സ്ഥാപിക്കുന്നതുമൂലം വളരെ വലിയ ഒരു പ്രദേശത്തെ വനങ്ങളാണ് നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്.

നഷ്ടപ്പെട്ട അത്രയും വനങ്ങൾ വേറെ വച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ നിയമം അനുശാസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും നഷ്ടപ്പെട്ട തനതു വനങ്ങളിലെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യസജീർണ്ണതകളും സമ്പത്തും പുനർസൃഷ്ടിക്കാൻ അതിനാവില്ല. തെർമൽ പ്ലാന്റുകളിൽ നിന്ന് പുറത്തു വരുന്ന താപക്കാറ്റ് വനങ്ങളുടെ നിലവാരത്തെ നശിപ്പിക്കുകയും തുറന്നു വിടുന്ന അവശിഷ്ടങ്ങൾ ജലസ്രോതസ്സുകളെ മലിനീകരിക്കുകയും ചെയ്യും. തെർമൽ പ്ലാന്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം മൂലം ജലത്തിന്റെ താപനില ഉയരുന്നതും, ഫ്ളൈ ആഷും ആണ് പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നത്. ജലത്തിന്റെ താപനില ഉയരുന്നതുമൂലം രാസവസ്തുക്കളും മറ്റ് മലിനീകരണ വസ്തുക്കളും വെള്ളത്തിൽ കൂടുതൽ അലിഞ്ഞു ചേരുകയും ഇത് പരിസ്ഥിതിക്ക് വലിയ ക്ഷതമുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. താപനില ഉയരുന്നതിന് പുറമേ തണുപ്പിക്കൽ പ്രക്രിയയിൽ രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ കലർന്ന വെള്ളമാണ് പ്ലാന്റുകളിൽ നിന്ന് തുറന്ന് വിടുന്നത്. ഈ വെള്ളത്തിൽ ക്ലോറിനും മറ്റും കലർന്നിട്ടുള്ളതിനാൽ ജലാശയത്തിലെ മത്സ്യസമ്പത്തിനെ ഇത് പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും.

ഇയ്യം, രസം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ നിരവധി രാസവസ്തുക്കൾ ഫ്ളൈ ആഷിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇത് നദികളിലും മറ്റും അടിയുന്നതു മൂലം മത്സ്യങ്ങളുടെ പ്രത്യുല്പാദന ശേഷി തന്നെ നഷ്ടപ്പെടുന്നു.

കൊങ്കൺ മേഖലയിലെ നിയുക്ത ഊർജ്ജ പ്ലാന്റുകളുടെ ആവർത്തന ആഘാതത്തെ പറ്റി പഠനം നടത്തണമെന്ന ആവശ്യം ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ നദീതടങ്ങൾ ജലവൈദ്യുതിക്കും ശുദ്ധജലവിതരണ പദ്ധതികൾക്കും വേണ്ടി ക്രമാതീതമായി ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിനെതിരെ മുന്നറിയിപ്പുയരുന്നുണ്ട്. നദികളുടെ പ്രഭവ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ യാതൊരു പദ്ധതിയും പാടില്ല. ക്രമത്തിലധികം വികസനം വന്ന നദീതടങ്ങളിലും പുതിയ അണക്കെട്ടുകൾ പാടില്ല. നദികളുടെ പരിസ്ഥിതിപരമായ ഒഴുക്ക് നിലനിർത്തേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. മാത്രവുമല്ല പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നിലവിലുള്ളതും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ പദ്ധതികൾ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയിലുണ്ടാക്കുന്ന ആവർത്തന ആഘാതത്തെപ്പറ്റി ഇതിനകം ഒരു വിലയിരുത്തൽ നടത്തിയിട്ടില്ല.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ സംവേദനക്ഷമത കണക്കിലെടുത്ത് ഊർജ്ജ ഉപഭോഗം ഏറെ കാര്യക്ഷമമാക്കിയും മറ്റും ഊർജ്ജ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ശ്രമിക്കണം. പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ ഉപഭോഗം പരമാവധി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. സൗരോർജപദ്ധതികൾക്കായി വരുന്ന ഭൂമിയുടെയും വെള്ളത്തിന്റെയും അളവും അത് സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രാദേശിക സാമൂഹ്യ ആഘാതവും പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. വേണ്ടത്ര ശ്രദ്ധ പതിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മറ്റൊരു അപാകത വൈദ്യുതി

വിതരണത്തിനുള്ള വലിയ ടവ്വറുകൾ കടന്നു പോകുന്നതിലൂടെ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ വിഭജിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. പരിസ്ഥിതി സംവേദന ക്ഷമത ഏറിയ പ്രദേശങ്ങളിൽ ടവ്വർ ഗ്രിഡുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാതെയുള്ള പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജപദ്ധതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതിയിൽ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജവികസനം സൃഷ്ടിക്കുന്ന ആഘാതത്തെ പറ്റി നാം കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് വൻ തോതിലുള്ള കാറ്റാടി പാടങ്ങൾ പ്രാദേശിക ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയിൽ കാര്യമായ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ കാറ്റാടി പാടങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ പല നിർദ്ദേശങ്ങളുമുണ്ട്. ചിലവ ഇതിനകം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. നിശ്ചിതവേഗതയിൽ കൂടുതൽ തുടർച്ചയായി കാറ്റടിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലോ ഇത് സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയൂ. പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും ദുർബ്ബലമായ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയുള്ള കിഴുക്കാംതൂക്കായ പാറക്കെട്ടുകളാണ് ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങൾ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഏറ്റവും അനുപമമായ ജൈവവൈവിദ്ധ്യഘടകങ്ങളാണ് ഇവിടെയുള്ളത്. കാറ്റാടി യന്ത്രങ്ങൾ ഉയർത്തി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഭീമൻ ക്രെയിനുകളും മറ്റും മലമുകളിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വലിയ റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണം വനങ്ങളുടേയും ആവാസവ്യവസ്ഥയുടേയും വൻ തോതിലുള്ള നശീകരണത്തിനും അതു വഴി ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണൊലിപ്പ് എന്നിവയ്ക്കു കാരണവുമാകുന്നു. മഹാരാഷ്ട്രയിലെ ബീമശങ്കർ വന്യ ജീവി സങ്കേതത്തിൽ നിന്ന് രണ്ട് കിലോമീറ്റർ അകലെ 'ENERCON' കമ്പനി നടത്തിയ ഒരു കാറ്റാടി പാടത്തിൽ ശ്രീ മാധവ്ഗാഡ്ഗിലും റെനീ ബോർജസും നടത്തിയ പഠനത്തിൽ ഈ മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതിയുടെ തനിമ മുഴുവൻ തകർത്തതായി കാണപ്പെട്ടു. മാത്രവുമല്ല ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ സ്വധീനവലയം കമ്പനി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളതിനേക്കാൾ എത്രയോ വലുതാണെന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഈ പഠനത്തിലൂടെ വ്യക്തമാകുന്ന ഒരു കാര്യം കാറ്റാടി പാടത്തിന്റെ ഹരിതസാങ്കേതിക വിദ്യയ്ക്ക് ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതും ഇതു സംബന്ധിച്ച ആവർത്തന ആഘാത അപഗ്രഥനം നടത്തിയ ശേഷം മതി എന്നാണ്. ഇത്തരമൊരപഗ്രഥന പഠനം പൂർത്തിയാകുന്നതുവരെ കാറ്റാടി പാടപദ്ധതികൾക്ക് മൊറട്ടോറിയം പ്രഖ്യാപിക്കണം. ഏതായാലും ESZ1 മേഖലയിൽ കാറ്റാടി പാടം അനുവദിക്കരുതെന്ന് പശ്ചിമഘട്ടസമിതി ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

ആവശ്യമുള്ള ഊർജ്ജത്തിന്റെ അളവ്, ലഭ്യമാക്കാവുന്ന ഊർജ്ജത്തിലെ വർദ്ധനവ്, ഉല്പാദനത്തിലുള്ള ജൈവഇന്ധന സാങ്കേതിക ജ്ഞാനം, ഊർജ്ജ മേഖലയ്ക്ക് ചുറ്റുമുള്ള പരിസ്ഥിതി നിയന്ത്രണം എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പല മാർഗ്ഗങ്ങൾ ശുപാർശ ചെയ്യാം.

ആവശ്യമുള്ള ഊർജ്ജത്തിന്റെ അളവ്

- പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയും മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയും ഒരു വിഭാഗമാളുകൾ ആവശ്യത്തിലധികം വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ മറ്റുള്ളവർക്ക് അത്യാവശ്യത്തിനു പോലും ലഭിക്കുന്നില്ല. ഊർജ്ജ ഉല്പാദനവും ഉപഭോഗവും ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതി പരവും സാമൂഹ്യമായുമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ സുസ്ഥിരതയും തുല്യതയും പ്രതിഫലിക്കുന്ന വ്യക്തമായ ഒരു ഊർജ്ജ നയം നമുക്കാവശ്യമാണ്. "ആഢംബരവും ദുരുപയോഗവും" "ന്യായവും ആവശ്യത്തിനും" തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഊർജ്ജഉപഭോഗത്തിൽ നാം തിരിച്ചറിയണം. തുല്യമായ പ്രതിശീർഷ ഊർജ്ജ ഉപഭോഗ നിബന്ധനകളും കണക്കിലെടുക്കണം.
- വിവിധ മേഖലകളിൽ ഊർജ്ജകാര്യക്ഷമത കൂട്ടാൻ സർക്കാരിനുള്ള ശേഷി വിലയിരുത്തേണ്ടതും പ്രധാനമാണ്. ബ്യൂറോ ഓഫ് എനർജി എഫിഷ്യൻസിയുടെ പങ്കിനാണ് ഇവിടെ പ്രധാന്യം . ഇപ്പോഴും ഭാവിയിലുള്ള ഊർജ്ജത്തിന്റെ ആവശ്യം അഥവാ അളവ് കണക്കാക്കുമ്പോൾ അത് യഥാർത്ഥവും വസ്തു നിഷ്ടവും ആയിരിക്കണം. ഊതിപെരുപ്പിച്ച കണക്കുകൾ ആവശ്യമില്ലാതെ കൂടുതൽ ഊർജ്ജം ഉല്പാദിപ്പിക്കാനുള്ള സമ്മർദ്ദം കൂട്ടുകയും അത് ദോഷകരമായ പരിസ്ഥിതി ആഘാതങ്ങൾക്ക് ഇടയാകുകയും ചെയ്യും.
- ഊർജ്ജ ഉല്പാദനത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിപരവും സാമൂഹ്യപരവും സാമൂഹ്യവുമായ ആഘാതങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് ഊർജ്ജ ഉപഭോക്താക്കളെ ബോധവൽക്കരിച്ച് ഊർജ്ജത്തിന്റെ ആഢംബര ആവശ്യം കുറയ്ക്കണം.

ഊർജ്ജ ഉല്പാദനം

- പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ പദ്ധതികളേയും ഊർജ്ജകാര്യക്ഷമതയേയും പരമാവധി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. ചെറിയ പദ്ധതികളാണ് അഭികാമ്യം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതി സംവേദന ക്ഷമത കൂടിയ മേഖലകളിൽ പ്രാദേശിക വൈദ്യുതി ആവശ്യങ്ങൾ മാത്രം നേരിടാനുള്ള ചെറുകിട ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളാണ് ആവശ്യം. ഇവ ഗ്രിഡുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാത്തവ ആയിരിക്കണം.
- സ്മാർട്ട് ഗ്രിഡിന്റെ ഉപഭോഗം
    - ഊർജ്ജത്തിലെ അടിസ്ഥാനഘടകത്തിന്റെ സ്വീകാര്യത മെച്ചപ്പെടുത്താൻ കണക്ക് കൂട്ടാനുള്ള ശേഷിയും ആശയവിനിമയവും മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
    - ഗ്രിഡിലൂടെവൈദ്യുതി ഒഴുകുന്നത് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെട്ട മുൻകരുതൽ മെയിന്റനൻസിനും നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
    - പ്രസരണ-വിതരണ നഷ്ടം കുറയ്ക്കുക.
- വിദ്യുച്ഛക്തി വിതരണം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമവും വിശ്വാസയോഗ്യവും ആക്കുന്നതിന സംസ്ഥാനങ്ങൾ നിയന്ത്രണനയങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് മലിനീകരണമുണ്ടാക്കുന്ന ഡീസൽ എഞ്ചിൻ മാതൃകകൾ വ്യവസായത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നത് കുറയ്ക്കുക.
- ഈ ഭാഗത്ത് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള നൂതന പ്രവണതകൾ നിശ്ചമായും വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് കേരളത്തിലെ പത്തൻപാറയിലെ ഒരു മാതൃകാ ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത സംവിധാനം. ഇതിന് ആവശ്യമായ തുക സമാഹരിച്ചത് ഗ്രാമവാസികളിൽ നിന്ന് പണമായും ഉല്പന്നങ്ങളായുമാണ്. അതുപോലെ തന്നെ വൈദ്യുതീകരിക്കാത്ത ഗ്രാമങ്ങളിൽ സൗരോർജ്ജമെത്തിക്കാനായി 'സെൽകൊ' മാതൃകാ പദ്ധതിയിലേയും അനുഭവങ്ങൾ വിലയിരുത്തപ്പെടേണ്ടതാണ്.
- ഏറ്റെടുത്ത ഭൂമിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആനുകൂല്യം പങ്കു വയ്ക്കുന്ന രീതി: ഉദാഹരണത്തിന് പാലക്കാട്ടെ ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുമായി ചേർന്ന് ഒരു 80 മെഗാവാട്ട് കാറ്റാടി പാടം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് കേരളസർക്കാർ സ്വീകരിച്ച ബിസിനസ്സ് മാതൃക പ്രകാരം എൻ.ടി.പി.സിയും സംസ്ഥാന വിദ്യുച്ഛക്തി ബോർഡും പാലക്കാട്ടെ ഗിരി വർഗ്ഗക്കാരും ചേർന്നുള്ള ഒരു പാർട്ട്ണർ ഷിപ്പാണ് ഈ പദ്ധതി. ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുടെ ഭൂമിയിൽ നിന്നുല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഓരോ യൂണിറ്റ് വൈദ്യുതിയിൽ നിന്നും ഒരു നിശ്ചിത തുക ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർക്കു ലഭിക്കും.

പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ്

- ഊർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾക്ക് പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമം അടിമുടി പരിഷ്ക്കരിക്കണം.
- ഓരോ മേഖലയ്ക്കും വഹിക്കാവുന്ന ശേഷി പരിസ്ഥിതി ആഘാത പഠനങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കണം. പ്ലാന്റുകൾ കൂട്ടത്തോടെയാണ് സ്ഥാപിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആവർത്തന ആഘാത പഠനങ്ങൾ കൂടി നടത്തണം.
- ഇന്ത്യയിൽ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖകളിൽ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. അവയും പ്രത്യേകിച്ച് കാറ്റാടി പാടങ്ങൾ പല ആഘാതങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനാൽ ഇവയെ കൂടി അതിൽ ഇൾപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി യു.എസ്. ഇ.പി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും പരിശോധിക്കാവുന്നതാണ്. കറ്റാടി പാടങ്ങൾക്ക് ക്ലിയറൻസ് നൽകും മുൻപ് ആവർത്തന ആഘാത അപഗ്രഥനം നടത്തണം.
- പാരമ്പര്യേതഷ ഊർജ്ജ പദ്ധതി കൂടുതൽ പ്രചാരം നേടി വരുന്നതിനാൽ അവ മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും പാരിസ്ഥിതിക സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠനങ്ങൾ നടത്തുകയും വേണം
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ തെർമൽ പ്ലാന്റുകൾക്ക് ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതിൽ പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തണം.
- പദ്ധതികൾക്ക് അനുമതി നൽകുന്നത് പരിസ്ഥിതി ക്ലിയാൻസ് നിബന്ധനകൾ കർശനമായി പാലിച്ചിരിക്കണം.

- ഊർജ്ജ വൈദ്യുതി മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റിയുടെ കീഴിൽ ഒരു പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കണം.

2.9 വിനോദ സഞ്ചാരം

വിനോദസഞ്ചാരം പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ അതിവേഗം വളർന്നു കൊണ്ടിരിക്കയാണ്. ഇവിടത്തെ വിനോദ സഞ്ചാരം പ്രധാനമായും പ്രകൃതി പരിസ്ഥിതി വന്യജീവി, മതങ്ങൾ, സാമൂഹ്യം, ബിസിനസ്സ് എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളതാണ്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ടൂറിസത്തിലേറിയ പങ്കും മതപരമായ ടൂറിസമാണ്. തൊട്ടടുത്ത സ്ഥാനം പ്രകൃതി അധിഷ്ഠിത ടൂറിസ്സത്തിനാണ്. ഇവിടെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ വിനോദസഞ്ചാരികളെത്തുന്നത് രാജ്യത്തിനകത്തു നിന്നു തന്നെ. 2002ന് ശേഷം പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സംരക്ഷിതമേഖലയായ പെരിയാർ, മരുമല, ബന്ദിപ്പൂർ, നാഗർഹോൾ, ഡണ്ടേലി-ആൻഷി എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കുള്ള ടൂറിസ്റ്റുകളുടെ ഒഴുക്ക് കൂടിയിട്ടുണ്ട്. ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങളിലേറിയ പങ്കും വേണ്ടത്ര ആസൂത്രണമോ നിയന്ത്രണമോ ഇല്ലാതെയാണ് നടക്കുന്നത്. 'അംബിവാലി' ,'ലവാസ' പോലെ ലോകനിലവാരത്തിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ള ടൂറിസം പദ്ധതികൾക്കു പോലും ആവശ്യമായ പരിസ്ഥിതി ആഘാത പഠനമോ, ആവർത്തന ആഘാത അപഗ്രഥനമോ നടത്താതെയാണ് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ടൂറിസത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത്.

ഉത്കണ്ഠയുണ്ടാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ടൂറിസ്റ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ വളർച്ച, ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ വിഭജിക്കപ്പെടാനും മനുഷ്യനും മൃഗങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷം വർദ്ധിക്കാനും ഇടയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മാലിന്യങ്ങൾ ക്രമാതീതമായി കുന്നു കൂടുന്നതു മൂലം കീടങ്ങൾ ആകർഷിക്കപ്പെടാനും രോഗങ്ങൾ വർദ്ധിക്കാനും ഇടയുണ്ട്. സംസ്ക്കരിക്കാത്ത വെള്ളം പുറത്തേക്ക് ഒഴുക്കി വിടുന്നതു മൂലം സസ്യജാലങ്ങളും ഭൂജലവും മലിനീകരിക്കപ്പെടുന്നു. വനത്തിൽ തീപിടുത്തം ഉണ്ടാകാനുള്ള സാദ്ധ്യതയും ഏറെയാണ്. ടൂറിസത്തിന്റെ മറ്റൊരു സ്വാഭാവിക ഫലമാണ് വെള്ളത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള വർദ്ധിച്ച ആവശ്യം.

സാമൂഹ്യ-സാംസ്ക്കാരിക രംഗത്ത് പ്രദേശവാസികളുടെ പരമ്പരാഗത ജീവിതശൈലിയിൽ ടൂറിസം മാറ്റം വരുത്തുന്നതായാണ് കാണുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന് ഭൂമിയുടെ വിനിയോഗത്തിൽ വന്ന മാറ്റവും തൊഴിലാളികളുടെ ദൗർലഭ്യവും പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് അവരുടെ ഭൂമിയിലും വിഭവ സ്രോതസ്സുകളിലും എത്താൻ കഴിയാത്തതും കൃഷി അസാദ്ധ്യമാക്കുന്നു. പ്രകൃതി സംരക്ഷണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു ആശയമായി ഇക്കോ ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു വരുന്നത് ശരിയായ രീതിയിലല്ല. പ്രകൃതി സംരക്ഷണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും പ്രദേശവാസികളുടെ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പു വരുത്താനുമാണ് ഇക്കോ ടൂറിസം ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നയപരമായ ശ്രദ്ധ ആവശ്യമാണ്

- ടൂറിസം വളരുന്ന വേഗത
- വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന ടൂറിസത്തിന്റെ ബാഹ്യ ആവശ്യങ്ങൾ
- ടൂറിസ്റ്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ സ്ഥാനം.
- വിനോദ സഞ്ചാരികൾ മൂലമുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദശല്യം, മാലിന്യക്കൂമ്പാരം തുടങ്ങിയവ.
- മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിന്റേയും മലിനജല മാനേജ്മെന്റിന്റേയും അഭാവം
- പ്രദേശവാസികളുടെ ജീവിതത്തിലും സംസ്ക്കാരത്തിലുമുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ
- നേട്ടം പങ്കിടുന്ന സംവിധാനമില്ലായ്മ.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വിനോദ സഞ്ചാരം പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്നു. ഇത്തരം സൈറ്റുകളെ 'ഉല്പാദന-ഉപഭോക്തൃ' സംവിധാനമായി വേണം മനസ്സിലാക്കാൻ.

സുസ്ഥിര ഉല്പാദന-ഉപഭോക്തൃ സംവിധാനം

- ശക്തമായ സുസ്ഥിര ചട്ടങ്ങളിലൂടെ അനിശ്ചിതത്വത്തെയും മറ്റ് പ്രതിസന്ധികളെയും തരണം ചെയ്യുക.

- പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വ്യാവസായിക പരിസ്ഥിതി തത്വങ്ങളും ജൈവ സാങ്കേതിക വിദ്യയും ഉപയോഗിക്കുക.
- ഒരു പ്രദേശത്തിന് താങ്ങാനുള്ള ശേഷി, മലിനീകരണനിയന്ത്രണം, മലിനീകരണം, സൃഷ്ടിക്കുന്നവർ അതിന്റെ ചെലവ് വഹിക്കണം തുടങ്ങിയവ പ്രവർത്തി പഥത്തിൽ കൊണ്ടു വരിക.
- പരിസ്ഥിതി പരമായി ഒരു പ്രദേശത്തിന് താങ്ങാനുള്ള ശേഷിയുടെ അളവ് വരെ മാത്രമേ ടൂറിസം അനുവദിക്കാവൂ. സാംസ്ക്കാരികവും സാമൂഹ്യവുമായ പരിധി കവിയുന്നത് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സുസ്ഥിര വികസനത്തിന്റെ താല്പര്യത്തിന് ചേർന്നതല്ല.
- ഒരു മേഖലയുടെ താങ്ങാനുള്ള ശേഷി ഉയർത്താൻ വേണ്ടി നിക്ഷേപം അനുവദിക്കാം.
- സാങ്കേതിക ജ്ഞാനപരമോ നയപരമോ ആയ കാര്യങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയോ വിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് മൂലം പരിസ്ഥിതിപരമായ പരിമിതികൾ മാറ്റി എടുക്കാം.

ESZ **ഒന്നിൽ**

- ഒരു മേഖലയിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ആഘാതം സൃഷ്ടിക്കുന്ന ടൂറിസത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റി ശുദ്ധീകരിച്ചെടുക്കുന്ന ഇക്കോ-ടൂറിസം നയം വേണം പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം പിൻതുടരാൻ.
- മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിനും, ട്രാഫിക്കിനും ജല ഉപയോഗത്തിനും കർശനനിയന്ത്രണം വേണം.

ESZ രണ്ടിൽ

- ഒരു ടൂറിസം മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന്റെയും സോഷ്യൽ ആഡിറ്റിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ കർശന നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തണം.
- ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ താങ്ങാനുള്ള ശേഷിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും സാമൂഹ്യവും പരിസ്ഥിതി പരവുമായ ചെലവുകൾ കണക്കിലെടുത്തുമായിരിക്കണം ടൂറിസം മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന് രൂപം നൽകാൻ

ESZ മൂന്നിൽ

- ടൂറിസ്റ്റ് പ്രോജക്ടുകളുടെ സോഷ്യൽ ആഡിറ്റും നിയന്ത്രണങ്ങളും കർശനമാക്കണം
- ടൂറിസം മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന് രൂപം നൽകുന്നത് ഒരു പ്രദേശത്തിന് താങ്ങാനുള്ള ശേഷി വിലയിരുത്തിയും സാമൂഹ്യവും പരിസ്ഥിതിപരവുമായ ചെലവുകൾ കണക്കിലെടുത്തുമായിരിക്കണം.
- പ്രാദേശിക സമൂഹവുമായി നേട്ടം പങ്കു വയ്ക്കുന്ന ചെറുകിട ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. ടൂറിസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ച് താമസസൗകര്യം പ്രകൃതി സൗഹൃദപരവും പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമായിട്ടുള്ള വസ്തുക്കൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ഉപയോഗിച്ചുള്ളതും ആയിരിക്കണം. ഇതിന് സബ്സിഡി രൂപത്തിൽ പ്രോത്സാഹനം നൽകണം.
- അരുവികൾ, തടാകങ്ങൾ മറ്റ് ജലസ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് ചുറ്റും കോൺക്രീറ്റ് ചെയ്യുന്നത് നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തണം.
- ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധിക്കണം.
- ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ പരിഗണന നൽകണം
- സംരക്ഷിത മേഖലയുടെ കരുതൽ പ്രദേസത്ത് ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യമൊരുക്കുന്നത് സൈറ്റിന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ രീതിയിലായിരിക്കണം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ചെറുതും വലുതുമായ എല്ലാ ടൂറിസം അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിലും മഴവെള്ളം സംഭരിക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശം നിർബന്ധിതമാക്കണം

വാഹനങ്ങളിൽ നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തണം

- പ്ലാസ്റ്റിക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ കർശന നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തുകയും വാണിജ്യ സ്ഥാപനങ്ങളും മറ്റും പ്ലാസ്റ്റിക് ബാഗ് ഉപയോഗിക്കുന്നത് നിരോധിക്കുകയും വേണം.

- വെള്ളം ഉപയോഗിച്ച ശേഷം കുപ്പികൾ സമാഹരിക്കാൻ പ്രത്യേക സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്ത ണം. ടൂറിസ്റ്റ് സൈറ്റുകളിലെ മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിന് കൂടുതൽ പ്രാദേശിക പങ്കാളിത്തം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.
- ടൂറിസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റി ഒരു പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കണം. ടൂറിസം വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലൈസൻസിങ്ങ് ഉൾപ്പെടെ യുള്ളവയുടെ നിയന്ത്രണം പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റിക്കായിരിയ്ക്കണം.

2.10. ഗതാഗതം

രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങൽ തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സന്തുലിത മേഖല വികസനത്തിനും വാർത്താവിനിമയ ശൃംഖല വികസിപ്പിക്കാനും സംസ്ഥാനത്തിനകത്തും സംസ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിലും ഉള്ള വാണിജ്യ-വ്യവസായങ്ങൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും ഗതാഗത അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രധാനമാണ്.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ സുദീർഘമായ പശ്ചിമ തീരത്തെ മറ്റ് ഭാഗങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ഗതാഗത അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഒഴിച്ചു കൂടാനാവാത്തതാണ്. ഇപ്പോൾ പാലക്കാട് ചുരം മാത്രമാണ് ഇത്തരത്തിലൊരു പാത ഒരുക്കുന്നത്. പശ്ചിമഘട്ട മലനിരകളിലൂടെ കടന്നു പോകുന്ന റോഡുകലും റയിൽവേകളും ഹൈവേകളുമാണ് അതിന്റെ ജൈവനിലവാരത്തെ ബാധിക്കുന്ന മാറ്റത്തിന്റെ മുഖ്യ ഉപാധികൾ. ഈ മേഖലയിൽ ഗതാഗത അടിസ്ഥാന വികസനത്തിനു വേണ്ടി ഉയരുന്ന മുറവിളികൾ ഉത്കണ്ഠയോടെയാണ് ഈ സമിതി കാണുന്നത്.കാരണം ഇത് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വനങ്ങളേയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെയും വന്യ ജീവികളെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കും.

ഉത്കണ്ഠ ഉളവാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

റോഡുകളും റെയിൽവെ ലൈനുകളുമെല്ലാം മനുഷ്യ ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വികസനത്തിനും ഭൂമിയുടെ ഉപയോഗത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താനും ഇടയാക്കും. ഗതാഗത പദ്ധതികളുടെ പ്രത്യക്ഷ ആഘാതത്തേക്കാൾ ഈ വികസനമാണ് പരിസ്ഥിതിക്ക് ഏറെ ദോഷകരം. ഗതാഗത അടിസ്ഥാനഘടകങ്ങളുടെ വികസനം ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളെ കീറി മുറിക്കുകയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യ നഷ്ടത്തിന് ഇത് ഇടയാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനാൽ പരിസ്ഥിതിക്കും ജൈവവൈവിദ്ധ്യ കലവറയ്ക്കും ഇത് വലിയ ഉത്കണ്ഠ ഉണ്ടാക്കുന്നു. മലകളിലൂടെ കടന്നു പോകുന്ന റോഡുകൾക്കു വേണ്ടി വൻതോതിൽ പാറ പൊട്ടിച്ച് മാറ്റേണ്ടി വരുന്നു.

ഇതു മൂലം പെട്ടെന്നുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദശല്യത്തിനും മറ്റും പുറമേ പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ പലയിടത്തും സംഭവിച്ചതു പോലെ ശക്തമായ മഴയിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ ഉണ്ടാകാനും സാദ്ധ്യതയുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് നീലഗിരിയിലെ മേട്ടുപാളയം-ഊട്ടി റോഡിൽ കൂടെകൂടെ ഉരുൾപൊട്ടൽ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അതു പോലെതന്നെ മലമുറിച്ച് കുത്തിറക്കമായി കടന്നു പോകുന്ന റോഡിലൂടെ മുറിച്ചു കടക്കാൻ ആനയെപ്പോലുള്ള വലിയ മൃഗങ്ങൾക്ക് സാദ്ധ്യമല്ല തന്മൂലം അവയുടെ സഞ്ചാരം അരുവികൾക്കും നദികൾക്കും സമീപത്തു കൂടിയുള്ള ഇടുങ്ങിയ വഴികളിലൂടെയാകും. സമതലങ്ങളിൽ വലിയ വേഗതയിൽ പായുന്ന വാഹനങ്ങൾ തട്ടി മൃഗങ്ങൾ ചാകുന്നതും സർവ്വസാധാരണമാണ്. സ്ഥിരമായുള്ള വഴിവിളക്കുകൾ, വാഹനങ്ങളുടെ വേഗത, വനത്തിലെ മൃഗങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന ശല്യം എന്നിവയാണ് ഗുരുതരമായ മറ്റ് പ്രശ്നങ്ങൾ.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലൂടെ മാത്രമല്ല വന്യമൃഗങ്ങളുടെ നടവഴികൾ കീറിമുറിച്ചും റോഡുപണി പുരോഗമിക്കയാണ്. എന്നിട്ടും പുതിയ റോഡുകൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള മുറവിളിക്ക് അറുതിയില്ല. കൂടുതൽ പദ്ധതികൾ പണിപ്പുരയിലാണ്. ആകയാൽ ഇക്കാര്യം വളരെ ഗൗരവപൂർവ്വം കാണേണ്ടതുണ്ട്.

പരഞ്ച് പൈയുടെ കണക്കനുസരിച്ച് 90കളിൽ വടക്കു പടിഞ്ഞാറൻ ഘട്ടിന് കുറുകെയുള്ള റോഡുകളുടെ എണ്ണം വെറും 13 ആയിരുന്നു. 2011ൽ ഇത് 21 ആയി. **(ബോക്സ് 11)** ഈ ലിസ്റ്റ് പൂർണ്ണമല്ല. ഈ മേഖലയിലെ റോഡു വികസനത്തിന്റെ ഒരു സൂജിക മാത്രം. ഇവയിൽ പൂണെ-മുംബൈ നാലുവരി എക്സ്പ്രസ് ഹൈവേയും ഇപ്പോൾ പണി നടന്നു വരുന്ന നാസിക്-മുംബൈ ഹൈവേയും ഉൾപ്പെടും. മുംബൈ-പൂനെഎക്സ്പ്രസ് ഹൈവേയുടെ നിർമ്മാണം ലോണാവാലയ്ക്കടുത്തുള്ള നിർദ്ദിഷ്ട ഫാ: ശാന്തപ്പാവു വന്യമൃഗ സങ്കേതത്തിന് ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള നാശനഷ്ടങ്ങൾ നികത്താനാവാത്തതാണ്. 1990കളിൽ റോഡ് എന്നാൽ പട്ടണങ്ങളുടെയും ഗ്രാമങ്ങളുടെയും വികസനത്തിനു

വേണ്ടിയുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളായിരുന്നു. വന ഉല്പന്നങ്ങളായ തടി, ധാതുക്കൾ തുടങ്ങിയവ വെളിയിൽ കൊണ്ടു പോകുന്നതിനുള്ള വഴികളായും ഇവ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. എന്നാലിന്ന് 3 മെട്രോ പൊളിറ്റൻ സിറ്റികൾക്ക് (പൂനെ, മുംബൈ, നാസിക്) മദ്ധ്യത്തിലുള്ള ഈ പ്രദേശം വ്യവസായവൽക്കരണത്തിനും നഗരവികസനത്തിനും ഇരയായി തീരുന്നതുമൂലം വനങ്ങൾ അതിവേഗം തുടച്ചു നീക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

2001-2002ൽ പണി പൂർത്തിയായ കൊങ്കൺ റയിൽവേ പരിസ്ഥിതിയും വികസനവും തമ്മിലും തീരദേശവും വനആവാസവ്യവസ്ഥയും തമ്മിലും ഉള്ള മത്സരത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ 6 സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ 4 ലിലൂടെയും മിക്കവാറും എല്ലാ ജില്ലകളിലൂടെയും റയിൽവേ കടന്നു പോകുന്നുണ്ട്. വനത്തിന്മേലും തീരദേശ ആവാസവ്യവസ്ഥയിന്മേലും റയിൽവേ വലിയ ആഘാതമാണ് സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ റയിൽവേയിൽ ടണലുകൾ തകരുന്നതും ഉരുൾപൊട്ടലും മലയിടിയിലും പലപ്പോഴും സംഭവിക്കാറുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളിലൂടെ കടന്നു പോകുന്ന ഈ റയിൽവെ വനഭൂമി ഒഴിഞ്ഞാണ് പോകുന്നത്.

അതു പോലെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തുള്ള മേജർ റോഡുകളും പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് മൈസൂറിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളായ നഗരഹോളെ, ബന്ദിപ്പൂർ, മുതുമലൈ, വയനാട് വഴിയുള്ള ഹൈവെയിലെ ഗതാഗതതിരക്ക് വന്യജീവികൾക്ക് നിരന്തരശല്യമാണ്. ഈ പാതയിലൂടെ രാത്രി വാഹനമോടിക്കുന്നത് 2010ൽ കർണ്ണാടക ഹൈക്കോടതി നിരോധിച്ചു. തെങ്കാശി-കൊല്ലം റയിൽവേ ലൈനും ചെങ്കോട്ടപുരത്തിലൂടെയുള്ള ഹൈവെയും തെക്കും (കളയ്ക്കാട്, മുണ്ടൻതുറൈ-നെയ്യാർ) വടക്കും (ശ്രീവില്ലി പുത്തൂർ, റാന്നി, കോന്നി ഡിവിഷനുകൾ) തമ്മിലുള്ള ആനകളുടെ യാത്ര പൂർണ്ണമായും തടസ്സപ്പെടുത്തി.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു കൂടി കൂടുതൽ റയിൽ പാതയ്ക്കു വേണ്ടിയുള്ള മുറവിളി ഉയർന്നു കഴിഞ്ഞു. നിർദ്ദിഷ്ട ഹുബ്ളി,- അങ്കോള ലൈൻ, താൽഗുപ്പ-ഹൊന്നാവാർ ലൈൻ, മൈസൂർ -കണ്ണൂർ ലൈൻ, ചാമരാജനഗർ-സത്യമംഗലം ലൈൻ, ശബരിമല ലൈൻ എന്നിവയെല്ലാം ഇതിലുൾപ്പെടും. നിർദ്ദിഷ്ട ചാമരാജനഗർ-സത്യമംഗലം ലൈൻ സത്യമംഗലം നിബിഡവനത്തിലൂടെയും തലമലൈ മലഞ്ചരിവിലൂടെയും ആനകളുടെ വൻ ആവാസകേന്ദ്രമായ മോയാർ നദീതടത്തിലൂടെയുമാണ് കടന്നു പോകേണ്ടത്. ഇവിടെ ആനകൾ മൂലം ട്രെയിൻ അപകടം ഉണ്ടാകാനുള്ള സാദ്ധ്യത വളരെയേറെയാണ്. പശ്ചിമഘട്ടവും പൂർവ്വഘട്ടവും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ഒരേ ഒരിടം അരിഞ്ഞു നീക്കി കൊണ്ടു വേണം ഈ ലൈൻ കടന്നു പോകേണ്ടത്. ചില ശാസ്ത്രീയ തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ റയിൽ പാതയ്ക്ക് ഇതു വരെ ക്ലിയറൻസ് നൽകിയിട്ടില്ല.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ഉപാധികൾ

- പരിസ്ഥിതി ആഘാത പഠനത്തിന് വിധേയമായി ഏറ്റവും അത്യാവശ്യമുള്ളവയൊഴിച്ച് ESZ1ൽ പുതിയ റെയിൽവെ ലൈനുകളോ മേജർ റോഡുകളോ പാടില്ല. ഗോവയുടേത് ഒരു പ്രത്യേക കേസാണ്, കാരണം കൊങ്കൺ റെയിൽവേ ഉൾപ്പെടെയുള്ള അവിടത്തെ വികസനം തീരദേശ മേഖലയിലാണ്. സന്തുലിത വികസനം കൈവരിക്കാനും തീരദേശത്തെ സമ്മർദ്ദം കുറയ്ക്കാനും വികസനം പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ താലൂക്കുകളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പ്രദേശങ്ങളെ സമിതി ESZ1ലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഗോവയും കർണ്ണാടകവും തമ്മിലുള്ള അതിർത്തി തന്നെ ESZ1ലാണ്. അതു കൊണ്ട് തന്നെ ഗോവയുടെ കാര്യത്തിൽ ചില ഉദാരസമീപനം ആവശ്യമാണ്. ഗോവയുടെ മേഖലാ പ്ലാൻ 21ൽ വികസനം ഉൾ താലൂക്കുകളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കാൻ പദ്ധതിയുണ്ട്. ഇതിന് ഗതാഗതഅടിസ്ഥാന വികസനം ആവശ്യമാണ്.
- ESZ-1ൽ പുതിയ ഹൈവെകളും എക്സ്പ്രസ് വെകളും ഒഴിവാക്കണം.
- ESZ-2ൽ ഏറ്റവും ഒഴിച്ചു കൂടാനാവാത്ത സന്ദർഭങ്ങളിൽ പരിസ്ഥിതി ആഘാത പഠനത്തിന്റെയും കർശന നിബന്ധനകളുടെയും സോഷ്യൽ ആഡിറ്റിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ പുതിയ റയിൽവേ ലൈനുകളോ മേജർ റോഡുകളോ പാടില്ല.
- ചില കർശന വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി ESZ 2ൽ അത്യാവശ്യമുള്ള റോഡുകളും റയിൽവെ ലൈനുകളും മെച്ചപ്പെടുത്താൻ അനുവദിക്കാം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിന് മൊത്തമായി ഗതാഗതമേഖലയ്ക്കു വേണ്ടി ഒരു മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കണം.

പ്രദേശത്തെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെയും ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയുടെയും മൂല്യവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി പശ്ചിമഘട്ട പ്രദേശത്ത് ആളുകളെയും സാധനങ്ങളെയും കൊണ്ടു പോകാനും വരാനുമുള്ള ഇപ്പോഴത്തെയും ഭാവിയിലേയും ആവശ്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തു വേണം പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കാൻ. പരിസ്ഥിതിയ്ക്ക് കാര്യമായ ശല്യമുണ്ടാക്കാത്ത അത്യാവശ്യം വേണ്ട റയിൽ പാതയോ റോഡോ സംബന്ധിച്ച ശുപാർശ ഈ മാസ്റ്റർ പ്ലാനിലുണ്ടാകണം.

- റയിൽ പാതയ്ക്കോ റോഡിനോ വേണ്ടിയുള്ള ഭാവി നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി-വന്യമൃഗ ആഘാത പഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ളതായിരിക്കണം. സമ്പന്ന വനങ്ങളിലൂടെയും വന്യ മൃഗ ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെയും വന്യമൃഗ ഇടനാഴികളിലൂടെയും ഗതാഗത അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതുമൂലം ഉണ്ടാകാവുന്ന പരിസ്ഥിതിപരവും ജൈവആവാസപരവു മായ ആഘാതം അപഗ്രഥിക്കാൻ പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റി ഒരു ഉപസമിതിയെ നിയോഗിക്കണം.

- പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിന് മുൻപ് മൃഗങ്ങൾക്ക് കടന്നു പോകാൻ പാകത്തിൽ ടണലുകളോ പാലങ്ങളോ മേൽപാലങ്ങളോ ഉയർത്തിയ റോഡുകളോ പദ്ധതിരേഖയുടെ അവിഭാജ്യ ഘടകമായി ഉൾപ്പെടുത്തണം. മൃഗങ്ങൾക്കു കടന്നുപോകാൻ പാകത്തിൽ ടണലുകളോ, പാലങ്ങളോ, മേൽപാലങ്ങളോ, ഉയർത്തിയ റോഡുകളോ പദ്ധതിരേഖയുടെ അവിഭാജ്യഘടകമായി ഉൾപ്പെടുത്ത ണം.

ബോക്സ് 11 : ഉത്തര പശ്ചിമഘട്ടത്തിലൂടെയുള്ള റോഡുകളുടെ പട്ടിക

സാക്രി	- പിംപാൽനർ
സാക്രി	- ഡഹിവേൽ
കൽവാൻ	- ധൂലെ
നാഷിക്	- കസാര
സംഗംനേർ	- ഭണ്ഡർധാര
അഹമ്മദ്നഗർ	- കല്യാൺ
പൂനെ	- നാഷിക്
പൂനെ	- മുംബൈ (ഓൾഡ്)
പൂനെ	- മുംബൈ എക്സ്പ്രസ്
പൂനെ	- സത്താര (കത്രിജ്)
പൂനെ	- മുംബൈ (കൂമ്പാർലി)
കരാട്	- ചിപ്ലൻ
സതാര	- മഹാബലേശ്വർ- പൊലാട്പൂർ
കൊൽഹാപൂർ	- ഷഹുവാടി - രത്നഗിരി
രാജാപൂർ	- കൊൽഹാപൂർ
ബൽഗാം	- കുടൽ
നിപാനി	- കുടൽ
പൻജി	- ബൽഗാം
പൂനെ	- ബോർ - മഹാട്

ആധാരം: പരഞ്ജപൈ, 2011

2.11. മനുഷ്യ അധിവാസങ്ങൾ ഉടമസ്ഥതയിലും ജീവിതരീതിയിലും മാറ്റം

കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളായി ഗ്രാമവാസികൾ അവരുടെ ഭൂമി വിറ്റ് അവിടെ തന്നെ തൊഴിലാ ളികളായി തടരുകയോ മെച്ചപ്പെട്ടൊരു ജീവിതം തേടി അടുത്തുള്ള പട്ടണത്തിലേയ്ക്ക് കുടിയേറു കയോ ചെയ്യുന്ന പ്രവണത കണ്ടു വരുന്നു. ഈ കർഷകരിൽ നിന്ന് ഭൂമി വാങ്ങുന്ന പട്ടണവാസികൾ അത് ഒരു ഫാം ഹൗസായോ റിസോർട്ടായോ മാറ്റുന്നു. ഈ ഭൂമി ചിലപ്പോൾ മാന്തോട്ടമായോ തേയി

ല, കാപ്പി തോട്ടമായോ മാറ്റപ്പെടാം. എന്നാൽ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെല്ലാം തനത് സസ്യവൈവിദ്ധ്യം അപ്പാടെ നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. പശ്ചിമഘട്ടമേഖലയിലെ നിരവധി സ്ഥലങ്ങൾ ഇപ്പോൾ രാഷ്ട്രീയക്കാരുടെയും റിയൽ എസ്റ്റേറ്റുകാരുടെയും സാധാരണക്കാരുടേയും കോർപ്പറേറ്റുകളടെയും വ്യവസായികളുടേയും കൈവശമാണ്. 0.5 ഏക്കർ മുതൽ 1000ത്തിലേറെ ഏക്കർ വരെ ഇവരുടെ കൈവശമുണ്ട്.

രണ്ടാം വീട്

പട്ടണങ്ങളിലെ ജനബാഹുല്യവും മലിനീകരണവും വർദ്ധിച്ചതോടെ ജനം വാരാന്ത്യത്തിൽ സ്വസ്ഥമായൊരിടം തേടാൻ തുടങ്ങി.അങ്ങനെയാണ് ഫാം ഹൗസുകളും റിസോർട്ടുകളും എന്ന ആശയം ഉദിച്ചത്. കഴിഞ്ഞ രണ്ട് ദശകങ്ങളായി സമ്പന്നരായ നഗരവാസികളെ ആകർഷിക്കുന്ന നിരവധി ഫാം ഹൗസുകളും റിസോർട്ടുകളും പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ഉയർന്നു വന്നു. മലകളുടെ കൂട്ടത്തോടെയുള്ള ഈ വികസനം പ്രകൃതിയെ മാറ്റി മറിക്കാനും കീഴടക്കാനും തുടങ്ങി. പട്ടണവാസികൾ മലകളിലേക്ക് ആകർഷിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ഗ്രാമീണർ പട്ടണങ്ങളിലെ ജീവിതം കൊതിച്ചു. അങ്ങനെ അവർ ഭൂമി വിറ്റ് പട്ടണത്തിലേക്ക് ചേക്കേറി.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പട്ടണസ്റ്റൈൽ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെത്തിയ നഗരവാസികൾക്ക് അവിടെ ആധുനിക സുഖസൗകര്യങ്ങളെല്ലാം വേണം. വാരാന്ത്യവസതിക്ക് നല്ല റോഡുകൾ, ശുദ്ധജലം, വൈദ്യുതി തുടങ്ങിയവയെല്ലാം വേണം. സിമന്റും കമ്പിയും കട്ടയും പാറയും എല്ലാം ഉപയോഗിച്ചുള്ള വീടുകളാണ് ഉയരുന്നത്. എയർകണ്ടീഷണർ, ടി.വി., മാർബിൾ തുടങ്ങി എല്ലാ ആധുനിക സുഖസൗകര്യങ്ങളുമുള്ള കൊട്ടാരസമമായ വീടുകളുയർന്നു. പട്ടണത്തിലെ സുഖസൗകര്യങ്ങൾക്കു പുറമേ അവിടത്തെ പൂന്തോട്ടങ്ങളും മലകളിലേക്ക് പറിച്ചു നട്ടു. ഈ പൂന്തോട്ടങ്ങൾക്ക് നിത്യവും ധാരാളം വെള്ളവും വളവും കീടനാശിനികളും ആവശ്യമായിരുന്നു. ഇവിടെ വളർത്തിയ പുത്തൻ ചെടികളിൽ പലതും പ്രാദേശിക ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഹാനികരമായിരുന്നു. ഇതൊക്കെ നിയന്ത്രിക്കാൻ വ്യക്തമായ മാർഗ്ഗരേഖകളോ നിബന്ധനകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

മലകൾ വികസിത ലക്ഷ്യസ്ഥാനങ്ങൾ

ഉടമസ്ഥതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഭൂമിയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയിലുണ്ടാകുന്ന ആഘാതങ്ങളും വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കൊണ്ടിരിക്കും.

വ്യക്തികളായ ഉടമകൾ	- ഫാം ഹൗസ്, റിസോർട്ട്, ഫാം ലാന്റ്, ഹോർട്ടികൾച്ചർ
ഭൂവികസനക്കാർ	- ഫാം ഹൗസ് സ്ക്കീം, റിസോർട്ട്, ടൗൺഷിപ്പ്
വ്യവസായങ്ങൾ	- ഐ.ടി.പാർക്ക്, പ്രോസസിങ്ങ് യൂണിറ്റുകൾ, ഫ്ളോറികൾച്ചർ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ 10 ഏക്കർ മുതൽ 500 ഏക്കർ വരെയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നിരവധി ഫാം ഹൗസുകളും റിസോർട്ടുകളും ഉയർന്നു വരുന്നുണ്ട്. ലവാസ, അംബിവാലി തുടങ്ങിയ വൻകിട പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പുറമേ ആണിത്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ റോഡു നിർമ്മാണം, ഭൂമി ഒരുക്കൽ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിന് ഹാനികരമാണ്. ഇവ വീണ്ടും പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലെത്തിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല.

ഉത്കണ്ഠ ഉളവാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

ഈ പുതിയ വാസസ്ഥല ഘടനയും വികസനവും മലകൾ ഇടിച്ചു നിരത്തുന്നതിനും റോഡുകളും നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളും മലഞ്ചരിവുകളുടെ ഘടനയിലും ആകൃതിയിലും മാറ്റമുണ്ടാകുന്നതിനും കാരണമാകുന്നു. ജലഘടനയിലെ മാറ്റങ്ങളും ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മുകൾഭാഗം ചെത്തി നിരപ്പാക്കുന്നത് സസ്യജാലങ്ങളും മണ്ണും നീക്കം ചെയ്യപ്പെടാനും മലകളുടെ ഘടനയിൽ മാറ്റം വരുത്താനും ഇടയാക്കുന്നു. നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി കല്ലും മണ്ണുമെല്ലാം ഖനനം ചെയ്തെടുക്കുന്നതു പോലെ ഉപയോഗശൂന്യമായ കല്ലും മണ്ണും കട്ടയുമെല്ലാം കൂട്ടിയിടുന്നതും പ്രശ്നമാണ്.

വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പിൻബലമാകുന്ന അനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങളും ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഹാനികരമാണ്. അവ ചുവടെ പറയുന്നു.

- **ലേബർ കോളനിയും താല്ക്കാലിക ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ**
  - ഖര-ദ്രവമാലിന്യ സംസ്ക്കരണപ്രശ്നങ്ങൾ

- വിറകിനുവേണ്ടി മരങ്ങൾ മുറിക്കുന്നത് കൂടും
- വന്യമൃഗങ്ങളെ വേട്ടയാടുന്നത് കൂടും
- താല്ക്കാലിക വഴികളുടെ എണ്ണം കൂടും

■ **ക്വാറികളും ക്രഷറുകളും**

- മലഞ്ചരിവുകൾക്കും തടാകങ്ങൾക്കും ശല്യം.
- കല്ലും മണ്ണും മറ്റും താല്ക്കാലികമായി ശേഖരിക്കുന്നതിന് കൂടുതൽ പ്രദേശം നിരപ്പാക്കേണ്ടി വരും.
- പാറപ്പൊടിയും മറ്റും വായു, മണ്ണ്, ജലം എന്നിവ മലിനമാക്കുന്നു.
- പാറപ്പൊടി ഇലകളിൽ കട്ടിയായി പറ്റിപ്പിടിക്കുന്നതുമൂലം വൃക്ഷങ്ങൾ നശിക്കുന്നു.

■ **ജലഘടനയിലെ മാറ്റങ്ങൾ**

- കനാൽ നിർമ്മാണം, ഗതിമാറ്റം, പാറക്കൂട്ടങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യൽ, നദീതീരകാടുകൾ നശിപ്പിക്കൽ, വാസസ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവ അരുവികളുടെ ജൈവവ്യവസ്ഥയ്ക്കും അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനും ഭീഷണി ഉയർത്തുന്നു.
- പ്രകൃതിദത്തമായ അരുവികളുടെ ഗതിമാറ്റം.
- അരുവികളിലെ കാടുകൾ, ജലജീവികൾ തുടങ്ങിയ പ്രത്യേക ജൈവവൈവിദ്ധ്യ നഷ്ടം.
- പ്രകൃതി ദത്തമായ അരുവികളുടെയും നീരൊഴുക്കുകളുടെയും നശീകരണം.
- മണ്ണിനടിയിലെ ഒഴുക്കിന്റെ ഗതിമാറ്റം.
- ഭൂജല അളവിലെ മാറ്റങ്ങൾ
- ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് മലിനജലം ഒഴുക്കുന്നത്
- ഭൂമിയുടെ ഉപരിതലം ടാറിട്ടും സിമന്റ് പൂശിയും കല്ലടുക്കിയും മറ്റും കട്ടിയാക്കുന്നതുമൂലം ഭൂമിയിൽ വീഴുന്ന ജലം വേഗത്തിൽ ഒഴുകി പോവുകയും മണ്ണിലേക്ക് താഴുന്ന ജലത്തിന്റെ അളവ് കുറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

■ **മണ്ണ്**

- മണ്ണൊലിപ്പ് കൂടുന്നു.
- നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വിഭവങ്ങൾ പാഴാക്കുന്നു.

■ സസ്യജാലങ്ങൾ

- അപൂർവ്വസസ്യജാലങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുന്നു.
- തോട്ടങ്ങളിൽ തദ്ദേശീയമല്ലാത്ത ഇനങ്ങൾ വച്ചു പിടിപ്പിക്കുന്നു.
- മണ്ണിനടിയിലുള്ള കിഴങ്ങുകൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നു.
- മണ്ണിനോടു ചേർന്നു നിൽക്കുന്ന ചെറിയ ചെടികൾ നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.
- ദേശാടന പക്ഷികളുടേയും മറ്റും കൂടുകളും ഇടനാഴികളും നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ഉപാധികൾ

ചുവടെ പറയുന്നവ സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

■ ജലപാതകൾ, ജലസ്രോതസ്സുകൾ, ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ, ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതക ഉള്ള ഇടങ്ങൾ, ജൈവവൈവിദ്ധ്യസമ്പന്ന മേഖലകൾ, വിശുദ്ധവനങ്ങൾ, തുടങ്ങിയവ യാതൊരു വിധ നിർമ്മാണ താമസ ആവശ്യങ്ങൾക്കും ഉപയോഗിക്കരുത്.

■ പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ അനുവദിക്കരുത്.

- പുതുതായി മലമുകൾ സുഖവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ അനുവദിക്കരുത്.
- പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ സ്വകാര്യ സ്ഥലങ്ങളാകാൻ അനുവദിക്കരുത്.

ESZ1ലും ESZ 2ലും

- വനഭൂമി വനേതര ആവശ്യങ്ങൾക്കോ കൃഷിഭൂമി കാർഷികേതര ആവശ്യങ്ങൾക്കോ അനുവദിക്കരുത്. എന്നാൽ കൃഷിഭൂമി വനഭൂമി ആക്കാനും പ്രദേശവാസികളുടെ ജനസംഖ്യ വർദ്ധനവിനനുസരിച്ച് അവരെ ഉൾക്കൊള്ളാനായി നിലവിലുള്ള ഗ്രാമവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കാനും അനുമതി നൽകാം.
- നിലവിലുള്ള ഹോട്ടലുകൾ, റിസോർട്ടുകൽ എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച് ടൂറിസം നയത്തിൽ പരിസ്ഥിതി വനം മന്ത്രാലയം അനുയോജ്യമായ ഭേദഗതി വരുത്തണം.
- സ്റ്റീൽ, സിമന്റ്, മണൽ എന്നിവയുടെ ഉപയോഗം പരമാവധി കുറച്ച് ജൈവസൗഹൃദപരമായ നിർമ്മാണ സാമഗ്രികളും നിർമ്മാണ ശൈലികളും ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള ഒരു ബിൽഡിങ്ങ് കോഡിന് പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടി രൂപം നൽകണം. മഴവെള്ള സംഭരണത്തിനും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ ഉപയോഗത്തിനും ജല സംസ്ക്കരണത്തിനും ഇതിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ടാകണം. പ്രാദേശിക ആവശ്യങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായ വിധമായിരിക്കണം ചട്ടക്കൂട് രൂപ കല്പന ചെയ്യേണ്ടത്.
- മേൽമണ്ണ് സംരക്ഷണം, വൃക്ഷസംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ ഹരിതമാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുരൂപമായ വിധം അംഗീകൃത അനുകരണ മാതൃകകൾക്കനുസൃമായി വേണം നിർമ്മാണ-വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടത്.
- ചതുപ്പുകളും വെള്ളക്കെട്ടുകളും നികത്തുക, വിദേശ സസ്യജാല ഇനങ്ങൾ വളർത്തുക എന്നിവയൊന്നും അനുവദിക്കരുത്.
- സിമന്റിട്ടും മറ്റും മോടി കൂട്ടുന്ന പ്രദേശങ്ങളുടെ വിസ്തീർണ്ണം പരിമിതപ്പെടുത്തുക, മഴവെളളവും മറ്റും ഭൂമിയിൽ താഴാനുള്ള പരമാവധി സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തണം.

2.12. ശാസ്ത്രവും സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രവും

പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രമേഖലയിൽ നിന്ന് കാര്യമായ സംഭാവനകളൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. വിവിധ മേഖലകളിൽ ജൈവസൗഹൃദസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയോ ലഭ്യമായിട്ടുള്ളവ വേണ്ട വിധം ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. പശ്ചിമഘട്ടമേഖലയിൽ എവിടെയൊക്കെ ഹരിത സാങ്കേതിക വിദ്യ പ്രയോഗിക്കാമോ അവിടെയൊക്കെ അതിനുള്ള ശ്രമമുണ്ടാകണം.

ചില ഗവേഷണ-വികസന സ്ഥാപനങ്ങളും സർവ്വ കലാശാലകളും ജൈവ സൗഹൃദ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയ്ക്ക് ഉദ്ദേശിച്ച ശ്രദ്ധയും പ്രാധാന്യവും ലഭിക്കുകയോ അവ വേണ്ടവിധം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയോ ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ഐ.എസ്.ആർ.ഒ/ ഡി.എസ്.ടി/ഡി.ബി.ടി എന്നിവപേലെ രാജ്യത്തെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ സമൂഹത്തിന് കൈമാറ്റം ചെയ്യാനുള്ള സ്ഥാപനസംവിധാനം ശക്തപ്പെടുത്തണം.

ഉത്കണ്ഠ ഉളവാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

- പരിസ്ഥിതി വിഭവമാനേജ്മെന്റിലും വിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിര വിനിയോഗത്തിലും ശാസ്ത്രീയ സംഭാവനകൾ പരിമിതമാണ്.
- പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന തലത്തിലുള്ള ഗവേഷണ-വികസന കേന്ദ്രങ്ങൾ, സർവ്വകലാശാലകൾ, മറ്റ് ശാസ്ത്ര സംഘടനകൾ എന്നിവ തമ്മിൽ ഏകോപനമില്ല.
- പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൽ പരിഹരിക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക വിദ്യ പ്രയോഗിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സർവ്വകലാശാലകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലുള്ള സാങ്കേതിക

റിപ്പോർട്ടുകൾ, പ്രബന്ധങ്ങൾ എന്നിവ പ്രായോഗിക സാഹചര്യത്തിൽ വിലയിരുത്താൻ ലഭ്യമാക്കാറില്ല.

- പരിസ്ഥിതിപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നില്ല.
- നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾക്ക് പകരം ഉപയോഗിക്കാവുന്നവ കണ്ടെത്താൻ ഗവേഷണം നടത്തുന്നില്ല.
- വിവിധ മേഖലകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ഹരിത സാങ്കേതിക വിദ്യ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയോ ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല.
- കൃഷിയിലും സാധനസാമഗ്രികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലും യന്ത്രവൽക്കരണം വേണ്ടത്രയില്ല.
- പ്രകൃതിവിഭവമാനേജ്മെന്റിൽ റിമോട്ട് സെൻസിങ്ങ് പോലെയുള്ള ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ വേണ്ടവിധം ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല.
- ഖരമാലിന്യ സംസ്ക്കരണം, പ്ലാസ്റ്റിക് റീസൈക്ലിങ്ങ്, തുടങ്ങിയ പദ്ധതികളും അപര്യാപ്തമാണ്.
- വിവര സാങ്കേതിക മേഖലയിൽ ഇ-മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റും വേണ്ടത്രയില്ല.

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ

- വിവിധ മേഖലകളിൽ ഹരിത സാങ്കേതിക വിദ്യ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ഈ മേഖലയിലെ നിക്ഷേപം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- ചുവടെ പറയുന്ന മേഖലകളിൽ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയോ നിലവിലുള്ളവ വ്യാപിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുക.
  - (i) പ്ലാസ്റ്റിക്കിൽ നിന്ന് പെട്രോളിയം വീണ്ടെടുക്കാൻ
  - (ii) ഇന്ധന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാനായി തടി ഗ്യാസിഫിക്കേഷൻ ടെക്നോളജിയും ജൈവ ഇന്ധനശേഷിയും വിലയിരുത്തുക.
  - (iii) കീടങ്ങൾക്കും രോഗങ്ങൾക്കുമുള്ള ജൈവനിയന്ത്രണം
  - (iv) പ്രകൃതി വിഭവ മാനേജ്മെന്റിന് റിമോട്ട് സെൻസിങ്ങും മറ്റും ഉപയോഗിക്കുകയും പ്രാദേശികതല പ്ലാനുകൾ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
  - (v) പ്രാദേശിക ആവശ്യങ്ങൾക്ക് യോജിച്ച വിധം നിലവിലുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഭേദഗതി ചെയ്യുക.
- ഉല്പാദനപ്രക്രിയയിലെ ഊർജ്ജ ഉപഭോഗം കുറയ്ക്കുകയും ഊർജ്ജം, ജലം, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉപഭോഗം പരമാവധി കാര്യക്ഷമമായ മേഖലകളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുക.
- മഴവെള്ള സംഭരണവും സാദ്ധ്യമായിടത്തെല്ലാം സൗരോർജ്ജ വിനിയോഗവും നിർബന്ധിതമാക്കുക.
- പരിസ്ഥിതി സംബന്ധമായ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക ശാസ്ത്ര പ്രായോഗികതയിന്മേലുള്ള സ്ഥിതി വിവരങ്ങൾ സമാഹരിച്ച് ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് പ്രാദേശിക തലത്തിലെ ശേഷി സമാഹരണം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.
- ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ ഇപ്പോൾ സമൂഹത്തിന്റെ ഉയർന്ന വിഭഗത്തിനു മാത്രമേ ലഭിക്കുന്നുള്ളൂ. ഈ നേട്ടങ്ങൾ വിപുലമായൊരു വിഭാഗത്തിന് ലഭ്യമാക്കാൻ ശ്രമിക്കണം.
- കാർഷികമേഖലയിൽ യന്ത്രവൽക്കരണമേർപ്പെടുത്തി തൊഴിൽ മേഖലയിലെ സമ്മർദ്ദം കുറയ്ക്കുകയും അത് പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം.
- വ്യവസായ യൂണിറ്റുകളിലും ഖനികളിലും മെച്ചപ്പെട്ട സാങ്കേതിക വിദ്യ ഏർപ്പെടുത്തി അവ പുറത്തേക്ക് വമിപ്പിക്കുന്ന അവശിഷ്ടങ്ങളെ ചെറുക്കുക.

- വായു, ജലം, ഭൂമി എന്നിവയുടെ മലിനീകരണം നിയന്ത്രിക്കാനും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെ സംരക്ഷിക്കാനും നിലവിലുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുക

പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ

- പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ വ്യത്യസ്ത രംഗങ്ങളിൽ ഹരിത സാങ്കേതികവിദ്യ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും ഉപയോഗിക്കാവുന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ കൈമാറ്റത്തിനും പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റിക്കുള്ളിൽ ഒരു പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കണം.
- മലിനീകരണം സൃഷ്ടിക്കുന്നവർ അതു പരിഹരിക്കാനുള്ള ചെലവ് വഹിക്കണം എന്ന തത്വം സ്വീകരിച്ച് ജൈവസൗഹൃദ സാങ്കേതിക വിദ്യ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാനുള്ള ഗവേഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കാവശ്യമായ തുക സമാഹരിക്കുക.
- ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് ജൈവപരമായും സാമ്പത്തികമായും സാമൂഹ്യമായും പ്രായോഗികമായ പരിഹാരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക ശാസ്ത്രത്തിനുള്ള ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാനായി ഒരു വിഷൻ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റിന് രൂപം നൽകുക.
- ഹരിത സാങ്കേതിക വിദ്യ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- പൗര ശാസ്ത്രത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- ആസ്ട്രേലിയൻ റിവർ വാച്ച് മാതൃക സ്വീകരിക്കുക.

വിജ്ഞാന വിതരണം

വ്യത്യസ്ത ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള വിജ്ഞാനം സമാഹരിച്ച് ഒരു ജി ഐ എസ് ഡേറ്റാബേസിന് രൂപം നൽകുന്ന ഗോവയുടെ മേഖല പ്ലാൻ 2021 അനുകരണീയമാണ്. പല കാര്യങ്ങൾക്കും ഇത് ഉപകാരപ്പെടും ഉദാഹരണത്തിന് ഖനനമേഖലയ്ക്ക് പുറത്തെ നിലവാരമില്ലാത്ത ഖനികൾ തിരിച്ചറിയാനും നദീതീരങ്ങളിലെ ഭൂമി കയ്യേറ്റങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാനും മറ്റും ഇത് ഉപയോഗിക്കാം.

- വിവരാവകാശനിയമം അനുസരിച്ച് ആവശ്യപ്പെടുന്ന വിവരങ്ങൾ സർക്കാർ ഏജൻസികൾ കഴിയുന്നത്ര യഥാസമയം നൽകണം.
- സുപ്രധാനമായ പല പ്രശ്നങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ഇപ്പോഴും ലഭ്യമല്ല.
- വിദ്യാർത്ഥി പദ്ധതികളുടെ നിർണ്ണായ പങ്ക്.

പരിസ്ഥിതി വിഭവങ്ങളെസംബന്ധിച്ച പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്നതും സുതാര്യവും പങ്കാളിത്തപരവുമായ ഡേറ്റാബേസ് സൃഷ്ടിക്കണം..

2.13. പോഷകാഹാരവും ആരോഗ്യവും

ആഗോളവൽക്കരണത്തിനും വാണിജ്യവൽക്കരണത്തിനും ശേഷം സംഭവിച്ച സാംസ്ക്കാരിക വൈദേശീകരണവും ജീവിത ശൈലിയിൽ വന്ന മാറ്റവും മൂലം ജീവിത ശൈലി രോഗങ്ങൾ ജനത്തെ അലട്ടാൻ തുടങ്ങി.

വനത്തിലെ സസ്യവിഭവങ്ങൾ നമുക്ക് പാരമ്പര്യവും പ്രാദേശികവും ആരോഗ്യകരവും ജൈവസൗഹൃദപരവുമായ നിരവധി ദൈനംദിന ഭക്ഷ്യ വിഭവങ്ങൾക്കുള്ള അസംസ്കൃത പദാർത്ഥങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ഇഡ്ഢലി, ദോശ, വട, ബോണ്ട, പൊറോട്ട, ചട്ടിണി, കറി, സാമ്പാർ, രസം, അച്ചാർ, ഹൽവ, പഴച്ചാറുകൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇതിൽ പെടുന്നു.

ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട ജൈവവൈവിദ്ധ്യകലവറകളിലൊന്നാണ് പശ്ചിമഘട്ടം. പശ്ചിമഘട്ടവും ചേർന്നു കിടക്കുന്ന പശ്ചിമതീരവും കൂടി ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാന ജൈവ മേഖലയ്ക്ക് രൂപം നൽകുന്നു. ജൈവപരവും സാമ്പത്തികവുമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രധാനമായും ഊന്നൽ നൽകുന്നത് പ്രകൃതിയുടെ സേവനങ്ങളിലും സാധനങ്ങളിലുമാണ്. ശുദ്ധവായു, വെള്ളം, ഫലഭൂയിഷ്ഠമായ ഭൂമി, കാലിതീറ്റ, വിറക്, മുള, ചൂരൽ, ഔഷധസസ്യങ്ങൾ, തേനീച്ച, മത്സ്യം, മൃഗസംരക്ഷണം തുടങ്ങി മനുഷ്യന്റെ ഭൗതികവും ആത്മീയവും, സാംസ്ക്കാരികവുമായ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാനുള്ളതെല്ലാം ഇതിലുൾപ്പെടുന്നു. കാലാകാലങ്ങളായുള്ള മനുഷ്യപ്രക്രിയകൾ പ്രകൃതിയുടെ ഈ ദാനത്തിന്റെ ലഭ്യതയും ആസ്വാദ്യതയും പരിമിതപ്പെടുത്തി. ആകയാൽ വികസന പ്രക്രിയ പ്രകൃതി

യുടെ സേവനങ്ങളുടെയും സാധനങ്ങളുടേയും സുസ്ഥിര വിനിയോഗം ആവശ്യാധിഷ്ഠിതമായി പരിമിതപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും മനുഷ്യ നിർമ്മിതമായ റോഡുകൾ, കുഴൽകിണറുകൾ, രാസവളം, കീടനാശിനി, ടെലഫോൺ, മൊബൈൽ, ഇന്റർനെറ്റ്, റേഡിയോ, ടി.വി. എന്നിവയെ എല്ലാം അത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും സുസ്ഥിരമാകുന്നതിൽ ഏറ്റവും താഴെ തട്ടിലുള്ള ഘടകങ്ങൾ പ്രധാന പങ്കു വഹിക്കുന്നു. ഗ്രാമങ്ങളിൽ ജനങ്ങളുടെ ജീവിത ഗുണമേന്മ നിലനിർത്തുന്നതിൽ ഇവയുടെ സ്ഥാനം നിർണ്ണായകമാണ്. അരുവികളിലെ ജലം അവർ കൃഷിഭൂമിയിൽ ജല സേചനത്തിനുപയോഗിക്കുന്നു. മത്സ്യം ആഹാരമാണ്. മുളയും ചൂരലും തൊഴുത്തുകൾ മേയാനും കുട്ടകൾ നെയ്യാനും ഉപയോഗിക്കുന്നു. വിറക് ആഹാരം പാകം ചെയ്യാനും ഔഷധസസ്യങ്ങൾ രോഗചികിത്സക്കും ഉപകരിക്കുന്നു. പരമ്പരാഗത വിളവുകളെ പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങളും വനത്തിലെ ഭക്ഷ്യസസ്യങ്ങൾ, സൗന്ദര്യവർദ്ധക വസ്തുക്കൾ, ഔഷധചെടികൾ, എന്നിവ സംബന്ധിച്ച അറിവും ഗ്രാമീണ ജനതയ്ക്കാണുള്ളത്. വ്യാപാരആഗോളവൽക്കരണത്തിന്റെയും പേറ്റന്റിങ്ങിന്റെയും ഈ യുഗത്തിൽ ഈ ജൈവവിഭവങ്ങളും വിജ്ഞാനവും സംരക്ഷിച്ച് വാണിജ്യ ഉപയോഗത്തിലൂടെ നേട്ടമുണ്ടാക്കേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. പ്രാദേശികമായ മൂല്യവർദ്ധിത ജൈവവസ്തുക്കളിൽ പായകൾ, വട്ടികൾ, അച്ചാറുകൾ, ചിരട്ടതവികൾ, മേച്ചിലോലകൾ, പാലുല്പന്നങ്ങൾ, പനയോലപാത്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

വനത്തിലെ പഴങ്ങൾ, കുമിൾ, മറ്റ് ഇല വർഗ്ഗങ്ങൾ, വെള്ളരി, മത്തൻ, തണ്ണിമത്തൻ തുടങ്ങി ജലാംശം കൂടിയ പച്ചക്കറി ഇനങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യത്തിന് മുതൽക്കൂട്ടാണ്. വെള്ളരി സൗന്ദര്യവർദ്ധക വസ്തുവാണ്, നാരുള്ള ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ മലബന്ധവും കൊളസ്ട്രോളും ഒഴിവാക്കും. പഴവർഗ്ഗങ്ങൽ, പച്ചക്കറികൾ, ധാന്യങ്ങൾ,പയറുവർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവയിലെല്ലാം നാരുണ്ട്.

കാലം കഴിയും തോറും ഭൂവിനിയോഗത്തിന്റെയും കൃഷിയുടെയും ഘടനയിൽ സംഭവിക്കുന്ന മാറ്റം ജൈവവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങളേയും ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. നെല്ല് പലതരത്തിലുണ്ട്. ആദായത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ നെല്ലാണ് ഏറ്റവും മോശമെന്നതിനാൽ നെല്ലിന്റെ സ്ഥാനം മറ്റ് ധാന്യങ്ങൾ കയ്യടക്കുന്നു. ഇതിനു പുറമേ പുതിയ കൃഷിരീതികൾ രാസവളത്തിന്റെയും കീടനാശിനികളുടെയും ജലസേചനത്തിന്റെയും അളവ് ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടയ്ക്ക, നാളികേരം, കശുവണ്ടി തുടങ്ങിയ ഏകവിളതോട്ടങ്ങൾ കൂടുതൽ പ്രദേശം കയ്യടക്കുന്നതുമൂലം ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ ഉല്പാദനം കുറയുന്നു. മുൻപ് ഗ്രാമങ്ങളിലെ പൊതുസ്ഥലങ്ങളും കുറ്റിക്കാടുകളും മേച്ചിൽപുറങ്ങളുമായിരുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ കാറ്റാടി, അക്കേഷ്യ, റബ്ബർ തോട്ടങ്ങളായി മാറിയതോടെ കാലിവളർത്തൽ ഗണ്യമായി കുറഞ്ഞു. ജൈവവളത്തിന്റെ ലഭ്യതയിലും ഇത് കുറവുണ്ടാക്കി.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥ, വിശുദ്ധവനം, വിശുദ്ധനദി, പുണ്യതീർത്ഥം, കാവ്, വിശുദ്ധസസ്യങ്ങൾ, വിശുദ്ധമൃഗങ്ങൾ തുടങ്ങി നിരവധി സാംസ്കാരിക ,സംവിധാനങ്ങൾ നിലനിർത്തുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ പലതും വന്യമൃഗങ്ങളേയും സർപ്പങ്ങളേയും മത്സ്യങ്ങളേയും സസ്യങ്ങളേയും വൃക്ഷങ്ങളേയുമെല്ലാം കാത്തു സൂക്ഷിക്കുന്ന സംവിധാനങ്ങളാണ്. ദൈവികം കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇവയെ ആരും നശിപ്പിക്കുന്നില്ല. പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖലകൾക്കു വേണ്ടി വൻതോതിൽ കൃഷിഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നത് കാർഷിക ഉല്പാദനക്ഷമതയെ വളരെയേറെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു. ഇതു മൂലം നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന വിശുദ്ധവനങ്ങൾ നിരവധി തദ്ദേശീയ വൃക്ഷങ്ങളുടേയും സസ്യലതാദികളുടേയും വംശനാശത്തിന് ഇടയാക്കുന്നു.

ജൈവവ്യവസ്ഥാസേവനങ്ങളും സാധനങ്ങളും മനുഷ്യജീവിതത്തെ നിലനിർത്തുകയും ആവശ്യങ്ങൾ സഫലീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവയെ നിത്യവൃത്തി സേവനങ്ങൾ അതായത് ആഹാരം, വെള്ളം, നാരുകൾ, ഇന്ധനം മറ്റ് ഉല്പന്നങ്ങൾ എന്നും, 'പിന്തുണ സേവനങ്ങൾ' അതായത് ജൈവവൈവിദ്ധ്യം, മണ്ണ് രൂപീകരണം, പരാഗണം, മാലിന്യസംസ്ക്കരണം. പോഷകസംക്രമണം, എന്നും 'സംപുഷ്ടീകരണ സേവനം' അതായത് സാമൂഹ്യ ബന്ധങ്ങൾ, സാംസ്ക്കാരിക പൈതൃകം എന്നും തരംതിരിക്കാം.

പോഷക ആവശ്യങ്ങൾ വ്യക്തിഗതമാണ്. ഇത് പ്രായം, സ്തീ-പുരുഷവ്യത്യാസം, അദ്ധ്വാനം, ആന്തരിക പ്രവർത്തനനില, ആരോഗ്യസ്ഥിതി എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരാൾക്ക് ഒരു ദിവസം ആവശ്യമുള്ള ഊർജ്ജം കുറഞ്ഞത് 1500 കലോറിയാണെങ്കിലും, കൂടിയത് 3000 കലോറിയാണെങ്കിലും ആഹാരത്തിന്റെ അനുപാതം ഏറെക്കുറെ ഒന്നു തന്നെയായിരിക്കും. വിവിധ ആഹാരങ്ങൾ യുക്തി സഹമായ അനുപാതത്തിൽ കഴിച്ചാൽ നല്ല ആരോഗ്യം നിലനിർത്താനാവശ്യമായ പോഷകം

ലഭിക്കും. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പാരമ്പര്യ ആഹാരവിഭവങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യത്തെ സംരക്ഷിച്ചാൽ പോഷക സുരക്ഷിതത്വവും പ്രദേശവാസികളുടെ ആരോഗ്യവും ഉറപ്പു വരുത്താൻ കഴിയും.

3. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ബഹുതല ഭരണം

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഭരണം സങ്കീർണ്ണമാണ്. ഇതിന് ബഹുതലത്തിലും ബഹു ഘടകങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടതുമായ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. അതായത് തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിന് പലതരത്തിലുള്ള നിരവധി കേന്ദ്രങ്ങൾ നമുക്കാവശ്യമാണ്. ഇവ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രങ്ങളെ പറ്റി ചിന്തിക്കാനും സാമൂഹ്യ ബന്ധങ്ങൾക്കും മത്സര താല്പര്യങ്ങൾക്കും സഹായിക്കുന്നു.

നിയന്ത്രണങ്ങളുടെ അമിത കേന്ദ്രീകരണം നന്നല്ല. അപര്യാപ്തമായ അവലോകനം, പരിസ്ഥിതി നിയന്ത്രണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അപൂർണ്ണമായ ധാരണ എന്നിവ അപര്യാപ്തമായ പരിസ്ഥിതി ഫലങ്ങൾക്കിടയാക്കി. വികേന്ദ്രീകൃത സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ അപര്യാപ്തമായ നിയന്ത്രണശേഷിക്കു പുറമെ നിയന്ത്രകരും നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നവരും തമ്മിലുള്ള താല്പര്യസംഘർഷം പരിസ്ഥിതിപരമായും സാമൂഹ്യമായും തൃപ്തികരമല്ലാത്ത ഫലങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. നാം ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഫലം നേടി എടുക്കുവാൻ വേണ്ടി നിയമപരമായ ചട്ടങ്ങൾക്കതീതമായ ഭരണരീതിയും പ്രക്രിയകളും മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കും ഒപ്പം, കൂടുതൽ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കണമെന്ന് ഇത് നമ്മോടാവശ്യപ്പെടുന്നു.

സങ്കീർണ്ണതകളെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് ചുറ്റുമുള്ള മാറ്റങ്ങളോടും സമ്മർദ്ദങ്ങളോടും ഇഴുകി ചേരുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ നമുക്കാവശ്യമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ വിഭവങ്ങളും പരിസ്ഥിതി ഫെഡറലിസവും ശക്തിപ്പെടണമെന്ന് ഞങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ബഹുവിധ കേന്ദ്രീകൃത ഭരണരീതിയും തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനുള്ള നിവരധി കേന്ദ്രങ്ങളും ഉണ്ടാകണം. പ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച കൂടുതൽ പ്രതികരണങ്ങളും പഠനവും സഹകരണവും സമ്മർദ്ദങ്ങളോടും മാറ്റങ്ങളോടും ജൈവ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഒത്തു പോകാനുള്ള കഴിവും ഇതു മൂലം കൈവരും. "മനുഷ്യനിലെ നന്മ പുറത്തു കൊണ്ടു വരാൻ വേണ്ട സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസനത്തെ സഹായിക്കുകയാണ്' പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റിയുടെ മുഖ്യ കടമ എന്ന് ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു.

സമിതി റിഷോർട്ടിന്റെ ഈ ഭാഗത്ത് ഭരണസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾക്കാണ് ഊന്നൽ നൽകുന്നത്. തുടർന്ന് വർദ്ധിച്ച സാമൂഹ്യസൗഹാർദ്ദം നേടാൻ പര്യാപ്തമായ ബഹു കേന്ദ്രീകൃത ഭരണസംവിധാനത്തിന് വേണ്ട പ്രത്യേക നടപടികൾ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ കൂടുതൽ യുക്തമായ സംരക്ഷണ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള പ്രത്യേക പങ്കും ഇവിടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്നു. പശ്ചിഘട്ടത്തിലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തെ സംരക്ഷിക്കാൻ ജനങ്ങളേയും സമൂഹത്തേയും കമ്പനികളേയും എങ്ങനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാം എന്ന നിർദ്ദേശത്തോടു കൂടി ഇത് അവസാനിക്കുന്നു.

ഭരണസംവിധാനത്തിലെ പോരായ്മകൾ

ഭരണസംവിധാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി പ്രശ്നങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് സമിതിക്ക് ബോദ്ധ്യമായി. സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പലരും ഇത് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അടിയന്തിര ശ്രദ്ധ ആവശ്യമുള്ള ചില പ്രധാന മേഖലകളാണ് ഇവിടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനവും പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നടപടികളും

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയെ സംരക്ഷിക്കുന്ന പ്രക്രിയയുടെ കേന്ദ്രബിന്ദു പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയയാണ്. എന്നാലിത് പലതലങ്ങളിലും ശരിയായ വിധമല്ലെന്നാണ് പശ്ചിമഘട്ട സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നത്.

1. പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന റിപ്പോർട്ടുകളും പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്ന് തെളിവ് ശേഖരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയും വേണ്ടത്ര നിലവാരം പുലർത്തുന്നില്ല. റിപ്പോർട്ടുകൾ പലപ്പോഴും വ്യാജവും തെളിവെടുപ്പിന്റെ മിനിട്സ് ഭാവനാസൃഷ്ടിയുമാണ്. അപഗ്രഥനം നടത്തുന്ന കൺസൾട്ടന്റ് ഗ്രാമങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുകയോ ശരിയായ സർവ്വെ നടത്തുകയോ ആഘാതപഠനം നടത്തുകയോ ചെയ്യാതെയാണ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതെന്നും ആക്ഷേപമുണ്ട്.

2. പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന റിപ്പോർട്ടിന്റെ വിശ്വാസ്യത ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ട നിലയ്ക്ക് പരിസ്ഥിതിവിലയിരുത്തൽ സമിതിയുടെ പങ്ക് പ്രധാനമാണ്. പരിസ്ഥിതി വിലയിരുത്തൽ സമിതിയിലെ പ്രാതിനിധ്യം അപര്യാപ്തമാണ് കാരണം നിർദ്ദിഷ്ട പഠന സ്ഥലത്തിന് സമിതി യിൽ പ്രാതിനിധ്യമില്ല. സമിതിക്ക് പ്രദേശത്തെ പറ്റിയോ പുതിയ പദ്ധതി വരുമ്പോൾ ആഘാതം സൃഷ്ടിച്ചേക്കാവുന്ന ഇതരപ്രവർത്തനങ്ങളെപറ്റിയോ വേണ്ടത്ര ജ്ഞാനമില്ലാത്തത് നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുന്നുണ്ട്. പലപ്പോഴും പ്രോജക്ട് സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക പോലും ചെയ്യാതെ പിരിസ്ഥിതി വിലയിരുത്തൽ സമിതിയുടെ ചർച്ചകൾ ഡൽഹിയിലാണ് നടക്കുന്ന തെന്നതിനാൽ പ്രാദേശിക തലത്തിലുള്ള സമ്മർദ്ദങ്ങളും ഉത്കണ്ഠകളും വേണ്ട വിധം മനസ്സി ലാക്കാറില്ല. തെറ്റായ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന റിപ്പോർട്ടിനെ ആശ്രയിക്കുന്നതു മൂലം നിയന്ത്രണ പ്രക്രിയ മുഴുവൻ പാഴ് വേലയായി തീരുന്നു.

3. ഗോവ പോലുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങൾ കരുതുന്നത് ഇ.സി. 2006ൽ വിജ്ഞാപനം എസ്.പി.സി. ബിയെ (സ്റ്റേറ്റ് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ്) ഒരു പോസ്റ്റാഫീസായി തരം താഴ്ത്തിയെ ന്നാണ്. പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി അവലോകന സമിതിയെ തെറ്റിദ്ധരി പ്പിക്കുക വഴി എസ്.പി.സി.ബി. പ്രാദേശിക ജനങ്ങളുടെ താല്പര്യത്തിനെതിരായി പ്രവർത്തി ച്ചെന്ന ആക്ഷേപമുണ്ട്.

4. 2006ന് ശേഷം മൊത്തം നടപടിക്രമങ്ങളിലും പ്രക്രിയകളിലും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെയും സംസ്ഥാന മലിനീകരണനിയന്ത്രണബോർഡിന്റെയും കാഴ്ചപ്പാടുകൾക്ക് സ്ഥാനം ലഭിച്ചില്ലെ ന്നാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ധാരണ. പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ക്ലിയറൻസ് ലഭിച്ചു കഴിഞ്ഞ ശേഷം മാത്രമേ പ്രോജക്ട് സ്ഥാപിക്കാനുള്ള അനുമതി ലഭിക്കൂ എന്നതിനാൽ ഇതൊഴികെയുള്ള അവസ്ഥയാണ് മേൽപറഞ്ഞത്.സ്ഥാപിക്കാനുള്ള അനുമതിയുടെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് 'വീറ്റോ'അധികാരമുണ്ട്, പക്ഷെ അത് നല്ല രീതിയിൽ വിനിയോഗിക്കണ മെന്നു മാത്രം. അനുമതിക്കു വേണ്ടിയുള്ള സമ്മർദ്ദം ശക്തമാകുന്നത് അതിൽ നിന്നുള്ള നേട്ടം വളരെ വലുതാകുമ്പോഴാണ്.

5. പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നത് വ്യക്തിഗതപ്രോജക്ടുകൾക്കായതിനാൽ അവയുടെ ആവർത്തന ആഘാതം അവഗണിക്കപ്പെടുന്നു.

6. മുൻപ്രോജക്ടുകളിൽ നിബന്ധനകൾ പാലിക്കാൻ പ്രൊമോട്ടർമാർക്കു പോലും പുതിയ പദ്ധ തികൾക്ക് ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നു.

7. പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയയിൽ നിന്ന് പ്രോജക്ടുകളെ ഒഴിവാക്കൽ: 2006 വിജ്ഞാ പനം നിരവധി പ്രോജക്ടുകളെ പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നേടുന്നതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുകയും പ്രക്രിയ ലഘൂകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത് പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ഗുരുതരമായ ആഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. 25 മെഗാവാട്ടിൽ താഴെയുള്ള ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ, കാറ്റാടി പാടങ്ങൾ, ടൂറിസം പ്രോജക്ടുകൾ, ടൗൺഷിപ്പുകൾ തുടങ്ങിയവ ഉദാഹരണം. മേൽപറഞ്ഞവയിൽ ഒന്ന് മറ്റൊന്നിനടുത്തായി സ്ഥാപിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആവർത്തന ആഘാതമാണ് പ്രശ്നം കൂടു തൽ ഗുരുതരമാക്കുന്നത്. ഹരിതസാങ്കേതിക ജ്ഞാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് മിക്ക പ്രോജ ക്ടുകളേയും പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുന്നത്. ഉദാഹരണം കാറ്റാടി പാട ങ്ങൾ.

ഹരിതപ്രോജക്ടുകൾക്കും ചെറുകിട പ്രോജക്ടുകൾക്കും പരിസ്ഥിതി ആഘാത ആപഗ്രഥ നവും ആവർത്തന പരിസ്ഥിതി ആഘാത വിലയിരുത്തലും ആവശ്യമാണ്.

നിബന്ധനകൾ പാലിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ

1. പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസിന്റെ നിബന്ധനകൾ പലപ്പോഴും പാലിക്കാറില്ല. ഉദാഹരണത്തിന് അനു വദനീയമായ ടണ്ണേജിൽ കൂടുതൽ ഖനനം നടത്തുന്ന ഖനികളെനിർബ്ബാധം തുടരാനനുവദി ക്കുന്നു.

- പ്രോജക്ടുകളെ വിലയിരുത്താൻ എസ്.പി.സി.ബി തലത്തിൽ വേണ്ടത്ര ശേഷിയില്ല.
- തോട്ടങ്ങളിലും വനങ്ങളിലും വാതകങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ആഘാതത്തെ പറ്റി വേണ്ടത്ര അറിവോ അവലോകനമോ ഇല്ല.

വന അവകാശനിയമങ്ങളും മറ്റും വേണ്ട വിധം നടപ്പാക്കുന്നില്ല.
പഞ്ചായത്ത് (പട്ടിക മേഖലയിലേക്ക് ദീർഘിപ്പിക്കൽ) നിയമം. 1996 (PESA)

ഇന്ത്യൻ പാർലമെന്റ് 1996ൽ പാസ്സാക്കിയ പഞ്ചായത്ത് (പട്ടികമേഖലദീർഘിപ്പിക്കൽ) നിയമം, പട്ടിക Vൽ പെട്ട മേഖലകളിലെ സമൂഹങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുകയും സ്വയം ഭരണത്തിനുള്ള അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യം രാഷ്ട്രീയ സമൂഹം അംഗീകരിച്ച തിന്റെ തെളിവാണ്. ഈ നിയമത്തിന് രൂപം നൽകിയ സമിതിയുടെ ചെയർമാൻ ദിലീപ് സിങ്ങ് ബൂരിയയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ "ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു പുതിയ കാലഘട്ടത്തിന്റെ തുടക്കമാണ് ഈ നിയമം."

ഈ നിയമം മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് വേറിട്ട് നിൽക്കുന്നത് എങ്ങനെ? നിയമം ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് മുൻതൂക്കം നൽകുന്നു. (ഒരു ആവാസകേന്ദ്രമാണ് ആ സമൂഹത്തിന്റെ പ്രകൃതിദത്തമായ ഘടകം. അവിടത്തെ പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടതാണ് ഗ്രാമസഭ. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഗ്രാമപ ഞ്ചായത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണിത്.) നിയമം ചുവടെ പറയുന്ന അധികാരങ്ങൾ ഗ്രാമസഭകൾക്ക് നൽകുന്നു.01പട്ടികമേഖലയിലെ ഭൂമി മറ്റുള്ളവർക്ക് കൈമാറുന്നത് തടയാനും അതിന്മേൽ ഉചിതമായ നടപടി എടുക്കാനുമുള്ള അധികാരം.

- പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ ഭൂമി നിയമവിരുദ്ധമായി അന്യാധീനപ്പെടുത്തിയാൽ അത് തിരിച്ചെടുക്കാനുമുള്ള അധികാരം.
- ചെറുകിട വനഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം.
- ലഹരിപദാർത്ഥങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതും അവയുടെ വില്പനയും നിയന്ത്രിക്കാനും നിരോധിക്കാനും ഉള്ള അവകാശം.
- പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്ക് പണം കടം കൊടുക്കുന്നത് നിന്ത്രിക്കാനുള്ള അധികാരം.
- എല്ലാ സാമൂഹ്യമേഖലകളിലെയും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും പ്രവർത്തകർക്കും നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്താനുള്ള അധികാരം.
- ഗിരിവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി ഉൾപ്പെടെയുള്ള പദ്ധതികൾക്കു വേണ്ടി പ്രാദേശിക പദ്ധതികളും വിഭവങ്ങളും നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള അധികാരം.
- ചെറുകിട ധാതുക്കൾ ലേലത്തിലൂടെ വില്പന നടത്തുന്നതിന് സൗജന്യങ്ങൾ അനുവദിക്കാനും ചെറുകിട ധാതുക്കളുടെ ചൂഷണത്തിന് ലൈസൻസ് നൽകാൻ ശുപാർശ ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം.
- ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് കൂടിയാലോചന നടത്താനുള്ള അവകാശം.
- സ്വന്തം വില്ലേജിൽ നടത്തുന്ന സർക്കാർ വർക്കുകൾക്ക് യൂട്ടിലൈസേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകാനുള്ള അധികാരം.

ഈ നിയമം ചില പ്രധാന കാര്യത്തിൽ ഗിരിവർഗ്ഗ സ്വയം ഭരണത്തിന് അവസരം നൽകുന്നു. ഒരു ജൈവ സ്വയം ഭരണ സമൂഹമാണ് സ്വയം ഭരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനഘടകം എന്ന് നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു. അല്ലാതെ വില്ലേജ് പോലെയുള്ള ഒരു ഭരണ യൂണിറ്റല്ല.

ഒരു ആവാസകേന്ദ്രമാണ് പ്രദേശികസമൂഹത്തിന്റെ പ്രകൃതിദത്തമായ ഒരു ഘടകമെന്നും അതിലെ പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങൾ ചേർന്നതാണ് ഗ്രാമസഭയെന്നും നിയമം അംഗീകരിക്കുന്നു. നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 4(d), 4(m) (ii) എന്നിവ പ്രകാരം സ്വന്തം സംസ്ക്കാരവും പൈതൃകവും കാത്തുസൂക്ഷിക്കാനും പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാനും ചെറുകിട വനം ഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥാവകാശം അനുഭവിക്കാനും തർക്കങ്ങളിന്മേൽ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കുവാനും ഉള്ള അവകാശം നിയമം അംഗീകരിക്കുന്നു. നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 4(m) (vi) പ്രകാരം സ്വന്തം അധികാരപരിധിക്കുള്ളിൽ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളായ സ്കൂളുകൾ, ആരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയേയും അവയിലെ ജീവനക്കാരെയും നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള അധികാരം അവിടത്തെ വില്ലേജ് അസംബ്ലിക്കാണ്. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ പോലെയുള്ള കോളനി നിയമങ്ങളിൽ നിന്ന് തുലോം വ്യത്യസ്തമാണ്. ഈ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 4(i), (j), (k), (l) വകുപ്പുകൾ ഭൂമിയും ഭൂമി അധിഷ്ഠിത വിഭവങ്ങളും ഏറ്റെടുക്കും മുൻപ് ബന്ധപ്പെട്ട സമൂഹവുമായി കൂടിയാലോചിച്ചിരിക്കണമെന്ന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹത്തിന് കേസ് നടത്താനുള്ള കഴിവും ശേഷിയും ഇപ്പോഴുണ്ട്. ഭൂമി അന്യാധീനപ്പെടു

ത്തൽ, പണം പലിശയ്ക്ക് കൊടുപ്പ്, വിപണി ബന്ധങ്ങൾ, മദ്യ കച്ചവടം, ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ അവസാനിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നും നിയമം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഗ്രാമസഭക്ക് കല്പ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഔന്നത്യം ഇതിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്.

ഇതൊരു സമാനതകളില്ലാത്ത നിയമ നിർമ്മാണമാണ്. ഭരണഘടനയ്ക്കകത്തെ ഭരണഘടന എന്നും ഇതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കാറുണ്ട്. ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹങ്ങളെ നയിക്കുന്ന സ്വന്തം ആചാരങ്ങളുടേയും പാരമ്പര്യങ്ങളുടേയും ലളിതമായ സംവിധാനത്തെയും നിയമത്താൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്ന സർക്കാരിന്റെ ഔദ്യോഗിക സംവിധാനത്തെയും ഒറ്റ ചട്ടക്കൂടിൽ ഒന്നിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് ഈ നിയമം നടത്തുന്നത്. പട്ടികമേഖലകളുടെ അന്നത്തിന് ഒരു പൊതു ചട്ടക്കൂട് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു എന്നതാണ് ഈ നിയമത്തിന്റെ മറ്റൊരു പ്രത്യേകത. ഈ നിയമനിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു പ്രമുഖന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ "ഈ നിയമം വികസന പ്രദാനത്തിൽ നിന്ന് ശാക്തീകരണത്തിലേക്കും പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ആസൂത്രണത്തിലേക്കും ഉൾപ്പെടുന്നതിൽ നിന്ന് ബോധപൂർവ്വമായ പങ്കാളിത്തത്തിലേക്കും നീങ്ങുന്നു." (പ്രഭു 2004)

എന്തായിരുന്നാലും ഈ നിയമം പാസ്സാക്കി ഒന്നര ദശാബ്ധത്തിന് ശേഷവും അതിലെ വാഗ്ദാനങ്ങളിലേറിയ പങ്കും നിറവേറ്റപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ചെയ്യേണ്ട നിയമനിർമ്മാണവും നടപ്പാക്കലും ഇന്നും അപൂർണ്ണമാണ്. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ നിന്നും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ ഉന്നതരിൽ നിന്നും സമൂഹത്തിലേക്ക് അധികാര സന്തുലനത്തിൽകാതലായൊരു മാറ്റം നിയമം ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇത്രയും വിപുലമായ അധികാരം അർത്ഥവത്തായി ഉപയോഗിക്കാൻ സമൂഹത്തിന് കഴിയണമെങ്കിൽ വേണ്ടത്ര വിജ്ഞാനവും ശേഷിയും ആ സമൂഹത്തിനുണ്ടാകണം. വനം വകുപ്പിന്റെയും മറ്റും തടസ്സപ്പെടുത്തലുകൾ മൂലം ഇതൊന്നും നടന്നില്ല. സ്വയം ഭരണം എന്ന ലക്ഷ്യം ഇന്നും കടലാസുകളിലൊതുങ്ങുന്നു.

വന അവകാശനിയമം

2006ൽ പാസാക്കിയ പട്ടികവർഗ്ഗ മറ്റ് പരമ്പരാഗത വനവാസി(വനഅവകാശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കൽ) നിയമം നമ്മുടെ നിയമനിർമ്മാണ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു നാഴികകല്ലാണ്. അവരുടെ വനഅവകാശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കാതെ ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരോടും മറ്റ് വനനിവാസികളോടും കാട്ടിയ ചരിത്രപരമായ അനീതി അവസാനിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യംവെച്ചുള്ളതായിരുന്നു ഈ നിയമം. പക്ഷെ നിയമം നടപ്പാക്കുന്നതിലെ ചില വൈഷമ്യങ്ങൾ മൂലം ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി നേടാൻ ഇനിയും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ ഭൂവിസ്തൃതിയുടെ 23% വരുന്ന വനങ്ങളിലാണ് ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും നിർദ്ധനരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുമായ സമൂഹം അധിവസിക്കുന്നത് കൃഷിക്കും ചെറുകിട വന ഉല്പന്നങ്ങൽ ശേഖരിക്കാനും ജലാശയങ്ങൾക്കും ആടു മാടുകളെ മേയ്ക്കാനുമെല്ലാം ഇവർ പരമ്പരാഗതമായി ആശ്രയിച്ചിരുന്നത് ഈ വനങ്ങളെയാണ്. ഈ നിയമത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യം എന്തെന്നാൽ മറ്റെല്ലാ വനനിയമങ്ങലും ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരേയും മറ്റ് വനനിവാസികളേയും കയ്യേറ്റക്കാരായോ ക്രിമിനലുകളായോ ആണ് കണ്ടിരുന്നത്. വനം മാനേജ്മെന്റ് കൂടുതൽ സുതാര്യവും പങ്കാളിത്തപരവും ആക്കുന്നതിനൊപ്പം വനനിവാസികളുടെ അവകാശങ്ങൾക്ക് നിയമപ്രാബല്യം നൽകുക കൂടി ചെയ്തു വന അവകാശനിയമം.

ഈ നിയമം നടപ്പാക്കുന്നതിലെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ മൂലം പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും വനവാസികളുടെ അവകാശങ്ങളിലേറെയും നിരാകരിക്കപ്പെട്ടു. ചില സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇപ്രകാരം നിരാകരിക്കപ്പെട്ടതിന്റെ നിരക്ക് 60 ശതമാനത്തിലേറെയാണ്.

സമൂഹഅവകാശങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും ചെറുകിടവനം ഉല്പന്നങ്ങൾ ശേഖരിക്കാനുള്ള അവകാശം നിഷേധിക്കുന്നത് വളരെ വ്യാപകമായി. അവരുടെ അവകാശവാദത്തിന്മേൽ തീരുമാനമെടുക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച പ്രക്രിയ വേണ്ടവിധം നടന്നില്ല.

നിയമത്തിന്റെ അന്തസത്തയ്ക്ക് വിരുദ്ധമായി അവകാശവാദങ്ങൾ തെളിയിക്കാൻ രേഖാപരമായ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാൻ നിർബന്ധിച്ചു. നിയമം അനുശാസിക്കും വിധം വില്ലേജ് തലത്തിലോ സമൂഹതലത്തിലോ ഗ്രാമസഭകൾ കൂടിയിരുന്നില്ല. കൂടിയിടത്തു തന്നെ അവയുടെ ശുപാർശകൾക്ക് യാതൊരു വിലയും കല്പിക്കപ്പെട്ടില്ല.

ഈ നിയമത്തിന്റെ മുഖ്യമായ പ്രായോഗികത സമൂഹവനവിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനും വിനിയോഗിക്കാനുമുള്ള അവകാശം അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു എന്നതാണ്. വനങ്ങളുടെ ഭരണം ഒരു ജനാധിപത്യ ചട്ടക്കൂടിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിന്റെ ആദ്യപടിയായിരുന്നു ഇത്. എന്നാൽ മിക്കവാറും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും ഈ അവകാശങ്ങൾ വേണ്ടവിധം അംഗീകരിച്ചില്ല.

സമൂഹവനഅവകാശത്തിലെ പുരോഗതി

കാലാവധി സംബന്ധിച്ച സുരക്ഷിതത്വവും വനഉപഭോക്താക്കൾക്ക് അനുകൂലമായ അവകാശങ്ങളും വനങ്ങളുടെ ഉത്തരവാദിത്വ മാനേജ്മെന്റിനും സുസ്ഥിരതയ്ക്കും കാരണമാകുമെന്നതാണ് വനഅവകാശനിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ആകയാൽ ഈ നിയമത്തിൻ കീഴിലുള്ള ചട്ടങ്ങൾ സമൂഹവനവിഭവങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനും മാനേജ്മെന്റിനും സംരക്ഷണത്തിനും ഉള്ള സ്ഥാപനപരമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്നു. നിയമത്തിലെ 2(a) വകുപ്പിൽ ഇത് നിർവ്വചിക്കുന്നുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് ഈ പൊതു വനഭൂമിയിൽ സമൂഹത്തിന് പാരമ്പര്യ അവകാശമുണ്ട്.

വന അവകാശനിയമത്തിന്റെ പ്രധാന ഉദ്ദേശ്യം സമൂഹ പങ്കാളിത്തവും മാനേജ്മെന്റും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നതാണെങ്കിലും സമൂഹ അവകാശങ്ങൾക്കുപരി വ്യക്തിഗത അവകാശങ്ങൾക്കാണ് അംഗീകാരം ലഭിച്ചതെന്ന് പഠനങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. നിയമത്തിൽ 13 ഇനം അവകാശങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും കൃഷി ഭൂമിയിലുള്ള അവകാശം മാത്രമാണ് അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ബാക്കി 12 അവകാശങ്ങളിൽ ചുവടെ പറയുന്ന 7 അവകാശങ്ങളെങ്കിലും സമൂഹവന അവകാശങ്ങളിൽ പ്രധാനമാണ്. പക്ഷെ നിർഭാഗ്യവശാൽ ജില്ലാ ഭരണകൂടം അവയെ അവഗണിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

1. മുൻ നാട്ടു രാജ്യങ്ങളിൽ നിലനിന്നിരുന്ന സെമിന്ദാരി പോലെയുള്ള സാമൂഹ്യ അവകാശങ്ങൾ (സെക്ഷൻ 3(1)(b)
2. ജലാശയങ്ങളിൽ നിന്ന് മത്സ്യം പിടിക്കാനും ആടു മാടുകളെ തീറ്റാനും പരമ്പരാഗത സീസൺ വിഭവങ്ങൽ ശേഖരിക്കാനുമുള്ള അവകാശം സെക്ഷൻ 3 (1) (d).
3. അപരിഷ്കൃത ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർക്ക് താമസിക്കാനുള്ള അവകാശം സെക്ഷൻ 3 (1) (e).
4. പരമ്പരാഗതമായി സംരക്ഷിച്ചു വരുന്ന സമൂഹവനവിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും ഉപയോഗിക്കാനും ഉള്ള അവകാശം സെക്ഷൻ 3 (1) (i).
5. ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാന നിയമപ്രകാരമോ സ്വയം ഭരണസ്ഥാപനനിയമപ്രകാരമോ ഗിരിവർഗ്ഗ അവകാശമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവർ സെക്ഷൻ 3 (1) (j).
6. ജൈവവൈവിദ്ധ്യവും ബൗദ്ധികസ്വത്തും ജൈവ വൈവിദ്ധ്യവും സാംസ്ക്കാരിക വൈവിദ്ധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത വിജ്ഞാനവും ഉപയോഗിക്കാനുള്ള അവകാശം സെക്ഷൻ 3 (1) (k).
7. വന്യജീവികളെ വേട്ടയാടുന്നതും കെണിയിൽപെടുത്തുന്നതും മറ്റും ഒഴികെ നിയമത്തിലെ (a) മുതൽ (k) വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിൽ പെടാത്ത പാരമ്പര്യവനനിവാസികൾ അനുഭവിച്ചു വരുന്ന മറ്റെല്ലാ അവകാശങ്ങളും സെക്ഷൻ 3 (1) (l).

മേൽപറഞ്ഞ 7 അവകാശങ്ങൾക്കു പുറമെ സെക്ഷൻ 3 (1) (c) പ്രകാരം ചെറുകിട വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കാനും വില്പന നടത്താനുമുള്ള പരമ്പരാഗത അവകാശവും ഗിരിജനങ്ങൾക്കുണ്ട്.

നിയമം നടപ്പാക്കുന്നതിലെ സാമൂഹ്യ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ അഭാവത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ ചുവടെ പറയുന്നു.

- വന അവകാശനിയമം നടപ്പാക്കിയതിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഇതൊരു വ്യക്തിഗത ഭൂ അവകാശമായാണ് ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ കണ്ടത്. ആകയാൽ സമൂഹ അവകാശങ്ങൾ പരിഗണിക്കാതെ വ്യക്തിഗത അവകാശങ്ങളാണ് ആദ്യം പരിഗണിച്ചത്. ചിലയിടങ്ങളിൽ സ്റ്റാഫിന്റെ കുറവും ഒരു കാരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെട്ടു. പക്ഷെ സമൂഹഅവകാശങ്ങൾ വ്യക്തിഗത അവകാശങ്ങളെക്കാൾ എണ്ണത്തിൽ കുറവാണുതാനും.
- നിയമത്തിലെ 3 (1) (b) മുതൽ (m) വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിൽ പറയുന്ന സമൂഹ അവകാശങ്ങളിൽ എത്ര എണ്ണം എവിടെയെല്ലാം അനുവദിച്ചു എന്നതു സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ഗിരി വർഗ്ഗ മന്ത്രാലയം ശേഖരിച്ചില്ല. അക്കാരണത്താൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ വേണ്ടത്ര സമ്മർദ്ദം ചെലുത്താൻ

ബോക്സ് 12 : വനാവകാശനിയമം നടപ്പാക്കുന്നതുസംബന്ധിച്ച് എൻ.സി.സക്സേന കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് 2010

വന അവകാശനിയമം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്ന ഇന്നത്തെ രീതി ഗുരുതരമായ നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്.

1. ഗ്രാമസഭകൾ രൂപീകരിക്കുന്നത് വില്ലേജ് തലത്തിനു പകരം പഞ്ചായത്ത് തലത്തിലാണ്. നിയമത്തിലെ 2(g), 2(p) വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം പട്ടിക V പ്രദേശങ്ങളിൽ ഗ്രാമസഭകൾ വിളിക്കേണ്ടത് ചെറുഗ്രാമങ്ങളുടെ തലത്തിലാണ്. മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ ഇത് റവന്യൂ വില്ലേജ് തലത്തിലായിരിക്കണം എന്നാൽ ആന്ധ്രപ്രദേശ്, പശ്ചിമബംഗാൾ, ഉത്തർപ്രദേശ് തുടങ്ങിയ പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലും നിയമവിരുദ്ധമായി പഞ്ചായത്ത് തലത്തിലാണ് ഗ്രാമസഭകൾ വിളിക്കുന്നത്.
2. അന്വേഷണം ധൃതി പിടിച്ച് നടത്തുന്നതു കൊണ്ടും തള്ളുന്ന അപേക്ഷകൾ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥർ നന്നായി പരിശോധിക്കാത്തതു മൂലവും തെറ്റായി തള്ളുന്ന അപേക്ഷകളുടെ എണ്ണം ഗണ്യമായി വർദ്ധിക്കുന്നു. ചട്ടം 4(c) നിഷ്കർഷിക്കുന്നതു പോലെ തള്ളുന്ന അപേക്ഷകർക്ക് അവരുടെ ഭാഗം വിവരിക്കാൻ 'ന്യായമായ അവസരം' നൽകുന്നില്ല. അപേക്ഷ നിരസിച്ചതായ അറിയിപ്പ് ആരെയും എഴുതി അറിയിക്കാറില്ല. തന്മൂലം ഇതിന്മേൽ അപ്പീൽ നൽകാൻ കഴിയുന്നില്ല റവന്യൂ, വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ വില്ലേജ് തലത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ജോലി ക്രോസ് ചെക്ക് ചെയ്യാനോ ഒരു പുറം ഏജൻസിയെ കൊണ്ട് ഇത് വിലയിരുത്താനോ സംസ്ഥാന ഗിരിവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പുകൾ ശ്രമിക്കാറില്ല.
3. ഗ്രാമസഭകളുടേയും മറ്റും അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്നത് വില്ലേജ് ഉദ്യോഗസ്ഥരാണ്. ഉദ്യോഗസ്ഥർ തയ്യാറാക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടിൽ ഗ്രാമസഭകളും മറ്റും ഒപ്പു വയ്ക്കുന്നു എന്ന് മാത്രം. ഗ്രാമതല അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ടുകൾ ബ്ലോക്കു തല, ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥർ പരിശോധിക്കാറില്ല.
4. ചട്ടം 10 പ്രകാരം സംസ്ഥാനതല അവലോകനസമിതി അംഗീകാര പ്രക്രിയയ്ക്കും വന അവകാശങ്ങൾ നിക്ഷിപ്തമാക്കലിനും അവലോകന സൂചികകളും നിബന്ധനകളും രൂപീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഗുണമേന്മ സൂചികകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കേണ്ടതും ജനപ്രതിനിധികളുമായി യോഗം ചെയ്യേണ്ടതും പൊതു കൂടിയാലോചനകൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതും വനനിവാസികളോട് നീതി പുലർത്താൻ ജില്ലാതലത്തിൽ റവന്യൂ വനം വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മേൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തേണ്ടതും ഉദ്യോഗസ്ഥരും ജനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ആശയവിനിമയം മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതും സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ഗിരിവർഗ്ഗവകുപ്പുകളുടെ ചുമതലയാണ്. എന്നാൽ മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളിലും അവലോകനങ്ങൾ വെറും കണക്കുകളിലൊതുങ്ങുന്നു.
5. വനഅവകാശനിയമം അനുശാസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും SDLC, DLC തുടങ്ങിയ സമിതികൾ ഗ്രാമസഭകൾക്കും മറ്റും ഭൂപടങ്ങളോ രേഖകളോ മറ്റ് തെളിവുകളോ നൽകാറില്ല.
6. ബന്ധപ്പെട്ട പലരും പരിശോധിക്കുകയും പല തലങ്ങളിൽ തീരുമാനമെടുക്കുകയും വേണമെന്ന് വനഅവകാശനിയമം അനുശാസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും മിക്കപ്പോഴും ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിനാണ് മുൻതൂക്കം. വനനിയമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ ഗിരിവർഗ്ഗവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കുള്ള താല്പര്യമില്ലായ്മയും കഴിവുകേടുമാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പുകളും ഗ്രാന്റുകളും നൽകുന്നത് ഈ വകുപ്പാണെങ്കിലും വകുപ്പുകൾ തമ്മിലുള്ള ഏകോപനം ആവശ്യമുള്ള പരിപാടികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ ഇവയ്ക്ക് വേണ്ടത്ര പരിചയമില്ല. ആകയാൽ മിക്ക നോഡൽ ആഫീസർമാരും സ്ഥിതി വിവരിക്കണക്കുകൾ ശേഖരിക്കുന്നതിൽ അവരുടെ ചുമതല ഒതുക്കുന്നു. ഈ കണക്കുകളുടെ നിജസ്ഥിതി പരിശോധിക്കാനോ മേൽനോട്ടത്തിനോ ജില്ലകളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ വിലയിരുത്താനോ മെനക്കെടാറില്ല.

7. വന അവകാശനിയമത്തിലെ 4(5) വകുപ്പിനു വിരുദ്ധമായി കുടി ഒഴിപ്പിക്കൽ നടക്കുന്നുണ്ട്. അംഗീകാര-പരിശോധനാനടപടികൽ പൂർത്തിയാകും വരെ കൈവശഭൂമിയിൽ നിന്ന് പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാരെയും വനവാസികളെയും ഒഴിപ്പിക്കാൻ പാടില്ലെന്നാണ് നിയമം. എന്നാൽ ഈ നിയമലംഘനത്തിനെതിരെ സംസ്ഥാനസർക്കാരോ കേന്ദ്രമന്ത്രാലയങ്ങളോ എന്തെങ്കിലും നട പടി സ്വീകരിച്ചതായി അറിവില്ല.

8. വന അവകാശനിയമം നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ വനവാസികളുടെ അവകാശ വാദം പൊതുവെ തിരസ്ക്കരിക്കപ്പെടുന്നതായാണ് കണ്ടു വരുന്നത്. കഴിഞ്ഞ 75 വർഷമായി അവർ ഈ ഭൂമിയിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്നില്ല എന്ന പ്രശ്നം ഉന്നയിച്ചാണിത്. '2005 ഡിസംബറിനു മുൻപ് 3 തലമുറക്കാലം' എന്ന നിബന്ധന സ്ഥിരതാമസം അനുവദിക്കുന്നതിനു മാത്രം ബാധ കമായിട്ടുള്ളതാണ്. അപേക്ഷകൻ കഴിഞ്ഞ 75 വർഷമായി ഭൂമി കൈവശത്തിലെടുക്കുകയോ വനം ഉപയോഗിക്കുകയോ വേണമെന്നില്ല. 2005 ഡിസംബർ 13ന് യഥാർത്ഥ ജീവസന്ധാരണ ത്തിനായി അവർ വനത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ വന അവകാശനിയമത്തിലെ റൂൾ 2(b) പ്രകാരം ഈ ആനുകൂല്യത്തിന് അവർ അർഹരാണ്.

9. സമൂഹവനവിഭവ അവകാശങ്ങളും മറ്റ് ഭൂമിയിതര അവകാശങ്ങളും അംഗീകരിക്കാതിരിക്കൽ.

- നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 3 (1) ഉം 3 (2) ഉം തമ്മിൽ ആശയക്കുഴപ്പം നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ ഇതു സംബന്ധിച്ച സ്ഥിതി വിവരകണക്കുകളും വ്യക്തമല്ല. മന്ത്രാലയത്തിന്റെ പക്കൽ പോലും ഇതു സംബന്ധിച്ച വ്യക്തമായ കണക്കുകളില്ല.
- വനസംരക്ഷണം, ഉപയോഗം മാനേജ്മെന്റ് എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് പരമ്പരാഗതമായതും അല്ലാ ത്തതുമായ നിലവിലുള്ള അവകാശങ്ങളെ പറ്റിയുള്ള പ്രാഥമിക വിജ്ഞാനത്തിന്റെ അഭാവം മൂലം നിയമം നടപ്പാക്കുന്നതിന് മുൻപും അതിനു ശേഷവുമുള്ള സ്ഥിതിയുടെ താരതമ്യ വില യിരുത്തൽ സാദ്ധ്യമല്ല.

വനത്തിനുള്ളിലും സമീപത്തുമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളുടെ എണ്ണവുമായി താരതമ്യം ചെയ്താൽ ഉന്നയി ക്കപ്പെട്ട സമൂഹവന അവകാശങ്ങളുടെ എണ്ണം പരിമിതമാണ്.

ഈ മേഖലകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന വിവിധ ഏജൻസികളും ഗ്രാമസഭയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും ഈ മേഖലകൾക്ക് ബാധകമായിട്ടുള്ള മറ്റ് നിയമങ്ങളുടെ പരസ്പര വൈരുദ്ധ്യവും സഹായകത്വവും ഉൾപ്പെടെ സമൂഹ വന അവകാശങ്ങളുടെ മാനേജ്മെന്റിനെയും സംരക്ഷണത്തെയും സംബന്ധിച്ച ആലോചനയില്ലായ്മ.

- സമൂഹ അവകാശങ്ങൾ എങ്ങനെ പരിശോധിക്കാമെന്നും എങ്ങനെ തീരുമാനിക്കാമെന്നതും സംബന്ധിച്ച് സമൂഹത്തിനും ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും വ്യക്തതയില്ലാത്തതു മൂലം ഈ പ്രക്രിയ ഇനിയും ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല. സമൂഹവനഅവകാശത്തിന്റെ പരിധി നിർണ്ണയിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ചും 4 ഹെക്ടറിൽ കൂടുതൽ അവകാശപ്പെടാമോ എന്നതു സംബന്ധിച്ചുമെല്ലാം ഈ ആശയക്കുഴപ്പം നിലനിൽക്കുന്നു. എന്നാൽ നിയമത്തിലെ 3 (1) (a) വകുപ്പ് ഇതെല്ലാം വ്യക്തമാ ക്കുന്നുണ്ട്. ഒരേ വനപ്രദേശത്ത് ഒന്നിൽ കൂടുതൽ വില്ലേജുകൾ അവകാശവാദമുന്നയിക്കുന്ന കേസുകളിലും ഇക്കാരണത്താൽ തീരുമാനമുണ്ടാകുന്നില്ല.
- സെക്ഷൻ 3(1) (i) ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സമൂഹ വന അവകാശം സംരക്ഷിക്കാനും കൈകാര്യം ചെയ്യാനുമുള്ള അവകാശത്തെ പറ്റിയുള്ള അജ്ഞത മൂലം ഇതിന്മേൽ ആരും അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കുന്നില്ല. മാത്രവുമല്ല ചട്ടങ്ങളോടനുബന്ധിച്ചുള്ള ഫാറം 'ബി'യിൽ ഇത് വ്യക്തമായി കാണിക്കാത്തതും ഇതിനുള്ള മറ്റൊരു കാരണമാണ്.
- പലയിടത്തും സമൂഹവന അവകാശങ്ങളെ പറ്റി ബന്ധപ്പെട്ട സംഘടനകളും ഉദ്യോഗസ്ഥരും അവരുടെ അജ്ഞതമൂലം തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്ന വിവരമാണ് സമൂഹത്തിന് നൽകുന്നത്. സെക്ഷൻ 3 (2) ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വികസന സൗകര്യങ്ങൾ ക്കു വേണ്ടിയുള്ളതാണ് സമൂഹ വന അവകാ ശങ്ങൾ എന്ന ധാരണയാണ് ഇതിലൊന്ന്. മറ്റ് പല കരാറുകളുടെയും ബലത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക്

ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നതിനാൽ സമൂഹ വന അവകാശങ്ങൾ നടപ്പാക്കേണ്ടെന്ന ധാരണയും ചില സംസ്ഥാങ്ങളിൽ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്.

- സമൂഹ വന അവകാശങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുന്ന സമൂഹങ്ങൾക്ക് ഭൂപടം ഉൾപ്പെടെയുള്ള രേഖകൾ നൽകാതെയും സംയുക്ത വന മാനേജ്മെന്റ് മേഖലയാണെന്ന വാദമുന്നയിച്ച് അപേക്ഷ നിരസിച്ചും പല ബുദ്ധിമുട്ടുകളും സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ട്.
- സമൂഹ വന അവകാശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വ്യക്തതയില്ലായ്മയും ഗ്രാമസഭയും വനം വകുപ്പും തമ്മിലുള്ള ധാരണക്കുറവും മൂലം ഇക്കാര്യത്തിൽ നിരവധി ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. ആയതിനാൽ ഇന്ത്യയിലുടനീളം നിയമം ഇതു വരെ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

മേൽപറഞ്ഞ പോരായ്മകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും വന അവകാശനിയമം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന് ഒരു രണ്ടാം ഘട്ടം ആരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിൽ സമൂഹ വന അവകാശങ്ങൾക്കായിരിക്കണം പ്രഥമ പരിഗണന. 2010 ജൂലൈ 20ന് ഗിരിവർഗ്ഗ മന്ത്രാലയം സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കയച്ച കത്തിൽ ഇക്കാര്യം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു പുറമേ മന്ത്രാലയവും സംസ്ഥാന നോഡൽ ഏജൻസികളും നിയമത്തിലെയും ചട്ടങ്ങളിലെയും വിവിധ വകുപ്പുകൾ സംബന്ധിച്ച് വിശദീകരണങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കൂടി നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

സമൂഹ വന അവകാശങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പും പുരോഗതിയും ദേശീയ വനഅവകാശ കൗൺസിൽ പ്രത്യേകമായി വിലയിരുത്തണം. ഇതു സംബന്ധിച്ച എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കും മറുപടി നൽകുന്ന ഒരു കൈ പുസ്തകം മന്ത്രാലയം തയ്യാറാക്കി ബന്ധപ്പെട്ടവർക്കെല്ലാം നൽകണം.

നോട്ടപ്പിശകും ഏകോപനമില്ലായ്മയും

പരിസ്ഥിതി-പ്രകൃതി വിഭവ മാനേജ്മെന്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനപരമായ നോട്ടപ്പിശക് **ബോക്സ് 13ൽ** വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രാദേശിക സർക്കാരിനേയും സമൂഹത്തെയും ഇതിൽ വേണ്ടവിധം പങ്കാളികളാക്കുന്നില്ല. കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനങ്ങളും തമ്മിൽ വേണ്ടത്ര ഏകോപനമില്ലായ്മ മൂലം ശ്രദ്ധ പതിയേണ്ട പല കാര്യങ്ങളും ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടാതെ പോകുന്നു. മാത്രവുമല്ല ആവശ്യക്കാർക്ക് യഥാസമയം അർഹമായ സഹായം ലഭിക്കാത്തതു മൂലം സാമൂഹ്യ സൗഹാർദ്ദം തകരാനും സംഘർഷങ്ങൾ ഉണ്ടാകാനും കാരണമാകുന്നു. കാര്യങ്ങൾ നേർവഴി നയിക്കാനും മെച്ചപ്പെട്ട വികസന ആസൂത്രണത്തിനും ആവശ്യമായ സ്ഥിതി വിവരകണക്കുകൾ ലഭ്യമല്ല.

ബോക്സ് 13 : പരിസ്ഥിതി -പ്രകൃതി വിഭവമാനേജ്മെന്റിൽ നിലവിലുള്ള നിയന്ത്രണത്തിലെ പോരായ്മ

മുഖ്യ ചുമതലകൾ ഉത്തരവാദിത്വം	കേന്ദ്രം	സംസ്ഥാനം	തദ്ദേശ ഭരണം	സമൂഹം
ഭൂമി പ്രശ്നങ്ങൾ, നഷ്ടപരിഹാരം		ഡയറക്ടർ റവന്യൂ. കൃഷിവകുപ്പ്	കാര്യമായ ബന്ധമില്ല. പങ്കാളിത്തം ഇല്ലായ്മയാണ് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.	
പരിസ്ഥിതിപരവും ആരോഗ്യപരവുമായ ആഘാതങ്ങൾ	വനം പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയം	എസ്.പി.സി. ബികൾ		
വനം ക്ലിയറൻസ്	വനം പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയം			
പദ്ധതി ബാധിതരുടെ പുനരധിവാസം	ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയം	ഡയറക്ടർ റവന്യൂ ഗ്രാമവികസനം		
സാമൂഹ്യനിക്ഷേപ പദ്ധതികൾ	ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയം			

സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ഭരണ നടപടികൾ

മെച്ചപ്പെട്ട ഭരണനടപടികൾ സംബന്ധിച്ച ചർച്ചകൾ പ്രധാനമായും ചുവടെ പറയുന്നവയെ ആസ്പദമാക്കി യായിരുന്നു.

1. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ വികസനത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനും വേണ്ട തത്വങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുക.
2. ESZ കളിലൂടെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുക.
3. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ വികസനത്തിനും ഭരണത്തിനും വികേന്ദ്രീകൃത മാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കുക.
4. പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നടപടി ക്രമം പരിഷ്ക്കരിക്കുക, വനഅവകാശനിയമവും മറ്റും ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുക.
5. സമൂഹത്തിലൂടെ നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ അയവ് വരുത്തുക.

വികസനത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനുമുള്ള തത്വങ്ങൾ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വികസന-സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മാർഗ്ഗ ദീപമാകണമെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്ന തത്വങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. സംരക്ഷണത്തിനായാലും വികസനത്തിനായാലും പങ്കാളിത്തവും സുതാര്യതയുമായിരിക്കണം മുഖ്യം.
2. വികസന ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ വികേന്ദ്രീകൃതവും നീർത്തടാധിഷ്ഠിതവും അടിത്തട്ടിലേക്ക് പരമാവധി വ്യാപിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ആയിരിക്കണം.
3. പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾക്ക് ആവശ്യമായ പിൻബലം നൽകി ജില്ലാ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകണം.
4. സുസ്ഥിര ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ പ്രകൃതി വിഭവ മാനേജ്മെന്റിനായി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹത്തെ കഴിയുന്നിടത്തെല്ലാം പങ്കാളികളാക്കുകയും വേണം.
5. വിഭവങ്ങളുടെ വ്യക്തിപരവും സാമൂഹ്യവുമായ വിലനിർണ്ണയത്തിന് വേണ്ട വിദ്യാഭ്യാസം നൽകണം.
6. വികസനത്തിന്റെ കാല്പാടുകൾ കുറയ്ക്കാൻ അനുയോജ്യമായ 'ഹരിതസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ' സ്വീകരിക്കണം.

(a) അത്തരം സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഒരു സ്ഥലത്ത് ലഭ്യമാകും വിധം ഊർജ്ജം ലാഭകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക, അനുയോജ്യമായ വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കുക, ജലവും മണ്ണും സംരക്ഷിക്കുക.

(b) ഈ രീതി പിൻതുടരാൻ കുടുംബങ്ങളെ പരിശീലിപ്പിക്കുക

(c) വ്യാവസായിക ജൈവതത്വങ്ങളും ജൈവ സാങ്കേതിക വിദ്യയും ഉപയോഗിക്കുക.

7. ശേഷിക്കനുസരിച്ച് എന്ന ആശയവും മലിനീകരനിയന്ത്രണവും മലിനീകരണത്തിന് കാരണക്കാരായവർ അതിനുള്ള വില നൽകണമെന്ന തത്വവും സ്വീകരിക്കുക.
8. വൻകിട വികസന പദ്ധതികൾ ആവശ്യമെങ്കിൽ അതിനുള്ള ക്ലിയറൻസ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വഴി നൽകുക.

പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റിയുടെ ഘടനയിൽ ഇവ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കൽ

സമിതി റിപ്പോർട്ടിന്റെ ആദ്യ ഭാഗത്ത് സൂചിപ്പിച്ചതു പോലെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ESZകൾ സാമൂഹ്യവും പരിസ്ഥിതിപരവുമായ ബഹുവിധ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിലയിരുത്തി അടയാളപ്പെടുത്തുക. ചുവടെയുള്ള സംരക്ഷണ-സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുലനം ചെയ്യാനുള്ള ഉപകരണമായി പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബല മേഖലകളെ (ESZ) കാണുക.

1. മനുഷ്യപ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടരുന്ന പ്രദേശങ്ങളെ പരിസ്ഥിതി(സംരക്ഷണ)നിയമ (1986) പ്രകാരം

നിയന്ത്രിക്കുക.

2. പ്രാദേശിക ജനതയ്ക്ക് ഹിതകരമല്ലാത്തതിനാൽ വികസനം നിർത്തിവെയ്ക്കാൻ കഴിയാത്ത ഇടങ്ങളിൽ വികസനം പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദപരവും ജനാധിഷ്ഠിതവും ആണെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുകയും ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജൈവ ആവാസ പൈതൃകം സംരക്ഷിക്കപ്പെടുകയും വേണം

3. പുതിയ വ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും കൃഷി ഭൂമി വാണിജ്യഭൂമിയായി മാറുന്നതിനും നിരോധനമോ നിയന്ത്രണങ്ങളോ ഇല്ലാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ ഓരോ പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബല പ്രദേശത്തും മേല്പറഞ്ഞ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഉണ്ടാവണം.

4. പ്രാദേശിക സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായ നിയന്ത്രണങ്ങൾക്കാണ് രൂപം നൽകേണ്ടത്.

5. പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവികസനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങളാണ് ആവശ്യം.

പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബല മേഖലകളിലെ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ **ഒന്നാം ഭാഗത്തിലെ പട്ടിക-6 ൽ** കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബലമേഖലകളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിയുടെ ഘടനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം

വികസനത്തിനും ഭരണത്തിനും വികേന്ദ്രീകൃത മാർഗ്ഗം

ഭരണഘടനാ ഭേദഗതി പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണസംവിധാനം ഉപയോഗിച്ച് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വികസന ആസൂത്രണത്തിന് പിൻബലം നൽകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളെ ഫലപ്രദമായ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സർക്കാരുകളാക്കാൻ ആവശ്യമായ അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും അവയ്ക്ക് നൽകാൻ 73-ാം ഭരണഘടനാഭേദഗതി നിയമത്തിലെ ആർട്ടിക്കിൾ 243 (G) സംസ്ഥാനങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. XI -ാം പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള 29 വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വവും ഈ പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകി.

പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ജില്ലാപ്ലാനുകൾ തയ്യാറാകാനുള്ള ചുമതലയും ഉത്തരവാദിത്വവും ഭരണഘടനാ സ്ഥാപനങ്ങളായ ജില്ലാ പ്ലാനിങ്ങ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് നൽകണം. ഈ പ്രക്രിയ ഫലപ്രദമാക്കാൻവേണ്ടി സ്ഥലപര ആസൂത്രണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകണം. ജില്ലാ പ്ലാനിംങ് കമ്മിറ്റികളേയും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സംസ്ഥാനസർക്കാരും പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിൽ വിദഗ്ധരായ സർക്കാരിതര സംഘടനകളും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുമെല്ലാം ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക പിന്തുണ നൽകണം. ഖരമാലിന്യം, മലിനജലം, ഖനനത്തിന്റെ പ്രാദേശിക ആഘാതം, ടൂറിസം ഒരുപജീവന മാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിൽ, ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയെല്ലാം നേട്ടം പങ്കുവയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ആസൂത്രണത്തിൽ ഊന്നൽ നൽകണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം സംയോജിപ്പിക്കുന്ന മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം ഉണ്ടാവണം. നീർത്തടവിസകനം, മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനം, പ്രകൃതി വിഭവമാനേജ്മെന്റ് തുടങ്ങി ഒന്നിലധികം പ്രദേശങ്ങളിലായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യം തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾ ഒരുക്കണം. പ്രകൃതി വിഭവമാനേജ്മെന്റിന്റെ ആസൂത്രണപ്രക്രിയയിൽ ജൈവപരമായ സുസ്ഥിര ജീവിത ഉപാധികൾ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും കഴിയുന്നിടത്തെല്ലാം ഗിരിവർഗ്ഗ സമൂഹത്തെ പങ്കെടുപ്പിക്കുകയും വേണം.

തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾക്ക് ഇക്കാര്യത്തിൽ വ്യക്തമായ പങ്കും ഉത്തരവാദിത്വവും നൽകിയാൽ ഉത്തേജക ഘടനയിൽ തന്നെ മാറ്റമുണ്ടാകുമെന്ന് സമിതി വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇതിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന ശേഷി സർക്കാരിന്റെ ഉന്നതതലങ്ങൾ അർത്ഥവത്തായി ഇടപെടാനുള്ള സമ്മർദ്ദം ഉയർത്തും.

ഒരു കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കാനുള്ളത് വേണ്ടത്ര മുൻകരുതലുകൾ സ്വീകരിക്കാതെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾക്ക് ലൈസൻസ് നൽകാനുള്ള അധികാരം തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകിയാൽ അത് ദുരുപയോഗം ചെയ്യാനുള്ള സാധ്യത ഏറെയാണ്. എന്നാൽ ഈ അധികാരം ഭംഗിയായി വിനിയോഗിച്ചാൽ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നല്ലൊരു വരുമാനമാർഗ്ഗമാവുകയും ചെയ്യും. ജനങ്ങളുമായി വളരെ അടുത്ത് ഇടപഴകുന്നതുമൂലം ഗ്രാനൈറ്റിനും മണൽഖനനത്തിനുമൊക്കെ ലൈസൻസ് നൽകുന്നതിൽ അഴിമതിക്കും സ്വജനപക്ഷപാതവുമൊക്കെ ഉണ്ടാക്കാനും ഇടയുണ്ട്. ഇതിനുള്ള മുൻകരുതലുകൾ മനസ്സിൽ കണ്ടുകൊണ്ടുവേണം പ്രാദേശികസർക്കാരുകൾക്ക് ഈ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ നൽകാൻ. ഒന്നാ

മതായി വസ്തുകരത്തിനുപകരം ഇതിൽ നിന്ന് വൻതോതിൽ വരുമാനമുണ്ടാക്കാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളെ അനുവദിക്കരുത്. ഫലപ്രദമായി മേൽനോട്ടവും മുൻകരുതലുകളും സ്വീകരിച്ചിരിക്കണം. മൂന്നാമതായി വിശ്വാസ്യതയും പ്രോത്സാഹനവും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ട സംവിധാനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.

തദ്ദേശസർക്കാരുകൾക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട പ്രകൃതി വിഭവമാനേജ്മെന്റിന് ചുവടെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും ഉപകരിക്കും (രഘുനന്ദ 2008)

ഒന്നാമതായി പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശ സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ തലങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിച്ചുള്ള ഒരു ഭരണസംവിധാനം ഉണ്ടാകണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിൽ പാർട്ണർഷിപ്പുണ്ടാക്കി പ്രമുഖ സ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി മെച്ചപ്പെട്ട ക്രമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

രണ്ടാമതായി ഗ്രാമങ്ങളിലും നഗരങ്ങളിലുമായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നവയുടെ കാര്യത്തിൽ ഉദാഹരണത്തിന്, ശുദ്ധജലവിതരണം, ചവറ് നിർമ്മാർജ്ജനം തുടങ്ങിയ, ജില്ല, മെട്രോപൊളിറ്റൻ ആസൂത്രണസമിതികളുടെ സഹായത്തോടെ പരിഹാരം കണ്ടെത്താം.

മറ്റൊന്ന് പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളും അതിൽ നിന്നുള്ള ആദായവും പങ്കിടുന്നതിന് വ്യക്തമായ സംവിധാനം ഉണ്ടാകണം.

പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടിയിൽ തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾക്ക് പ്രാതിനിധ്യം നൽകുന്നത്

ബോക്സ്: 14 പ്ലാച്ചിമടയിലെ അനുഭവം

പരമ്പരാഗത രാഷ്ട്രീയക്കാരും അവരെ പിന്തുണച്ചിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദവും ധരിച്ചിരുന്നത് സർക്കാർ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കാനുള്ള, ഇന്ത്യയിൽ ഏറ്റവും അടിത്തട്ടിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ മാത്രമാണ് പഞ്ചായത്തുകൾ എന്നായിരുന്നു. തന്മൂലം ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന അവയ്ക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള സ്വയംഭരണ സർക്കാർ എന്ന പദവി ഒരു വിദൂരസ്വപ്നമായി അവശേഷിച്ചു. ഇക്കാരണത്താലാണ് കേരളത്തിലെ പാലക്കാട് ജില്ലയിൽപെട്ട പ്ലാച്ചിമട പഞ്ചായത്ത് ഒരു ആഗോള പാനീയ നിർമ്മാണ കോർപ്പറേറ്റിന് ലൈസൻസ് നിഷേധിക്കുകയും ഇതിനെതിരായി കമ്പനി ഫയൽ ചെയ്തറിട്ട് കേരള ഹൈക്കോടതി തള്ളുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അതിന് വൻ പ്രാധാന്യം കൈവന്നത്.

പഞ്ചായത്ത് ഒരു സർക്കാരായി മാറിയതാണ് ഈ സംഭവത്തിലൂടെ വെളിപ്പെട്ടത്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പിന്തുണയോടെ പഞ്ചായത്തും കമ്പനിയും തമ്മിൽ നടന്ന ഈ ഏറ്റുമുട്ടലിൽ ഭരണഘടനാപരമായ അവകാശങ്ങളും അവയ്ക്ക് പൊതുനന്മയിലുള്ള സാംഗത്യവുമാണ് ഇവിടെ മാറ്റുരയ്ക്കപ്പെട്ടത്.

ലൈസൻസ് റദ്ദാക്കുക വഴി പഞ്ചായത്ത് അതിന്റെ ഭരണഘടനാപരമായ അവകാശമാണ് വിനിയോഗിച്ചത്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട തദ്ദേശസർക്കാർ എന്ന നിലയിൽ പഞ്ചായത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമം സംരക്ഷിക്കാനുള്ള കടമ പഞ്ചായത്തിനുണ്ടെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വാദം. ആകയാൽ ജനങ്ങളെ ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്ന എന്തിനും അനുമതി നിഷേധിക്കാനും റദ്ദാക്കാനും പഞ്ചാത്തിനവകാശമുണ്ട്. അവരുടെ അതിർത്തിക്കുള്ളിലെ ഭൂജലനിരപ്പ് താഴുന്നതിന് കമ്പനിയാണ് ഉത്തരവാദിയെന്നും ഇത് ആ പ്രദേശത്തെ കൃഷിയിയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നുവെന്നും പഞ്ചായത്ത് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പഞ്ചായത്ത് ഉന്നയിച്ച കാരണം വളരെ പ്രധാനമാണ്. എന്തെന്നാൽ പ്രാദേശിക പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലെ മുഖ്യകണ്ണി പഞ്ചായത്തുകളാണ്. ചരിത്രപരമായി പഞ്ചായത്തുകൾ രൂപീകരിച്ചതുതന്നെ ഇതിനാലാണ്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഒരു സർക്കാരിന്റെ ഔന്നത്യവും ആധിപത്യവും പ്ലാച്ചിമട പഞ്ചായത്ത് തെളിയിച്ചു.

പഞ്ചായത്ത് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഒരു കീഴ്ഘടകം മാത്രമാണെന്നും ഈ വക കാര്യങ്ങൾ അതിന്റെ അധികാരപരിധിയിൽ പെടുന്നില്ലെന്നുമായിരുന്നു കമ്പനിയുടെ നിലപാട്. ബഹുരാഷ്ട്രകുത്തകകളുടെ പതിവ് അഹങ്കാരമാണിത്. പക്ഷെ തുടർന്ന സംഭവങ്ങൾ ഈ വാദഗതിയെ നിലംപരിശാക്കി. സ്ഥിരമായ അനുമതി നിഷേധിച്ചാലുള്ള സ്ഥിതിയോർത്ത് കമ്പനി അങ്കലാപ്പിലായി. ഇപ്പോൾ പഞ്ചായത്ത് അധികൃതരുമായി ഒത്തുതീർപ്പിന് ശ്രമിച്ചുവരികയാണ്. പൂർണ്ണമായും

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ നയത്തിന് പുറത്ത് പ്രവർത്തിക്കാനാവശ്യമായ അധികാരം പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഭരണഘടന നൽകുന്നുണ്ട്. സ്വന്തം നയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകാനും അത് നടപ്പാക്കാനുമുള്ള പഞ്ചായത്തുകളുടെ അധികാരത്തെ സുപ്രിം കോടതിയും ശരിവച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾക്കുള്ള അധികാരത്തിന്റെ ആദ്യപാഠമാണ് പ്ലാച്ചിമട.

ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വ്യവസായിക ദുരന്തമായ ഭോപ്പാൽ മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെയാണെങ്കിലും ഓർമ്മിക്കാൻ ഇന്ത്യ ശ്രമിക്കുമ്പോഴാണ് പ്ലാച്ചിമട സംഭവമെന്നത് ഒരു വിരോധാഭാസമാണ്. സർക്കാരും ജനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള വിടവ് എങ്ങനെ നീതി നടത്തുന്നതിന് വിഘാതമാകുന്നു എന്നതിന് ഉത്തമ ഉദാഹരണമാണ് ഭോപ്പാൽ. ഈ ദുരന്തത്തിന് ഉത്തരവാദികളായ ആരെയും യഥാർത്ഥത്തിൽ ശിക്ഷിച്ചിട്ടില്ല. ജനങ്ങൾക്കും അവരുടെ ചുറ്റുപാടുകൾക്കും നേരിടേണ്ടിവരുന്ന ഹാനികരമായ കാര്യങ്ങളെ പറ്റി അറിയാനുള്ള അവരുടെ അവകാശം ഇവിടെ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടു എന്നതാണ് പ്രധാനം. 1984 ഡിസംബർ 2-3 തിയ്യതികൾ വരെ അവരുടെ പിന്നാമ്പുറത്ത് ഉരുണ്ടുകൂടിയ വിഷത്തെപറ്റി ഒരു സൂചനപോലും തദ്ദേശവാസികൾക്ക് ലഭിച്ചിട്ടില്ല.

ഭോപ്പാൽ ദുരന്തമുണ്ടാകുമ്പോൾ പഞ്ചായത്തുകൾ ഭരണഘടനാ സ്ഥാപനങ്ങളായിരുന്നില്ല (പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ആ പദവി കൈവന്നത് 1992ലെ 72ഉം 73ഉം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയോടെയാണ്.). ജനങ്ങളെ ഭരണത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കുന്നതിനേക്കാൾ പ്രധാനം കൂടുതൽ വ്യവസായങ്ങൾ നേടുന്നതിലായിരുന്നു. ബഹുരാഷ്ട്രനിക്ഷേപം നേടുന്നതിനുള്ള ഈ നയം ഇന്നും തുടരുന്നുണ്ട്. പ്ലാച്ചിമടയിലെ ജനങ്ങൾ കമ്പനിയോട് ചോദിച്ച ചോദ്യങ്ങൾ ഭോപ്പാലിലെ ജനങ്ങൾ ദുരന്തമുണ്ടാകുന്നതിന് വളരെ മുൻപേ ഉന്നയിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ദുരന്തം ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു എന്ന് വാദിക്കാം. രാജ്യത്ത് കോർപ്പറേറ്റ് ഉത്തരവാദിത്വവും ബിസിനസ്സ് ഇടപാടുകൾ പരസ്പരധാരണയോടെ നടത്തുന്നതിനുമുള്ള ഫലപ്രദമായൊരു സംവിധാനത്തിന് പ്ലാച്ചിമട വഴിയൊരുക്കി.

ശേഷിയുള്ള സർക്കാരുകൾ എന്ന നിലയിൽ പഞ്ചായത്തുകൾ പക്വതയുടെ ലക്ഷണങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക ഉദാരവൽക്കരണ പരിപാടിയെ പ്ലാച്ചിമട പിന്നോട്ടടിച്ചു എന്ന് വാദിക്കുന്നവർ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ജനാധിപത്യരാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം മറക്കുകയാണ്.

ഫെഡറലിസത്തിന്റെ പേരിൽ കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് കൂടുതൽ അധികാരങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മുറവിളി കൂട്ടുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങൾ അതേ വാദഗതി അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം കൈവശമുള്ള കൂടുതൽ അധികാരങ്ങൾ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നൽകണം.

പ്ലാച്ചിമടപോലുള്ള ശക്തമായ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നിക്ഷേപസമാഹരണം സുഗമവും ദ്രുതഗതിയിലും ആക്കാൻ കഴിയും. ശക്തമായ ഉദ്യോഗസ്ഥ ശ്രേണിയെ മറികടക്കാനും പ്ലാച്ചിമടപോലുള്ള സംഭവങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാനും കമ്പനികൾക്ക് കഴിയും. കാരണം പഞ്ചായത്തുകളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് അനുരൂപമായ കമ്പനികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും കമ്പനിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ സ്വയം നിരീക്ഷിക്കാനും പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കഴിയും. വലിപ്പത്തിൽ ചെറുതാകയാൽ തർക്കങ്ങൾ പെട്ടെന്ന് പരിഹരിക്കാൻ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കഴിയും.

പക്ഷെ ഇതിനെല്ലാം പുറമെ ഒരു തുടക്കമെന്ന നിലയിൽ പ്ലാച്ചിമടയ്ക്ക് എന്താണോ ആവശ്യം അത് നൽകാൻ കമ്പനിയും കേരള സർക്കാരും തയ്യാറാകണം.

മേൽപ്പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾക്ക് ഒരു പരിഹാരമാണ്.

പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനവും ക്ലിയറൻസും

നിലവിലുള്ള പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയയിൽ ചുവടെ പറയുന്നവ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് നന്നായിരിക്കും (ദത്ത & ശ്രീധർ 2010)

- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പ്രോജക്ടുകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാവുന്നതിന് പ്രത്യേക പരാമർശവിഷയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും അത് പൊതുജനത്തിന്റെ അഭിപ്രായമറിയാൻ ലഭ്യമാകുകയും വേണം.

- ഇതിനായുള്ള കൺസൽട്ടന്റ് നിയമനം സ്വാഗതാർഹമാണ്. പക്ഷെ പ്രോജക്ട് ഭാരവാഹികൾ ഇതിനുള്ള തുക പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയത്തിലടയ്ക്കുകയും മന്ത്രാലയം കൺസൾട്ടന്റിനെ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്താൽ കൺസൾട്ടന്റിന്റെ നിഷ്പക്ഷത ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിയും.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയ മേഖലാ- ആവർത്തന ആഘാത അപഗ്രഥനത്തിലേക്ക് നീങ്ങുകയും വാഹകശേഷി പഠനം നടത്തുകയുമാണ് വേണ്ടത്.

ക്ലിയറൻസ് നടപടിക്രമം (2006) പുന:പരിശോധിക്കണം.

2006ൽ ഏർപ്പെടുത്തിയ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന ക്ലിയറൻസ് നടപടിക്രമങ്ങൾ പുന:പരിശോധിക്കണം.

- പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസിൽ നിഷ്ക്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള നിബന്ധനകൾ പാലിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിൽ പരിസ്ഥിതി -വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ റീജയണൽ ആഫീസിനുള്ള ചുമതല ക്ലിയറൻസ് രേഖയിൽ വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കണം. ഈ ചുമതല സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണബോർഡുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതായിരിക്കും ഉചിതം. പ്രാദേശികമായ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും ഖനനക്കാർ അനാരോഗ്യകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് തടയാനും ഇതുപകരിക്കും.

ഗണ്യമായ ആഘാതങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള പല പ്രോജക്ടുകളും പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയയ്ക്ക് പുറത്താണ്. അവയ്ക്ക് സംസ്ഥാനസർക്കാരിന്റെ ക്ലിയറൻസ് മാത്രം മതിയാകും. അതായത് 'B' വിഭാഗത്തിൽപെടുന്നവ. ഉദാഹരണം, നദികളുടെ ഗതിമാറ്റം, ചെറിയ ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ, കാറ്റാടി പാടങ്ങൾ, ടൂറിസം പദ്ധതികളും റിസോർട്ടുകളും പ്രത്യേകിച്ച് വനഭൂമിയോടും പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളോടും ചേർന്നുള്ളവ. പശ്ചിമഘട്ടത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവിടത്തെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ സമ്പന്നത പരിഗണിച്ച് ഇക്കാര്യം പുന: പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രോജക്ടുകളെ വേറിട്ട് കാണാതെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന് സംസ്ഥാന നിയന്ത്രണ- വികസന സ്ഥാപങ്ങളും കേന്ദ്ര- സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും തമ്മിൽ മെച്ചപ്പെട്ട ഏകോപനം ആവശ്യമാണ്. പരിസ്ഥിതി ദുർബലമേഖലയായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളിടത്ത് ഒരു പ്രത്യേക പദ്ധതി അനുവദനീയമാണോ എന്നുകൂടി പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥന പ്രക്രിയ കണക്കിലെടുക്കണം.

- പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് രേഖയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിക്കുന്ന ഖനികൾക്കോ ടൂറിസപദ്ധതികൾക്കോ പദ്ധതി തുടരാനുള്ള അനുമതി നൽകരുത്.
- ആഘാതങ്ങൾ വിലയിരുത്താനുള്ള സ്ഥാപന ഏകോപനം ശക്തിപ്പെടുത്തണം.

സാമ്പത്തിക ഉദാരവൽക്കരണം വ്യവസായത്തിനായി സ്വകാര്യമൂലധനത്തെ പ്രീണിപ്പിക്കൽ, പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ലാഭക്കൊതി എന്നിവ കഴിഞ്ഞ ദശകത്തിൽ ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുടെ ജീവിതത്തിനുതന്നെ കടുത്ത വെല്ലുവിളി ഉയർത്തിയിരുന്നു. ഇതോടൊപ്പം ഉയർന്നുവന്ന ഇടതുപക്ഷ തീവ്രവാദവും ഗിരിവർഗ്ഗ സംരക്ഷണ നിയമങ്ങളോടുള്ള അവഗണനയും ദാരുണവും അക്രമപരവുമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു.

പരിസ്ഥിതി അവലോകനസമിതി ശുപാർശ ചെയ്തശേഷം വീണ്ടും അപഗ്രഥനം നടത്താനായി ഒരു പ്രത്യേക പശ്ചിമഘട്ട വിദഗ്ധ അവലോകന സമിതി രൂപീകരിക്കുകയോ ഇത് നിർദ്ദിഷ്ട പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടിയുടെ ചുമതലകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യണം.

പശ്ചിമഘട്ട ജില്ലകളിൽ വന അവകാശ നിയമംപോലെയുള്ളവ നിർബന്ധമായും നടപ്പാക്കാൻ ഒരു പ്രത്യേക സെൽ ആവശ്യമാണ്.

സമൂഹത്തിലൂടെ നിയന്ത്രണം ലഘൂകരിക്കുന്നു

നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങൾക്കും ഉപരി പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഭരണ പ്രക്രിയയിൽ കൂടുതൽ ഉപാധികൾക്കും നിബന്ധനകൾക്കും പ്രക്രിയകൾക്കും സ്ഥാനമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ മെച്ചപ്പെട്ട വികസന മാതൃകകളെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും സംരക്ഷണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുമായി നിയന്ത്രണങ്ങളെ സമൂഹത്തിലൂടെ ലഘൂകരിക്കാൻ കഴിയും. അത്തരം പ്രക്രിയകളിലും ഉപാധികളിലും ചുവടെ പറയുന്നവകൂടി ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

- വിവരാവകാശ നിയമവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്താനുള്ള നിർദ്ദേശം

- പദ്ധതികളുടെയും വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും സോഷ്യൽ ആഡിറ്റ്
- സൂചകങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയുള്ള ആഘാതങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്ത അവലോകനം.
- ധാതുക്കൾക്കും ടൂറിസം മേഖലയ്ക്കും ഹരിത അക്കൗണ്ട്സ് .
- സ്ഥല പരിസ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ സമാഹരിക്കുക.
- സംരക്ഷണ നടപടികൾക്കും മറ്റും പ്രോത്സാഹന സഹായം
  - ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥാ സേവനങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം.
  - സാമൂഹ്യ നിലപാടുകളെയും മാനദണ്ഡങ്ങളെയും സ്വാധീനിക്കുക.
  - കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും സർക്കാരിന്റെയും നല്ല സമീപനത്തിന് പ്രതിഫലം
  - ഹരിതപദ്ധതികൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം

പരിസ്ഥിതി ഭരണത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുക

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലുടനീളം പരിസ്ഥിതി ഭരണത്തിലുള്ള ഗുരുതരമായ പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കാൻ അടയന്തിര നടപടി ആവശ്യമാണെന്ന് സമിതി കരുതുന്നു. പരിസ്ഥിതി അവബോധത്തിന്റെയും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തോടുള്ള ജനങ്ങളുടെ പ്രതിബദ്ധതയുടെയും കാര്യത്തിൽ സമിതി തൃപ്തരാണ്. എന്നാൽ നിലവിലുള്ള ഭരണസംവിധാനങ്ങളിൽ പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടതുമൂലമുള്ള അവരുടെ നിസ്സഹായാവസ്ഥയും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. പൊതുജനങ്ങളെ പങ്കാളികളാക്കാൻ അടിയന്തിരനടപടി സ്വീകരിക്കാൻ പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയത്തോട് സമിതി ആവശ്യപ്പെടുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ.

(a) വനഅവകാശനിയമത്തിലെ സാമൂഹ്യവനവിഭവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വകുപ്പുകൾ സഹാനുഭൂതിയോടെ നടപ്പാക്കുക.

(b) എല്ലാ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും പൂർണ്ണ അധികാരമുള്ള ജൈവവൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റ് കമ്മറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുന്നു.

(c) കേരള സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിദ്ധ്യബോർഡ് രൂപം ചെയ്ത 'ഉടുമ്പഞ്ചോല താലൂക്കിലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ സമ്പന്നമേഖലയുടെ സംരക്ഷണം' മാതൃകയിലുള്ള പദ്ധതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(d) പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനവും ക്ലിയറൻസ് പ്രക്രിയയും സമൂലം പരിഷ്ക്കരിക്കുക.

(e) പര്യാവരൻ വാഹിനി പദ്ധതി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുക.

(f) ആന്ധ്രപ്രദേശിലെ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ എല്ലാ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾക്കും സോഷ്യൽ ആഡിറ്റ് ഏർപ്പെടുത്തുക.

ഇതിലേക്ക് ചുവടെ പറയുന്നവ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

- വിവരാവകാശ നിയമവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുക.
- 2006 ലെ വന അവകാശനിയമം നടപ്പാക്കുക.
- പരിസ്ഥിതി ചട്ടങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്ന ഖനികൾക്കും ടൂറിസം സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും തുടർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുമതി നൽകരുത്.
- ഉപകരണങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ആഘാതങ്ങളെ പറ്റി പങ്കാളിത്തഅവലോകനങ്ങളും സോഷ്യൽ ആഡിറ്റും നടത്തുക.
- കോർപ്പറേറ്റുകളുടെ നല്ല പെരുമാറ്റത്തെ അംഗീകരിക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- ധാതുക്കൾക്കും ടൂറിസം മേഖലയ്ക്കും ഹരിത അക്കൗണ്ടിങ്.
- ഹരിത സാങ്കേതിക വിദ്യക്കും പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനം ഏർപ്പെടുത്തുക.

- സ്ഥല പരിസ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ തയ്യാറാക്കുക.
- പരിസ്ഥിതി ക്ലിയറൻസ് നൽകുന്നതിനു മുൻപ് സ്ഥാപനപരമായ ഏകോപനം ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- മേഖലയിലെ സാമൂഹ്യഅടിസ്ഥാനവികസന ഘടകങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ ഖനനത്തിനും വ്യവസായമേഖലയ്ക്കും നികുതി ഏർപ്പെടുത്തുക.
- പരിസ്ഥിതി ഭരണത്തിൽ പ്രാദേശിക പഞ്ചായത്തിനുള്ള ശേഷി ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- ഖനനമേഖലയിലെ പ്രാദേശിക പഞ്ചായത്തുകളെ സാമ്പത്തികമായി ശക്തിപ്പെടുത്താനായി റോയൽട്ടി അവരുമായി പങ്കിടുക.
- സ്വന്തം ഭൂഭാഗത്തിന്റെ നല്ലൊരു പങ്ക് രാജ്യത്തെ വനത്തെ സംരക്ഷിക്കാനായി നൽകുന്ന പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് എപ്രകാരം നഷ്ടപരിഹാരം നൽകണമെന്നുള്ളതു സംബന്ധിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാർ തീരുമാനിക്കണം.

ഭാവനാപൂർണ്ണമായ പരിരക്ഷണവും വികസനവും വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ

സ്കൂൾ, കോളേജ്, സന്നദ്ധ ഏജൻസികളുടെ പങ്ക്

വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ എൻ.എസ്.എസ്., എൻ.സി.സി. കാർക്ക് പ്രാദേശിക സന്നദ്ധ ഏജൻസികളുമായി പ്രവർത്തിച്ച് പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിപരവും സാമൂഹ്യവുമായ ആരോഗ്യകരമായ വികസനത്തിന് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവനകൾ നൽകാൻ കഴിയും. ഇതൊരു ദീർഘകാല പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കിയെങ്കിൽ മാത്രമെ ഫലപ്രദമായ പ്രവർത്തനം സാധ്യമാകൂ. പ്രവർത്തനം വ്യക്തമായൊരു പ്രദേശത്തെ ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുകയും അവിടത്തെ പഞ്ചായത്ത്, ജൈവവൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റ് കമ്മറ്റികൾ പോലെ, സർക്കാർ ഏജൻസികൾ എന്നിവയുമായി ഒത്തുചേർന്ന് മുന്നോട്ടു പോവുകയും വേണം.

പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസം ഇന്ന് പ്രൈമറി തലം മുതൽ സർവ്വകലാശാലതലം വരെ നിർബന്ധ പാഠ്യവിഷയങ്ങളിലൊന്നാണ്. 1991 നവംബർ 22 ലെ സുപ്രിംകോടതി ഉത്തരവാണിതിന് ആധാരം. എൻ.സി.ഇ.ആർ.ടിയും സർവ്വകലാശാല ഗ്രാൻഡ് കമ്മിഷനുമാണ് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പരിപാടിക്ക് ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത്. പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി ഇതുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നത് ഈ പരിപാടിയെ കൂടുതൽ പലപ്രദമാക്കും. 2005 ലെ നാഷണൽ കരിക്കുലം റിവ്യു ഇതുസംബന്ധിച്ച് ഒട്ടേറെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിദ്യാർത്ഥി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസം ഉൾപ്പെടുത്തുകയും അതിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന വിജ്ഞാനം ഇന്ത്യയുടെ പരിസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പ്രാപ്യവും സുതാര്യവുമായ ഒരു ഡാറ്റാ ബേസ് സൃഷ്ടിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് ഈ നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്.

പരിസരവിജ്ഞാന പൊതു ഇടം

ലോകം മുഴുവനുമുള്ള ജനങ്ങൾ അവരുടെ പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതിയുടെ വിവിധ വശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിശദമായ വിവരങ്ങളുടെ വലിയ കലവറയാണ്. നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളും പ്രത്യേകിച്ച്, വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകരും ഇന്ത്യയുടെ പരിസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച വലിയൊരു വിജ്ഞാനസ്രോതസ്സ് കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിൽ അർത്ഥവത്തായൊരു പങ്കുവഹിക്കാൻ പ്രാപ്തരാണ്. ഇത്തരമൊരു പങ്കാളിത്ത വിജ്ഞാനസമ്പാദന പ്രക്രിയയെ സഹായിക്കുന്നതിൽ ഐ.സി.ടി. പോലെയുള്ള ആധുനിക സങ്കേതങ്ങൾക്ക് വലിയ സഹായം ചെയ്യാൻ കഴിയും. ഇതിനുള്ള ഒരു ഉത്തമ ഉദാഹരണമാണ് ആർക്കും എഡിറ്റ് ചെയ്യാവുന്ന സൗജന്യ എൻസൈക്ലോപീഡിയായ വിക്കിപീഡിയ. വിക്കിപീഡിയയിലെ ലേഖനങ്ങൾ സർവ്വവിജ്ഞാനകോശതുല്യമാണ്. അതായത് ഇവ ആധികാരിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളവയാണ്, അല്ലാതെ പ്രാഥമിക നിരീക്ഷണങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമല്ല. ഉദാഹരണത്തിന് രത്നഗിരി ജില്ലയിലെ പക്ഷികളെ സംബന്ധിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വിവരങ്ങളുടെ അവലോകനം വിക്കിപീഡിയയിൽ നൽകുവാനുള്ള ഒരു ലേഖനത്തിന് യോഗ്യമാണ്. അതേസമയം വ്യക്തിപരമായ നിരീക്ഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഒരു പ്രത്യേക കോളജ് കാമ്പസിലെ പക്ഷികളുടെ ചെക്ക് ലിസ്റ്റ് പ്രസിദ്ധീകരണയോഗ്യമല്ല. മറ്റ് ഉപയോഗങ്ങൾക്കായി സ്വന്തം വെബ്സൈറ്റുകൾ സൃഷ്ടിക്കാനും വിക്കി സോഫ്ട്‌വെയർ സൗജന്യമായി ലഭ്യമാണ്. അപ്രകാരം സൃഷ്ടിക്കുന്ന സൈറ്റി

ലേക്ക് മേൽപ്പറഞ്ഞ പക്ഷികളുടെ ചെക്ക് ലിസ്റ്റ് നൽകിയാൽ അത് പരിശോധിക്കുന്നവരുടെ അറിവിൽപെടുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും ഇനം പക്ഷികളുണ്ടെങ്കിൽ ആ ലിസ്റ്റിൽ കൂട്ടിചേർക്കുകയുമാകാം. ഈ പക്ഷികളുടെ രൂപം വിക്കിമീഡിയ കോമൺസിലും അവയുടെ പ്രാദേശിക പേരുകൾ മലയാളം വിക്കിഡിക്ഷ്ണറിയിലും ക്ലാസിഫിക്കേഷൻ വിവരങ്ങൾ വിക്കിസ്പീഷീസ്ലും കോളേജ് കാമ്പസിന്റെ സ്ഥാനം ഗൂഗിൾ എർത്ത് ഇമേജിലും ചേർക്കാം.

ഒരു സ്വകാര്യ/പൊതു നെറ്റ്‌വർക്കിൽ ഏറ്റവും പുതിയ സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ ചേർക്കാനോ ഭേദഗതി വരുത്താനോ വേണ്ടിയുള്ള ഒരു സംവിധാനം എല്ലാവർക്കും ലഭ്യമാക്കണം. പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ കോളേജുകളിൽ നിന്നുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾ വിവിധ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്ന് ജലത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കണം. വിവിധ അന്വേഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന വിവരം ഈ സംവിധാനത്തിലേക്ക് അപ് ലോഡ് ചെയ്യാൻ അവരെ ചുമതലപ്പെടുത്തുക. ഒരു മോഡറേറ്റർ ഇത് വിലയിരുത്തണം, സംയോജിപ്പിക്കണം, അപഗ്രഥിക്കണം, അവസാനം പൊതുജനങ്ങളുമായി പങ്കുവയ്ക്കുകയും വേണം.

ഇന്ത്യയുടെ പരിസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്ന ഈ സംയുക്ത പ്രക്രിയയ്ക്ക് പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി തന്നെ പ്രാരംഭം കുറിക്കണം. ഇതിന്റെ ഒരു പൈലറ്റ് പ്രോജക്ട് പശ്ചിമഘട്ട ജില്ലകളിൽ നിന്നുതന്നെ തുടങ്ങും. നഗര-ഗ്രാമമേഖലകളിൽ നിന്നുള്ള ജൂനിയർ, അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ് കോളേജുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൺസോർഷ്യവുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ താല്പര്യമുള്ള ആ ജില്ലയിലെ വ്യക്തികളെകൂടി ഈ പരിപാടിയിൽ പങ്കാളികളാക്കണം. XI, XII ക്ലാസ്സുകളിലേയും എല്ലാ രണ്ടാംവർഷം അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റുകൾക്കും പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച ഒരു പ്രധാന പ്രോജക്ട് ചെയ്യേണ്ടതുള്ളതിനാൽ ഇത് ഏറെ ഗുണം ചെയ്യും. ഇന്ത്യയിലുടനീളമുള്ള എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും നഗരസഭകളും ജനങ്ങളുടെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ രജിസ്റ്റർ ' എന്ന പേരിൽ അവരവരുടെ പരിധിയിലുള്ള പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിദ്ധ്യവിഭവങ്ങളും ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തി വയ്ക്കണമെന്ന് 2002 ലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു.

ഇത്തരമൊരു പരിപാടി വിജയിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ അതിന് ശക്തമായ ശാസ്ത്രീയ പിന്തുണ ആവശ്യമാണ്. ജ്ഞരുൾപ്പെട്ട പ്രാദേശിക ജില്ലാധിഷ്ഠിത ശാസ്ത്രജ്ഞർ ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സാങ്കേതിക പിന്തുണ കൺസോർഷ്യത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടിക്ക് ഇത് ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്. വിശദമായ പഠന മാർഗ്ഗരേഖകൾ, പഠനത്തിന് പിൻബലമേകാൻ സമാഹരിക്കുന്ന സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ രേഖപ്പെടുത്താനുള്ള മാതൃകകൾ, ജലത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയുടെ ജൈവസൂചകങ്ങൾക്കുള്ള ഫീൽഡ് ഗൈഡുകൾ തുടങ്ങിയ മാന്വലുകൾ ഈ ഗ്രൂപ്പ് വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം. സാങ്കേതിക പിന്തുണ കൺസോർഷ്യത്തിനുള്ള പ്രധാന ചുമതല വിദ്യാർത്ഥികളും മറ്റുള്ളവരും വിവിധ വിക്കിസൈറ്റുകളിൽ നൽകുന്ന പ്രാഥമിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകളുടെ ഗുണമേന്മ വിലയിരുത്തി 'പശ്ചിമഘട്ട പരിസര' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ പാകത്തിലാക്കുക എന്നതാണ്. ഈ വിജ്ഞാനശേഖരത്തിൽ നിന്ന് ഗുണമേന്മയുള്ളത് തെരഞ്ഞെടുക്കാനും അത് ലഭ്യമായ ശാസ്ത്രീയ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കാനും സഹായിക്കാൻ ഈ കൺസോർഷ്യത്തിന് കഴിയും. മേല്പറഞ്ഞ വിവരങ്ങളിൽ ഏറിയ പങ്കും ഗുണമേന്മയുള്ളവയും പ്രാദേശികമായി താല്പര്യമുള്ളവയും ആകയാൽ 'പശ്ചിമഘട്ട പരിസരപ്രകാശന' എന്ന പേരിൽ ഒരു ഓൺലൈൻ പ്രസിദ്ധീകരണമാക്കുന്നത് ഫലവത്തായിരിക്കും.

ഒരിക്കൽ ശരിയാംവണ്ണം വിലയിരുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചാൽ ഈ വിവരങ്ങൾ വിക്കിപീഡിയയിൽ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതാനായി ഉപയോഗിക്കാം.

പരമാവധി വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനാൽ ഇതിന്റെ ഗുണമേന്മ അപ്പപ്പോൾ വിലയിരുത്താനും കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ചേർക്കാനും കഴിയുമെന്നതിനാൽ ഇത് വളരെ അനുകൂലമായ ഒരു 'ഫീഡ് ബാക്ക്' സംവിധാനമായിരിക്കും. വിദ്യാർത്ഥികളും മറ്റ് തല്പരകക്ഷികളും പരിസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആർജ്ജിക്കുന്നതിനാൽ പരസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഗുണമേന്മയും മെച്ചപ്പെടും. ഇതിലന്തർലീനമായിട്ടുള്ള സുതാര്യത ഇതിന്റെ സ്വീകാര്യതയും അന്തസ്സും ഉയർത്തും. വിദഗ്ധർ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാവർക്കും സ്ഥിതിഗതികൾ വിലയിരുത്താനും,കുറ്റങ്ങളും കുറവുകളും ചൂണ്ടിക്കാട്ടാനും മെച്ചപ്പെടുത്താനും ഉള്ള വേദി എന്ന നിലയിൽ ഇത് ഒരു സ്വയം തിരുത്തൽ സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കും. ഭാവിയിലിത് പൂർണ്ണമായി സുതാര്യവും, ഇന്ത്യയിലെ പരിസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച് എല്ലാവർക്കും പ്രാപ്യമായ വിവര സ്രോതസ്സും, എല്ലാവിവരങ്ങൾക്കും വേണ്ടി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും അദ്ധ്യാപകർക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും ആശ്രയിക്കാവുന്ന ഒരു സംവിധാനവുമായി

ഇത് മാറും.

പ്രാദേശികാവസ്ഥയുടെ അപഗ്രഥനം

ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രത്യേകിച്ചും പശ്ചിമഘട്ടം പോലെയുള്ള മലനിരകളിലെ പരിസ്ഥിതി, വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമായിരിക്കും. മഴ ലഭ്യത, ഭൂഘടന, വനനശീകരണത്തിന്റെ വ്യാപ്തി, ജനസമ്മർദ്ദം തുടങ്ങിയവയിലെ വ്യതിയാനമാണ് ഇതിന് കാരണം. ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രത്യേക പ്രശ്നങ്ങൾ അറിയുന്നതിനോ അന്വേഷിക്കുന്നതിനോ ആധുനിക സാങ്കേതിക ഉപകരണങ്ങളുടേയോ വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെയോ ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ആസൂത്രണ വികാസത്തിന് ഇവ വളരെ വിലപ്പെട്ട താണ്.സ്കൂളുകൾക്കും, കോളേജുകൾക്കും സന്നദ്ധ ഏജൻസികൾക്കുമെല്ലാം ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശ ത്ത് ഇത്തരം ലളിതവും പ്രയോജനകരവുമായ അന്വേഷണങ്ങൾ നിസ്സാരമായി നടത്താം. അന്വേഷി ക്കാനുള്ള ചില വിഷയങ്ങളുടെ സാമ്പിൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(1) വർഷത്തിൽ വിവിധ മാസങ്ങളിൽ കിണറുകളിലെ ജലത്തിന്റെ ആഴം എന്ത്? ഇലക്ട്രിക് പമ്പു സെറ്റുകൾ വച്ചതോടെ ഇക്കഴിഞ്ഞ വർഷങ്ങളിൽ ഈ അളവിൽ എന്തുമാറ്റമുണ്ടായി?

(2) നേരത്തെ മേച്ചിൽപുറങ്ങളായിരുന്ന ഭൂമിയുടെ എത്ര ഭാഗം ഇന്ന് 'യുപറ്റോറിയം' എന്ന പാഴ്ച്ചെടി വളർന്ന് ഉപയോഗശൂന്യമായി?

(3) ഒരു വികസനപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പുനരധിവസിപ്പിക്കപ്പെട്ട കർഷകർക്കു ലഭിച്ച നഷ്ടപ രിഹാരത്തിൽ എന്തുമാത്രം അവർ ഉല്പ്പാദനപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിച്ചു?

(4) ഓരോ വർഷവും മേച്ചിലിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന വൈക്കോലിന്റെ അളവെത്ര?

(5) വ്യത്യസ്ത സീസണുകളിൽ കൊതുകിലൂടെ മലമ്പനി ബാധയുണ്ടാകുന്നവരുടെ സംഖ്യ എത്ര?

(6) വിവിധ സമയങ്ങളിൽ സമൂഹത്തിലെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽ ഉദരസാംക്രമിക രോഗങ്ങൾ ബാധി ക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം എത്ര?

(7) കമുകിൻ തോട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന കീടനാശിനിയുടെ അളവെത്ര? ഏത് കീടനാശിനി യാണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്? ഇതുമൂലം വിഷബാധ ഉണ്ടായവരായി സംശയിക്കുന്നവരെത്ര?

(8) കുന്നിൻചരിവുകളിലെ കൃഷി മറ്റൊരിടത്തേയ്ക്ക് മാറ്റുമ്പോൾ ഭൂമി തരിശിടാൻ അനുവദിച്ചിട്ടു ള്ളത് എത്രവർഷമാണ്?

(9) ഔഷധ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്രാദേശിക സസ്യങ്ങൾ എതെല്ലാം?

(10) വീടുകളിൽ പാചകത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന ഊർജ്ജസ്രോതസ്സ് ഏതാണ്?

ഇന്ത്യൻ പരിസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ച് മേല്പറഞ്ഞ രീതിയിൽ സ്വതന്ത്രവും പരസ്യവുമായ ഒരു വിവരസ്രോതസ്സ് സംഘടിപ്പിച്ചാൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ വികസനത്തെ സംബന്ധിച്ച ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരംനൽകാൻ കഴിവുള്ള വിവരങ്ങളുടെ ഒരു ഖനിയായിരിക്കുമത്. വ്യക്തമായ പ്രാദേശിക പ്രശ്ന ങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതിനും അവയ്ക്ക് പരിഹാരം കാണുന്നതിനും ഇത് ഉപകരിക്കും. വിദ്യാ ഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്നതിനും പഠിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഫലപ്രദമായ സഹായിയായും ഇത് ഉപയോഗിക്കാം.

പൊതുജനബോധവൽക്കരണം

പ്രാദേശികമായി സാംഗത്യമുള്ള പരിസ്ഥിതി, വികസന പ്രശ്നങ്ങളെ പറ്റി സാങ്കേതിക വിദ ഗ്ധർക്കും ഭരണകർത്താക്കൾക്കും വിവരം നല്കുന്നതിലും ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിലും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സന്നദ്ധസംഘടനകൾക്കും വലിയൊരു പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. മാധ്യമങ്ങളുടെ വിവിധ രൂപങ്ങളായ പ്രഭാഷണങ്ങൾ, പ്രദർശനങ്ങൾ, നാടകങ്ങൾ, ഗാനങ്ങൾ എന്നി വയെല്ലാം ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാം. കേരളത്തിൽ പയ്യന്നൂരിലുള്ള പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസ ത്തിനുള്ള സൊസൈറ്റിയും കേരള ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്തും ഇതു സംബന്ധിച്ച് പ്രദർശന ങ്ങളും, സഞ്ചരിക്കുന്ന നാടക-കലാസംഘങ്ങളും, സംഘടിപ്പിക്കുകയും പുസ്തകങ്ങളും മാസികകളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും പ്രകൃതിക്യാമ്പുകൾ നടത്തുകയുംചെയ്യുന്നുണ്ട്. സിർസി താലൂക്കിലെ 'ഹൾഗോൾ ഗ്രൂപ്പ് വില്ലേജസ്-കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അവരുടെ അംഗങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ലൈവ്സ്റ്റോക്ക് മാനേജ്മെന്റ്, തീറ്റ സ്രോതസ്സ് വികസനം, തൊഴുത്തിൽ തീറ്റനൽകുന്നതിന്റെ

നേട്ടങ്ങൾ, എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് പ്രഭാഷണങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നു. കുന്ത താലൂക്കിലെ 'മഹാവിഷ്ണു യുവക് മണ്ഡൽ' വീടുകളിൽ ഇന്ധന ക്ഷമതയുള്ള പുകയില്ലാത്ത അടുപ്പുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച് പരിശീലന പരിപാടി സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇത്തരം നിരവധി നല്ല മാതൃകകൾ നമ്മുടെ മുന്നിലുണ്ട്. വളരെ ലാഭകരമായും വ്യാപകമായും ഇത് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാം.

ജനങ്ങളെ സംഘടിപ്പിക്കൽ

പരിസ്ഥിതി വികസന വഴിയിലെ ഏറ്റവും ഗൗരവതരമായ തടസ്സം നിർദ്ധനരും നിരക്ഷരരുമായ ജനങ്ങൾ ജാതിയുടെയും മതത്തിന്റെയും മതിൽക്കെട്ടുകൾക്കുള്ളിൽ ഭിന്നിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഒരു പൊതുതാല്പര്യത്തിനുവേണ്ടി ഒന്നിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിയാതെ വരുന്നു എന്നതാണ്. നിത്യവൃത്തിക്കുവേണ്ടി അലയുന്ന അവർക്ക് സ്വന്തം ഭാവി താല്പര്യങ്ങൾ പരിരക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ആകയാൽ പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലനത്തിനും സർക്കാർ സ്കീമുകളുടെ ആനുകൂല്യം ശരിയാം വണ്ണം ലഭിക്കുന്നതിനും ഇവരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും പരസ്പരം സഹകരിക്കുന്നതിനും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സന്നദ്ധ സംഘടനകൾക്കും വലിയ സംഭാവന നൽകാൻ കഴിയും. ഇക്കാര്യത്തിൽ ചുവടെയുള്ള പട്ടിക വളരെ പ്രയോജനപ്പെടും.

(1) ഗ്രാമത്തിലെ പൊതുസ്ഥലത്ത് സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണ പരിപാടിയിലുൾപ്പെടുത്തി വിറകിനും തീറ്റയ്ക്കും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു തോട്ടം സംരക്ഷിച്ച് നടത്താൻ ഗ്രാമവാസികളെ സംഘടിപ്പിക്കുക.

(2) വില്ലേജ് ഭൂമിയിൽ മാറിമാറി മേച്ചിൽ നടത്തുന്ന സംവിധാനം സംഘടിപ്പിക്കുക

(3) വനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് വനം തൊഴിലാളികൾ, സഹകരണസംഘങ്ങൾ, ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർ എന്നിവരെ സംഘടിപ്പിക്കുക.

(4) ഒരു സമൂഹ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് സംഘടിപ്പിക്കുക.

(5) കൃഷിഭൂമിയിൽ മണ്ണ് സംരക്ഷണത്തിന് ഒരു സഹകരണ പരിപാടി സംഘടിപ്പിക്കുക.

സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ വ്യാപനം

കീഴ്തട്ടിലെ സാഹചര്യങ്ങളിൽ പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലെ വീഴ്ചയും ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യാവ്യാപനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലെ വിമുഖതയുമാണ് നമ്മുടെ വികസന പദ്ധതികൾ നേരിടുന്ന ഏറ്റവും വലിയ പ്രശ്നം. പ്രാദേശിക സ്കൂളുകൾക്കും കോളേജുകൾക്കും, സന്നദ്ധസംഘടനകൾക്കും സാഹചര്യം അപഗ്രഥിച്ചും മാതൃകാപ്രദർശനങ്ങൾ ഒരുക്കിയും, പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന് സന്നദ്ധസഹായം നൽകിയും സർക്കാർ ഏജൻസികളുമായി ആശയഐക്യം സ്ഥാപിച്ചും പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കാനുള്ള ഏജൻസികളായി പ്രവർത്തിച്ചും ഈ പ്രക്രിയയിൽ വളരെ സജീവമായി പങ്കെടുക്കാൻ സാധിക്കും. പരിഗണന അർഹിക്കുന്ന ചില സാങ്കേതിക മാതൃകകൾ ചുവടെ.

(1) തരിശായി കിടക്കുന്ന മലഞ്ചെരിവുകളിൽ പ്രദേശിക ജനസമൂഹത്തിന് ഉപയോഗമുള്ള ഇനങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുക.

(2) ഇന്ധനക്ഷമതയുള്ള പുകയില്ലാത്ത അടുപ്പുകൾ

(3) നിർമ്മാണത്തിന് സിമന്റും മണലും ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ കട്ടകൾ.

(4) സുലഭ ശൗചാലയ കക്കൂസുകൾ

പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവികസന പ്രക്രിയയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ വിദ്യാഭ്യാസ-സന്നദ്ധ സംഘടനകൾക്ക് പല മാർഗ്ഗങ്ങളുമുണ്ട്. അതേസമയം സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണത്തിനുള്ള നഴ്സറികൾ സ്ഥാപിച്ചും പട്ടികവർഗ്ഗവീടുകളിൽ അടുപ്പുകൾ നിർമ്മിച്ചു സ്വന്തം വിഭവസമാഹരണം ശക്തിപ്പെടുത്താനും അവർക്ക് കഴിയും.

സർവ്വകലാശാലകളുടേയും ശാസ്ത്രസ്ഥാപനങ്ങളുടേയും പങ്ക്

പശ്ചിമഘട്ടമേഖലയിൽ ശാസ്ത്രീയ ഗവേഷണത്തിനും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉയർന്ന മുൻഗണനയുള്ള മേഖലകളുടെ പട്ടികയാണ് ചുവടെ ചേർത്തിട്ടുള്ളത്.

(1) രാസവളവും ജൈവവളവും ഉപയോഗിക്കുന്നതു മൂലം മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠതയിൽ വന്നിട്ടുള്ള വ്യത്യസം?

(2) നിലവിലുള്ള ജൈവപിണ്ഡവും ജൈവവളത്തിന്റെ വിവിധ സ്രോതസ്സുകളുടെ ഉല്പാദനക്ഷമതയും.

(3) മൃഗങ്ങളിലും സൂക്ഷ്മകീടങ്ങളിലും കീടനാശിനി പ്രതിരോധത്തിൽ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള പരിണാമം

(4) കീടനാശിനി പ്രയോഗം മൂലം മനുഷ്യരുടെയും വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെയും ആരോഗ്യത്തിനേറ്റ ആഘാതം.

(5) ഭൂമിയുടെ ശേഷിയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള അതിന്റെ വിനിയോഗം.

(6) വ്യത്യസ്ത ഭൂവിനിയോഗം മൂലം മലഞ്ചെരിവുകളിലെ മണ്ണൊലിപ്പ് എന്തുമാത്രമുണ്ടായി.

(7) വ്യത്യസ്ത ഭൂവിനിയോഗത്തിൽ മലഞ്ചെരിവുകളിൽ മണ്ണിലേക്ക് താഴുകയും ഒലിച്ചുപോവുകയും ചെയ്യുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ അളവ്?

(8) മലഞ്ചെരിവുകളിലെ കൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന സാമൂഹ്യ- സാമ്പത്തിക ശക്തികൾ?

(9) മലഞ്ചെരിവുകളിലെ കൃഷി അവസാനിപ്പിച്ച് അവിടെ വൃക്ഷങ്ങളും തീറ്റപ്പുല്ലും മറ്റും വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്ന സാങ്കേതിക-സാമ്പത്തിക സാദ്ധ്യത.

(10) മലഞ്ചെരിവുകളിൽ വൃക്ഷങ്ങളും തീറ്റപ്പുല്ലും വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തിൽ ഗ്രാമീണ തൊഴിൽദാന പരിപാടികൾക്കുള്ള പങ്ക്.

(11) സൂക്ഷ്മകാലാവസ്ഥയും ജലാംശവും നിലനിർത്തുന്നതിലും പച്ചിലവളം ലഭ്യമാക്കുന്നതിലും തേയില ഉണക്കാൻ വിറക് നൽകുന്നതിലും സസ്യഫലവിളകൾ അടുത്തുള്ള വനത്തെ എത്രമാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നു.

(12) തോട്ടം വിളകളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് ഏലത്തോട്ടങ്ങളിലെ തണൽമരങ്ങളുടെ സംരക്ഷണവും നിർമാർജനവും

(13) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനായി തോട്ടം വിളകൾ വ്യാപിപ്പിക്കാനുള്ള ഭാവി പദ്ധതികളുടെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ.

(14) സമൂഹ-സർക്കാർ ഭൂമികളുടെ വിനിയോഗത്തിലും വിറക് ശേഖരണത്തിലും സമൂഹ-സർക്കാർ-സ്വകാര്യ ഭൂമികളിലെ മേച്ചിലിനേയും സംബന്ധിച്ച ജനങ്ങളുടെ നിലപാട്.

(15) സമൂഹ-സർക്കാർ ഭൂമികളുടെ ശരിയായ വിനിയോഗം ഉറപ്പുവരുത്താൻ സാമൂഹ്യ സംഘടനകൾ വേണം.

(16) മാൽകി വനഭൂമികളുടെ നിലവിലെ വിനിയോഗഘടന

(17) കന്നുകാലികൾക്ക് തൊഴുത്തിൽ തീറ്റ നൽകുന്നതിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തിന്റെ സാങ്കേതിക സാമ്പത്തിക സാധ്യത.

(18) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ആടുവളർത്തൽ

(19) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ തീറ്റപുൽവിഭവത്തിന്റെ വ്യാപനം

(20) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വൻകിട ജലാശയങ്ങളിലെ മത്സ്യസമ്പത്തിന്റെ വികസനം.

(21) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ കന്യാവനങ്ങളുടെ ഒരു നാൾവഴി.

(22) മേച്ചിൽ, വിറക് ശേഖരണം, സെലക്ഷൻ ഫെല്ലിംഗ് എന്നിവ പശ്ചിമഘട്ടിത്തിലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തിൽ ചെലുത്തുന്ന ആഘാതം.

(23) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യം

(24) മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം പ്രത്യേകിച്ച് ആനയുടെയും കാട്ടുപന്നിയുടെയും കാര്യത്തിൽ.

(25) കൃഷി ചെയ്ത സസ്യങ്ങളിലെ തദ്ദേശ ഇനങ്ങൾ അവിടെ തന്നെ നിർത്തി സംരക്ഷിക്കുന്നതിലെ സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രം.

(26) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഭൂജലത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമല്ലാത്ത വിനിയോഗം

(27) സൂക്ഷ്മ-മിനി ജലവൈദ്യുതശേഷി പരീക്ഷണ പ്രദർശനങ്ങളിലൂടെ അത് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.

(28) പശ്ചിമഘട്ടങ്ങളിലുള്ള വനങ്ങളിലേക്കുള്ള റോഡുകൾ ഏൽപ്പിക്കുന്ന ആഘാതം

(29) ഗ്രാമീണ ഭവന നിർമ്മാണത്തിൽ സസ്യഭാഗങ്ങളുടെ വിനിയോഗം.

(30) കുടിലുകളുടെയും തൊഴുത്തുകളുടെയും മേച്ചിലുകളുടെ കാലാവധി മെച്ചപ്പെടുത്തുക.

(31) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഗ്രാമീണമേഖലകളിലെ രോഗാവസ്ഥയിൽ ശുചീകരണ നടപടികൾ വരുത്തുന്ന ആഘാതം.

(32) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ പോഷകാഹാര ലഭ്യതയിൽ പ്രകൃതിദത്ത വിഭവങ്ങൾക്കുള്ള പങ്ക്.

(33) പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ മലേറിയ, കെ.ഇ.ഡി. തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങളുടെ കാര്യത്തിലുള്ള പരിസ്ഥിതി നിയന്ത്രണം.

(34) പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന് ബാധിക്കുന്ന സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക ഘടകങ്ങൾ.

(35) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ കുടുംബങ്ങളിലെ കുട്ടികളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുന്ന സാമൂഹ്യവും സാമ്പത്തികവും മനഃശാസ്ത്രപരവുമായ ഘടകങ്ങൾ.

(36) വ്യത്യസ്തതലങ്ങളിലെ ജനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിപരമായും സാമൂഹ്യപരമായും സൗഹൃദപരമായും വികസനത്തിന് കൽപിക്കുന്ന മുൻഗണന സംബന്ധിച്ച മനോഭാവം.

പരിസ്ഥിതി-ആരോഗ്യ സൗഹൃദ വികസനത്തിന് പ്രേരണ

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ആരോഗ്യകരമായ വികസനത്തിൽ വിലപ്പെട്ട പങ്കു വഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന സാങ്കേതികവിദ്യയും ശാസ്ത്രീയവിജ്ഞാനവും ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഗവേഷണസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സർവകലാശാലകൾക്കും ഗവേഷണപ്രതിഭയുള്ള കോളേജധ്യാപകർക്കും ഈ പ്രക്രിയയിൽ സജീവ പങ്കാളികളാകാൻ കഴിയും. ഇത്തരത്തിലുള്ള കാര്യമായ ശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരുന്നതിന് പല കാരണങ്ങളുണ്ട്. ജനങ്ങളുമായി ചേർന്നും താഴേതട്ടിലെ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ചും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലെ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ അഭാവവും താൽപര്യമില്ലായ്മയുമാണ് ഇവയിൽ മുഖ്യം. ഒറ്റപ്പെട്ട പരീക്ഷണശാലകളിൽ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ പലപ്പോഴും അവ പ്രാവർത്തികമാക്കേണ്ട ഇടങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും അപ്രസക്തമായിരിക്കും. ആകയാൽ പ്രവർത്തന സ്ഥലത്തെ ഗവേഷണവും സാങ്കേതികവിദ്യകൾ അവിടെ പരീക്ഷിക്കുന്നതുമായ ഒരു പുതിയ പാരമ്പര്യം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നത് വളരെ പ്രധാനമാണ്.

ഓരോ സർവകലാശാലയും ശാസ്ത്രസ്ഥാപനവും ഒരുകൂട്ടം ഗ്രാമങ്ങളോ നീർത്തടങ്ങളോ തെരഞ്ഞെടുത്ത് അവിടെ ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിരീക്ഷണപരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. അങ്ങനെ ആയാൽ അവിടത്തെ പ്രാദേശിക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും സന്നദ്ധ ഏജൻസികളും സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് നിരവധി ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതി-വികസന അധിഷ്ഠിത കർമപരിപാടികളിലേർപ്പെടാൻ ഇവയ്ക്ക് അവസരം ലഭിക്കും. പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന്റെ പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്വം പ്രാദേശിക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സന്നദ്ധസംഘടനകൾക്കും നൽകുകയും ഗവേഷണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ തനത് ഗവേഷണവും സാങ്കേതികവികസനപ്രവർത്തനങ്ങളും അതിന്റെ ഭാഗമാക്കുകയും ചെയ്യാം. ആരോഗ്യകരമായ പരിസ്ഥിതിവികസനത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാനുള്ള നല്ലൊരു മാതൃകയായിരിക്കുമിതെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു.

ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിലേർപ്പെടുന്ന കമ്പനികൾക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും നേരിട്ട് പ്രതിഫലം

വന ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥ സാംസ്കാരികവും പിന്തുണയേകുന്നതും നിയന്ത്രണപരവും ആയ നിരവധി സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ട്. വിശാലാർഥത്തിൽ ഇവയെ "ജൈവ ആവാസവ്യ

വസ്ഥാസേവനങ്ങൾ" എന്നു പറയാം. ഒരു പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി രൂപീകരിക്കുന്നതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥാപരമായ സുസ്ഥിരതയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ സ്വകാര്യ കൈവശ ഭൂമിയിലും നിലവാരത്തകർച്ച നേരിടുന്ന ഭൂമികളിലും പരമാവധി വൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുകയും നിലവിലുള്ള വനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. അതേ സമയം പശ്ചിമഘട്ട ജില്ലകളിലെ വർധിച്ച ജനസംഖ്യയും ലോകത്തിലെ മറ്റേതൊരു 'ജൈവ വൈവിധ്യ കലവറ'യിലുമുള്ളതിനേക്കാൾ കൂടിയ ജനസാന്ദ്രതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ഈ മേഖലയുടെ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അർഥവത്തായ ജനപങ്കാളിത്തം അനുപേക്ഷണീയമാണ്. നിലവിലുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ പരമാവധി വൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും വന്യജീവികളുടെ സഞ്ചാരം സുഗമമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുപോലെയുള്ള ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥാസേവനങ്ങൾക്കും ജനങ്ങൾക്കും സമൂഹത്തിനും പ്ലാന്റേഷൻ കമ്പനികൾപോലെയുള്ള കോർപറേറ്റുകൾക്കും പ്രോത്സാഹനവും പ്രതിഫലവും നൽകേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു.

ഒരു പ്രദേശത്തെ ജലത്തിന്റെ നിലവാരം നിയന്ത്രിക്കുകയും ജൈവവൈവിധ്യത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ വനങ്ങൾക്കുള്ള പങ്കിനു പുറമെ വൃക്ഷങ്ങളുടെ എണ്ണം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലെ അനുകൂല പരിസ്ഥിതിയുടെ പങ്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്നു

(a) ജനങ്ങൾക്ക് ജൈവപിണ്ഡവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് പകരം വിഭവം ലഭ്യമാക്കിയില്ലെങ്കിൽ അവർ സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കായി സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങളേയും കൂടുതൽ ആശ്രയിക്കും.

(b) ആ മേഖലയിലെ മൊത്തത്തിലുള്ള ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ തനതു ഭാവത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(c) പശ്ചിമഘട്ടത്തിലുടനീളം ആവാസ വ്യവസ്ഥകൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തി സസ്യങ്ങൾക്കും ജന്തുക്കൾക്കും ഭാവിയിലെ കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനവുമായി ഇഴുകിച്ചേരാനും കുടിയേറ്റത്തിനുമുള്ള അവസരമൊരുക്കണം

(d) കാർബൺ ജൈവപിണ്ഡത്തിലേക്കാകർഷിച്ച് രാജ്യത്തെ ഫാക്ടറികളിൽ നിന്ന് പുറംതള്ളുന്ന ഗ്രീൻഹൗസ് വാതകങ്ങളുടെ അളവ് കുറയ്ക്കുക.

ആഗോള തലത്തിൽതന്നെ പ്രകൃതി സംരക്ഷണത്തിന് പ്രോത്സാഹനാധിഷ്ഠിത സമീപനം പരീക്ഷിച്ച നിരവധിമാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ട്. ജൈവവൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണത്തിന് വിരുദ്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തടയിടുന്ന തരത്തിലോ, താഴെപറയും പ്രകാരം പ്രോത്സാഹനം നൽകിയോ ആയിരിക്കുമിത്.

1. ജൈവവൈവിദ്ധ്യ വിനിയോഗത്തിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന വരുമാനം ആ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തെ സംരക്ഷിച്ച് നിലനിർത്തുന്ന പ്രാദേശിക ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുവാനുള്ള അവകാശം 1990 കളിൽ ആരംഭിച്ച സംയുക്ത വന മാനേജ്മെന്റ് പരീക്ഷണവും ഉത്തരഖണ്ഡ്-ഹിമാലയയിലെ കുമയൂൺ മേഖലയിൽ 1930 ൽ ആരംഭിക്കുകയും തുടർന്ന് വിപുലീകരിക്കുകയും ചെയ്ത 'വാൻ' പഞ്ചായത്ത് സംവിധാനവും ഇതിന് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

2. സംരക്ഷണത്തിന് സഹായകമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സബ്സിഡി വിശാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ 'ജൈവവികസനം' എന്ന് തരംതിരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതി ഇതിനുദാഹരണമാണ്. ഇതനുസരിച്ച് വനത്തിന്റെ ഓരത്തോ വനങ്ങൾക്കുള്ളിലോ ജീവിക്കുന്നവർക്ക് വനവുമായി ബന്ധമൊന്നുമില്ലാത്ത ബിസിനസ്സുകൾ തുടങ്ങാൻ വായ്പകളും ചെറിയ നിക്ഷേപതുകകളും നൽകുന്നു. വനത്തിൽ നിന്ന് ശേഖരിക്കുന്ന വിറകിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കുറയ്ക്കാനായി പാചകവാതകത്തിനും, സോളാർ കുക്കറിനും സബ്സിഡി നൽകുമെന്നതാണ് ഇത്തരം പ്രോത്സാഹനത്തിനുള്ള മറ്റൊരുദാഹരണം.

3. സംരക്ഷണത്തിന് നേരിട്ട് പ്രതിഫലം നൽകൽ: സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ പ്രകടമായ നേട്ടങ്ങൾക്ക് ഭൂവുടമകൾക്കും സമൂഹത്തിനും നേരിട്ട് പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിനെ ധനതത്വ ശാസ്ത്രജ്ഞർ അനുകൂലിക്കുന്നുണ്ട്. "ജൈവ ആവാസ സേവനങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിഫലം" എന്ന പേരിലറിയപ്പെടുന്ന ഈ സമീപനം ഇന്ത്യയിലിതുവരെ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിലും വികസിത രാജ്യങ്ങളായ അമേരിക്ക, ആസ്ട്രേലിയ എന്നിവിടങ്ങളിലും വികസ്വര രാഷ്ട്രങ്ങളായ മെക്സിക്കോ, കോസ്റ്ററിക്ക, കൊളംബിയ തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലും നടപ്പാക്കിവരുന്നുണ്ട്. സംര

ക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾക്കുള്ള ജൈവ-ടൂറിസം നയത്തിന്റെ കരട് കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി - വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ 2011 ജൂൺ 2 ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംരക്ഷിത മേഖലകൾക്കടുത്തുള്ള സ്വകാര്യ ഭൂവുടമകൾക്ക് വന സംരക്ഷണത്തിന് സാമ്പത്തികസഹായം നൽകുന്നതിന് ഇതിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനും പ്രോത്സാഹനത്തിനും ന്യായമായ പ്രതിഫലം നേരിട്ട് നൽകുന്നിതിനെ സമിതി അനുകൂലിക്കുന്നു. ഇതിന് പര്യാപ്തമായ ഒരു ചട്ടക്കൂടിന് രൂപം നൽകേണ്ടതുണ്ട്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുവടെ

സംരക്ഷണത്തന് പ്രതിഫലം നേരിട്ട്:

(i) പ്രതിഫലം ജനങ്ങൾക്ക് : പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ഭൂമിയുടെ ഗണ്യമായ ഭാഗം വ്യക്തികളുടെ സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥതയിലാണ്.

അനേകം ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ, കൃഷി ചെയ്യുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ, മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂമി എന്നിവയെല്ലാം ഇതിൽപെടും. തന്ത്രപ്രധാന സ്ഥാനങ്ങളിലുള്ള ഇത്തരം ഭൂമിയിൽ പരമാവധി വൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നത് മേല്പറഞ്ഞ അനുകൂല പരിസ്ഥിതിയുടെ പങ്ക് സഫലീകരിക്കാനും വരുമാനം ഉയർത്താനും ഭൂ ഉടമകളിൽ സംരക്ഷണത്തിന് അനുകൂലമായി ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് സ്വീകരിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നു. രാജ്യത്ത് മരം വച്ചുപിടിപ്പിക്കൽ പരിപാടിയുടെ വിജയത്തിന് ഏറ്റവും പ്രധാനം ലാഭകരമെന്ന് ജനങ്ങൾ കരുതുന്ന വൃക്ഷഇനങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമാണ്. ലാഭകരമായ ഇനങ്ങൾ നട്ടുവളർത്തി നിയന്ത്രിത അളവിൽ വിളവെടുപ്പ് അനുവദിക്കുന്നതോടൊപ്പം ലാഭനഷ്ടങ്ങൾ നോക്കാതെ സ്വദേശി ഇനങ്ങൾ നട്ടുവളർത്താൻ സഹായം നൽകുകയും വേണം.

(ii) സമൂഹങ്ങൾക്ക് സഹായം : ഭൂരിഭാഗം ഭൂമിയും ഗ്രാമസമൂഹങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള വടക്കുകിഴക്കൻ മേഖലയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ ചെറിയൊരംശം ഭൂമി മാത്രമേ സമൂഹ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളൂ. ഉദാഹരണത്തിന് നീലിഗിരിയിലെ സമൂഹമേച്ചിൽപുറങ്ങൾ, പരമ്പരാഗത ടോഡ സമൂഹത്തിന്റെ പട്ടയഭൂമികൾ, ഉത്തര കന്നട ജില്ലയിലെ ബെറ്റഭൂമികൾ, കേരളത്തിലെ കോവിലകം ഭൂമികൾ എന്നിവ. ഈ ഭൂമികളിൽ പലതും മറ്റാവശ്യങ്ങൾക്കായി മാറ്റാതിരുന്നാൽ അവയ്ക്ക് ഉയർന്ന ജൈവവൈവിധ്യമൂല്യമുണ്ടാകും. അല്ലെങ്കിലിവ വനഭൂമിയാക്കാനും സാധിക്കും. വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിൽ ഇവ സമൂഹ റിസർവ്വാക്കി മാറ്റാൻ വകുപ്പുണ്ടെങ്കിലും സമൂഹ അവകാശങ്ങളിലെ വ്യക്തത കുറവും പ്രോത്സാഹനസഹായത്തിന്റെ അഭാവവും മൂലം വൈവിദ്ധ്യത്തിന് അനുയോജ്യമായി ഈ ഭൂമികൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകാവുന്നതാണ്.

(iii) കമ്പനികൾക്ക് സഹായം:ജൈവ വൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണത്തിന് കോർപ്പറേറ്റ് മേഖലക്ക് പ്രതിഫലം നൽകണമെന്ന നിർദ്ദേശം പ്രയോഗികമല്ലെന്ന് ആദ്യം കരുതിയെങ്കിലും അതിനുള്ള സാധ്യത പരിശോധിക്കണമെന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് തോന്നുന്നു. പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും തേയില, കാപ്പി, ഏലം, റബ്ബർ മറ്റ് സുഗന്ധ ദ്രവ്യങ്ങൾ എന്നിവയുടെ തോട്ടങ്ങളാണ്. ഈ തോട്ടങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ കമ്പനികളുടെയോ വ്യക്തികളുടെയോ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള പട്ടയഭൂമിയാണ്. ചിലത് സർക്കാർ ദീർഘകാല പാട്ടവ്യവസ്ഥയിൽ നൽകിയിട്ടുള്ളവയും. ഈ തോട്ടങ്ങളിൽ മിക്കവയും സംരക്ഷിതമേഖലകൾക്കുള്ളിലോ, അവയുടെ അതിർത്തിയിലോ ഉള്ളവയാകയാൽ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇവയ്ക്ക് ഏറെ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. മാത്രവുമല്ല ഇവ ദേശാടനപക്ഷികളുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും സഞ്ചാരപഥത്തിലുമാണ്. ആകയാൽ സംരക്ഷണത്തിന് ഇവയ്ക്ക് നേരിട്ട് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത് അവയുടെ തന്ത്രപ്രധാന സ്ഥാനത്തേയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണത്തിന് അവയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻകഴിയുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണവും കണക്കിലെടുത്തുവേണം.

(a) സ്വകാര്യഭൂമിയിലെ തോട്ടങ്ങൾ:

തോട്ടങ്ങളെ സംരക്ഷണപദ്ധതിയുടെ പരിധിയിൽ കൊണ്ടുവരുക. മിക്ക തോട്ടങ്ങളും അവരുടെ ഭൂമിയുടെ ഒരു നിശ്ചിത ശതമാനം പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങൾക്കായി നീക്കി വയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മാത്രമല്ല. ഇവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം വന്യമൃഗങ്ങൾക്കുള്ള സഞ്ചാരപഥം കൂടിയാണിവ. ഉദാഹരണത്തിന് വാൽപാറയിലെ തേയില തോട്ടങ്ങളിലെ നദീതീരകാടുകളും നീല

ഗിരിയിലെ സിൻഗാര കാപ്പിതോട്ടങ്ങളിലെ മുൾച്ചെടികാടുകളും ആനകളുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങളാണ്. ആകയാൽ ഇവിടങ്ങളിൽ ഭൂമി മറ്റാവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നത് നിരോധിക്കുന്ന നിയന്ത്രണ ഉത്തരവുകളും ജൈവആവാസ വ്യവസ്ഥാസേവനങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകുന്നതും കൈകോർത്തു പോയെങ്കിൽ മാത്രമേ സംരക്ഷണ ലക്ഷ്യം നേടാൻ കഴിയൂ. വംശനാശം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സിംഹവാലൻ കുരങ്ങുകളെ സംരക്ഷിക്കാനായി തോട്ടങ്ങൾക്കുള്ളിലെ നിത്യഹരിതവനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്ന കമ്പനികളുണ്ട്. സ്വകാര്യഭൂമിയിലെ വനങ്ങളും പുൽമേടുകൾപോലെയുള്ള പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്ന കമ്പനികളുണ്ട്. ഇപ്രകാരം സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവയ്ക്ക് പ്രതിഫലം നൽകണം. ഈ പ്രതിഫലം അവർക്ക് നേരിട്ട് പണമായി നൽകണമെന്നില്ല. ഒരു പരോക്ഷ അംഗീകാരമെന്ന നിലയിൽ അവയ്ക്ക് ഒരു 'സർട്ടിഫിക്കേഷൻ' സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തിയാൽ അത് ആ കമ്പനികളുടെ അന്തസ്സ് ഉയർത്തുകയും അതുവഴി അവയുടെ ഉല്പ്പന്നങ്ങൾക്ക് ആഭ്യന്തര വിപണിയിലും അന്താരാഷ്ട്രവിപണിയിലും ഉയർന്ന വില ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

b. പാട്ടഭൂമിയിലെ തോട്ടങ്ങൾ

പാട്ടഭൂമിയിലെ തോട്ടങ്ങൾക്കും ഇപ്രകാരം പ്രതിഫലം നൽകണമോ എന്നത് തർക്കവിഷയമാണ്.പരിസ്ഥിതിവാദികളുടെ വാദഗതി ഇപ്പോഴത്തെ പാട്ടകാലാവധി അവസാനിച്ചാലുടൻ ഈ ഭൂമികൾ തിരികെ സർക്കാർ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരണമെന്നാണ്. സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂമിയിലേയും പാട്ട വ്യവസ്ഥയിലുള്ള ഭൂമിയിലേയും തോട്ടങ്ങളുടെ വിസ്തീർണ്ണം സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ കണക്കില്ലെങ്കിലും രണ്ടാമത് പറഞ്ഞ ഇനം തോട്ടങ്ങൾ പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ താരതമ്യേന കുറവാണ്. ഇത്തരം തോട്ടങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണം സർക്കാർ തിരിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ ഇവിടെയുള്ള വലിയൊരു വിഭാഗം തൊഴിലാളികളുടെ കാര്യം കൂടി പരിഗണിക്കേണ്ടതായുണ്ട്. ഇവരെ തൊഴിൽ രഹിതരാക്കുന്ന പ്രശ്നം സാമൂഹ്യമായി അംഗീകരിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതും രാഷ്ട്രീയമായി വളരെ പ്രശ്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതുമാണ്.സ്വദേശി വൃക്ഷങ്ങളുടെ തോട്ടങ്ങളായി ഇവയെ മാറ്റിയെങ്കിൽ മാത്രമേ ഇവയിലെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണം സാദ്ധ്യമാകൂ. ലാഭ-നഷ്ടാടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വകാര്യമേഖലയ്ക്കു മാത്രമേ ഈ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ കഴിയൂ. വനം പുനരുജ്ജീവനത്തിന്റെയും നിയന്ത്രിത പ്രകൃതി ടൂറിസത്തിന്റെയും ഒരു സംയുക്ത തന്ത്രത്തിലൂടെ തനത് തോട്ടപ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം കുറച്ച് അത്തരം പ്രദേശങ്ങളിലെ സുസ്ഥിര ഭൂവിനിയോഗത്തിനുള്ള സാമ്പത്തിക സാധ്യത ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും.

പ്രതിഫലത്തിനുള്ള സാമ്പത്തികസംവിധാനം

ഇന്ത്യയിലെ ഹരിതമേഖലയെ സംരക്ഷിക്കാനും അവയുടെ വിസ്തീർണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുമായി നിരവധി ദേശീയ നയങ്ങളും പരിപാടികളും ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വനവൽക്കരണത്തിനും പുനർവനവൽക്കരണത്തിനും വനസംരക്ഷണത്തിനും സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കാനുപകരിക്കുന്ന അന്താരാഷ്ട്ര സംവിധാനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ രൂപപ്പെട്ട് വരുന്നുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വനങ്ങളെയും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെയും സംരക്ഷിക്കുകയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കമ്പനികൾക്കും സമൂഹങ്ങൾക്കും വ്യക്തികൾക്കും ഇത്തരം പദ്ധതികളിലൂടെ പ്രതിഫലം നൽകാൻ കഴിയും.

(a) ഗ്രീൻ ഇന്ത്യാമിഷൻ

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ സംബന്ധിച്ച ദേശീയ കർമ്മപദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ രൂപീകരിച്ച 8 മിഷനുകളിൽ ഒന്നാണ് ഹരിത ഇന്ത്യയ്ക്കായുള്ള ദേശീയ മിഷൻ. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന ലഘൂകരണം, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ, ജലസുരക്ഷ, ജൈവവൈവിദ്ധ്യസംരക്ഷണം, വനത്തെ ആശ്രയിക്കുന്ന സമൂഹങ്ങളുടെ ജീവിത സുരക്ഷ എന്നിവയിൽ വനമേഖലയ്ക്കുള്ള സ്വാധീനം ഈ മിഷൻ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ അതുമായി പൊരുത്തപ്പെടാനും അതിനെ ലഘൂകരിക്കാനുമുള്ള സംയുക്ത നടപടികളിലൂടെ നേരിടാമെന്നാണ് മിഷൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ആ നടപടി ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾക്ക് സഹായിക്കും.

- സുസ്ഥിരതയോടെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വനങ്ങളിലും മറ്റ് ജൈവആവാസ വ്യവസ്ഥകളിലും കാർബൺ താഴുന്നത് (carbon sinks) വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- വംശനാശഭീഷണി നേരിടുകയും മറ്റും ചെയ്യുന്ന സസ്യജീവജാലങ്ങളേയും ജൈവ ആവാസ വ്യവസ്ഥയേയും മാറുന്ന കാലാവസ്ഥയുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തുക.

- വനത്തെ ആശ്രയിച്ച് കഴിയുന്ന സമൂഹങ്ങളെ ഇതുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തുക.

ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിനുള്ള വ്യക്തമായ പങ്കും ഭരണനടപടികൾ വികേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും മിഷൻ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ഗ്രാമതലത്തിൽ മിഷന്റെ പരിപാടികളുടെ മേൽനോട്ടം ഗ്രാമസഭകൾക്ക് നൽകാനാണ് മിഷൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾ, വനം മാനേജ്മെന്റ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, വാൻ പഞ്ചായത്തുകൾ തുടങ്ങി ഗ്രാമസഭകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള കമ്മിറ്റികളും വനഅവകാശ നിയമപ്രകാരം രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള കമ്മിറ്റികളും ജൈവ വൈവിദ്ധ്യമാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികളിലും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ വനത്തിന്റെ വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണത്തിനുള്ള പ്രാഥമിക സ്ഥാപനങ്ങളെന്ന നിലയിൽ ശക്തിപ്പെടുത്തണം. അതുപോലെ തന്നെ ഇവയ്ക്ക് പിൻബലം നൽകാനായി വനം വികസന ഏജൻസികളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനെ മിഷൻ പിന്തുണയ്ക്കും. വിപുലമായ പരിപാടികളും ആവശ്യമായ സാമ്പത്തികവും ഉള്ള മിഷന് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വനങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിൽ ജനങ്ങളുടെയും സമൂഹങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിയും.

(b) സംസ്ഥാന വനവൽക്കരണ നഷ്ടപരിഹാരങ്ങൾക്ക് മാനേജ്മെന്റ് - ആസൂത്രണ അതോറിട്ടി (CAMPA)

പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനു വന്യജീവി മാനേജ്മെന്റിനും, ഈ മേഖലയിലെ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങളുടെ വികസനത്തിനും മറ്റ് അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും വേഗത വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള

ഒരുപകരണമാണിത്. ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഈ അതോറിട്ടി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.

- നിലവിലുള്ള പ്രകൃതിദത്ത വനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം, പരിരക്ഷ, പുനരുജ്ജീവനം, മാനേജ്മെന്റ്
- വന്യജീവികളുടെയും സംരക്ഷിത മേഖലകൾക്കുള്ളിലും പുറത്തുമുള്ള അവയുടെ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണം, പരിരക്ഷ, മാനേജ്മെന്റ്
- പകരമുള്ള വനവൽക്കരണം.
- പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനം
- ഗവേഷണം, പരിശീലനം, ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ

അതോറിട്ടിയുടെ പക്കൽ വരുന്ന വലിയ തുക നശിച്ച വനങ്ങളിൽ പകരം വനവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിനും സ്വകാര്യഭൂമിയിലെ വനവൽക്കരണം വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനസഹായമായി നൽകാം.

(c) ദേശീയ വനവൽക്കരണ ജൈവവികസന ബോർഡ് (NAEB)

9-ാം പദ്ധതിയിലെ പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ 4 പദ്ധതികൾ സംയോജിപ്പിച്ചാണ് ദേശീയ വനവൽക്കരണ പരിപാടി (NAP)ക്ക് രൂപം നൽകിയത്. സംയോജിത വനവൽക്കരണ-ജൈവ വികസന പ്രോജക്ട് സ്കീം (IAEPS), പ്രാദേശാധിഷ്ഠിത വിറക്-തീറ്റപുൽ പ്രോജക്ട് സ്കീം(AOFFPS), ഔഷധസസ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മരയിതരവനഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വികസന-സംരക്ഷണ സ്കീം (NTFP), നശിച്ച വനങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവിത്തിനുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടേയും നിർദ്ധന ഗ്രാമീണരുടേയും അസോസിയേഷൻ (ASTRP) എന്നിവയാണ്. ഇപ്രകാരം സംയോജിപ്പിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതികൾ ഒരേ ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്കീമുകളുടെ ബാഹുല്യം കുറയ്ക്കാനും, ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കുന്നതിലും സ്കീം നടപ്പാക്കുന്നതിലും ഏകീകൃത സ്വഭാവം ഉറപ്പുവരുത്താനും, താഴെ തട്ടിൽ ഫണ്ട് എത്തുന്നതിലെ കാലതാമസം ഒഴിവാക്കാനും, പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിലും നടത്തിപ്പിലും ജനപങ്കാളിത്തത്തിന് ഔദ്യോഗിക രൂപം കൈവരുത്താനും വേണ്ടിയാണ് ഇപ്രകാരം ചെയ്തത്. നശിച്ച വനങ്ങൾക്കും വനമേഖലകളോട് ചേർന്നുള്ള ഭൂമികൾക്കും പ്രത്യേക ശ്രദ്ധനൽകികൊണ്ട് രാജ്യത്തെ ജൈവവികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ജൈവവ്യവസ്ഥയുടെ പുനരുജ്ജീവനം, മരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കൽ, വനവൽക്കരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയവയുടെ ഉത്തരവാദിത്വം ദേശീയവനവൽക്കരണ ജൈവവികസന ബോർഡിനാണ്. ബോർഡിന്റെ ഒരു പ്രധാന ജോലി നശിച്ച വനഭൂമികളുടെയും അവയോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന ഭൂമിയുടെയും സുസ്ഥിര മാനേജ്മെന്റും ജനപങ്കാളിത്തവും പ്രോത്സാഹിക്കുകയും പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, സർക്കാരിതര സംഘടനകൾ, സന്നദ്ധ ഏജൻസികൾ എന്നിവയുടെ സഹായത്തോടെ വനവൽക്കരണവും ജൈവവികസനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ ജന

മുന്നേറ്റത്തെ സഹായിക്കാനാവശ്യമായ പൊതുവായ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക എന്നത് ബോർഡിന്റെ പ്രധാന ചുമതലകളിലൊന്നാണ്.

(d) **ശുദ്ധമായ വികസന സംവിധാനം** (CDM)

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ സംബന്ധിച്ച യു.എൻ. ഫ്രെയിം വർക്ക് കൺവെൻഷന്റെ (UNFCCC) കീഴിലുള്ള ഒരു ഫണ്ടിങ്ങ് സംവിധാനമാണിത്. വനവൽക്കരണവും പുനർവനവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇതിലുൾപ്പെടും. ഇതിനുകീഴിലെ വനവൽക്കരണത്തിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന കാർബൺ വരുമാനം പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾക്കും കർഷകർക്കുമായി നൽകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒരു വെടിക്ക് രണ്ട് പക്ഷി എന്ന ശൈലിയിൽ ഇത് പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾക്ക് നേട്ടം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു പുറമെ ആഗോളതലത്തിൽ അന്തരീക്ഷത്തിലെ കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈഡിന്റെ അളവ് നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആഗോളാടിസ്ഥാനത്തിലെ പരിസ്ഥിതി നേട്ടങ്ങൾക്ക് വനവാസികൾക്കും ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങൾക്കും പ്രതിഫലം നൽകുന്നതാണ്. ഈ സംവിധാനത്തിൻ കീഴിൽ ഇന്ത്യയുടെ പലഭാഗത്തും പ്രായോഗികമായ സാങ്കേതികവും സ്ഥാപനപരവും ആയ ഇടപെടലുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന നിരവധി വനവൽക്കരണ പദ്ധതികൾ, വനവൽക്കരണത്തിനും പുനരുദ്ധാരണത്തിലും പങ്കാളിത്ത രീതിയിൽ ഗ്രാമീണ സമൂഹങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസനത്തിലും അനുകൂലമായ വലിയ ആഘാതം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഏകവിളതോട്ടങ്ങൾ പ്രകൃതിദത്തമാക്കി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെയുള്ള വൻകിട പുനർവല്ക്കരണ പദ്ധതികൾക്കും ഈ സംവിധാനം അനുയോജ്യമാണ്. നിലവിൽ ഇന്ത്യയിലെ 4 വനവൽക്കരണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അനുമതി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ ഇപ്പോൾ നടപ്പാക്കൽ ഘട്ടത്തിലാണ്.

(e) **റിഡ്ഡ്** (REDD)

കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തിനുള്ള യു.എൻ. ഫ്രെയിംവർക്ക് കൺവെൻഷനിൽ പങ്കെടുത്തവർ പല പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം ലഘൂകരിക്കാമെന്ന് സമ്മതിച്ചിരുന്നു. വന നശീകരണത്തിലൂടെയും നിലവാരതകർച്ചയിലൂടെയും പുറത്തുവിടുന്ന ഹാനികരമായ വാതകങ്ങളുടെ അളവ് കുറയ്ക്കുക, വനസംരക്ഷണം, കാർബൺ സ്റ്റോക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, വനങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരമാനേജ്മെന്റ് എന്നിവ സംയുക്തമായി അറിയപ്പെടുന്നത് (റിഡ്ഡ് - Reduced Emission from Deforestation and forest Degradation) എന്നാണ്. വനങ്ങളുടെ നശീകരണത്തിനും ഹാനികരമായ വാതകങ്ങൾ പുറത്തുവിടുന്നതിനും കാരണമായ വനത്തിന്മേലുള്ള മനുഷ്യന്റെ സമ്മർദ്ദം കുറയ്ക്കാൻ ഫലപ്രദമായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെത്താൻ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളേയും 'കാൻകൺ' കരാർ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. റീഡിനെ സുസ്ഥിര വികസനവും ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി വനസംരക്ഷണത്തിലും മാനേജ്മെന്റിലും കാർബൺ സ്റ്റോക്കിലും പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തിവേണം വനനശീകരണവും വനങ്ങളുടെ നിലവാരതകർച്ചയും പരിഹരിക്കാൻ. ആകയാൽ 'റിഡ്ഡ്' പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഇന്ത്യയിൽ സാധ്യതകൾ ഏറെയാണ്. പ്രാദേശിക ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾക്ക് അർഹമായ പരിഗണന നൽകണമെന്നുമാത്രം. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തികസഹായം തേടുന്ന യുക്തി സഹമായൊരു ആരംഭകേന്ദ്രമാണ് പശ്ചിമഘട്ടം.

തീരുമാനങ്ങൾ

വനസംരക്ഷണത്തിലും മാനേജ്മെന്റിലും പ്രാദേശികസമൂഹങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യവും പ്രാധാന്യവും ഇന്ത്യ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആയതിനാലാണ് നിരവധി നയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ് പരിപാടിപോലെയുള്ള വൻപദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കിവരുന്നതും. വനം സംരക്ഷണത്തിനും മാനേജ്മെന്റിനും ഇന്ത്യയ്ക്ക് ബഹുമുഖസ്ഥാപനസമീപനമാണുള്ളത്. സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ്, സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണം, കൃഷിസ്ഥലവനവൽക്കരണം തുടങ്ങിയ പരമ്പരാഗത പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ വനം മാനേജ്മെന്റിൽ നമുക്ക് സമ്പന്നമായ പരിചയമുണ്ടെങ്കിലും ഇതിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ പങ്കാളിത്തവും ശാക്തീകരണവും പരിമിതമാണ്. വിശാലമായ ഈ പരിചയവും നിലവിലുള്ള നയങ്ങളും ഉപയോഗിച്ച് പുതിയ പരിപാടികൾക്കും സംവിധാനങ്ങൾക്കും കീഴിൽ സുസ്ഥിര-പങ്കാളിത്ത വനവൽക്കരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ സാമ്പത്തികാധികാരങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങളും കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതുൽപ്പെടെയുള്ള അനുയോജ്യമായ നയങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. ഇതനുസരിച്ചുള്ള ചില ശുപാർശകൾ ചുവടെ.

(1) ഹരിത ഇന്ത്യാമിഷൻ പോലെയുള്ള മേല്പറഞ്ഞ ദേശീയ പരിപാടികളിൽ ജനങ്ങളേയും പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളേയും പങ്കാളികളാക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശമുണ്ടായതുകൊണ്ട് മാത്രം കാര്യമില്ല. പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ അധികാരങ്ങളും ഫണ്ടും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഫലപ്രദമായി കൈമാറ്റം ചെയ്യണം.

(2) അതുപോലെതന്നെ ശുദ്ധമായ വിസകന സംവിധാനം, റിഡ്ഡ്പോലെയുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര സംവിധാനങ്ങളുടെ ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വൻകിട പദ്ധതികളിലൂടെ പുനരുജ്ജീവനം നടത്തണം. കാർബൺ വരവിലൂടെയുള്ള തുക ഇപ്രകാരം പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം ഇപ്പോൾതന്നെ ഈ അന്താരാഷ്ട്ര സംവിധാനങ്ങളിലുണ്ട്.

(3) ഇത്തരം അന്താരാഷ്ട്രസംവിധാനത്തിലൂടെയുള്ള ഫണ്ട് പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിന് വ്യക്തമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപീകരിക്കണം. അല്ലാതെ പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തെപറ്റി പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് മാത്രമായില്ല. പ്രാദേശിക സമൂഹം മുൻകൈ എടുക്കുകയും അവയ്ക്ക് ആവശ്യമായ അധികാരങ്ങളും സാമ്പത്തിക വിഭവവും നൽകുകയും ചെയ്താൽ ഈ പരിപാടികൾ വളരെ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും. പക്ഷെ നാം ഇതുവരെ ഇതിന് ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല.

ദേശീയവും അന്തർദേശീയവുമായ ഈ സംവിധാനം വേണ്ടത്ര സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങളും, അധികാരവും നൽകി പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയാൽ പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളുടെ ഫലപ്രദമായ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിയും.

ലോകപൈതൃക കൺവെൻഷൻ

പശ്ചിമഘട്ടം സമാനതകളില്ലാത്ത ഒരു ജൈവപൈതൃകമാണെന്നും അതിനെ സംരക്ഷിച്ച് പരിസ്ഥിതിപരമായും സാമൂഹ്യമായും, ആരോഗ്യകരമായ വികസന പന്ഥാവിലൂടെ അതിനെ പരിരക്ഷിക്കണമെന്നും ഉള്ള കാര്യത്തിൽ ആർക്കും തർക്കമില്ല. അക്കാരണത്താലാണ് പശ്ചിമഘട്ടത്തെ മുഴുവൻ പരിസ്ഥിതി ദുർബലമേഖലയായും അതിൽ ഭൂരിഭാഗം പ്രദേശങ്ങളെയും പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖല ഒന്നിലും രണ്ടിലും ഉൾപ്പെടുമെന്നും ഈ സമിതി ശുപാർശചെയ്യുന്നത്. ഈ മേഖലകളുടെ അതിർത്തി നിർണ്ണയം, മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം, പദ്ധതി നടപ്പാക്കൽ തുടങ്ങിയവ താഴേക്ക് ഗ്രാമസഭകൾ വരെയുള്ള പ്രാദേശിക ഘടകങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നും ഈ സമിതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. വിശദമായ ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കേന്ദ്രസർക്കാർ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളേക്കാൾ 'യുനെസ്കോ'യുടെ പൈതൃകപരിപാടിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി കൈവരിക്കാൻ പ്രാപ്തമാണെന്ന് സമിതി വിശ്വസിക്കുന്നു. യു.എൻ. പെർമനന്റ് ഫോറത്തിന്റെ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന 10-ാമത് സെഷനിൽ 2011 മെയ്17ന് ഇന്ത്യ സമർപ്പിച്ച പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കെതിരെ ഉയർന്ന എതിർപ്പുകൾ തരണം ചെയ്യാൻ സമിതിയുടെ ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് കഴിയും (അനുബന്ധം 3)

അനുബന്ധങ്ങൾ

അനുബന്ധം 1 : കേരള സംസ്ഥാന ജൈവകൃഷി നയവും കർമ്മപദ്ധതിയും, 2010

കേരളത്തിലെ കൃഷി സുസ്ഥിരവും ആദായകരവും മത്സരങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ പ്രാപ്തവും ആക്കുകയും ഓരോ പൗരനും വിഷം കലരാത്ത ജലവും മണ്ണും ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കളും ഉറപ്പുവരുത്തുക യാണ് പ്രധാനലക്ഷ്യം.

പശ്ചാത്തലം

ഇന്ത്യയുടെ സമ്പന്നമായ കാർഷിക ചരിത്രം ബി.സി. 6-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സിന്ധുനദീതടത്തിൽ തുടങ്ങുന്നു. വർഷംതോറും ഉണ്ടാക്കുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കത്തെയും തുടർന്ന് അടിയുന്ന എക്കലിനെയും ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു അന്ന് കൃഷി. സുസ്ഥിരമായ കൃഷി രീതികളിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ് സിന്ധുനദീ തടസംസ്കാരം. തുടർന്ന് നമ്മുടെ സംസ്കാരവും ചിന്തയുമെല്ലാം കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനമായി. ഈ അടുത്ത കാലം വരെ അവ പരസ്പരബന്ധിതമായിരുന്നു. മുഖ്യവിളകളുടെ വിളവെടുപ്പ് ഇത്തരം രാജ്യം മുഴുവൻ ആഘോഷിക്കുന്നു.

കേരളത്തിൽ കൃഷിഭൂമിയെ മാതൃദൈവം അഥവാ ഒരു സ്ത്രീ ആയാണ് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടു ള്ളത്. പ്രസവശേഷം സ്ത്രീക്ക് വിശ്രമം ആവശ്യമുള്ളതുപോലെ വിളവെടുപ്പിനുശേഷം കൃഷി ഭൂമിക്ക് 3 മാസം വിശ്രമം നൽകുന്നു. ഈ സമയം ഉഴുതുന്നതും മറ്റും കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെ അന്ധവിശ്വാസമായി തോന്നാമെങ്കിലും ഈ ആചാരങ്ങൾക്ക് പിന്നിലുള്ള പരിസ്ഥിതി സംബന്ധമായ പ്രശ്നം മഴക്കാലത്ത് ഉഴുതാൽ അത് മണ്ണൊലിപ്പിന് കാരണമാകുമെന്നതിനാൽ ഇതൊരു സുസ്ഥിരമായ ഏർപ്പാടല്ല. ആകയാൽ ചരിത്രാതീതകാലം മുതൽതന്നെ സുസ്ഥിരതയായിരുന്ന നമ്മുടെ കൃഷി സമ്പ്രദായത്തിന്റെ മുഖമുദ്ര. പരിസ്ഥിതി സംവിധാനത്തിനു കാലാവസ്ഥാ നിലവാരത്തിനും അനുരൂപമായിരുന്നു പരമ്പരാഗത വിളവുകൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള നമ്മുടെ കൃഷി സമ്പ്രദായം.

തീരദേശ ജില്ലകളിൽ വളരെ വ്യാപകമായിരുന്ന 'പൊക്കാളി' കൃഷിയും കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ കൈപ്പാട് കൃഷിരീതിയും പ്രകൃതിയിലെ മാറ്റങ്ങൾ കൃഷിക്ക് അനുകൂലമാക്കി മാറ്റാനുള്ള മനുഷ്യന്റെ കഴിവിന് തെളിവാണ്. പ്രകൃതിദത്തവും പരിസ്ഥിതിപരവുമായ പ്രക്രിയകളെ തെല്ലും ബാധിക്കാ ത്തതും പുറമെ നിന്ന് മറ്റൊന്നും ആവശ്യമില്ലാത്തതുമാണ് സംയോജിത കൃഷി.

ആധുനിക കൃഷി എന്ന് നാം വിളിക്കുന്ന ഇന്നത്തെ കൃഷി സംവിധാനത്തിന് നൂറ്റാണ്ടുകളായി നാം പിൻതുടർന്നുവരുന്ന ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥാ തത്വങ്ങളോട് ഒട്ടും പ്രതിപത്തിയില്ല. ഇത് പരി സ്ഥിതിപരമായും ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥാപരമായും രാജ്യത്തെ വിനാശത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ഹരി തവിപ്ലവം നമ്മുടെ പരമ്പരാഗത ഇനങ്ങൾക്കു പകരം ഉല്പാദനശേഷി കൂടിയ ഇനങ്ങൾ രംഗത്തി റക്കി. പക്ഷെ, ഇവയ്ക്ക് ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കണമെങ്കിൽ ടൺ കണക്കിന് രാസവളം പ്രയോഗിക്കണം. നമ്മുടെ മണ്ണിന് അന്യമായ ഈ ഇനങ്ങൾ പുതിയ കീടങ്ങളേയും രോഗങ്ങളേയും ഒപ്പം കൂട്ടി ഇവയെ നിയന്ത്രിക്കാനായി വൻതോതിൽ കീടനാശിനികൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ചു. നമ്മുടെ പരമ്പരാഗത കൃഷിരീതി യിലേക്ക് ഈ വിഷവസ്തുക്കൾ പ്രയോഗിച്ചത് നിരവധി പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കാരണമായി.

മണ്ണിലെ സൂക്ഷ്മജീവികൾ നശിച്ചു. മണ്ണിന്റെ ഫലപുഷ്ടിയും ഊർജ്ജസ്വലതയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. വെള്ളത്തിന്റെ ആവശ്യം വൻതോതിൽ ഉയർന്നു. കാലത്തിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങളെ അതിജീവിച്ച നമ്മുടെ പരമ്പരാഗത കൃഷിരീതി ഇല്ലാതായി. കർഷകനും കൃഷിഭൂമിയും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ആത്മബന്ധം നഷ്ടമായി. കൃഷി സംവിധാനത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സുസ്ഥിരത ഇല്ലാതായി. കൃഷി ചെലവ് അനിയ ന്ത്രിതമായി വർദ്ധിച്ചു. കർഷകരുടെ വരുമാനത്തിൽ വർദ്ധനവുണ്ടായില്ല. രാജ്യത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യസുര ക്ഷിതത്വം ഒരു വെല്ലുവിളിയായി.

കൃഷിഭൂമിയിലെ ജൈവസാന്നിദ്ധ്യം ഇന്ന് ഒരു ഭൂതകാല ചരിത്രമായി മാറി. ഇന്ന് കൃഷിയിട ങ്ങൾ നിശബ്ദമാണ്. അവിടെ തവളയുടെ ശബ്ദമോ താറാവിന്റെ വിളിയോ മറ്റ് ആരവങ്ങളോ ഒന്നു

മില്ല. വൈക്കോൽ കൊണ്ട് മരച്ചില്ലകളിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്ന് കൂടുണ്ടാക്കി അതിൽ മുട്ടിയിടുന്ന കുരുവി കളെ ഇന്ന് മിക്കയിടങ്ങളിലും കാണാനില്ല. വിളകളെ നശിപ്പിക്കുന്ന പുഴുക്കളേയും കീടങ്ങളേയും കൊത്തിതിന്നുന്ന പല പക്ഷികളും ഇന്ന് അന്യംനിന്നുപോയിരിക്കുന്നു.

ഭാഗ്യവശാൽ നമ്മുടെ വനമേഖലയിൽ കീടനാശിനികളുടെ പ്രയോഗം താരതമ്യേന കുറവായി രുന്നു.ആകാശമാർഗ്ഗം കീടനാശിനി തെളിക്കുന്നത് ഇന്ത്യയിലാദ്യമായി പരീക്ഷിച്ചത് 1965ൽ കേരള ത്തിലെ കോന്നി ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷനിലെ തേക്ക് തോട്ടങ്ങളിലാണ്. അവിടെ 48 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ നശിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടാത്ത 162 ഇനം ജീവികൾ ചത്തൊടുങ്ങി.

മാനസികമായും ശാരീരികമായും വികലാംഗരായ കാസർകോട്ടെ പാദ്രിഗാമത്തിലെ കുട്ടികൾ ആകാശത്തിലൂടെ കീടനാശിനികൾ തളിക്കുന്നതുമൂലം മനുഷ്യനുണ്ടാകുന്ന ദുരന്തങ്ങൾക്ക് ലോക ത്തിന് മുന്നിലെ ചോദ്യചിഹ്നമായി നിലനിന്നിരുന്നു.

ഈ 'ആധുനിക' സാങ്കേതികതയുടെ ഫലമായി വായുവും വെള്ളവും മണ്ണും മലിനീകരിക്കപ്പെ ട്ടിരിക്കുന്നു. ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളും മറ്റ് കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുമെല്ലാം വിഷലിപ്തമാണ്. കൃഷിയിടങ്ങ ളിൽ നിന്ന് കീടനാശിനികൾ കലർന്ന ജലം ഒഴുകിയെത്തി. നദികൾ, കുളങ്ങൾ,ജലാശയങ്ങൾ ഉൾപ്പെ ടെയുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകൾ മലിനീകരിക്കപ്പെടുന്നു. അവയിലെ ജീവജീലങ്ങളും നാശഭഷണിയി ലാണ്. മത്സ്യങ്ങൾക്കുള്ളിൽ വൻതോതിൽ കീടനാശിനികളും ലോഹങ്ങളും കാണുന്നു.

ആരോഗ്യത്തിനുള്ള ഭീഷണി ഊഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനേക്കാളേറെയാണ്. മാരകമായ രോഗ ങ്ങളുടെ ആക്രമണം ഗുരുതരമാണ്. നഗരങ്ങളിൽ കാണുന്ന ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളുള്ള ആശുപത്രി കൾ ലാഭേച്ഛയോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങളാണ്. ഔഷധനിർമ്മാണശാലകൾ വളർന്നു പന്തലിക്കുന്നു.

ഭക്ഷ്യവിളകൾ തീരെ ആകർഷകമല്ലാതാവുയും നാണ്യവിളകൾ വളരെ ലാഭകരമാവുകയും ചെയ്തു. നെൽവയലുകൾ മുഴുവൻ കാർഷിക ഇതര ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നികത്തുന്നു. കഴിഞ്ഞ 20 വർഷമായി നാണ്യവിളതോട്ടങ്ങൾ ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിക്കുകയും (റബ്ബർ16 %) ഭക്ഷ്യവിള കൃഷി വളരെ കുറയുകയും ചെയ്തു. (മൊത്തം കൃഷിചെയ്യുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ വെറും 9% മാത്രം) സാമ്പ ത്തിക നേട്ടമുള്ള ഇത്തരം ഏകവിള കൃഷി മണ്ണൊലിപ്പിനും മണ്ണിന്റെം ഫലഭൂയിഷ്ഠത വൻതോതിൽ നഷ്ടപ്പെടാനും ഇടയാക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ 50 വർഷമായി കേരളത്തിൽ തുടർന്നുവരുന്ന രാസവസ്തു അധിഷ്ഠിതകൃഷിരീതി നാളികേരം, കശുമാവ്, കുരുമുളക്, കാപ്പി,തേയില, ഏലക്ക, അടക്ക തുടങ്ങി സാമ്പത്തിക നേട്ടമുള്ള വിളകളുടെ ഉൽപ്പാദനശേഷി മുരടിപ്പിച്ചിരിക്കയാണ്. ഇതിനു പുറമേ കേരള ത്തിലെ പല ഭാഗങ്ങളും ഗുരുതരമായ ജലക്ഷാമം അനഭവിക്കുകയാണ്. സംസ്ഥാനസർക്കാർ ഇത് വളരെ ഗൗരവമായി എടുക്കുകയും 11-ാം പദ്ധതിയിൽ ആ വിഷയത്തിന് ഉയർന്ന മുൻഗണന നൽകു കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇതിനെല്ലാം പുറമേ സാമ്പത്തിക ഉദാരവൽക്കരണവും ലോക വ്യാപാര സംഘടനയുടെ നയ ങ്ങളും ജലം കാർഷിക ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിലയിടിയുന്നത് കർഷകന്റെ കഷ്ടപാടുകളും ഭീതിയും പതിന്മടങ്ങ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഉയർന്ന കൃഷി ചെലവ് നേരിടാനായി വായ്പയെടുക്കുന്ന കർഷകർ കടക്കെണിയിൽ അകപ്പെടുന്നു. ഇതാണ് പലപ്പോവും കർഷകനെ ആത്മഹത്യയിലേക്ക് നയിക്കു ന്നത്. കൃഷിയിലെ നിക്ഷേപം ഇന്ന് കർഷകനിൽ നിന്ന് മാറി കർഷകന് വിത്തും വളവും മറ്റും നൽകുന്ന കമ്പനികളിലധിഷ്ഠിതമാവുകയാണ് ഇതിന്റെ പരിണിതഫലമായി കർഷകന്റെ മിച്ച വരു മാനം ഗണ്യമായി കുറയുകയും കൃഷിയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന കമ്പനികൾ രാജ്യത്ത് തഴച്ച് വളരുകയും ചെയ്യുന്നു.

നമ്മുടെ ചില്ലറ വ്യാപാരരംഗം ദേശീയ ബഹുരാഷ്ട്രകമ്പനികൾക്ക് തുറന്നുകൊടുക്കാനുള്ള തീരുമാനം നമ്മുടെ ഭക്ഷ്യപരമാധികാരത്തെയും സുരക്ഷിത ഭക്ഷണത്തിനുള്ള അവകാശത്തെയും ഹനിക്കുന്നതാണ്. ദേശീയ ബഹുരാഷ്ട്രകമ്പനികളുടെ കുത്തകയായ ജനിതകമാറ്റം വരുത്തിയ വിത്തു കൾ കൃഷിചെയ്യാനുള്ള തീരുമാനം കർഷകന്റെ നടുവൊടിക്കുന്നതാണ്.

ഹരിതവിപ്ലവത്തിന്റെ ഭാഗമായ ഉയർന്ന ഉല്പാദന ശേഷിയുള്ള ഇനങ്ങൾ - രാസവളം-കീട നാശിനി' കൂട്ടുകെട്ടിനെതിരെയുള്ള സമരം ഒരു നഷ്ടക്കച്ചവടമാണെന്ന് മിക്ക കർഷകർക്കും ഇപ്പോ ഴറിയാം. ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാട്ടിലെ ദുർബലമായ ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ അധ:പതന മാണ് ജലക്ഷാമം, പോഷകാഹാരക്ഷാമം, ഉല്പാദനക്ഷമതാ നഷ്ടം, കാർഷിക സംഘർഷങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കാധാരം.

ജൈവആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് കോട്ടം തട്ടാതെ പരമ്പര്യ സുസ്ഥിര കൃഷിരീതിയിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോവുകയാണ് ഇന്നത്തെ പ്രതിസന്ധിക്ക് പരിഹാരമെന്ന് കേരളത്തിലെ കർഷകർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. ' ജീവിക്കുക, ജീവിക്കാൻ അനുവദിക്കുക' എന്ന വിശാല തത്വത്തിലധിഷ്ഠിതമായ ജൈവ കൃഷി സംവിധാനം ദേശീയ അന്തർദേശീയ തലത്തിൽ അംഗീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ജൈവകൃഷി എന്നത് വിള ഉല്പാദനത്തിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നില്ല. മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം, കോഴിവളർത്തൽ, പന്നിവളർത്തൽ, വനവൽക്കരണം, തേനീച്ച വളർത്തൽ തുടങ്ങിയവയും ചുറ്റുമുള്ള കൃഷിചെയ്യാത്ത ജൈവവൈവിദ്ധ്യവും ഇതിലുൾപ്പെടും.

കീടനാശിനികളുടെ ഗുരുതരമായ ദോഷവശങ്ങളെപ്പറ്റി ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് നല്ല അറിവുള്ളതിനാൽ ജൈവകൃഷിയിലെ ഭക്ഷ്യഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ആവശ്യക്കാർ കൂടുതലാണ്. ആകയാൽ ജൈവ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് ഓരോ പൗരനും താങ്ങാവുന്ന വിലയ്ക്ക് വിഷരഹിത ഭക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം സർക്കാരിനുള്ളതാണ്.

ഉല്പാദം കുറയുകയും രാജ്യം ഒരിക്കൽ കൂടി ഭക്ഷ്യപ്രതിസന്ധിയിലേക്ക് കൂപ്പുകുത്തുകയും ചെയ്യുമെന്ന അഭ്യൂഹങ്ങളാൽ ജൈവകൃഷിയുടെ പ്രായോഗികതയെ പറ്റി സംശയങ്ങൾ നിരവധിയായിരുന്നു. ഈ സംശയങ്ങൾ അടിസ്ഥാനരഹിതമായിരുന്നു.

ജൈവകൃഷിയുടെ ഉയർന്ന ഉല്പാദനക്ഷമതയെ സംബന്ധിച്ച വിജയഗാഥകൾ ഇന്ന് നിരവധിയാണ്. ജൈവകൃഷിയും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ 2007 സംബന്ധിച്ച അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനത്തിൽ ഭക്ഷ്യ-കൃഷി സംഘടന ഇപ്രകാരം റിപ്പോർട്ടുചെയ്തു. 'വനഭൂമി കൃഷിക്കായി മാറ്റാതെയും രാസവളങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാതെയും ആഗോളകൃഷി മാനേജ്മെന്റിലേക്ക് മാറ്റിയാൽ ആഗോള കാർഷിക ഉല്പാദനം ഒരാൾക്ക് ഒരു ദിവസം 2640 മുതൽ 4380 കിലോകലോറി വരെയാകും. വികസ്വര രാജ്യങ്ങളിൽ ജൈവ കൃഷി രീതികളുടെ സുസ്ഥിര പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉല്പാദനം 56 ശതമാനം വരെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ജൈവകൃഷിയിലെ ഉല്പാദനം ശരാശരി പരമ്പരാഗത കൃഷി ഉല്പാദനത്തോട് താരതമ്യം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ഉയർന്ന രാസവളവും മറ്റും നൽകുന്ന രീതിയിൽ നിന്ന് ജൈവകൃഷിയിലേക്ക് മാറുമ്പോൾ തുടക്കത്തിൽ ഉല്പാദനം കുറയുകയും അതേ സമയം കുറഞ്ഞ തോതിൽ വളവും മറ്റും നൽകുന്ന രീതിയിൽ നിന്ന് ജൈവകൃഷിയിലേക്ക് മാറുമ്പോൾ ഉൽപാദനം ഇരട്ടി ആകുകയും ചെയ്യും. പരമ്പരാഗതകൃഷിയിടങ്ങളിലേതിനേക്കാൾ ഹെക്ടറിൽ 33 മുതൽ 56 വരെ ശതമാനം ഊർജ്ജം കുറച്ചേ ജൈവകൃഷിയിടങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുള്ളൂ.

ആഗോളതലത്തിലിപ്പോൾ 22.81 ദശലക്ഷം ഹെക്ടറിൽ കൂടുതൽ പ്രദേശത്ത് ജൈവകൃഷി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇതിലെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണി വില 3 ലക്ഷം കോടി (30 ബില്യൺ ഡോളർ) ഡോളറിനടുത്തുവരും. വെറും 42.402 ചതുരശ്ര മൈൽ മാത്രം വിസ്തീർണ്ണവും 11.3 ദശലക്ഷം ജനങ്ങളുമുള്ള ക്യൂബ പൂർണ്ണമായും ജൈവകൃഷി ചെയ്യുന്ന രാജ്യമാണെന്ന കാര്യം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്.

ജൈവകൃഷിയുടെ ചരിത്രം

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം മുതൽ കൃഷിക്ക് കീടനാശിനികൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. തുടക്കം മുതൽതന്നെ രാസകീടനാശിനികളുടെ വാണിജ്യവൽക്കരണത്തെപറ്റി ആശങ്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. 1964ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച റേച്ചൽ കാർസന്റെ ' സൈലന്റ് സ്പ്രിങ്ങ്' എന്ന പുസ്തകം പരിസ്ഥിതിയിലേക്കുള്ള കീടനാശിനികളുടെ ആഘാതത്തെ പറ്റി ശാസ്ത്രീയ വിശദീകരണം നൽകിയിരുന്നു. വികസിതരാജ്യങ്ങൾ 1970 കളിലും വികസ്വരരാജ്യങ്ങൾ അതിനുശേഷവും ഡി.ഡി.റ്റിയുടെ പ്രയോഗം നിരോധിച്ചെങ്കിലും വിവിധയിനം വിഷമുള്ള കീടനാശിനികൾ തുടർന്നും കൃഷിയിടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. റേച്ചൽ കാർസന്റെ ശാസ്ത്രീയ പ്രവചനങ്ങൾ സത്യമായി ഭവിക്കുകയും ലോകമെമ്പാടുമുള്ള ജനങ്ങളും കർഷകനും ശാസ്ത്രജ്ഞരും കീടനാശിനികളുടെ അപകടം തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു. രാസവസ്തുരഹിത കൃഷിയുടെ തുടക്കം അവിടെനിന്നാണ്. ഗവേഷണങ്ങളും പരമ്പരാഗത കൃഷിരീതികളുടെ പരീക്ഷണങ്ങളും മണ്ണ്-വിള മാനേജ്മെന്റിന്റെ പുതിയ മാതൃകകളും പ്രത്യക്ഷപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയതങ്ങനെയാണ്.

കഴിഞ്ഞ നാലഞ്ച് ദശകങ്ങളായി ഒരു സുസ്ഥിര കൃഷിരീതി കണ്ടെത്താനുള്ള ശ്രമത്തിലാണ് ശാസ്ത്രജ്ഞർ. 1905 മുതൽ 1924 വരെ ഇന്ത്യയിൽ കൃഷി ഉപദേഷ്ടാവായിരുന്നു സർ ആൽബർട്ട് ഹൊവാർഡാണ് ഈ രംഗത്ത് മുന്നിലുണ്ടായിരുന്നവരിൽ ഒരാൾ.അദ്ദേഹം രചിച്ച " ആൻ അഗ്രികൾച്ച

റൽ ടെസ്റ്റമെന്റ്" എന്ന പുസ്തകം ഇന്ത്യയിലെ ജൈവകൃഷിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന ആദ്യ ആധികാരിക ഗ്രന്ഥമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. കൃഷിയിടങ്ങളിൽതന്നെ ജൈവവള നിർമ്മാണത്തിന് ആദ്യമായി രൂപം നൽകിയതും അദ്ദേഹമാണ്. ബിൽ മൊള്ളിസൺ, ഹൊൾമെൻ എന്നിവരുടെ 1970 കളിലെ സ്ഥായിയായ കാർഷിക പരീക്ഷണങ്ങൾ ലോകമെമ്പാടുമുള്ള കർഷകർക്ക് പ്രതീക്ഷയേകി. ഇതിന്റെ അലകൾ കേരളത്തിലുമുണ്ടായി. നിരവധി കർഷകർ ഇവിടെയും ഈ കൃഷിരീതി പരീക്ഷിച്ചു കേരളത്തിലെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകളും ഉയർന്ന മഴ ലഭ്യതയും മണ്ണും ജലവും സംരക്ഷിക്കാനും കൃഷിയിടങ്ങളിലെ ഉല്പാദനശേഷി മെച്ചപ്പെടുത്താനും കഴിയുന്നതിനാൽ കേരളത്തിന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ കൃഷിരീതിയാണിതെന്ന് കർഷകർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. അമേരിക്കൻ കൃഷി വകുപ്പിൽ 1983 ൽ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിൽ കൃഷി ശാസ്ത്രജ്ഞരായ റോബർട്ട് പാപൻഡിക്, ജയിംസ്പാർ എന്നിവർ രാസകീടനാശിനികളും വളങ്ങളും ഉപയോഗിച്ചുള്ള കൃഷിരീതിക്ക് പകരം സുസ്ഥിരമായ കൃഷിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഗവേഷണത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെപറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്.

1984 ലെ ഭോപ്പാൽ ദുരന്തം ഇന്ത്യയിലെയും വിദേശത്തെയും ജനങ്ങളുടെ കണ്ണു തുറപ്പിച്ചു. പകരം സംവിധാനം കണ്ടെത്താനുള്ള ഗൗരവതരമായ ചർച്ചയ്ക്ക് ഇത് ആരംഭം കുറിച്ചു. കർഷകനായി മാറിയ ജപ്പാനീസ് ശാസ്ത്രജ്ഞൻ മസാനോബു ഫുക്കോക്ക 1984 ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച "ഒറ്റ വൈക്കോൽ വിപ്ലവം' എന്ന പുസ്തകം കഴിഞ്ഞ അര നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതിദത്ത കൃഷിരീതിയുടെ വിജയം വിവരിക്കുന്നു. 1985 ൽ പുറത്തിറങ്ങിയ ഇതിന്റെ മലയാളം പരിഭാഷ കേരളത്തിലും ഇതുസംബന്ധിച്ച ചർച്ചകൾക്ക് ആക്കം കൂട്ടി. ജൈവഊർജ്ജ കൃഷി അനേകം കർഷകരെ ആകർഷിച്ച ജൈവകൃഷിയുടെ മറ്റൊരു രൂപമാണ്.

ആന്ധ്ര, കർണ്ണാടക, തമിഴ്നാട്, ഗുജറാത്ത്, മഹാരാഷ്ട്ര, പഞ്ചാബ്, കേരളം തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും ഇക്കാലയളവിൽ കർഷകരും കർഷക സംഘടനകളും തമ്മിലുള്ള ചർച്ചകളിൽ കൃഷിയുടെ സുസ്ഥിരത ആശങ്കയുയർത്തി. വിത്തും വളവും ഉൾപ്പടെയുള്ള കൃഷിആവശ്യങ്ങൾക്ക് കർഷകർ പൂർണ്ണമായും പുറത്തുള്ളവരെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കർഷകസമൂഹത്തിനെ നിരാശയിലേക്കും ഒരു കാർഷിക പ്രതിസന്ധിയിലേക്കും കൊണ്ടെത്തിച്ചു. കൃഷി സുസ്ഥിരമാക്കാനുള്ള ഒരു പകരം സംവിധാനമെന്ന നിലയിൽ പുറമെനിന്നുള്ള ഘടകങ്ങൾ കുറച്ചുകൊണ്ടുള്ള സുസ്ഥിര കൃഷിരീതിക്ക് പല സ്ഥലങ്ങളിലും പ്രത്യേകിച്ചും ചെറുകിട നാമമാത്ര കർഷകരുടെയിടയിൽ നല്ല പ്രചാരം ലഭിച്ചു. 1990 കളിലെ കാർഷിക പ്രതിസന്ധി ഈ നീക്കത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തി. നിരവധി വ്യക്തികളും സംഘടനകളും കർഷകരുമായി ആശയവിനിമയം നടത്തി. ആധുനിക കൃഷിരീതിയുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി.

അങ്ങനെ ലളിതമായ ആരംഭത്തിൽ നിന്ന് ജൈവകൃഷി പക്വത പ്രാപിച്ച് സ്ത്രീശാക്തീകരണം, വിത്ത് സംരക്ഷണം, വിത്ത് ബാങ്കുകളുടെ വികസനം, മൂല്യവർദ്ധന ഭക്ഷ്യ-പോഷകാഹാര സുരക്ഷിതത്വം എന്നീ മേഖലകളിലേക്ക് പടർന്ന് പന്തലിച്ചു. ഈ മാറ്റത്തിന് വെറും 10,12 വർഷമേ വേണ്ടിവന്നുള്ളൂ. ഫലം വളരെ പ്രോത്സാഹനജനകമായിരുന്നു.

ഇപ്പോൾ സംസ്ഥാനത്ത് സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ, തേയില, കാപ്പി തുടങ്ങിയ നാണ്യവിളകൾ വിദേശവിപണികൾ ലക്ഷ്യമിട്ട കൃഷിചെയ്യുന്ന സർട്ടിഫൈഡ് ജൈവകർഷകരും ഭക്ഷ്യവിളകൾക്കും ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്ന നോൺസർട്ടിഫൈഡ് ജൈവകർഷകരും ധാരാളമുണ്ട്. അവരെല്ലാവരും തന്നെ മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നവരാണ്. കർഷകരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാനായി കേരളത്തിൽ ഒരു അക്രഡിറ്റഡ് ഓർഗാനിക് സർട്ടിഫയിംങ്ങ് ഏജൻസിയുണ്ട്.

"പൊക്കാളി', കൈപ്പാട് തുടങ്ങിയ കൃഷി രീതികളും വയനാട്ടിലെ 'ജീരകശാല', 'ഗന്ധകശാല' തുടങ്ങിയ നെല്ലിനങ്ങളും സംസ്ഥാനത്തുടനീളമുള്ള കരകൃഷിയുമെല്ലാം ജൈവകൃഷിയാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ കരകൃഷിയുടെ ഉല്പാദനക്ഷമതയും സാമ്പത്തികനേട്ടവുമൊക്കെ പഠനങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈയിടെ തൃശൂർ ജില്ലയിലെ അടാട്ട് പഞ്ചായത്ത് കൂട്ടുകൃഷിസംവിധാനത്തിലൂടെ 2500 ഏക്കറിൽ നെൽകൃഷി നടത്തി. അടാട്ട് മാതൃക എന്നാണ് ഇതിപ്പോൾ അറിയപ്പെടുന്നത്. അതുപോലെ തന്നെ വയനാട് ജില്ലയിലെ മരപ്പൻമൂലയിൽ നൂറുകണക്കിന് കർഷകരെ ഉൾപ്പെടുത്തി നടത്തിയ ജൈവകൃഷി ഈ മേഖലയിലെ മറ്റൊരു മാതൃകയായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

ജൈവഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനവും പലസ്ഥലങ്ങളിൽ പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. തിരുവനന്ത

പുരത്തെ ജൈവ ബസാർ, തൃശൂരിലെയും കോഴിക്കോട്ടെയും ഇക്കോ-ഷോപ്പുകൾ, തൃശൂരിലെ ജൈവ കൃഷി സേവനകേന്ദ്രം എന്നിവ ഇവയിൽ ചിലതാണ്. സ്ത്രീകളുടെ സ്വയംസഹായഗ്രൂപ്പുകൾ ചില പഞ്ചായത്തുകളിൽ പച്ചക്കറികളുടെ ജൈവകൃഷി ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുന്നുണ്ട്.

ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും വ്യാപിപ്പിക്കാനുമുള്ള സാദ്ധ്യത കേരളത്തിൽ വളരെ കൂടുതലാണ്.

കാരണം മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ അജൈവകൃഷിയുടെ ആഘാതം കേരളത്തിൽ ഗുരുതരമല്ല. രാസവളത്തിന്റെയും കീടനാശിനികളുടെയും 2002 -03 ലെ ശരാശരി ഉപഭോഗം ഹെക്ടറിന് 90 കിലോഗ്രാമും 288 ഗ്രാമും ആണ്. കേരളത്തിലിത് 60 കിലോഗ്രാമും 224 ഗ്രാമും ആണ്. ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരമായ രാസവസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിലെ ഈ മിതത്വം കർഷകരെ ജൈവകൃഷിയിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നത് എളുപ്പമാക്കുന്നു.

ഈ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാന കൃഷിവകുപ്പ് ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 2002- 2003ൽ പ്രാരംഭം കുറിച്ചു. തൊട്ടടുത്ത വർഷം സുസ്ഥിരകൃഷിയും ജൈവകൃഷിയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള സെല്ലിന് വകുപ്പ് രൂപം നൽകി. ജൈവകൃഷി ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി 'കേരള ഓർഗാനിക്' 'കേരള നാച്ചുറൽസ്' എന്നീ പേരുകളിൽ രണ്ട് ബ്രാന്റുകൾ കൃഷിവകുപ്പ് തുടങ്ങി. നിലവിലുള്ള കണക്കനുസരിച്ച് സംസ്ഥാനത്ത് 7000 ത്തോളം കർഷകർ 5750 ഹെക്ടറിൽ ജൈവകൃഷി നടത്തുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള കണക്ക് ഇതിലും വളരെ കൂടുതലായിരിക്കും.

ജൈവകൃഷിയുടെ നേട്ടങ്ങൾ

- കൃഷിയെ കൂടുതൽ ലാഭകരവും സുസ്ഥിരവും അഭിമാനകരവും ആക്കുന്നു.
- ധാതുക്കളും മണ്ണും നഷ്ടപ്പെടാതെ സംരിക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ടത നിലനിൽക്കുന്നു.
- ജൈവവൈവിധ്യത്തെ സമ്പന്നമാക്കി സംരക്ഷിക്കുന്നു.
- ജലം കുറച്ചുമാത്രം മതിയെന്നതിനൽ ജല സംരക്ഷണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
- കാർഷികജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥയേയും പ്രകൃതിദത്ത ഭുപ്രകൃതിയേയും സുസ്ഥിര ഉല്പാദനത്തിനായി മെച്ചപ്പെടുത്തി സംരക്ഷിക്കുന്നു.
- പാരമ്പര്യേതര കൃഷിവിഭവങ്ങളെ കൂടുതലായി ആശ്രയിക്കുന്നു.
- പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകളുടെ ഉപയോഗത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
- വളർത്തുമൃഗങ്ങളെ ജൈവകൃഷിയുടെ ഒരു അവിഭാജ്യഘടകമായി കാണുന്നതിനാൽ മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠതയും കർഷകന്റെ വരുമാനവും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്നു.
- മാലിന്യമുക്തമായ വായു, ജലം, മണ്ണ്, ആഹാരം, പ്രകൃതിദത്ത ജൈവ ആവാസവ്യവസ്ഥ എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.
- കാർഷിക ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു.
- കൃഷിരീതി, സംസ്കരണം, വിത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ എന്നിവയിലെല്ലാമുള്ള പാരമ്പര്യ വിജ്ഞാനത്തെ കൃത്യമായി സംരക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ ഇവ ഭാവിതലമുറയ്ക്കായി സൂക്ഷിച്ചുവെയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നു.
- പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാൽ ഉല്പാദന ചെലവ് കുറയുന്നു.
- പോഷകസമ്പന്നവും സമ്പൂർണ്ണവും ഗുണമേന്മയുള്ളതുമായ ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ ആവശ്യാനുസരണം ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ആരോഗ്യപൂർണ്ണമായ ഒരു സസ്യസംസ്കാരം രൂപപ്പെടുത്തുന്നു.
- കാർബൺ പുറന്തള്ളൽ കുറയുന്നു

ജൈവകൃഷിയുടെ പ്രാധാന്യവും രാസകൃഷിയുടെ സുസ്ഥിരതയില്ലായ്മയും ആരോഗ്യപരമായ ഭീഷണിയും സംസ്ഥാന സർക്കാർ നന്നായി മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആയതിനാലാണ് സംസ്ഥാന

ത്തിന്റെ ജൈവവൈവിദ്ധ്യതന്ത്രത്തിലും കർമ്മപദ്ധതിയിലും സമ്പന്നമായ ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തെ സംരക്ഷിക്കാനും ഈ അമൂല്യ വിഭവത്തെ ജീവിക്കാനായി ആശ്രയിക്കാവുന്ന വിവിധ വിഭാഗങ്ങ ളുടെ നിലനില്പിനും ഒരു ജൈവകൃഷി നയം നമുക്ക് വേണമെന്ന് നിഷ്ക്കർഷിക്കുന്നത്.

ജൈവകൃഷി നയവും കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും

(1) കൃഷി സുസ്ഥിരവും ലാഭകരവും അഭിമാനകരവുമാകുന്നു.

(2) മണ്ണിന്റെ പ്രകൃതിദത്ത ഫലഭൂയിഷ്ടതയും ഉല്പാദനക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

(3) മണ്ണ്, ജലസംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

(4) കൃഷിയുടെ ജൈവസുരക്ഷിതത്വവും ഭക്ഷ്യ-പോഷകാഹാര സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

(5) ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് കർഷകർ നിയന്ത്രിക്കുന്ന തദ്ദേശവിപണികൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

(6) കാർഷികരാസവസ്തുക്കളും മറ്റ് ഹാനികരമായ വസ്തുക്കളും ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കു കയും രാസവസ്തുക്കൾ കലരാത്ത വെള്ളവും മണ്ണും, വായുവും, ആഹാരവും ഉറപ്പുവരുത്തു കയും ചെയ്യുന്നു.

(7) വിത്ത്, ആഹാരം, പരമാധികാരം എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

(8) ജൈവവൈവിദ്ധ്യത്തിലധിഷ്ഠിതമായ പരിസ്ഥിതി കൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.

(9) ഉപയോഗിക്കുന്ന ജൈവഘടകങ്ങളിലും കാർഷികഉൽപ്പന്നങ്ങളിലും ഗുണനിലവാര നിയന്ത്രണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.

(10) സുരക്ഷിതമായ കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങളിലൂടെ മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യരക്ഷയെ സഹായിക്കു ന്നു.

(11) കൃഷിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പാരമ്പര്യവിജ്ഞാനത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ലക്ഷ്യങ്ങളെ ഭക്ഷ്യ-കൃഷി സംഘടന, (FAO) ഇപ്രകാരം വിവരിക്കുന്നു *"പ്രകൃതി വിഭവങ്ങ ളുടെ ഉല്പാദനക്ഷമത, വൈവിദ്ധ്യം, സംരക്ഷണം എന്നിവയും കർഷകരുടെ വരുമാനവും വർദ്ധിപ്പി ക്കുക വഴി ജൈവകൃഷി ഭക്ഷ്യലഭ്യത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. വിജ്ഞാനം കർഷകരുടെ ഇടയിൽ പങ്കിടു ന്നതും മറ്റൊരുമെച്ചമാണ്. ഇത് ദാരിദ്ര്യം ലഘൂകരിക്കാനും ഗ്രാമീണർ തൊഴിൽതേടി മറ്റിടങ്ങളി ലേക്ക് കുടിയേറുന്നത് തടയാനും സഹായിക്കും. ഭക്ഷ്യലഭ്യത മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള നയത്തിൽ കർഷ കർക്ക് വിത്തിനും പ്രാദേശിക ഇനങ്ങൾക്കും, ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തിനും ഉള്ള അവകാശം, ശൃംഖല യിലുടനീളം ന്യായവില സംവിധാനം, അടിയന്തിര സഹായത്തിനും വിളവ് വാങ്ങാനുള്ള താങ്ങു വില സമ്പ്രദായം, തദ്ദേശ കർഷകരുടെ അവകാശങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്താനുള്ള സംവിധാനം എന്നിവ യെല്ലാം ഉണ്ടായിരിക്കണം."*

തന്ത്രങ്ങളും കർമ്മപദ്ധതിയും

പൊതുസമീപനം

കേരളത്തെ ഒരു ജൈവ സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റാനുള്ള ഉദ്യമത്തിന്റെ വിജയത്തിന് കൃഷിഭൂമി യുടെ 10 ശതമാനമെങ്കിലും ഓരോ വർഷവും ജൈവകൃഷിക്കായി മാറ്റിവെച്ച് 5 മുതൽ 10 വർഷത്തി നുള്ളിൽ ഘട്ടം ഘട്ടമായി സംസ്ഥാനത്തെ ഒരു പുനർജൈവസംസ്ഥാനമായി മാറ്റാൻ കഴിയും. ജൈവ കൃഷി നയം നടപ്പാക്കി തുടങ്ങി മൂന്നാം വർഷം കർഷകരുടെ പ്രതിനിധികളെയും ശാസ്ത്രജ്ഞ രേയും ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു വിദഗ്ധസമിതി രൂപീകരിച്ച് കർഷകരുടെ ക്ഷേമം, സാമ്പത്തിക നില, പരി സ്ഥിതി എന്നിവ വിശദമായി വിലയിരുത്തി അപാകതകളുണ്ടെങ്കിൽ പരിഹരിച്ചശേഷം മാത്രമേ നയം കൂടുതൽ പ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കാവൂ.

ജൈവകർഷകന്റെ നിർവ്വചനം

ജൈവകൃഷിയുടെ ചുവടെ പറയുന്ന മൂന്ന് അനുപേക്ഷണീയ ഘടകങ്ങൾ പാലിക്കുന്നവർ മാത്രമേ ജൈവ കർഷകന്റെ നിർവ്വചനത്തിൽ പെടുകയുള്ളൂ.

1. ഭക്ഷ്യവിളകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സങ്കര കൃഷിരീതിഅവലംബിക്കുന്ന കർഷകർ
2. മണ്ണിന്റെയും വെള്ളത്തിന്റെയും സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന കർഷകർ.
3. കൃഷി ഭൂമിയുടെ ജൈവ വൈവദ്ധ്യം സംരക്ഷിക്കുന്ന കർഷകർ

തന്ത്രം - 1 - രാജ്യത്തിനും കർഷകർക്കും വിത്തിന്മേൽ പരമാധികാരം

കർമപദ്ധതി

1.1 ജൈവകൃഷിക്കു മാത്രമായി വിത്ത് ഗ്രാമങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക

1.1 (a) പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ വിത്തുകൾ, തൈകൾ, പരമ്പരാഗത മൃഗപ്രജനന സൗകര്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ ഉല്പാദനത്തിന് പരിപാടികൾ തുടങ്ങുക. കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയും മറ്റ് കാർഷിക ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന തദ്ദേശീയവും സങ്കരയിനങ്ങളുമായ നല്ല നിലവാരമുള്ള വിത്തുകളും മറ്റും ആവശ്യാനുസരണം ലഭ്യമാക്കാനുള്ള സ്വയം പര്യാപ്തത നാം ഇതിലൂടെ കൈവരിക്കും.

1.1 (b) പരമ്പരാഗതവും ഓരോ സ്ഥലത്തിനും അനുയോജ്യവുമായതുൾപ്പെടെ ഗുണനിലവാരമുള്ള വിത്തുകൾ ഉല്പാദിപ്പിത്ത് സംഭരിച്ച് യഥാസമയം ലഭ്യമാക്കാൻ കർഷകസംഘങ്ങളുടെ തലത്തിൽ വിത്തുബാങ്കുകളും വിത്ത് സഹകരണ സംഘങ്ങളും ആരംഭിക്കുന്നു.

1.1 (c) കേരള കാർഷികസർവ്വകലാശാലയും മറ്റ് കാർഷിക ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് ജൈവപരമായി ഗുണനിലവാരമുള്ള വിത്തുകൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കാനുതകുന്ന പരിപാടികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.

1.1 (d) പരമ്പരാഗത രീതികൾ ഉപയോഗിച്ച് സംഭരണ/സംരക്ഷണ സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക.

1.2 ജൈവവൈവിദ്ധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്പനികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ച വിത്തുകൾ, വിതരണം നടത്തിയത് തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി ജനിതകമാറ്റം വരുത്തിയ വിത്തുകളുടെയും ഗുണനിലവാരമില്ലാത്ത വിത്തുകളുടെയും ഉപയോഗം തടയണം.

1.3 ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് -സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ജനിതകമാറ്റം വരുത്തിയ വിത്തുകളിൽ നിന്ന് സ്വതന്ത്രമായി എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കണം.

1.4. വിത്തുകളുടെ വില നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തണം.

1.5. ഓരോ കാർഷിക-കാലാവസ്ഥാ മേഖലയിലും പ്രാദേശികമായി അനുയോജ്യമായ വിത്തുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തണം

തന്ത്രം -2 - ജൈവകൃഷിനയം ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പാക്കുക

കർമപദ്ധതി

2.1 സംസ്ഥാനത്ത് ജൈവകൃഷിയുടെയും കർഷകരുടെയും വന്യജൈവമേഖലയിലെ കൃഷി ചെയ്യുന്നതും ചെയ്യാത്തതുമായ സ്ഥലങ്ങളുടേതുൾപ്പെടെയുള്ള തൽസ്ഥിതി വിലയിരുത്തണം.

2.2. ധാന്യങ്ങൾ,പഴം, പച്ചക്കറി തുടങ്ങിയ വാർഷിക വിളകൾ 5 വർഷത്തിനുള്ളിലും മറ്റ് കൃഷികൾ 10 വർഷത്തിനുള്ളിലും പൂർണ്ണമായി ജൈവപരമാക്കാൻ പര്യാപത്യമായ ഒരു കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക.

2.3. ജൈവകൃഷി ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ തുക തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആസൂത്രിത പ്രക്രിയയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു കർമ്മപദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകുക.

2.4. പ്രളയ സാധ്യതയുള്ള ജില്ലകൾ, വരൾച്ചാ ബാധിത ജില്ലകൾ, ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന ജില്ലകൾ, ഗിരിവർഗ്ഗ ജില്ലകൾ തുടങ്ങി സങ്കീർണ്ണ പ്രശ്നങ്ങളുള്ള ജില്ലകൾക്ക് പ്രത്യേക ഊന്നൽ നൽകണം.

2.5 കേരളത്തിലെ ഗിരിവർഗ്ഗ മേഖലയിലെ മുഴുവൻ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങളും നിർബന്ധമായും ജൈവപരമാക്കണം.

തന്ത്രം-3 - കൂട്ടികൃഷി സമ്പ്രദായം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

കർമപദ്ധതി

3.1 ജൈവ കർഷകരുടെ പ്രത്യേകിച്ച് വനിത ജൈവ കർഷകരുടെ ഗ്രൂപ്പുകൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, സ്വയം സഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾ, സഹകരണ സംഘങ്ങൾ എന്നിവ രൂപീകരിച്ച് കൃഷിയും കൃഷിക്കാവശ്യമായ വിത്തുൾപ്പെടെയുള്ള കാർഷിക സാമഗ്രികളുടെയും ഉല്പാദനവും ഗുണനിലവാരവും വിപണനവും സുഗമമാക്കുക.

3.2. സർട്ടിഫിക്കേഷന്റെ പങ്കാളിത്ത ഗ്യാരണ്ടി സംവിധാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ ഓരോ ഗ്രൂപ്പിലും കുറഞ്ഞത് 5 പേരുണ്ടായിരിക്കണം.

3.3 കേരളത്തിലെ പച്ചക്കറി-പഴവർഗ്ഗ പ്രോത്സാഹന കൗൺസിൽ, മാരപ്പൻമൂല സഹകരണസംഘം, നെല്ലിനായുള്ള അടാട്ട് സഹകരണസംഘം, ഗാലസ, കണ്ണൂർ കെ.വി.കെയുടെ നിശ്ചിത മേഖല ഗ്രൂപ്പ് സമീപനം, ഹരിത ശ്രീ തുടങ്ങിയ അനുകരണീയ മാതൃകകളാണ്.

3.4. ജൈവ കൃഷി സംവിധാനം മെച്ചപ്പെടുത്താനായി കുടുംബശ്രീ, വനസംരക്ഷണ സമിതി, തീര സമിതി, ഗ്രാമഹരിത സമിതി എന്നിവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

തന്ത്രം 4 - മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണം ശക്തമാക്കുക

കർമപദ്ധതി

4.1 നിലവിലുള്ള വിശുദ്ധകാടുകൾ, കുളങ്ങൾ, കണ്ടൽകാടുകൾ തുടങ്ങിയവ സംരക്ഷണ മേഖലകളായി പ്രഖ്യാപിച്ച് അവയുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുക.

4.2. നീർത്തട വികസന മേഖലകളിൽ ജൈവകൃഷി സമീപനം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ആവശ്യമായ സാമ്പത്തികസഹായം ലഭ്യമാക്കി ഇപ്പോൾ നടന്നുവരുന്ന നീർത്തട വികസന പദ്ധതികളിലൂടെ മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

4.3. നീർത്തട വികസനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വ്യത്യസ്ത സ്ഥാപനങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ച് ജൈവ കൃഷി ഒരു മുഖ്യഘടകമായി നടപ്പാക്കുക.

4.4 സൂക്ഷ്മ നീർത്തടതലത്തിൽ ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും കാർഷിക പരിസ്ഥിതിപരവുമായ സാഹചര്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ഉചിതമായ കാർഷികരീതികൾ അവലംബിക്കുകയും അനുയോജ്യമല്ലാത്ത വിളകളും കൃഷിരീതികളും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

4.5. കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയും മറ്റ് ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളും കർഷകരുമായി ചേർന്നുള്ള പങ്കാളിത്ത ഗവേഷണത്തിലൂടെ അനുയോജ്യമായ വിളകളും പ്രാദേശികസാഹചര്യത്തിന് യോജിച്ച സാങ്കേതിക വിദ്യയും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

4.6 ഭൂവുടമകൾക്കും പാർട്ട്-ടൈം കർഷകർക്കും ആവശ്യമായ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകി അവരുടെ ഭൂമി ജൈവകൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കണം.

4.7. ശുദ്ധജല തടാകങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരമ്പരാഗത ജലസ്രോതസ്സുകൾ പുനരുദ്ധാരണം ചെയ്ത് സംരക്ഷിക്കാനും മഴവെള്ള സംഭരണം ഉറപ്പുവരുത്താനും കുഴൽകിണറുകൾക്ക് നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്താനും നിലവിലുള്ള കിണറുകളിലും കുളങ്ങളിലും മഴവെള്ളം നിറക്കാനും നിയമനിർമ്മാണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് ഭൂജല നില മെച്ചപ്പെടുത്താനും മേൽമണ്ണ് സംരക്ഷിക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

4.8. കുറഞ്ഞത് ബ്ലോക്കുതലത്തിലെങ്കിലും മണ്ണ്, ജലം, സൂക്ഷ്മപോഷകങ്ങൾ, സൂക്ഷ്മജീവികൾ എന്നിവ പരിശോധിക്കാനുള്ള സൗകര്യമേർപ്പെടുത്തുകയും മണ്ണ് ആരോഗ്യകാർഡുകൾ നൽകുന്ന സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം.

4.9. പത്തലുകൾകൊണ്ട് വേലികെട്ടി അതുവഴി മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണവും പച്ചിലവള ലഭ്യതയും ഉറപ്പുവരുത്തണം.

4.10 മണ്ണ്- ജല സംരക്ഷണപ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ പരിശീലകർക്ക് പരിശീലനപരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

4.11 കൃഷിയിൽ പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ ഉപയോഗം ഒഴിവാക്കണം. നഴ്സറികൾക്കും പൂച്ചെടികൾക്കും തണലിടാൻ കയറോ അതുപോലുള്ള പ്രകൃതിദത്ത നാരുകളോ ഉപയോഗിച്ചുള്ള സംവിധാനം ഉപയോഗിക്കണം.

തന്ത്രം 5 – പരിസ്ഥിതി-അതിജീവനസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ മിശ്രവിള സമീപനം

കർമപദ്ധതി

5.1. നാൽക്കാലി വളർത്തലും കോഴിവളർത്തലും സംയോജിപ്പിച്ചുള്ള കൃഷിരീതി ജൈവകൃഷിയുടെ ഭാഗമാക്കണം. വനിത അധിഷ്ഠിത ഉടമസ്ഥതയും മാനേജ്മെന്റുമാണ് ഇക്കാര്യത്തിൽ അഭികാമ്യം. തെങ്ങിൻതോട്ടങ്ങളിൽ കാലികളേയും കോഴികളേയും വളർത്തുന്ന കേരളത്തിലെ സംയോജിത പരമ്പരാഗത കൃഷിരീതിക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം.

5.2. ഈ സമ്മിശ്രകൃഷിയുടെ ഭാഗമായി തേനീച്ച വളർത്തൽ, മത്സ്യകൃഷി, താറാവുവളർത്തൽ തുടങ്ങിയവ നടത്താം.

5.3 പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമായിട്ടുള്ള വിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത തീറ്റ നിർമ്മാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, ഇതിൽ ഹാനികരമായ ഘടകങ്ങളോ വളർച്ചയുടെ വേഗത കൂട്ടാനുള്ള ഹോർമോണുകളോ ഒന്നും ഉൾപ്പെടരുത്.

5.4 മൃഗആരോഗ്യസംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗതമായ അറിവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തി പ്രചരിപ്പിക്കണം.

5.5 വളവും തീറ്റയും പരസ്പരം കൈമാറാനായി ജൈവകർഷകരും കാലിവളർത്തൽ കർഷകരും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

5.6 ജൈവകൃഷിയിലൂടെ പ്രാദേശിക വൃക്ഷങ്ങളുടെയും ഔഷധസസ്യങ്ങളുടെയും സമ്മിശ്രകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

5.7. കർഷകർ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തതും ഫലസിദ്ധി തെളിയിക്കപ്പെട്ടതുമായ കൃഷിരീതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

5.8 വനവും വനവൃക്ഷങ്ങളും പരമാവധിയുള്ള ഭൂമിക്ക് നികുതിയിളവ് നൽകണം.

തന്ത്രം 6 – കാർഷികവിള, ഇതരസസ്യജീവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിച്ച് സമ്പന്നമാക്കുക

കർമപദ്ധതി

6.1 ഓരോ പഞ്ചായത്തിലും കൃഷി ചെയ്യുന്നതും അല്ലാത്തതുമായ ഭൂമിയിലെ കാർഷിക ജൈവവൈവിദ്ധ്യവും, പരമ്പരാഗത കൃഷിവിജ്ഞാനവും, രീതികളും രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കണം.

6.2. മാതൃകാ കാർഷിക ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണ ഫാമുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ധനസഹായം നൽകി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

6.3 പരമ്പരാഗത വിത്തുകൾ സമാഹരിച്ച് ശുദ്ധീകരിച്ച് വർദ്ധിപ്പിച്ചെടുക്കാൻ കർഷകരെ സഹായിക്കുന്ന പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.

6.4. സ്വദേശി നെല്ലിനങ്ങളായ നവര, ജീരകശാല, ഗന്ധകശാല എന്നിവയും മറ്റ് പരമ്പരാഗത തദ്ദേശ വിളയിനങ്ങളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

തന്ത്രം 7 – ജൈവ കേരളം ജനകീയ കാമ്പയിൻ ആരംഭിക്കുക

കർമപദ്ധതി

7.1 എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജൈവമേളകൾ സംഘടിപ്പിക്കുക.

7.2 രാസാധിഷ്ഠിത കൃഷിയുടെ ദോഷവശങ്ങളും ജൈവഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മയും വ്യക്തമാക്കുന്നതും ജൈവകൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതുമായ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ആരംഭിക്കുക.

7.3 ജൈവകൃഷിയുടെ വിജയഗാഥകളും ഗുണഗണങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ലഘുലേഖകൾ, പോസ്റ്ററുകൾ, വീഡിയോ ഫിലിമുകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കി എല്ലാ വിഭാഗം ആളുകളിലും പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകളിൽ എത്തിക്കുക.

7.4. ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കളിലെ മായം തടയാനുള്ള 1955 ലെ നിയമവും 195 ലെ ചട്ടങ്ങളും നിർബന്ധമായി നടപ്പാക്കുകയും കൃഷി ആഫീസർമാർ, മൃഗഡോക്ടർമാർ എന്നിവരെ ഇൻസ്പെക്ടർമാരായി നിയമിക്കുകയും ജില്ലാതലത്തിൽ പരിശോധന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക.

7.6. നഗരത്തിലേയും ഗ്രാമങ്ങളിലേയും വീടുകളിൽ ജൈവ അടുക്കളതോട്ടങ്ങളും മറ്റും ആരംഭിക്കുക.

തന്ത്രം - 8 - ഗുണമേന്മയുള്ള ജൈവവളം ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുക

കർമപദ്ധതി

8.1 വിളകൾ മാറി മാറി കൃഷി ചെയ്യുക. വൃക്ഷവിളകൾ കൃഷി ചെയ്യുക, മേൽ മണ്ണിൽ പടർന്നു പന്തലിക്കുന്ന ഇനങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്യുക. പച്ചിലവളകൃഷി എന്നിവയിലൂടെ ജൈവ കൃഷിയിടങ്ങളിൽ തന്നെ ജൈവ പിണ്ഡം ലഭ്യമാക്കുക.

8.2. കാലിവളവും മൂത്രവും ലഭ്യമാക്കാനും സംയോജിത കൃഷിരീതി ഉറപ്പുവരുത്താനുമായി ജൈവ കർഷകർ പശുക്കൾ, എരുമ, താറാവ്, മത്സ്യം, കോഴി, ആട് എന്നിവയെ കഴിവതും പരമ്പരാഗത ഇനങ്ങളെ വളർത്താൻ സഹായിക്കുക.

8.3 ജൈവകർഷകർക്ക് പശുക്കളെയും എരുമകളെയും തദ്ദേശീയ ഇനങ്ങളെയും ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും വിധം നിലവിലുള്ള നാല്ക്കാലി ജനനനയത്തിൽ ആവശ്യമായ ഭേദഗതി വരുത്തുക

8.4. മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റും, ബയോഗ്യാസ് സ്ലറിയും ഉൾപ്പെടെ വിവിധ ഇനം കമ്പോസ്റ്റുകൾ ഫാമിൽ തന്നെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

8.5. മഴകൃഷി പ്രദേശങ്ങളിൽ ജൈവപിണ്ഡത്തിന്റെയും ജൈവവളങ്ങളുടെയും അളവ് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ പ്രത്യേക പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.

8.6. കമ്പോസ്റ്റ് നിർമ്മാണത്തിൽ മണ്ണിരകളുടേയും സൂക്ഷ്മാണുക്കളുടേയും പ്രാദേശിക ഇനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

8.7. സ്രോതസിൽ തന്നെ വേർതിരിച്ചെടുത്ത ജൈവ മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ജൈവവളം ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻ ഒരു വികേന്ദ്രീകൃത സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുക.

8.8 ജൈവവളത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുകയും അതിനായി ഒരു കേന്ദ്രീകൃത പരിശോധന ലബോറട്ടറി സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുക.

8.9 വളമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്ന ജൈവവസ്തുക്കൾ കൃഷിയിടത്തിലിട്ട് കത്തിച്ചുകളയുന്നത് ഒഴിവാക്കുക.

8.10 പാടശേഖരസമിതികളുടെയും മറ്റ് കർഷക ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയുടെ സൗകര്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പച്ചിലകൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുകയും തോടുകൾ, കുളങ്ങൾ, ജലാശയങ്ങൾ, നദികൾ എന്നിവയിലെ എക്കൽ ശേഖരിച്ചും കൃഷിയിടത്തിലെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

തന്ത്രം 9 - ജൈവകൃഷിക്കുവേണ്ട ഇൻപുട്ടുകൾ ഉറപ്പാക്കുക

കർമപദ്ധതി

9.1 വിത്ത്, തൈകൾ, വളം, സസ്യസംരക്ഷണ സാമഗ്രികൾ എന്നിവ കൃഷി വകുപ്പ്, കാർഷിക സർവ്വകലാശാല എന്നിവയുടെ സഹായത്തോടെ കൃഷിയിടത്തിൽ തന്നെ ഉല്പാദിപ്പിക്കാനുള്ള പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുക.

9.2. ജൈവകൃഷിക്ക് ആവശ്യമുള്ള സാധന സാമഗ്രികൾ പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ഉല്പദിപ്പിക്കാനായി കർഷകസംഘങ്ങൾ,ക്ലബ്ബുകൾ, സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, സ്വയം സഹായഗ്രൂപ്പുകൾ,യുവജന സംഘങ്ങൾ എന്നിവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

9.3 ചന്തകൾ, ഹോസ്റ്റലുകൾ, ജനം തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഖര

മാലിന്യങ്ങൾ സ്രോതസ്സിൽ തന്നെ തരം തിരിച്ച് വികേന്ദ്രീകൃതാടിസ്ഥാനത്തിൽ കംപോസ്റ്റ് നിർമ്മാണത്തിന് ഉപയോഗിക്കണം. ഫ്ളാറ്റുകളിൽ ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകൾ നിർബന്ധിതമാക്കണം.

9.4 ജൈവകൃഷിക്ക് ആവശ്യമായ സാമഗ്രികൾ നിർബന്ധിതമാക്കുന്നതിനും ഗുണമേന്മ പരിശോധിക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ പ്രാദേശിക പരിശീലകർക്ക് വേണ്ടി പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുക..

9.5 പരിശോധനാ ലബോറട്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കാനും, നടപടി ക്രമങ്ങളും നിലവാരവും ഉറപ്പുവരുത്താനുമായി തദ്ദേശ ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെയും പ്രമുഖ സന്നദ്ധസംഘടനകളെയും ശാക്തീകരിക്കാൻ ആവശ്യമായ നിയമനടപടികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.

9.6 കാർഷിക സാമഗ്രികൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കാൻ പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുക.

9.7 വിലകുറഞ്ഞ കൃഷി സാമഗ്രികൾ കർഷകർക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതോടൊപ്പം വ്യവസായവിലയ്ക്ക് വില്ക്കാനുള്ള വിപണിസൗകര്യം കൂടി സജ്ജമാക്കണം.

9.8 കാർഷിക സർവ്വകലാശാല ജൈവ കർഷകരുമായി ചേർന്ന് ജൈവകൃഷി പാക്കേജുകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം. ഏത്തവാഴ, ഇഞ്ചി,കൈതച്ചക്ക, പച്ചക്കറികൾ, കുരുമുളക്, ഏലം, നെയ്യ് തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഇതിൽ മുൻതൂക്കം നൽകണം.

9.9 കേരളത്തിലെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിലെ മണ്ണിലെ ജൈവാംശം സംബന്ധിച്ച ഡാറ്റാബേസ് തയ്യാറാക്കുക.

9.10 മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വരുന്ന പഴങ്ങളുടെയും പച്ചക്കറികളുടെയും ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുക.

തന്ത്രം 10 - കർഷകർ, നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഏജൻസികൾ, പഞ്ചായത്തംഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് പരിശീലനം

കർമപദ്ധതി

10.1 കർഷകർക്കു വേണ്ടി സന്ദർശന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുക.

10.2 കർഷകരെ ജൈവകൃഷിയിൽ സഹായിക്കാനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പിന്തുണയോടെ കുടുംബശ്രീയുടെ മാതൃകയിൽ ഓരോ പഞ്ചായത്തിലും തൊഴിൽരഹിതരായ 10-20 വരെ യുവാക്കളെ (50% സ്ത്രീകളായിരിക്കണം) കർഷകസേവകരായി പരിശീലിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

10.3 കൃഷി വകുപ്പിന്റെ നിലവിലുള്ള 'അഗ്രോക്ലിനിക്കുകൾ' ജൈവകൃഷി റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളായി മാറ്റി അവിടുത്തെ സ്റ്റാഫിന് ജൈവകൃഷിയിൽ പരിശീലനം നൽകണം.

10.4 കൃഷി വകുപ്പിലെ കൃഷി ആഫീസർക്ക് ജൈവകൃഷി രീതികളിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തണം.

തന്ത്രം 11 - ജൈവകൃഷി മാതൃകാ ഫാമുകൾ വികസിപ്പിക്കുക

കർമപദ്ധതി

11.1 ഓരോ തദ്ദേശ ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും മാതൃകാ ജൈവ കൃഷി ഫാമുകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

11.2 കാർഷികസർവ്വകലാശാലയുടേയും മറ്റ് കാർഷിക സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും കീഴിലുള്ള ഓരോ കാർഷിക പരിസ്ഥിതി മേഖലയിലുള്ള ഗവേഷണ കേന്ദ്രങ്ങളെ ജൈവമാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനങ്ങളായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയാൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും,കർഷകർക്കും, ജനപ്രതിനിധികൾക്കും, ഫീൽഡ് സ്റ്റഡിക്കുള്ള കേന്ദ്രങ്ങളായി അവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

11.3 അത്തരം കൃഷിയിടങ്ങളെ ടൂറിസം പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമാക്കുകയും വേണം.

തന്ത്രം 12 - ഗിരിവർഗക്കാരുടെ ആരോഗ്യസുരക്ഷ ലക്ഷ്യമിട്ട് പ്രത്യേക കാർമിക പദ്ധതി

കർമപദ്ധതി

12.1 പരമ്പരാഗത കൃഷികൾ നശിച്ച ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർക്ക് പോഷകമൂല്യമുള്ള ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ ലഭ്യമാക്കുക.

12.2 അവരുടെ പരമ്പരാഗത കൃഷി രീതികൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും പാരമ്പര്യവിജ്ഞാനം സംരക്ഷിക്കാനും പ്രത്യേക പരിപാടികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കുക.

12.3 ചെറുകിട വന ഉല്പങ്ങൾ സംഭരിക്കുവാനും അവ ജൈവ വില്പന കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ ന്യായവിലയ്ക്ക് വില്ക്കാനും ഉള്ള സൗകര്യമേർപ്പെടുത്തുക.

12.4 ഗിരിവർഗ്ഗ കുട്ടികൾക്ക് ദിവസം ഒരു നേരമെങ്കിലും അവരുടെ പരമ്പരാഗത ഭക്ഷണം ലക്ഷ്യമാക്കാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുക.

12.5 ഓരോ ഊരുതലത്തിലും അവരുടെ പരമ്പരാഗത വിളകളുടെയും ഔഷധ സസ്യങ്ങളുടെയും വിത്തുബാങ്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുക.

12.6. ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുടെ കൃഷി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിൽ നീർത്തടപദ്ധതിയേയും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയേയും സംയോജിപ്പിക്കുക.

തന്ത്രം 13 – ജൈവകാർഷിക ഉൽപാദനകമ്പനി

കർമപദ്ധതി

13.1 ജൈവകർഷകരുടെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ഓഹരി നിക്ഷേപത്തോടെ ജൈവകർഷക ഉല്പാദന കമ്പനികളോ അതുപോലെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളോ സ്ഥാപിക്കുക.

തന്ത്രം 14 – സംഭരണത്തിനും കടത്തിനുമുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ

കർമപദ്ധതി

14.1 ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായി വികേന്ദ്രീകൃത ഭരണ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും സർട്ടിഫിക്കേഷൻ പ്രക്രിയയ്ക്ക് കർഷകരെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുക.

14.2 ജൈവഉല്പ്പന്നങ്ങൾ അടുത്തുള്ള വിപണിയിലെത്തിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക ഗതാഗത സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തണം.

തന്ത്രം 15 – സംസ്കരണം, മൂല്യവർധനവ്, വിനിയോഗം ഇവയ്ക്കുള്ള പ്രോത്സാഹനം

കർമപദ്ധതി

15.1 കർഷക ഗ്രൂപ്പുകളും,സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളും ഉല്പാദക കമ്പനികളും മൂല്യവർദ്ധനയ്ക്കായി ഉല്പന്നങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

15.2. മൂല്യവർദ്ധന പ്രക്രിയ ജൈവ ഉല്പ്പന്നങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മയെ ബാധിക്കുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനായി കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെയും മറ്റ് ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും സഹായത്തോടെ പരിശോധന സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക.

15.3 കേരളത്തിലെ ഭക്ഷ്യഅധിഷ്ഠിത വ്യവസായം അവരുടെ ഉല്പ്പന്നങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുക.

15.4 പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹന പാക്കേജോടുകൂടി കൈകാര്യം ചെയ്യാവുന്ന വികേന്ദ്രീകൃത തലത്തിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ഭക്ഷ്യവ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക.

തന്ത്രം 16 – വിപണനശൃംഖല വികസിപ്പിക്കുക

കർമപദ്ധതി

16.1 നിലവിലുള്ള ഉല്പ്പന്ന വിപണന ശൃംഖലയായ മിൽമ, സപ്ലൈകോ, ഹോർട്ടി-ക്രോപ്, ഹരിത പീപ്പിൾസ് മാർക്കറ്റ് എന്നിവയിലൂടെ ജൈവ ഉല്പ്പന്നങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക വിപണന സൗകര്യമൊരുക്കുക.

16.2 കർഷകഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് സ്കൂളുകൾ, ഹോസ്റ്റലുകൾ, ഹോട്ടലുകൾ, ആശുപത്രികൾ തുടങ്ങിയ ഉപഭോഗ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി നേരിട്ട് ഉല്പ്പന്നങ്ങൾ വില്പ്പന നടത്താനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടാക്കുക. ആയുർവേദ കേന്ദ്രങ്ങളും സ്വയം സഹായ ഗ്രൂപ്പുകളും ഭക്ഷ്യഉല്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ഭക്ഷ്യഅധിഷ്ഠിത വ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുക.

16.3 ചട്ടങ്ങളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പാലിച്ച് സ്കൂളുകൾ, ഹോസ്റ്റലുകൾ, ആശുപത്രികൾ,സർക്കാർസ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ പ്രാദേശിക ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾ വാങ്ങാൻ സൗകര്യമേർപ്പെടുത്തുക.

16.4 അനുയോജ്യമായ നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെ വൻകിട സ്വകാര്യ ചില്ലറ വില്പ്പന കോർപ്പേറേഷനുകളെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുക.

16.5 നിലവിലുള്ള പഴം പച്ചക്കറി, ധാന്യവ്യാപാരികളെ ജൈവ ഉല്പ്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

16.6 സർക്കാർ,സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളുടെ സഹായത്തോടെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജൈവ ഉല്പ്പന്നങ്ങൾ ക്കായി വിപണനശാലകൾ തുറക്കുക.

16.7 ടൂറിസം വ്യവസായം അവരുടെ ഹോട്ടലുകൾക്കും റിസോർട്ടുകൾക്കും വേണ്ട സാധനങ്ങൾ പരമാവധി പ്രാദേശിക ജൈവഉല്പാദകരിൽ നിന്ന് വാങ്ങാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുക.

തന്ത്രം 17 - ജൈവ ഉൽപന്ന സർട്ടിഫിക്കേഷന് ലളിതമായ സംവിധാനം

കർമപദ്ധതി

17.1 ജൈവകർഷക ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് ഒരു ആന്തരിക നിയന്ത്രണ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

17.2 പ്രാദേശിക വിപണനയിൽ ഉല്പന്നങ്ങൾ സപ്ലൈ ചെയ്യുന്നതിന് ചെറുകിട-നാമമാത്ര കർഷകർക്ക് സർട്ടിഫിക്കേഷന്റെ പങ്കാളിത്ത ഗ്യാരണ്ടി സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുക.

17.3 ഇന്ത്യൻ പി.ജി.എസ്. കൗൺസിൽ അംഗീകരിക്കുന്ന സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളെ സംസ്ഥാനത്ത് പി.ജി.എസ്. സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതിൽ സഹായിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തുക.

17.4 സംസ്ഥാനം ഒരു ജൈവ കേരള സർട്ടിഫിക്കേഷനും, ലോഗോയും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയും 'ജൈവകേരള' ത്തെ ഒരു ബ്രാന്റായി വളർത്തിയെടുക്കുകയും വേണം.

പലരാജ്യങ്ങളും പല മാനദണ്ഡങ്ങളാണ് പാലിക്കുന്നതെന്നതിനാൽ കയറ്റുമതിക്കുള്ള വിളകൾക്ക് ഒരു മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ആവശ്യമാണ്.

17.5 ഗുണമേന്മ പരിശോധനയ്ക്കും സർട്ടിഫിക്കേഷനും പ്രാദേശിക നിലവാരം നിശ്ചയിക്കുക.

17.6 മൂന്ന് വർഷമായി ജൈവകൃഷി ചെയ്യുന്ന ഓരോ കർഷകനും സർട്ടിഫിക്കേഷൻ സൗജന്യമായി ചെയ്തു നൽകണം.

17.7 ജൈവ മൃഗസംരക്ഷണം കൂടി സർട്ടിഫിക്കേഷനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുക.

തന്ത്രം 18 - ജൈവകൃഷിക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം

കർമപദ്ധതി

18.1 ജൈവകർഷകർക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് ചെറുകിട, നാമമാത്ര കർഷകർക്ക് പലിശയില്ലാത്ത വായ്പകൾ നൽകുക. ബാങ്ക് വഴിയുള്ള വായ്പ, കേന്ദ്ര - സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളിലൂടെ സബ്സിഡിയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുക.

18.2 ഉല്പാദനവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രോത്സാഹന സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തണം.

18.3 ഒരു റിവോൾവിംങ്ങ് ഫണ്ട് സംവിധാനം ഉണ്ടാകണം.

18.4 ജൈവകൃഷിയിലേക്ക് മാറുന്ന ഘട്ടത്തിൽ സഹായം നൽകണം. ഇത് വാർഷിക വിളകൾക്ക് രണ്ട് വർഷത്തേക്കും മറ്റുള്ളവർക്ക് 3 വർഷത്തേക്കും ആയിരിക്കണം.

18.5 ചെറുകിട നാമമാത്ര ജൈവകർഷകർക്ക് ഒരു സംസ്ഥാന ഇൻഷ്വറൻസ് സ്കീം നടപ്പാക്കണം.

18.6 ജൈവകർഷകർക്ക് ഒരു പെൻഷൻ പദ്ധതി നടപ്പാക്കണം.

തന്ത്രം 19 - ജൈവവാതകം ഉപഉൽപന്നം

കർമപദ്ധതി

19.1 പുറമെയുള്ള ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കുറയ്ക്കാനായി ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകൾ സൗരോർജ്ജം, കാറ്റിൽ നിന്നുള്ള ഊർജ്ജം എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ സഹായവും വൈദഗ്ദ്യവും ലഭ്യമാക്കണം.

19.2 ഊർജ്ജവും ചെലവും കുറയ്ക്കാനായി അനുയോജ്യമായ ചെറുകിട ഫാം മെഷ്യനറികൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

തന്ത്രം 20 - വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ജൈവകൃഷി

കർമപദ്ധതി

20-1 വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജയിലുകൾ, ജുവനൈൽ ഹോമുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ജൈവ കൃഷി ഏർപ്പെടുത്തണം. വിദ്യാർത്ഥി ജൈവ ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്താൻ പ്രത്യേക പ്രചാരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

20.2 ജൈവ കൃഷിയിലും ജൈവവൈവിദ്ധ്യ സംരക്ഷണത്തിലും കുട്ടികൾക്ക് താല്പര്യവും ഇഷ്ടവും ഉണ്ടാക്കാൻ പച്ചക്കറി-ഫലവർഗ്ഗ തോട്ടങ്ങളും നെൽകൃഷിയും ഏർപ്പെടുത്തണം. തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ ഇതിനാവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകണം.

20.3 ഗുണമേന്മയുള്ള വിത്തുകൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് നല്കാനായി സാധ്യതയുള്ള സ്കൂളുകളിൽ വിത്ത് ബാങ്കുകളും വിത്ത് ഫാമുകളും അനുവദിക്കണം.

20.4 ജൈവകൃഷിയിടങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നതുൾപ്പെടെ വിദ്യാർത്ഥികളും കർഷകരും തമ്മിൽ മുഖാമുഖം സംഘടിപ്പിക്കണം

20.5 ഉച്ചഭക്ഷണ പരിപാടികളുടെയും പോഷകാഹാര പരിപാടികളുടെയും ഭാഗമായി ആവശ്യമുള്ള അരി, പച്ചക്കറി, പഴങ്ങൾ,ധാന്യങ്ങൾ, പാല്, മുട്ട, തേൻ തുടങ്ങിയ ജൈവകർഷകരിൽ നിന്ന് വാങ്ങാൻ സ്കൂളുകളും ജൈവകർഷകരും തമ്മിൽ ഒരു ബന്ധം സ്ഥാപിക്കണം. അംഗൻവാടികളുടെ കാര്യത്തിൽ ഐ.സി.ഡി.എസുമായും ഇത്തരമൊരു ബന്ധം ആവശ്യമാണ്.

20.6 ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് ബേബിഫുഡ് ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ പ്രോത്സാഹനം നൽകണം.

20.7 സ്കൂൾ കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി ജൈവകൃഷിയെ സംബന്ധിച്ച ഒരു പാഠ്യപദ്ധതി വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

20.8 ഇവയ്ക്കെല്ലാം ഫാം ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോ വഴി നല്ല പ്രചാരണം നൽകണം.

തന്ത്രം 21 - ഗവേഷണം, പഠനം, വിജ്ഞാനവ്യാപനം

കർമപദ്ധതി

21.1 ജൈവകൃഷി നയത്തെയും സംസ്ഥാനത്തെ കൃഷി ജൈവകൃഷിയായി മാറ്റുന്നതിനെയും പിന്തുണയ്ക്കാൻ ഗവേഷണം, വിദ്യാഭ്യാസം, എക്സ്റ്റൻഷൻ സംവിധാനം എന്നിവ രൂപാന്തരപ്പെടുത്താനായി വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി കാർഷിക സർവ്വകലാശാല ഒരു പ്രത്യേക കർമ്മസേന രൂപീകരിക്കണം.

21.2. വ്യത്യസ്ത-കാർഷിക പരിസ്ഥിതി മേഖലകളിൽ ജൈവകൃഷിയുടെ മാതൃകാ തോട്ടങ്ങളും കൃഷി രീതികളും ഉൾപ്പെടെ ഒരു പാക്കേജ് കാർഷിക സർവ്വകലാശാല വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

21.3 അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ്, പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് തലങ്ങളിൽ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് ജൈവകൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രമുഖ ജൈവകർഷകർ, ഗ്രൂപ്പുകൾ, സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകൾ എന്നിവരും വിദ്യാർത്ഥികളും തമ്മിൽ ആശയവിനിമയം നടത്താനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തണം.

21.4 പങ്കെടുക്കുന്ന കർകർക്ക് മാസവരുമാനം ഉറപ്പുവരുത്തി കൊണ്ട് ജൈവകൃഷിയുടെ എല്ലാവശങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് ജൈവകർഷകരുമായി ചേർന്ന് പങ്കാളിത്തഗവേഷണ പരിപാടികൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കണം.

21.5 നിലവിലുള്ള ജൈവകൃഷിരീതികൾ അംഗീകരിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തുന്ന ഇൻവന്ററികൾ തയ്യാറാക്കണം.

21.6 പരാന്ന ഭോജികളെയും രോഗങ്ങളെയും ചെറുക്കുന്നതും, പ്രാദേശിക സാഹചര്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ തദ്ദേശീയ കന്നുകാലി/മത്സ്യഇനങ്ങളെ തിരിച്ചറിയണം.

21.7 കന്നുകാലികൾക്കും വിളകൾക്കും മത്സ്യത്തിനും ഉണ്ടാകുന്ന രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കാനായി ഹെർബൽ പരിഹാരങ്ങൾ കണ്ടെത്തണം.

21.8 മേല്പറഞ്ഞവ സ്ഥാപിച്ചെടുക്കാനായി ഒരു ജൈവ കൃഷി ഗവേഷണ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് സ്ഥാപിക്കണം.

തന്ത്രം 22 - രാസവളവും, കീടനാശിനികളും ക്രമേണ ഒഴിവാക്കുക

കർമപദ്ധതി

22.1 ജൈവകൃഷി നയം നടപ്പാക്കുന്നതിന് സമാന്തരമായി രാസവളങ്ങൾ, കീടനാശിനികൾ, ഫങ്കസ് നാശിനികൾ, പായൽ നാശിനികൾ എന്നിവയുടെ വില്പനയ്ക്കും ഉപയോഗത്തിനും ഘട്ടം ഘട്ടമായി നിരോധനമോ നിയന്ത്രണമോ ഏർപ്പെടുത്തണം.

22.2 പ്രാരംഭ നടപടിയായി നിലവിൽ ക്ലാസ് 1 എയിലും 1 ബിയിലും ഉൾപ്പെടുന്ന ഹാനികരമായ കീടനാശിനികളുടെ വില്പനയും ഉപയോഗവും അവസാനിപ്പിക്കുക.

22.3 സമ്പന്നമായ ജൈവവൈവിദ്ധ്യമുള്ളതുമൂലം ജലസ്രോതസ്സുകൾപോലെ പ്രകൃതി വിഭവഅടിസ്ഥാനങ്ങളുമായ പരിസ്ഥിതി ദുർബ്ബല മേഖലകളെ രാസവസ്തുക്കൾ, കീടനാശിനികൾ, രാസവളങ്ങൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് സ്വതന്ത്രമായ, മേഖലകളായി, പ്രഖ്യാപിച്ച് സംരക്ഷിക്കുക.

22.4 കൃഷി ആഫീസറുടെ കുറിപ്പടി ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ കീടനാശിനി നൽകൂ എന്ന കർശന വ്യവസ്ഥ ഏർപ്പെടുത്തി ഇവയുടെ വില്പനയും ഉപയോഗവും നിയന്ത്രിക്കുക.

22.5 കുട്ടികൾ, ഗർഭിണികളായ സ്ത്രീകൾ, കർഷകരല്ലാത്തവർ എന്നിവർക്ക് കീടനാശിനികൾ വില്ക്കുന്നത് കർശനമായി നിരോധിക്കുക.

22.6 കീടനാശിനികൾ കാർഷികേതര ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്റെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ തയ്യാറാക്കി അവയുടെ വില്പ്പനകളും ഉപയോഗവും നിയന്ത്രിക്കുക.

22.7 കീടനാശിനികളുടെ ഉപയോഗം സംബന്ധിച്ച ഭക്ഷ്യ-കാർഷിക സംഘടനയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ കോഡുപ്രകാരം കീടനാശിനികളുടെ പ്രോത്സാഹന പ്രവർത്തനങ്ങളും പരസ്യവും നിയന്ത്രിക്കുക.

22.8. കീടനാശിനികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ജില്ലകളിൽ ജലം, മണ്ണ്, പാൽ, വിളവുകൾ എന്നിവ ഇടയ്ക്കിടെ പരിശോധിച്ച് വിവരങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളുടെ അറിവിലേക്കായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം.

22.9 ജൈവ നിയന്ത്രണ പരിപാടികൾക്കായി സൂക്ഷ്മജീവികളെ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ആവശ്യമായ മുൻകരുതൽ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിരിക്കണം.

തന്ത്രം 23 - വികസനവകുപ്പുകളുടെ ഉദ്ഗ്രധിത സമീപനം

കർമപദ്ധതി

23.1 ജൈവകൃഷിതത്വങ്ങളും പ്രാദേശിക സാഹചര്യങ്ങളും ശരിയാംവണ്ണം പരിഗണിച്ച് വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും, സമൂഹവും അവരുടെ പദ്ധതികളും തമ്മിൽ സൗഹാർദ്ദപരമായ ഒരു സംയോജനം ഉണ്ടാകണം. സർക്കാർ വകുപ്പുകളായ കൃഷി. മൃഗസംരക്ഷണം, വനം, മത്സ്യബന്ധനം, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, ധനകാര്യം,റവന്യൂ, വ്യവസായം, ഗിരിവർഗ്ഗ ക്ഷേമം, ഖാദി-ഗ്രാമവ്യവസായം, ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ, സംസ്ഥാന കോർപ്പറേഷനുകൾ, കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാല, സംസ്ഥാനത്തെ ഐ.സി.എ.ആർ സ്ഥാപനങ്ങൾ,

സ്പൈസസ്-കാപ്പി-തേയില-നാളികേര-റബ്ബർ ബോർഡുകൾ, മിൽമ, മറ്റ് ക്ഷീരവിപണന സംഘങ്ങൾ, കർഷക സംഘടനകൾ, സംഘങ്ങൾ, സ്വയംസഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾ, ജൈവകൃഷി അസോസിയേഷനുകൾ, ജൈവകൃഷിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകൾ എന്നിവയെല്ലാം ഇതിൽപെടുന്നു.

തന്ത്രം 24 - ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹനത്തിന് ഒരു സംഘടന

കർമപദ്ധതി

24.1 ജൈവകൃഷിനയവും തന്ത്രവും കർമ്മപദ്ധതിയും നടപ്പാക്കാനും ഉറപ്പാക്കാനുമായി ഒരു ഓർഗാനിക് കേരള മിഷൻ രൂപീകരിക്കണം. ഇതിന് വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനം ആവശ്യമായിനാൽ മുഖ്യമന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായി ഒരു ജനറൽ കൗൺസിലും നയം നടപ്പാക്കേണ്ടത് കൃഷിവകുപ്പായതിനാൽ കൃഷി വകുപ്പുമന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായി ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയും ഓർഗാനിക് കേരള മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നയിക്കുകയും മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയും ചെയ്യണം.

അനുബന്ധം 2 : പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ധാതുക്കളും, ധാതുഉൽപാദനവും

a പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ/ജില്ലകളിലെ ധാതുക്കൾ

ജില്ലകൾ	പ്രധാന ധാതുക്കൾ
മഹാരാഷ്ട്ര	
നാസിക്	
താനെ	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനാ ക്ലേ
ധുലെ	ലൈം സ്റ്റോൺ
നന്തർബാർ	
പൂനെ	
സിന്ധുദുർഗ	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ക്രോമൈറ്റ്, , അയൺ ഓർ. ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
റെയ്ഗാഡ്	ബോക്സൈറ്റ്
സതാര	
രത്നഗിരി	ബോക്സൈറ്റ്, ഫയർക്ലേ, മാംഗനീസ് ഓർ, ക്വാർട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
സാങ്ക്ളി	ലൈംസ്റ്റോൺ
കൊൽഹാപൂർ	ബോക്സൈറ്റേ, ലാറ്ററൈറ്റ്, ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക സാന്റ്
അഹമ്മദ് നഗർ	ലൈംസ്റ്റോൺ
ഗുജറാത്ത്	
സൂററ്റ്	ഫയർക്ലേ, ലിഗ്നൈറ്റ്, ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്ക
വൽസാദ്	ബോക്സൈറ്റ്, ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്ക
ഡാംഗ്സ്	
കർണ്ണാടക	
ബൽഗാം	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ഡോളോമൈറ്റ്, ഫെൽസ്പാർ, ലൈംസ്റ്റോൺ,മാംഗനീസ് ഓർ, ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്ക സാന്റ്, ക്വാർട്സൈറ്റ്
ഉത്തര കന്നട	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ഡോളോമൈറ്റ്, അയൺ ഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്) അയൺഓർ (മാഗ്നറ്റൈറ്റ്), ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്യാനൈറ്റ്, മാംഗനീസ്, ക്വാട്സ്
ഷിമോഗ	ഫയർക്ലേ, അയൺഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്), ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്യാനൈറ്റ്, മാംഗനീസ് ഓർ, ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
ഉടുപ്പി	ബോക്സൈറ്റ്, ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാർട്ട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
ദക്ഷിണ കന്നട	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, അയൺ ഓർ (മാഗ്നറ്റൈറ്റ്), ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്യാനൈറ്റ്, ക്വാർട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
ചിക്മഗലൂർ	ബാക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ക്രോമൈറ്റ്, ഡുനൈറ്റ്/ പെറോക്സിനൈറ്റ്, അയൺ ഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്), അയൺ ഓർ (മാഗ്നറ്റൈറ്റ്), ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്യാനൈറ്റ്, മാംഗനീസ് ഓർ, ക്വാട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്, ടാൽക്ക്/ സ്റ്റീറ്റൈറ്റ്

ഹാസ്സൻ	ചൈനക്ലേ, ഡുനൈറ്റ്/പൈറോക്സിനൈറ്റ്, ഫെൽസ്പാർ, ഫയർക്ലേ, ഗോൾഡ്, അയൺഓർ (മാഗ്നറ്റൈറ്റ്), ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക, ടാൽക്/സ്റ്റീറ്റൈറ്റ്, ക്രോമൈറ്റ്
കൊടക്	
ചാമരാജ് നഗർ	
മൈസൂർ	ക്രോമൈറ്റ്, ഡോളോമൈറ്റ്, ഡുനൈറ്റ്, പൈറോക്സിനൈറ്റ്, ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്യാനൈറ്റ്, മാംഗനീസ് സൈറ്റ്,ക്വാട്സ്, സിലിക്ക, ടാൽക്,സ്റ്റീറ്റൈറ്റ്
ധർവാട്	ചൈനക്ലേ, ഫയർക്ലേ, ഗോൾഡ്,അയൺഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്), ക്വാർട്സ് സിലിക്കസാന്റ്
കേരളം	
കാസർകോട്	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക, ടൈറ്റാനിയം
കണ്ണൂർ	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ
കോഴിക്കോട്	ലൈംസ്റ്റോൺ
വയനാട്	ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക
പാലക്കാട്	
തൃശൂർ	ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ
എറണാകുളം	ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ
പത്തനംതിട്ട	ടൈറ്റാനിയം
ഇടുക്കി	
ആലപ്പുഴ	ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ, സിലിക്ക, ക്വാർട്സ്
കൊല്ലം	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ലൈംസ്റ്റോൺ, സില്ലിമാനൈറ്റ്, ടൈറ്റാനിയം, സിർക്കോൺ
തിരുവനന്തപുരം	ബോക്സൈറ്റ്, ചൈനക്ലേ, ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക, സില്ലിമാനൈറ്റ്, ടൈറ്റാനിയം, സിർക്കോൺ
തമിഴ്നാട്	
നീലഗിരി	ബോക്സൈറ്റ്, മഗ്നിസൈറ്റ്
കോയമ്പത്തൂർ	ഫെൽസ്പാർ, ജിപ്സം, ലൈംസ്റ്റോൺ, മാഗ്നിസൈറ്റ്, ക്വാട്ട്സ്, സിലിക്ക, സ്റ്റീറ്റൈറ്റ്
തേനി	
ഡിണ്ടിഗൽ	ബോക്സൈറ്റ്, ഫെൽസ്പാർ,ലൈംസ്റ്റോൺ, ക്വാട്സ്, സിലിക്കസാന്റ്
വിരുദുനഗർ	ജിപ്സം, ലൈംസ്റ്റോൺ
തിരുനെൽവേലി	ഗാർനെറ്റ്, ഗ്രാനൈറ്റ്, ജിപ്സം, ലൈംസ്റ്റോൺ, മാഗ്നിറ്റൈറ്റ്, ടൈറ്റാനിയം
ഈറോഡ്	ഫെൽസ്പാർ, ഗ്രാനൈറ്റ്, ക്വാർട്സ്, സിലിക്ക
മധുര	ഗ്രാനൈറ്റ്, ഗ്രാഫൈറ്റ്, ലൈംസ്റ്റോൺ,ക്വാർട്സ്,സിലിക്കസാന്റ്
കന്യാകുമാരി	ഗാർനെറ്റ്, ടൈറ്റാനിയം, സിർകോൺ

b: 2007-08 ലെ ധാതു ഉല്പാദനം

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദനത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
മഹാരാഷ്ട്ര					50652367	
	ബോക്സൈറ്റ്	കൊൽഹാപൂർ, റെയ്ഗാഡ് രത്നഗിരി, സതാര, സിന്ധുദുർഗ്ഗ, താനെ	1785330	531830		1.0500
	ചൈനക്ലേ	അമരാവതി, ബന്ധാര ചന്ദ്രപൂർ, നാഗപൂർ, സിന്ധുദുർഗ്ഗ, താനെ				
	ലൈംസ്റ്റോൺ	അഹമ്മദ്നഗർ, ചന്ദ്രപൂർ, ധുലെ, ഗഡ്ചരോളി നാഗ്പൂർ, നൻന്തഡ്, പൂനെ, സാങ്ക്ളി, യവത്മാൾ	9600000	987938		1.9504
	ക്രോമൈറ്റ്	ബന്ധര, ചന്ദ്രപൂർ, നാഗപൂർ, സിന്ധുദുർഗ				
	അയൺ ഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്)	ചന്ദ്രപൂർ, ഗഡ്ചിറോലി സിന്ധുദുർഗ	588000	396291	-	0.7824
	ക്വാട്സ്	ബന്ദാര, ചന്ദ്രപൂർ ഗഡ്ചരോളി, ഗോണ്ടിയ, കൊൽഹാപൂർ, നാഗപൂർ, രത്നഗിരി, സിന്ധുദുർഗ്	13442	1648		0.0033

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദന ത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	സിലിക്ക സാന്റ്	ബന്ദാര, ചന്ദ്രപുർ, ഗഡ്ചിരോളി, ഗോണ്ടിയ, കൊൽഹാപുർ, നാഗ്പുർ, രത്നഗിരി, സിന്ധുദുർഗ്	443259	96313		0.1901
	ഫയർക്ലേ	അമരാവതി ചന്ദ്രപുർ നാഗ്പുർ രത്നഗിരി	7239	543		0.0011
	മാംഗനീസ്	നാഗ്പുർ, രത്നഗിരി ബന്ദാര,	854120	5313228		10.4890
മഹാരാഷ്ട്ര					50652367	
	ഫയർക്ലേ	ബറൂച്ച്, കച്ച്, മെഹ്സാന, മെഗ്സാന, രാജ്കോട്ട്, സബർകന്ത്, സൂറത്ത്, സുരേന്ദ്രനഗർ	35451	2531		0.0040
	ലിഗ്നൈറ്റ്	ബറൂച്ച്, ഭവനഗർ, കച്ച്, സൂറത്ത്	1788000	8277771		13.0470
	ലൈംസ്റ്റോൺ	അംറേലി, ബനസ്കന്ത, ബറൂച്ച്, ഭവനഗർ, ജാംനഗർ, ജുനഗഢ്, ഖേദ, കച്ച്, പഞ്ചമഹൽ, പോർബന്തർ, രാജ്കോട്ട് സബർകന്ത, സൂറത്ത് വഡോദ്ര, വൽസാട്	22120000	2743616		4.3244

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദനത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	ക്വാട്സ്	ബറൂച്ച്, ഭവനഗർ, ദഹോദ്, ഖേഡ, കച്ച്, പഞ്ചമഹൽ, രാജ്കോട്ട്, സബർകന്ത, സൂററ്റ്, സുരേന്ദർ, വഡോദ്ര, വൽസാദ്	69255	6361		0.0100
	സിലിക്ക	ബറൂച്ച്, ഭവനഗർ, ഡഹോഡ്, ഖേഡ, കച്ച്, പഞ്ചമഹൽ, രാജ്കോട്ട്, സബർകന്ത, സൂററ്റ്, സുരേന്ദ്രനഗർ, വഡോദ്ര, വൽസാട്	383349	39876		0.0621
	ബോറൈറ്റ്	അംറേലി, ഭവനഗർ, ജാംനഗർ ജുനഗാർ, ഖേഡ, കച്ച്, പോർബന്തർ, സബർകന്ത, വൽസാട്	12515094	2278084		3.5906
	കേരളം				7482336	
	ബോക്സൈറ്റ്	കണ്ണൂർ, കാസർകോട്, കൊല്ലം, തിരുവനന്തപുരം				
	ചൈനക്ലേ	ആലപ്പുഴ, കണ്ണൂർ, എറണാകുളം തൃശൂർ കാസർകോട്, കൊല്ലം, കോട്ടയം, പാലക്കാട്,				
	ലൈംസ്റ്റോൺ	തിരുവനന്തപുരം ആലപ്പുഴ, കണ്ണൂർ, എറണാകുളം, കൊല്ലം, കോട്ടയം കോഴിക്കോട്, മലപ്പുറം, പാലക്കാട്,തൃശൂർ	475000	147326		1.9690

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദന ത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	ക്വാർട്സ്/ സിലിക്ക	ആലപ്പുഴ, കാസർഗോഡ്, തിരുവനന്തപുരം, വയനാട്	38552	18298		0.2445
	സില്ലിമനൈറ്റ്	കൊല്ലം, തിരുവനന്തപുരം	14570	87420		1.1684
	ടൈറ്റാനിയം	കാസർകോട്, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, തിരുവനന്തപുരം				
	സിർകോൺ	കൊല്ലം				
തമിഴ്നാട്					30065910	
	ബോസ്റ്റൈറ്റ്	ഡിണ്ടിഗൽ, നാമക്കൽ, സേലം, നീലഗിരി	342687	3663		0.0122
	ഫെൽസ്പർ	കോയമ്പത്തൂർ ദിണ്ഡിഗൽ, ഈറോഡ്, കാഞ്ചിപുരം, കരുർ,നാമക്കൽ സേലം തിരുച്ചിറപള്ളി.	576	261		0.009
	ഗാർനൈറ്റ്	രാമനാഥപുരം, തിരുച്ചിറപ്പള്ളി തിരുവാറൂർ, കന്യാകുമാരി, തഞ്ചാവൂർ, തിരുനെൽവേലി കട്ടബൊമ്മൻ	863014	289493		0.9629
	ഗ്രാനൈറ്റ്	ധർമ്മപുരി, ഈറോഡ്, മധുര, കാഞ്ചിപുരം, പി.മുത്തുരാ മലിംഗം, സേലം, തിരുവിണ്ണാമല തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, തിരുനെൽവേലി, വെല്ലൂർ, വില്ലുപുരം				

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല	ടൺ	ഉല്പാദനത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	ഗ്രാഫൈറ്റ്	മധുര, രാമനാഥപുരം, ശിവഗംഗ, വെല്ലൂർ	50543	16204		0.0539
	ജിപ്സം	കോയമ്പത്തൂർ, പെരമ്പാലൂർ രാമനാഥപുരം, തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, തിരുനെൽവേലി, തൂത്തുകുടി, വിരുദുനഗർ				
	ലൈംസ്റ്റോൺ	കോയമ്പത്തൂർ, കൂഡല്ലൂർ ഡിണ്ടിഗൽ, കാഞ്ചിപുരം, കരൂർ, മധുര, നാഗ്പട്ടണം, സേലം നാമക്കൽ, വെല്ലൂർ, പെരമ്പാലൂർ, രാമനാഥപുരം, തിരുവള്ളൂർ, തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, തിരുനെൽവേലി, വില്ലുപുരം, വിരുദുനഗർ	17336000	2514291	8.3626	
	മഗ്നിസൈറ്റ്	കോയമ്പത്തൂർ, ധർമ്മപുരി, നീലഗിരി, കരൂർ, നാമക്കൽ, സേലം, വെല്ലൂർ തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, തിരുനെൽവേലി,	179095	301549		1.0030
	ക്വാട്സ്	ചെങ്കൈ , ചെന്നൈ, കോയമ്പത്തൂർ, കൂടല്ലൂർ, കരൂർ, ധർമ്മപുരി, മധുര, ദിണ്ഡിഗൽ, വെല്ലൂർ ഈറോഡ്, സേലം, കാഞ്ചിപുരം, നാമക്കൽ,പെരിയാർ, പെരുമ്പാലൂർ, തിരുവള്ളൂർ, തിരുവാറൂർ, നാഗപട്ടണം, തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, വില്ലുപുരം, വിരുതുനഗർ,	5828	6506		0.0216

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദന ത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	സിലിക്ക	ചെങ്കൈ-അണ്ണ, ചെന്നൈ, കുടലൂർ, കോയമ്പത്തൂർ, ധർമ്മപുരി, കരൂർ, ദിണ്ഡിഗൽ, സേലം, ഈറോഡ്, വെല്ലൂർ കാഞ്ചിപുരം, മധുരനാമക്കൽ, പെരിയോർ, പരമ്പൊലൂർ, തിരുവള്ളൂർ, തിരുവാറ്റൂർ, നാഗപട്ടണം, തിരുച്ചിറപ്പള്ളി, വില്ലുപുരം, വിരുദുനഗർ,	27206	10264		0.034
	സ്റ്റീറൈറ്റ്	കോയമ്പത്തൂർ, സേലം, വെല്ലൂർ തിരുച്ചിറപ്പള്ളി,				
	ടൈറ്റാനിയം	കന്യാകുമാരി, നാഗപട്ടണം. രാമനാഥപുരം, തിരുവല്ലൂർ, തിരുനെൽവേലി, തൂത്തുകുടി				
	സിർകോൺ	കന്യാകുമാരി				
കർണ്ണാടകം					44949142	
	ബോക്സൈറ്റ്	ബൽഗാം, ചിക്മഗലൂർ ഉത്തര ദക്ഷിണ,കന്നട ഉടുപ്പി	161554	28425		0.0632
	ചൈനക്ലേ	മാംഗളൂർ, ബൽഗാം, ബിഡാൻ, ഗഢഗ്, ചിക്മഗലൂർ. ബല്ലാരി, ധർവാട്, ഹാസ്സൻ, ഹവേരി, കൊളാർ, തുംഗുർ ഉത്തരദക്ഷിണ, കന്നട. ഷിമോഗ,	45000	4500		0.010
	ക്രോമൈറ്റ്	ചിക്മഹലൂർ, ഹാസ്സർ, മൈസൂർ	7257	43843		0.0975

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദനത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	ഡോലോമൈറ്റ്	ബഗൽകോട്ട്, ബൽഗാം, ചിത്രദുർഗ, ബിജാപുർ, മൈസൂർ, ഉത്തര കന്നട തുംഗൂർ	348690	46020		0.1024
	ഡുനൈറ്റ്/ പെറോക്സിനൈറ്റ്	ചിക്ഗമഗളൂർ, ഹാസ്സൻ മൈസൂർ	6438	515		0.0011
	ഫെൽസ്പാർ	മൈസൂർ ബൽഗാം, ചിത്രദുർഗ്ഗ, ഹാസ്സൻ				
	ഫയർക്ലേ	ബാംഗ്ളൂർ, ഹാസ്സൻ, ദർവാട്, കോളാർ, ഷിമോഗ, തുംകൂർ, ചിത്രദുർഗ്ഗ				
	ഗോൾഡ്	ചിത്രദുർഗ, ധർവാട്, ഗടാഗ്, ഗുൽബർഗ്, ഹാസ്സൻ, ഹവേരി, കോളാർ	2831 Kg	2799422		6.228
	അയൺഓർ (ഹെമറ്റൈറ്റ്)	ബഗൽകോട്ട്, ബിശ്ശാപുർ, ബല്ലേരി, ചിക്കമഗലൂർ, ഗഡഗ്, ചിത്രദുർഗ, തുംഗൂർ ധാർവാഡ്, ഷിമോഗ, ഉത്തരകന്നട,	45605000	39919060		88.809
	അയൺഓർ (മാഗ്നറ്റൈറ്റ്) ക്യാനൈറ്റ്	ചിക്മഗലൂർ, ഉത്തരദക്ഷിണകന്നട ഷിമോഗ, ഹാസൻ, ചിക്മഗലൂർ, ചിത്രദുർഗ, കൂർഗ്, മാണ്ഡ്യ, മൈസൂർ ഷിമോഗ, ദക്ഷിണ കന്നട				
	ലൈംസ്റ്റോൺ	ബഗൽകോട്ട്, ബൽഗാം, ഉഡുപി ബല്ലാരി, ബിജാപൂർ, ചിക്മഗലൂർ, ഗഡക്, ദാവൺഗരൈ, ഗുൽബർഗ, ഹാസ്സൻ, മൈസൂർ, ചിത്രദുർഗ ഉത്തര& ദക്ഷിണ കന്നട, ഷിമോഗ, തുംഗൂർ,	14859000	1309892		2.9142

സംസ്ഥാനം	പ്രധാന ധാതുക്കൾ	ജില്ല				
			ടൺ	ഉല്പാദന ത്തിന്റെ മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന മൂല്യം (Rs1000)	സംസ്ഥാന ഉല്പാദന ശതമാനം
	മഗ്നിസൈറ്റ്	കൂർഗ്, മാണ്ഡ്യാ, മൈസൂർ	4602	7714		0.0172
	മാംഗനീസ് ഓർ	ബൽഗാം, ബല്ലാറി ചിക്മഹലൂർ, ചിത്രദുർഗ, ദാവൺഗരൈ, ഉത്തരകന്നട, ഷിമോഗ, തുംഗൂർ	309716	388210		0.8637
	ക്വാട്സ്	ബഗൽകോട്ട്, ബാംഗ്ളൂർ ബൽഗാം, ബല്ലാറി, ചിക്മഗലൂർ, ചിത്രദുർഗ്ഗ, ദാവൻഗരെ, ദർവാട് ഗഡഗ്, ഗുൽബർഗ, ഹാസ്സൻ, ഹാവേരി, കോളാർ, കൊപ്പാൽ മാണ്ഡ്യാ, മൈസൂർ, ഉത്തര & ദക്ഷിണ കന്നട റയ്ച്ചൂർ, ഷിമോഗ, തുംഗൂർ, ഉഡുപ്പി	2500	153		0.0003
	സിലിക്ക	ബഗൽകോട്ട്, ബാംഗ്ളൂർ, തുംഗൂർ, ബൽഗാം, ബല്ലാറി, ചിക്മഗലൂർ, ചിത്രദുർഗ, ധർവാട്, ദാവൺഗരൈ, ഗഡഗ്, ഗുൽബർഗ, ഹസ്സൻ, ഹവേരി, കോളാർ,കൊപ്പാൽ, മാണ്ഡ്യ, മൈസൂർ, ഉത്തര & ദക്ഷിണ കന്നട, റെയ്ചൂർ, ഷിമോഗ, ഉഡുപ്പി	89713	8792		0.0196
	ടാൽക്/ സ്റ്റീറ്റൈറ്റ്	ബല്ലാറി, ചിക്മഗലൂർ, ചിത്രദുർഗ്ഗ ഹാസ്സൻ,മാണ്ഡ്യ മൈസൂർ, റെയ്ച്ചൂർ തുംഗൂർ	358	36		0.0001

ആധാരം IBM 2008

അനുബന്ധം 3 : ഐക്യരാഷ്ട്ര സ്ഥിരം ഫോറത്തിൽ ഇന്ത്യ സമർപ്പിച്ച ആദിവാസികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളിന്മേൽ ഉയർന്ന എതിർപ്പുകൾ

2011 മെയ് 16-27 വരെ ന്യൂയോർക്കിൽ ചേർന്ന ഫോറത്തിന്റെ 10-ാമത് സെഷന്റെ അജണ്ട യിലെ ഇനം 3(C) യുനെസ്കോയുടെ ലോകപൈതൃക കൺവെൻഷനോടനുബന്ധിച്ച് സ്വതന്ത്രവും മുൻകൂർ അറിയിപ്പ് നൽകുന്നതും സമ്മതം വാങ്ങുന്നതും സംബന്ധിച്ച തത്വങ്ങളുടെ തുടർച്ച യായ ലംഘനത്തെപറ്റി ചുവടെ പറയുന്നവർ സമർപ്പിച്ച സംയുക്തപ്രസ്താവന

പുഷ്പഗിരി വന്യമൃഗസങ്കേതം, ബ്രഹ്മഗിരി വന്യമൃഗസങ്കേതം, തലക്കാവേരി വന്യമൃഗസങ്കേതം, പടിനാൽക്നാട് റിസർവ്വ് ഫോറസ്റ്റ്, കെർട്ടി റിസർവ്വ് ഫോറസ്റ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിലെ നിവാസികളെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത് ബുഡക്കാട്ട് കൃഷികാരസംഘം (കർണ്ണാടക, പശ്ചിമഘട്ടം) കളക്കാട് മുണ്ടൻതുറൈ കടുവസങ്കേതത്തെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് പൊത്തിഗൈമല ആദിവാസി കാണിക്കാരൻ സമുദായ മുന്നേറ്റ സംഘം, ആറളം വന്യമൃഗസങ്കേതത്തിലെ നിവാസികളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ആദി വാസി ഗോത്രജനസഭ (കേരളം), സെന്തുർണി വന്യജീവി സങ്കേതം, നെയ്യാർ വന്യജീവി സങ്കേതം, പേപ്പാറ വന്യജീവിസങ്കേതം, കുളത്തൂപ്പുഴ റേഞ്ച്, പാലോട് റേഞ്ച്, റാന്നി ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷൻ, കോന്നി ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷൻ, അയ്യപ്പൻകോവിൽ ഫോറസ്റ്റ് ഡിവിഷൻ, മാങ്കുളം റേഞ്ച്, ചിന്നാർ വന്യജിവിസ ങ്കേതം, സൈലന്റ് വാലി നാഷണൽപാർക്ക്, അട്ടപ്പാടി റിസർവ്വ് ഫോറസ്റ്റ് ആറളം വന്യജീവിസ ങ്കേതം എന്നിവയിലെ നിവാസികളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ആദിവാസി ദളിത് ഭൂഅവകാശസമിതി, കേരള ആദിവാസി ഗോത്രദളിത് അവകാശ സമിതി, കേരള ആദിവാസി ഗോത്രമഹാസഭ എന്നിവ, ശെന്തുർണി വന്യജീവിസങ്കേതം, നെയ്യാർ വന്യജീവിസങ്കേതം, പേപ്പാറ വന്യജീവി സങ്കേതം,കുളത്തുപുഴ റേഞ്ച്, പാലോട് റേഞ്ച് എന്നിവിടങ്ങളിലെ നിവാസികളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് കേരള ഗിരിവർഗ്ഗ കാണിക്കാർ സംഘം എന്നിവയും ലോകമെമ്പാടുമുള്ള മറ്റനേകം സംഘടനകളും.

ആമുഖം

(1) തദ്ദേശീയരുടെ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ 'പൈതൃകമേഖലകളായി' പ്രഖ്യാപിക്കുമ്പോൾ പാലിക്കേണ്ട സ്വതന്ത്രവും മുൻകൂർ അറിയിപ്പ് നൽകുന്നതും സമ്മതം വാങ്ങുന്നതും സംബന്ധിച്ച തത്വങ്ങൾ തുടർച്ചയായി ലംഘിക്കുന്നത് സ്ഥിരം ഫാറത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ വീണ്ടും കൊണ്ടുവരുവാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

(2) ലോകത്തിന്റെ പലഭാഗത്തുമുള്ള തദ്ദേശവാസികളും സംഘടനകളും ഈ വിഷയം മുൻപ് പല തവണ സ്ഥിരം ഫാറത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്.

(3) മേല്പറഞ്ഞ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കാതെയും അവ ലംഘിച്ചും ലോകപൈതൃക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെ ടുത്തിയിട്ടുള്ള നിരവധി പ്രദേശങ്ങളുണ്ട്. തദ്ദേശ നിവാസികളുടെ ജീവിതത്തിലും മനുഷ്യാവ കാശങ്ങളിലും അവരുടെ സ്വയം നിർണ്ണയാവകാശമനുസരിച്ച് സാമ്പത്തികവും സാമൂഹ്യവും സാംസ്കാരികവുമായ സ്വതന്ത്രമായ വികസനം കൈവരിക്കുകന്നതിലും ദൂരവ്യാപകമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നവിധം അവരുമായി കൂടിയാലോചിക്കുകപോലും ചെയ്യാ തെയാണ് അവരുടെ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ ലോകപൈതൃകപ്രദേശമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത്.

(4) തദ്ദേശവാസികളുടെ അവകാശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച ഐക്യരാഷ്ട്രസമീപനം, ഐക്യരാഷ്ട്ര വികസന ഗ്രൂപ്പിന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, ഐക്യരാഷ്ട്ര മനുഷ്യാവകാശ ഉടമ്പടി നാലാമത് ലോകത്തിന്റെ കൺസർവേഷൻ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ പ്രമേയങ്ങൾ (ബാഴ്സിലോണ 2008) സ്ഥിരം ഫോറത്തിന്റെ ശുപാർശകൾ എന്നിവയുടെ എല്ലാം ലംഘനമാണ് ലോകപൈതൃക സമിതി യുടെ നടപടി.

(5) എല്ലാ പരിപാടികളിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും മനുഷ്യാവകാശത്തിലധിഷ്ഠിതമായ സമീപനം എന്ന യുനെസ്കോയുടെ പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യത്തിനും യോജിച്ചതല്ല ഇത്. ബന്ധപ്പെട്ട സമൂഹ ങ്ങളുടെയും ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും അനുമതിയോടെ അവരുടെ സാംസ്കാരിക പൈതൃകം കൂടി സംരക്ഷിക്കപ്പെടണമെന്ന യുനെസ്കോയുടെ അന്തർ സർക്കാർ സമിതിയുടെ തീരുമാനം വിരു ദ്ധമാണിത്.

(6) 2010 ജൂലൈ 25 മുതൽ ആഗസ്റ്റ് 3 വരെ ബ്രിസീലിയയിൽ ചേർന്ന ലോക പൈതൃകസമിതിയുടെ 34-ാമത് സെഷൻ മേല്പറഞ്ഞ തത്വങ്ങളൊന്നും പാലിക്കാതെ 2 സ്ഥലങ്ങൾ ലോകപൈതൃക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയത് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വടക്കുപടിഞ്ഞാറൻ ഹവായ്യ് ദ്വീപിലെ മറൈൻ മോനുമെന്റും താൻസാനിയായിലെ നൊറേങ്കാറോ കൺസർവേഷൻ പ്രദേശമാണിവ. ഇവിടങ്ങളിൽ അധിവസിക്കുന്നവരുടെ സാംസ്കാരിക മൂല്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കാതെയുള്ള ഈ പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ അവരുടെ നിത്യ ജീവിതത്തിൽ കൂടുതൽ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താനും അവരുടെ അവകാശത്തിന്മേലുള്ള കൂടുതൽ കടന്നുകയറ്റത്തിനും ഇടയാക്കും.

(7) 2011 ജൂൺ 19 മുതൽ 29 വരെ പാരീസിൽ ചേരുന്ന ലോകപൈതൃക സമിതിയുടെ 35-ാമത് സെഷനിൽ ചുവടെ പറയുന്നവ പൈതൃകമേഖലയായി പ്രഖ്യാപിക്കാനിടയുണ്ട്.

- പശ്ചിമഘട്ടം (ഇന്ത്യ)
- ട്രൈനാഷണൽ ഡിലാ സംഘ (റിപ്പബ്ലിക്ക് ഓഫ് കോങ്കോ/കാമ മുതൽ /മധ്യ ആഫ്രിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്ക്)
- ഗ്രേറ്റ് റിഫ്റ്റ് വാലിയിലെ കെനിയ ലേക്ക് സിസ്റ്റം

ഇവ മൂന്നും പ്രകൃതിദത്ത പൈതൃകങ്ങൾ എന്ന നിലയിലാണ് പരിഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അല്ലാതെ അവിടെ അധിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ സാംസ്കാരിക മൂല്യങ്ങൾക്കും മറ്റും യാതൊരു വിലയും കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

ശുപാർശകൾ

ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ലോകപൈതൃക സമിതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പെടുത്തണമെന്ന് ഞങ്ങൾ സ്ഥിരം ഫാറത്തിനോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

(a) തദ്ദേശവാസികളുമായി കൂടിയാലോചിക്കാതെയും അവരുടെ അനുമതി വാങ്ങാതെയു അവരുടെ പ്രദേശം ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ലോകപൈതൃക നാമനിർദ്ദേശങ്ങൾ മാറ്റിവെയ്ക്കുക.

(b) പശ്ചിമഘട്ടം ഉൾപ്പെടെയുള്ള മേല്പറഞ്ഞ 3 നാമനിർദ്ദേശങ്ങൾ മാറ്റിവെയ്ക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ടവരുമായി ചർച്ചചെയ്ത് തദ്ദേശവാസികളുടെ മൂല്യങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും നാമനിർദ്ദേശരേഖകളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുക.

(C) ലോകപൈതൃകങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച തീരുമാനമെടുക്കുമ്പോൾ തദ്ദേശീയരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ പ്രഖ്യാപനം അടിസ്ഥാന ചട്ടക്കൂടായി ഉപയോഗിക്കുക. തദ്ദേശീയരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച യു.എൻ.ഡി.ജി. മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ഒപ്പം പരിഗണിക്കുക.

സഹായകരേഖകൾ

References

Alvares N. 2010. **Political Struggle through Law The Public Interest Litigation (PIL) route to environmental security in India with special reference to the environment movement in Goa**. WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Anand Kumar M, Mudappa D and Raman T R S. 2010. **Asian elephant Elephas maximus habitat use and ranging in fragmented rainforests and plantations in the Anamalai hills, India**. *Tropical Conservation Science* **3**: 143-158.

Baskaran N et al. 1995. **Home range of elephants in the Nilgiri Biosphere Reserve**. In *A week with elephants* edited by J C Daniel and H S Datye. Bombay Natural History Society and Oxford University Press: Mumbai.

Boralkar D B. 2010. **Industrial pollution in the Western Ghats**. WGEEP Commissioned paper http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Cancun Agreement. 2011. **CP16/CMP 6**, The Cancún Agreements

Central Water Commission. 2009. **National Register of Large Dams - 2009**. http://www.cwc.nic.in/main/downloads/National%20Register%20of%20Large%20Dams%202009.pdf

Chaturvedi R K, Gopalakrishnan R, Jayaraman M, Bala G, Joshi N V, Sukumar R and Ravindranath N H. 2011. **Impact of climate change on Indian forests: a dynamic vegetation modeling approach**. *Mitigation and Adaptation Strategies to Global Change* **16**: 119-142.

Choudhary C and Dandekar A. 2010. **PESA, Left-Wing Extremism and Governance: Concerns and Challenges in India's Tribal Districts.** IRMA Ahmedabad, Ministry of Panchayati Raj, Govt. of India

Daniels R J R, Joshi N V and Gadgil M. 1992. **On the relationship between bird and woody plant species diversity in the Uttara Kannada district of south India**. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA* **89**(12): 5311 5315

Daniels R J R. 2010. **Spatial Heterogeneity, Landscapes and Ecological Sensitivity in the Western Ghats.** WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Dhara S. 2010. **Suggested resolution for the consideration of the Western Ghat group**. For discussion at the Save Western Ghats meet, Kotagiri, 18-20 Feb 2010. Kodachadri Environment Forum, Sahyadri Ecology Forum, Hyderabad Platform, Cerana Foundation. Available at http://www.westernghatsindia.org/taxonomy/term/23

Dharmadhikary S and Dixit S. 2011. **Thermal Power Plants on the anvil: Implications and need for rationalization.** *Prayas Discussion paper*.

Dutta R and Sreedhar R. 2010. **A framework for EIA reforms in the Western Ghats.** WGEEP Commissioned paper http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Equations. 2010. **Tourism in the Western Ghats.** WGEEP Commissioned paper http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Food and Agriculture Organization. 1984. **Intensive multiple-use forest management in Kerala**. Forestry Paper - 53. FAO, Rome.

Gadgil M and Rao P R S. 1998. **Nurturing Biodiversity: An Indian Agenda**. *Centre for Environment Education*, Ahmedabad. p. 163.

Gadgil M, Daniels R J R, Ganeshaiah K N, Prasad S N , Murthy MSR , Jha C S , Ramesh B R and Subramaniam K A. 2011 **Mapping ecologically sensitive, significant and salient areas of Western Ghats: proposed protocol and methodology**. *Current Science* **100**(2): 175-182

Gadgil M, Prasad S N and Ali Rauf. 1983. **Forest management in India : a critical review**.

Gadgil M. 1991. **Conserving India's biodiversity : the societal context**. *Evolutionary Trends in Plants* **5**(1), 3 8.

Gadgil M. 2000. **Poverty and Biodiversity.** *Encyclopedia of Biodiversity* **4**: 7263- 7287. Academic Press

Gadigil M & Guha R. 1992. **This fissured land: An ecological history of India**. Oxford University Press: New Delhi

GIM. 2010. **National Mission for a Green India.** *Under the National Action Plan on Climate Change*, Ministry of Environment and Forests, Government of India, New Delhi.

Gupta A C. 1981. **Preservation plots in Karnataka In: National seminar on forests and environment**. 2-3 December. Bengaluru

Hegde N G. 2010. **Tree planting on private lands.** WGEEP Commissioned paper http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Indian Bureau of Mines. 2008. **Indian Minerals Yearbook.** Ministry of Mines, Government of India

Kadambi K.1949. **On the ecology and silviculture of Dendrocalamusstrictus in the bamboo forests of Bhadravathi division, Mysore**. Karnataka Forest Department. Bengaluru.

Kalavampara G. 2010. **Mining–Geological and Economic Perspective**. WGEEP Commissioned paper http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Lebel L and Lorek S. 2010. **Production Consumption Systems and the Pursuit of Sustainability**. *In: Sustainable*

Consumption Production Systems: Knowledge, Engagement and Practice, edited by Lebel, L, S Lorek, R Daniel, 2010. Chapter 1. Springer: London and New York

MEA: Millennium Ecosystem Assessment. 2003. **Ecosystems and human well-being: A framework for assessment.** Island Press: Washington DC.

MoEF. 2000. **Report of the Committee on identifying parameters for designating Ecologically Sensitive Areas in India** (Pronab Sen Committee Report)

Munoz F, Couteron P and Ramesh B R. 2008. **Beta diversity in spatially implicit neutral models: a new way to assess species migration.** *The American Naturalist* **172**(1): 116-127

National Commission on Agriculture. 1976. **Report of the NCA - Part IX - Forestry**. Ministry of Agriculture, Government of India, New Delhi

NRC. 2007. **Environmental impacts of wind-energy projects.** National Academies Press: USA

Ostrom E. 2009. **Beyond Markets and States: Polycentric Governance of Complex Economic Systems.** Nobel lecture, December 8, 2009

Padmalal. 2011. **Alluvial Sand Mining: The Kerala Experience.** WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Paranjpye V. 2011. **Threats to the Western Ghats of Maharashtra: An overview.** WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Pascal J P. 1988. **Wet Evergreen Forests of the Western Ghats of India: ecology, structure, floristic composition and succession.** Institut Francais de Pondicherry, Pondicherry.

Prasad S N and Gadgil M. 1978. **Vanishing bamboo stocks.** *Commerce* 1000 1004

Prasad S N and M Gadgil. 1981. **Conservation and management of bamboo resources of Karnataka.** .Karnataka State Council for Science and Technology.

Prasad S N. 1984. **Productivity of eucalyptus plantations in Karnataka.** Paper presented at the *National seminar on eucalyptus*, Kerala Forest Research Institute, Peechi.

Raghunanda T R. 2008. **Natural resource governance and local governments: challenges and policy solutions.** Paper to the Third TERI-KAS Conference on Resource Security: The Governance Dimension. New Delhi

Ranade P S. 2009. **Infrastructure development and its environmental impact: study of Konkan Railway.** Concept Publishing Co.: New Delhi

Ravindranath N H, Joshi N V, Sukumar R and Saxena A. 2006. **Impact of climate change on forests in India.** *Current Science* **90**: 354-361.

Ravindranath N H, Sukumar R and Deshingkar P. 1997. **Climate change and forests: Impacts and Adaptation – A case study from the Western Ghats, India.** Stockholm Environment Institute: Stockholm.

RBI Data. http://www.indiastat.com/Industries/18/ StateRBIRegionwiseForeignDirectInvestment/ 449558/458047/data.aspx, accessed on July 13, 2011

Scott C. 2004. **Regulation in the age of governance: the rise of the post regulatory state.** *In The Politics of Regulation* edited by J Jordana and D Levi-Faur. Edward Elgar: UK, chapter 7.

Somanathan E, Prabhakar R, Mehta B S. 2009. **Decentralization for cost-effective conservation.** *Proc. Natl. Acad. Sci. USA* **106**: 4143-4147.

Somanathan E. 2010. **Incentive Based Approaches to Nature Conservation.** WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Subash Chandran M D. 1997. **On the ecological history of the Western Ghats.** *Current Science* **73**(2): 146-155.

Sukumar R, Suresh H S and Ramesh R. 1995. **Climate change and its impact on tropical montane ecosystems in southern India.** *Journal of Biogeography* **22**: 533-536.

TERI. 2006. **National Action Plan (NPA) for Preventing Pollution of Coastal Waters from Land Based Activities.** Prepared for Ministry of Environment and Forests.

TERI. 2011. **The Energy Data Directory & Yearbook (TEDDY) 2010.** TERI Press. New Delhi

TERI. Ongoing. **DISHA Goa study**

Vidya T N C and Thuppil V. 2010. **Immediate behavioural responses of humans and Asian elephants in the context of road traffic in southern India.** *Biological Conservation* **123**: 1891-1900.

Viraraghavan M S. 2010. **Hill Stations in the Western Ghats. Kodaikanal – A Case Study.** WGEEP Commissioned paper. http://www.westernghatsindia.org/commissioned-papers/

Wesley D G. 1964. **Revised Working Plan of the Yellapur and Mundgod teak High forests.** Kanara Eastern Division. Karnataka Forest Department.Bengaluru

Websites

http//www.westernghatsindia.org

http://new.dpi.vic.gov.au/__data/assets/excel_doc/0007/68227/dpi-bond-calculator-1-December-2010.xls

http://www.deccanherald.com/content/85522/182-mining-leases-goa-near.html).

http://www.indiastat.com/industries/18/industrialparksspecialeconomiczonessez/27570/stats.aspx

പരിശിഷ്ട രേഖകൾ

Annexures

പരിശിഷ്ട രേഖ 1 : പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി വിദഗ്ധ സമിതി യോഗത്തിന്റെ മിനുട്സ്

സമിതിയുടെ ആദ്യയോഗം 2010 മാർച്ച് 31 ന് ബാംഗ്ളൂരിൽ ചേർന്നു.

പങ്കെടുത്തവർ

(1)	പ്രൊഫ. മാധവ് ഗാഡ്ഗിൽ	-	ചെയർമാൻ
(2)	ശ്രീ.ബി.ജെ. കൃഷ്ണൻ	-	മെമ്പർ
(3)	ഡോ. നന്ദകുമാർ മുകുന്ദ് കാമത്ത്	-	മെമ്പർ
(4)	ഡോ.കെ. എൻ. ഗണേശയ്യ	-	മെമ്പർ
(5)	ഡോ. വി.എസ്. വിജയൻ	-	മെമ്പർ
(6)	പ്രൊഫ. ശ്രീമതി റനീ ബേർജസ്	-	മെമ്പർ
(7)	പ്രൊഫ. ആർ. സുകുമാർ	-	മെമ്പർ
(8)	ഡോ. ലിജിയ നൊറോണ	-	മെമ്പർ
(9)	ശ്രീമതി വിദ്യ എസ് നായക്	-	മെമ്പർ
(10)	പ്രൊഫ. എസ്.പി. ഗൗതം	-	മെമ്പർ
(11)	ഡോ. ജി.വി. സുബ്രഹ്മണ്യം	-	മെമ്പർ സെക്രട്ടറി

ദേശീയ ജൈവവൈവിദ്ധ്യ അതോറിട്ടി ചെയർമാൻ ഡോ. പി.എൽ. ഗൗതം ഹാജരായില്ല. അഹമ്മദാബാദ് എസ്.എ.സി. ഡയറക്ടർ, ഡോ. ആർ.ആർ. നവൽ ഗുണ്ട് പങ്കെടുത്തിട്ടില്ലെങ്കിലും പകരം ഹൈദരാബാദ് എൻ.ആർ. എസ്.സി. ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ ഡോ.പി.എസ്.റോയിയെ നിയോഗിച്ചു.

എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും സ്വാഗതം ചെയ്ത ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ സ്വയം പരിചയപ്പെടാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. തുടർന്ന് ഡോ. ജി. വി. സുബ്രഹ്മണ്യം സമിതിയുടെ ചുമതലകളും ലക്ഷ്യങ്ങളും ചുരുക്കിപറഞ്ഞു. പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതിയുടെ നിലവിലുള്ള സമിതിയുടെ അപഗ്രഥനം 1986 ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമപ്രകാരം പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖലകളായി പ്രഖ്യാപിക്കേണ്ടവയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട സ്ഥലങ്ങളുടെ അതിർത്തി നിർണ്ണയം, പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി രൂപീകരിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച വിശദവിവരങ്ങൾ എന്നിവ ഇതിലുൾപ്പെടുന്നതായും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. സമിതിയുടെ കാലാവധി ഒരു വർഷമാണെന്നും 6 മാസത്തിനുള്ളിൽ ഇടക്കാല റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം അംഗങ്ങളെ അറിയിച്ചു.

സമിതിയുടെ പരാമർശ വിഷയങ്ങളും ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട ചുവടെ പറയുന്ന പ്രധാന അജണ്ടയും ചെയർമാൻ വിശദീകരിച്ചു.

(1) കർമ്മപദ്ധതി

(2) ഒരു ഇൻഫർമേഷൻ സംവിധാനം സംഘടിപ്പിക്കുക

(3) വിശദമായ കൂടിയാലോചന പ്രക്രിയ സംഘടിപ്പിക്കുക.

(4) സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുക.

1. കർമ്മ പദ്ധതി

ഇതുസംബന്ധിച്ച് ചെയർമാൻ തയ്യാറാക്കിയ അജണ്ടയിന്മേൽ നടന്ന ചർച്ചയിൽ ഉയർന്നുവന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചുവടെ.

- പരാമർശിച്ച വിഷയത്തിലെ I മുതൽ VI വരെ ഇനങ്ങൾക്കായി ചുവടെ പറയുന്ന വിവരങ്ങൾ സമിതി സമാഹരിക്കണം.

● മണ്ണ്, ജലം, വായു, ജൈവവൈവിധ്യം, ഗ്രാമ-നഗര ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ, വനവൽക്കരണം, കൃഷി, കാലിവളർത്തൽ, മത്സ്യബന്ധനം, വ്യവസായം, ടൂറിസം, ഖനനം തുടങ്ങിയവയുടെ ആരോഗ്യപരമായ അവസ്ഥയും സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങളും.

● പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങൾ, സമൂഹ സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ, വന്യജീവിസങ്കേതങ്ങൾ, നാഷണൽ പാർക്കുകൾ, ജന്തുലോക സംരക്ഷിത പ്രദേശങ്ങൾ, പ്രോജക്ട് ടൈഗർ റിസർവ്വുകൾ , പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനം, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾ, തീരദേശനിയന്ത്രണ മേഖല, ദേശീയ -സംസ്ഥാന- പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിദ്ധ്യ അതോറിട്ടി/ബോർഡ്/ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി/ പൈതൃകസൈറ്റുകൾ, വംശനാശഭീഷണി നേരിടുന്ന വർഗ്ഗങ്ങൾ സസ്യസംരക്ഷണ കാർഷിക അവകാശ നിയമം, സംയുക്തവനം മാനേജ്മെന്റ് ഗിരിവർഗ്ഗ അവകാശ നിയമം, ദഹാനു താലൂക്ക് പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ അതോറിട്ടിപോലെയുള്ള മാതൃകകൾ, പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം, ആസ്ട്രേലിയൻ സോയിൽ കാർബൺ അക്രഡിറ്റേഷൻ സ്കീം, കോസ്റ്റാറിക്കയിൽ സ്വകാര്യഭൂമിയിലെ വനവൽക്കരണത്തിലൂടെ നീർത്തട സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് കർഷകർക്ക് സർവ്വീസ് ചാർജ് നൽകുന്ന സ്കീം എന്നിവയ്ക്കുള്ള സാധ്യത തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനപരമായ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിക്കുക.

● ദഹാനു അതോറിട്ടിയുടെയും അതുപോലെയുള്ള മറ്റ് പല അതോറിട്ടികളുടെയും പോലെ 1986 ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 3 ലെ സബ് സെക്ഷൻ 3 പ്രകാരം ഒരു പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി അതോറിട്ടി രൂപീകരിക്കുക. ദഹാനു അതോറിട്ടി കോടതി ഇടപെടലിന്റെ ഫലമായി രൂപം കൊണ്ടതാണെങ്കിലും സർക്കാരിന് ഇത്തരമൊരു അതോറിട്ടി രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി ഒരു പ്രത്യേക നിയമനിർമ്മാണം നടത്തുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും.

- വിവിധ വകുപ്പുകൾ തമ്മിലും വിവിധ മേഖലകൾ തമ്മിലുള്ള അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ മെച്ചപ്പെട്ട ഭരണനടപടികളും കോടതി വ്യാഖ്യാനവും ഉറപ്പുവരുത്താനായി വ്യക്തമായ ഒരു അധികാര ശൃംഖല സ്ഥാപിക്കാൻ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണനിയമത്തിൽ ഉചിതമായ ഭേദഗതി വരുത്തുക.
- പ്രവർത്തന പട്ടിക ചുവടെ പറയുന്ന മോഡ്യൂളുകളായി വിഭജിക്കണമെന്ന് സമിതി നിർദ്ദേശിച്ചു.

● ഗവേഷണം

● ഭരണകൂടം, പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ എം.പിമാർ, പ്രദേശവാസികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരുമായി മേഖലാതലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലുമുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ.

● ആശയവിനിമയ പ്ലാൻ

● പശ്ചിമഘട്ട അതോറിട്ടി രൂപീകരണം.

2. ഇൻഫർമേഷൻ സംവിധാനം

ഇതു സംബന്ധിച്ച ചർച്ചയിൽ ഉയർന്നുവന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ

- പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതിയുടെ നിലവിലുള്ള സ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച വിവരണങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണനിയമപ്രകാരം പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കേണ്ട പ്രദേശങ്ങളുടെ അതിർത്തി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സസ്യങ്ങൾ, മൃഗങ്ങൾ, പ്രാണികൾ, പക്ഷികൾ എന്നിവയ്ക്കു പുറമെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ വിലമതിക്കാനാകാത്ത നൂറുകണക്കിന് സൂക്ഷ്മജീവി വൈവിദ്ധ്യത്തിനുകൂടി പ്രാധാന്യം നൽകണം.

ചരിത്രപരവും പുരാവസ്തുപരവും ആയി പ്രധാന്യമുള്ളവകൂടി കണക്കിലെടുക്കണം. ചരിത്രാതീത മാനവതൊഴിൽ സൈറ്റുകൾ, കുടിയേറ്റ റൂട്ടുകൾ, പാറശില്പ സൈറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ ഉദാഹരണം.

- ഇംഗ്ലീഷ് പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിവിവരണക്കണക്ക് ശേഖരണത്തിനാണ് ഇപ്പോൾ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കുന്നത്. പക്ഷേ, 5 പശ്ചിമഘട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ പശ്ചിമഘട്ടത്തെ സംബന്ധിച്ച വിജ്ഞാനശേഖരമുണ്ട്. ഇവയുടെ രത്നചുരുക്കമെങ്കിലും ശേഖരിച്ച് സൂക്ഷിക്കണം.
- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഗിരിവർഗ്ഗക്കാർക്ക് പ്രത്യേക പ്രാധാന്യം കല്പിക്കണം. കാരണം അവിടത്തെ വനവിഭവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അവർക്ക് വലിയ പാരമ്പര്യവിജ്ഞാനമുണ്ട്.
- പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖലകളെ സംബന്ധിച്ച പ്രണാബ്സെൻ, ഡോ. ടി.എസ്. വിജയരാഘവൻ കമ്മിറ്റികളുടെ റിപ്പോർട്ടുകളും, നാഷണൽ പാർക്കുകൾക്കും, വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾക്കും ചുറ്റുമുള്ള പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖലകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന സുപ്രീംകോടതി തീരുമാനങ്ങളും ദേശീയ വന്യജീവി ബോർഡിന്റെ ശുപാർശകളും പരിസ്ഥിതി വനം മന്ത്രാലയം ലഭ്യമാക്കണം.
- ഇന്ത്യ ബയോ-റിസോഴ്സസ് ഇൻഫർമേഷൻ നെറ്റ്വർക്ക് വികസിപ്പിച്ചെടുത്തതിൽ പങ്കുവഹിച്ച ഡോ.ഗണേശയ്യ, പശ്ചിമഘട്ട ജൈവവൈവിദ്ധ്യ ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റത്തിന്റെ രൂപകല്പനയിൽ പങ്കാളികളായ ഡോ. സുകുമാർ എന്നിവർ ആധുനിക വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ (ഐ.സി.ടി, വെബ്.2.0 ടെക്നോളജീസ് തുടങ്ങിയവ) ഉപയോഗിച്ച് പ്രസക്തമായ ഒരു ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിന് സമിതിയെ സഹായിക്കണമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. സി.ഇ.എസ്.ലെ സിസ്റ്റം മാനേജർ ശ്രീ. ജനാർദ്ദനൻ പിള്ളയുടെ സഹായവും തേടി.
- പശ്ചിമഘട്ട ഡാറ്റാ ബേസ് സൈറ്റ് നിർമ്മിക്കുന്നതിന് ഒരു പ്രാരംഭ ബജറ്റ് നിർദ്ദേശം സമർപ്പിക്കാൻ ഡോ. ഗണേശയ്യയെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. ഈ വെബ്സൈറ്റ് തുടക്കത്തിൽ പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി വിദഗ്ധസമിതിക്കുവേണ്ടി ആണെങ്കിലും അവസാനം ഇത് പശ്ചിമഘട്ട ഡാറ്റാ ബേസ് മാനേജ്മെന്റിനുള്ള സൈറ്റായി വിപുലീകരിക്കും.
- ചുവടെ പറയുന്ന അച്ചടിച്ച കോപ്പികളുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ ഫ്ളോപ്പി തയ്യാറാക്കി അവ നിർദ്ദിഷ്ട ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റത്തിലും വെബ്സൈറ്റിലും ഉൾപ്പെടുത്തണം.
  - ദക്ഷിണ കന്നട ജില്ലയുടെ വാഹകശേഷി അപഗ്രഥനത്തിനുള്ള ചട്ടക്കൂട്- ഡോ. ടി.കെ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ.
  - പ്രൊഫ. മാധവ് ഗാഡ്ഗിൽ തയ്യാറാക്കിയ നീലഗിരി ജന്തുലോകറിസർവ്വിന്റെ 10 വർഷഅപഗ്രഥനവും പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രാഥമിക രേഖകളും.
  - പ്രസക്തമായ ആഘാത അപഗ്രഥന രേഖകൾ പ്രത്യേകിച്ച് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സംരക്ഷിത മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുവ പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം ലഭ്യമാക്കണം.
  - പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സൂക്ഷ്മ സംവേദനക്ഷമതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്ന പ്രാധാന്യം സംബന്ധിച്ച പ്രത്യേക റിപ്പോർട്ടുകൾ സമിതി കണ്ടെത്തണം.
  - ഭൂപ്രദേശതല വിവരങ്ങൾക്ക് ഡോ. പി.എസ് റോയിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തി.
  - നിയമപരവും നയപരവുമായ വിവരങ്ങൾ ശ്രീ. ബി.ജെ. കൃഷ്ണൻ ലഭ്യമാക്കും.
  - സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളിൽ നിന്നുള്ള വിവരങ്ങൾ, സി.ഡി.എഫ്. സിയുടെ മില്ലേനിയം ജൈവവൈവിധ്യ റിപ്പോർട്ട്, വിശുദ്ധകാവുകളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സമാഹരിക്കാൻ ശ്രീമതി വിദ്യ എസ്. നായക്കിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തി.
  - ഡോ. നന്ദകുമാർ മുകുന്ത് കാമത്ത് ഗോവയെ സംബന്ധിച്ച വിവിരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.
  - പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സൂക്ഷ്മ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് നിലവിലുള്ള വിവരസമാഹരണവും ശാസ്ത്രീയ ജൈവ സംരക്ഷണവും സുസ്ഥിര വിനിയോഗവും സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളും ഡോ. നന്ദകുമാർ മുകുന്ത് കാമത്ത് സമർപ്പിക്കും.
- പരിസ്ഥിതി -വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ആർക്കൈവ്സിൽ പ്രസക്തമായ ധാരാളം വിവരങ്ങൾ

ലഭ്യമാണെന്ന് ചെയർമാൻ വ്യക്തമാക്കി. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതി ആഘാത അപഗ്രഥനങ്ങൾ, വിവിധ കമ്മിറ്റികളുടെ ചർച്ചാസംഗ്രഹങ്ങൾ, പുനരവലോകനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഇവയിലുൾപ്പെടും. പക്ഷെ ഇവ യഥാവിധി ഫയൽ ചെയ്യാനോ ആവശ്യാനുസരണം പുറത്തെടുക്കാനോ ഉള്ള സംവിധാനം അവിടെയില്ല.ഇവ തരം തിരിച്ച് സ്കാൻ ചെയ്ത് ഒപ്ടിക്കൽ കാരക്ടർ റെക്കഗ്നിഷൻ പ്രക്രിയയിലൂടെ സോഫ്ട് കോപ്പിയിലാക്കാൻ മന്ത്രാലയത്തോട് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്തു.

- പ്രസക്തമായ സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ ഡാറ്റ, ഭൂവിനിയോഗ ഡാറ്റ, പ്രകൃതി വിഭവ ഡാറ്റ, നയ-നിയമ-സംരക്ഷണ ഡാറ്റ, വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്ന ഇനങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഡാറ്റ ഇവയുടെ ഭൂപടം, മനുഷ്യവിഭവ ഡാറ്റ, ടൂറിസം, ഭരണസംവിധാനം, വിജ്ഞാപനങ്ങൾ പദാവലി എന്നിങ്ങനെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലായി ഡാറ്റ സമാഹരിക്കാമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്തു.

- പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചുവടെ പറയുന്ന പ്രധാന വ്യക്തികളെ ഈ പഠനത്തിൽ പങ്കാളികളാക്കാൻ സമിതി നിർദ്ദേശിച്ചു. ശ്രീ.ജയന്ത് കുൽക്കർണി (പൂനെ), പ്രൊഫ. ശരത് ലെലെ, ഡോ. എൻ.ആർ. ഷെട്ടി, പ്രൊഫ. വിനോദ് വ്യാസുലു, ഡോ. ജനാർദ്ദനൻപിള്ള, ഡോ. രാജേഷ് ഗോപാൽ, ശ്രീ. കെ.ജി. തമ്പി, ഡോ. ദിലീപ് കുമാർ, ജസ്റ്റിസ് ധർമ്മാധികാരി (ദഹനു അതോറിട്ടി), ആന്ത്രപ്പോളജിക്കൽ സൊസൈറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ (ഗിരിവർഗ്ഗക്കാരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾക്ക്)

- ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ജില്ലാ ഭരണകൂടങ്ങൾക്കും വനം വകുപ്പിനും സർക്കുലേറ്റ് ചെയ്യാനായി വിവരശേഖരണത്തിനുള്ള ഒരു ചോദ്യാവലി ഡോ. സുകുമാർ തയ്യാറാക്കും. പശ്ചിമഘട്ട ജില്ലകളിലെ പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് കഴിവതും അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ/ഔദ്യോഗിക ഭാഷയിലുള്ള ഒരു പൊതു സർക്കുലർ ചെയർമാൻ അയക്കും. സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ താഴെ തട്ടിലുള്ള പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്താൻ ഇതുപകരിക്കും. പഞ്ചായത്ത് തല ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് സമിതികൾ കർണ്ണാടകയിലെയും കേരളത്തിലെയും ചില പഞ്ചായത്തുകളിൽ മാത്രമേ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി.

- വിവരസംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിന് ചുവടെ പറയുന്ന മുഖ്യഘടകങ്ങൾ ചെയർമാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു.

  - ഡോ. കെ.എൻ. ഗണേശയ്യ, ഡോ. സുകുമാർ-ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം, വെബ് ബേസ്ഡ് ഡാറ്റാ ബേസ്

  - ഡോ. നന്ദകുമാർ മുകുന്ദ് കാമത്ത്-പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖലകളെ സംബന്ധിച്ച പ്രണോബ് സെൻ, ഡോ. - ടി.എസ്. വിജയരാഘവൻ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇതു സംബന്ധിച്ച വ്യത്യസ്ത മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകും.

  - ഡോ. കെ.എൻ. ഗണേശയ്യ, ഡോ. ആർ. സുകുമാർ എന്നിവർ ഡോ. പി.എസ്. റോയിയുമായി ചേർന്ന് പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ അതിരുകളുടെ ഭൂപടം തയ്യാറാക്കും.

  - ഡോ. ബി.ജെ. കൃഷ്ണൻ, ഡോ. ലിജിയ നൊറോണ സൈറ്റ് സന്ദർശിച്ച പ്ലാനുകൾ, സംരക്ഷണപ്രക്രിയയുടെ മുഖ്യപ്രശ്നങ്ങളിലേക്ക് എത്താനുള്ള പൊതുജന ആശയവിനിമയം

  - ഡോ. റെനി ബോർജസ്, ഡോ.സുകുമാർ. ചോദ്യാവലി രൂപകല്പന ചെയ്യുക.

  - പ്രൊഫ. എസ്.പി.ഗൗതം - മലിനീകരണവും വ്യവസായവുമായും ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വിവരങ്ങളും.

3. വിപുലമായ ആശയവിനിമയ പ്രക്രിയ

ഇതു സംബന്ധിച്ച് ചെയർമാൻ തയ്യാറാക്കിയ അജണ്ടാസമിതി ചർച്ച ചെയ്ത് ചുവടെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകി.

- ഈ ആശയ വിനിമയ പ്രക്രിയയിൽ താഴെ തട്ടിലെ ജനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ച പ്രാദേശിക ഭാഷയിലായിരിക്കണം. സർക്കാർ പ്രതിനിധികൾ ഉൾപ്പെടെ സമൂഹത്തിന്റെ പരിച്ഛേദത്തെ പങ്കെടു

കൾ വലിക്കേണ്ടി വന്നപ്പോൾ അവിടന്ന് മുറിക്കുന്ന ഓരോ വൃക്ഷത്തിനും പകരം 10 വൃക്ഷങ്ങൾ വീതം വച്ചുപിടിപ്പിക്കണമെന്ന വിപുലമായ ഒരു നഷ്ടപരിഹാര വനവൽക്കരണപരിപാടി നടപ്പാക്കാൻ അതോറിട്ടിക്ക് കഴിഞ്ഞു. പ്രാദേശിക വൃക്ഷഇനങ്ങൾക്കായിരുന്നു മുൻതൂക്കം. ഇതിനാവശ്യമായ തുക വനം വകുപ്പിൽ കെട്ടിവയ്ക്കുന്നതു വരെ പദ്ധതിക്ക് അനുമതി നൽകിയില്ല.

ആസ്ട്രേലിയൻ സോയിൽ കാർബൺ അക്രഡിറ്റേഷൻ സ്കീം

(കൃസ്റ്റൈൻ ജോൺസ് പി.എച്ച്.ഡി.)

യഥാവിധി പരിരക്ഷിക്കുന്ന കൃഷി ഭൂമിക്ക് അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്ന് വൻതോതിൽ കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈഡ് വലിച്ചെടുത്ത് സൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയും. ഇത് ജലാംശം പിടിച്ചു നിർത്താനുള്ള മണ്ണിന്റെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും മണ്ണിലെ പോഷകങ്ങളെയും കാർഷിക ഉല്പാദന ക്ഷമതയേയും ഗണ്യമായി ഉയർത്തുകയും ചെയ്യും. ആസ്ട്രേലിയൻ സ്കീമിൽ വിസ്തൃതമായ ഒരു കൃഷിയിടത്തിലോ പുൽമേടിലോ ഇപ്രകാരം സമാഹരിക്കപ്പെടുന്ന കാർബൺ അളന്ന് തിട്ടപ്പെടുത്താൻ കഴിയും.

ഇപ്രകാകരം മണ്ണിൽ കാർബൺ ശേഖരം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പ്രോത്സാഹന സഹായം നൽകും.

മണ്ണിൽ കാർബണിന്റെ അളവ് കൂട്ടുന്നതിനനുസരിച്ച് ഭൂപ്രദേശത്തിന്റെ ആരോഗ്യവും ഉല്പാദന ക്ഷമതയും വർദ്ധിക്കും.

നീർത്തട സേവനങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം

പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങൾക്ക് ഒരു വിപണി സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഭാഗമാണ് പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിഫലം.

ലഭിക്കുന്ന സേവനത്തിന് മൂല്യം കല്പിക്കുന്നവരും സേവനം നൽകാൻ തയ്യാറുള്ളവരേയും തമ്മിൽ ഇത് ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്തരമൊരു സംവിധാനം ആദ്യം തുടങ്ങിയത് ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയിലാണ്. തുടർന്ന് ഏഷ്യൻ, ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളും ഈ പരീക്ഷണത്തിലേർപ്പെട്ടു.

ജലസ്രോതസ്സിന് മുകളിലോട്ടും താഴോട്ടുമുള്ള ജലവിനിയോഗവും മാനേജ്മെന്റും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിച്ച് ഇരുവിഭാഗങ്ങൾക്കും പരിസ്ഥിതിക്കും നേട്ടമുണ്ടാക്കുന്നതാണ് നീർത്തടസേവനങ്ങൾക്ക് പ്രതിഫലം നൽകുന്ന രീതി. പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങളുടെ ഒരു ദാതാവും ഒരു ആവശ്യക്കാരനും തമ്മിൽ സ്വമേധയാ ഏർപ്പെടുന്ന ഒരു കരാറാണിത്. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി സേവനദാതാക്കളുടെ എണ്ണം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തിനുള്ള ഒരുപകരണമായല്ല ഇത് വിഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ളതെങ്കിലും ആ ഉപയോഗവും ഇതുകൊണ്ട് നേടാവുന്നതാണ്.

ഇതിൽ പങ്കെടുക്കാനാവശ്യമായ മുന്നൊരുക്കങ്ങളെപ്പറ്റി നിർദ്ധനരായ ഗ്രാമീണ ജനങ്ങൾ അജ്ഞരാണ്. ഇവർക്ക് വേണ്ടത്ര ഭൂമിപോലും സ്വന്തമായുണ്ടാവില്ല. തന്മൂലം പ്രതിഫലം ഏറിയ പങ്കും സമൂഹത്തിലെ സമ്പന്നർ തട്ടിയെടുക്കാൻ ഇടയുണ്ട്. എന്നാലിവർക്ക് ഉദ്ദേശിച്ച സേവനം ലഭ്യമാക്കാനാവശ്യമായ മനുഷ്യമൂലധനമോ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളോ ഉണ്ടാവില്ല. സാമ്പത്തിക തത്വങ്ങളിൽ കടിച്ചുതൂങ്ങാതെ ഗ്രാമീണമേഖലയ്ക്ക് ഊന്നൽ നൽകി പാവപ്പെട്ടവർക്ക് വിപണി പിന്തുണയും സബ്സിഡികളും നൽകി ഒരു ഗ്രാമീണ നിർദ്ധന അനുകൂല്യ പദ്ധതിയായി വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയാണ് അഭികാമ്യം.

പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ

പരിസ്ഥിതി സേവന പ്രതിഫലത്തിൽ 'വിപണി സൃഷ്ടിക്കൽ ' ഒരു വിപണി അധിഷ്ഠിത പ്രോത്സാഹനമാണ്. പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങളിന്മേൽ സാമ്പത്തിക മൂല്യം ചുമത്തി സേവനം വാങ്ങുന്നവരെയും വില്ക്കുന്നവരെയും ഒന്നിപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണത്. ഇത്തരം ഒരു വിപണി സൃഷ്ടി ലക്ഷ്യമിട്ടാൽ പരിസ്ഥിതി സേവന പ്രതിഫലപദ്ധതി ഒരു നിർദ്ധന ഗ്രാമീണ അനുകൂല സ്കീം ആകണമെന്നില്ല. അതുപോലെ തന്നെ ഇത് നിർദ്ധന ഗ്രാമീണ അനുകൂലമാക്കിയാൽ സാമ്പത്തിക വശങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിക്കൽ ആവുകയും ചെയ്യും.

നീർത്തടാധിഷ്ഠിത പരിസ്ഥിതി സേവനപ്രതിഫല പദ്ധതി നിർദ്ധന അനുകൂല പദ്ധതിയല്ല അവയുടെ ലക്ഷ്യവും അതല്ല. നീർത്തട പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുരക്ഷിതമാക്കുകയാണ് അവയുടെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. അതൊരു ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതിയാക്കണമെങ്കിൽ അത് ആരീതിയിൽ വഴിതിരിച്ചു വിടേണ്ടിവരും. പരിസ്ഥിതി സേവനങ്ങൾക്ക് വിലകല്പിക്കുന്നവരേയും അവ ലഭ്യമാക്കാൻ സാധിക്കുന്നവരേയും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിച്ച് ഒരു വിപണി സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ഇവിടെ ആവശ്യം. വികസ്വര

രാജ്യങ്ങളിലെ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഈ ലക്ഷ്യം നേടാനുപകരിക്കുന്ന നല്ല വാഹനമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ നിർദ്ധന ഗ്രാമീണർക്കാകില്ല.

ഇനി സേവനദാതാക്കളും സർക്കാരു തമ്മിൽ ഒരു ധാരണയിലെത്തിയാൽ നിർദ്ധന ഗ്രാമീണരെ സഹായിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം. പക്ഷെ അതിനുള്ള ശരിയായ പേര് പരിസ്ഥിതി സേവന പ്രതിഫല പദ്ധതി എന്നതായിരിക്കില്ല.

ജീവജാല സമൂഹങ്ങൾ

പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതി പ്രദേശങ്ങളെ വേർതിരിക്കാനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളിന്മേലുള്ള ചർച്ചാവലോകനത്തിൽ സമിതി ചെയർമാൻ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയത് പ്രണാബ് സെൻ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും മാതേരൻ, മഹാബലേശ്വർ-പഞ്ചഗണി, ദഹാനു എന്നിവിടങ്ങളിലെ പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകഴിഞ്ഞവയിലെ ഇതുവരെയുള്ള അനുഭവങ്ങളുമാണ് ഇക്കാര്യത്തിൽ സമിതി പരിഗണിക്കുന്നതെന്നാണ്. സെൻ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടിലെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് പല പ്രായോഗിക പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ഉദാഹരണത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്തുമാത്രം കണ്ടുവരുന്ന ജീവജാലങ്ങളുള്ള പ്രദേശത്തെ മൊത്തത്തിൽ സംരക്ഷിക്കണമെന്നതാണ് ഒരു നിർദ്ദേശം. പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഇത്തരം 1000 ത്തിലേറ്റം ഇനം പുഷ്പച്ചെടികളും, മത്സ്യങ്ങളും, തവളകളും, പക്ഷികളും സസ്തനികളുമുണ്ട്. വേണ്ടത്ര പഠനം നടത്തിയിട്ടില്ലാത്തയിടങ്ങളിൽ അറിയപ്പെടാത്ത ആയിരക്കണക്കിന് സസ്യജീവജാലവർഗ്ഗങ്ങൾ വേറെയുണ്ടാവാം. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഭൂമിശാസ്ത്ര പ്രതലം മുഴുവൻ ഇവ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെയും വാഹനങ്ങളുടെയും മറ്റും ശല്യമുള്ള റോഡുകളുടെ വശങ്ങളും ഇതിലുൾപ്പെടുന്നു. ആകയാൽ സെൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ഇക്കാര്യത്തിലെ ശുപാർശ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്.

ഇന്ത്യയിലെ വിജ്ഞാപിത പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളുടെ ഒരു സംഗ്രഹം 2009 ൽ "കല്പവൃക്ഷിൽ" പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ വിവരിക്കുന്നവയിൽ ദഹാനു, മാതേരൻ, മഹാബലേശ്വർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങൾ പശ്ചിമഘട്ട സമിതിക്ക് താല്പര്യമുള്ളവയാണ്. ഇവിടങ്ങളിലെ പരിസ്ഥിതി ദുർബല മേഖലകളെ നിശ്ചയിക്കുന്നതിൽ അവയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് താല്പര്യമുള്ള പ്രത്യേക ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിശിഷ്യാ ബോംബെ പരിസ്ഥിതി ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹകരണം നേടിയിരുന്നു. ഇതിന് വിരുദ്ധമായി പശ്ചിമഘട്ട സമിതിക്ക് പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ മുഴുവൻ പ്രദേശങ്ങളിലേയും സ്ഥിതി വിലയിരുത്തി വ്യത്യസ്ത തലത്തിലുള്ള മുൻഗണനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ ചുമതല നിർവ്വഹിക്കണമായിരുന്നു. ഇതുവരെയുള്ള കേസുകളിൽ തീരുമാനം മുകളിൽ നിന്നായിരുന്നു. അല്ലാതെ താഴെതട്ടിൽ നിന്നായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നിശ്ചയമായും പശ്ചിമഘട്ട സമിതി അതിന്റെ ശുപാർശകൾ മുകളിൽ നിന്ന് അടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കില്ല. മറിച്ച് താഴെ തട്ടിൽ നിന്ന് തുടരുന്ന പൊതുവായ കൂടിയാലോചനകളിലെ വിപുലമായ ഒരടിത്തറയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു പ്രക്രിയയെ മാത്രമാണ് സമിതി ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൂ.

ഇക്കാര്യത്തിൽ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും നല്ല മാതൃകകൾ പരിശോധിച്ച് പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയ്ക്ക് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ തെരഞ്ഞെടുക്കണമെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിപരമായ സൂക്ഷ്മ സംവേദനക്ഷമതയുടെ അളവ് വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രോജക്ട് ഡോ.രഞ്ജിത് ഡാനിയേൽസ്, ഡോ. പ്രമോദ്,ഡോ. ഗണേശയ്യ എന്നിവർ ചേർന്ന് തയ്യാറാക്കി സാമ്പത്തിക സഹായത്തിനായി സമർപ്പിക്കണമെന്ന് സമിതി നിർദ്ദേശിച്ചു. പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് ഈ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ട് സമിതി ഉപയോഗപ്പെടുത്തും. സമിതിയിലെ കോ-ഓപ്റ്റ് ചെയ്ത വിദഗ്ധരായ ഡോ. പ്രീതി റോയ്, ഡോ.ലത എന്നിവരെ അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്താനായി ചെയർമാൻ ക്ഷണിച്ചു.

അതോറിട്ടിയുടെ തുടക്കം തന്നെ ചില വൻകിട പദ്ധതികൾക്കെതിരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടായിരുന്നു. ദഹാനുവിന്റെ തീരപ്രദേശം. തീരദേശ നിയന്ത്രണമേഖല (CRZ) വിജ്ഞാപനത്തിലുൾപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ ഇവിടം പരിസ്ഥിതി ദുർബലമായി പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു. ആകയാൽ വ്യാവസായിക വികസനത്തിനും നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.

ദഹാനുവിൽ കോടാനുകോടി ഡോളറിന്റെ ഒരു വൻകിട വ്യാവസായിക തുറമുഖം സ്ഥാപിക്കാൻ നിർദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പ്രശ്നം അതോറിട്ടി ഏറ്റെടുത്ത് നിരവധി തെളിവെടുപ്പുകൾ

നടത്തി. ഈ രംഗത്തെ ആഗോളഭീമന്മാരായ P & O വരെ അതോറിട്ടിയുടെ മുമ്പിൽ ഹാജരായി റിപ്പോർട്ടുകൾ നൽകി. തുറമുഖം വന്നാലുള്ള ദോഷങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രാദേശിക സമൂഹവും പരിസ്ഥിതി ഗ്രൂപ്പുമൊക്കെ അവരവരുടെ വാദങ്ങളും, സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകളുമൊക്കെ നിരത്തി. നിരവധി നിയമവാദഗതികളും, ശാസ്ത്രീയ പഠന റിപ്പോർട്ടുകളും, ബന്ധപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങളുടെ എതിർപ്പും പരിശോധിച്ച അതോറിട്ടി ദഹാനുവിൽ തുറമുഖത്തിന് അനുമതി നിഷേധിച്ചു.

തെർമൽ പവർ പ്ലാന്റിന്റെ കാര്യമായിരുന്നു അതോറിട്ടിക്ക് ഇടപെടേണ്ടിവന്ന മറ്റൊരു പ്രധാന കാര്യം. 1999 മെയ് മാസത്തിൽ അതോറിട്ടി പാസ്സാക്കിയ ഒരുത്തരവു പ്രകാരം തെർമൽ പവർപ്ലാന്റ് എല്ലാ ക്ലിയറൻസ് വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കണമെന്നും പുറത്തുവിടുന്ന സൾഫറിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കാൻ വേണ്ടി ഫ്ളൂഗ്യാസ് ഡീസൾഫറൈസേഷൻ (FGD) പ്ലാന്റ് ആയിരിക്കണം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതെന്നും നിർദ്ദേശിച്ചു. ഈ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്ന റിലയൻസ് 300 കോടി രൂപയുടെ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി വയ്ക്കണമെന്ന മറ്റൊരു ഉത്തരവും 2005 ൽ അതോറിട്ടി പാസാക്കി.

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന്റെയും പരിരക്ഷണത്തിന്റെയും കാര്യത്തിൽ ദഹാനുതാലൂക്ക് ഒരു മാതൃകാ താലൂക്കായി നിലനിർത്താൻ അതോറിട്ടി വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്ക് വഹിച്ചു വരുന്നു.

പശ്ചിമഘട്ട പ്രദേശത്തിന്റെ പരിസര വിലോലതയും പാരിസ്ഥിതിക പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ ഭൗമപ്രകൃതിയുടെ അന്തർസംസ്ഥാന സങ്കീർണതയും പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി വനം മന്ത്രാലയം പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി വിദഗ്ധസമിതിക്ക് രൂപം നൽകി.

സമിതിയുടെ പരിഗണനാ വിഷയങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നു.

i പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ഇപ്പോഴത്തെ പരിസ്ഥിതി നിലവാരം വിലയിരുത്തുക.

ii പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയ്ക്കുള്ളിലെ പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളുടെ അതിരുകൾ നിശ്ചയിക്കുകയും പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമ (1986) പ്രകാരം പരിസ്ഥിതി ദുർബലമേഖലയായി വിജ്ഞാപനം ചെയ്യേണ്ടതുമായ ശുപാർശ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക. നിലവിലുള്ള പ്രണാബ് സെൻ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്, ഡോ. ടി.എസ്. വിജയരാഘവൻ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്, ബഹു. സുപ്രീം കോടതിയുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ, ദേശീയ വന്യജീവി ബോർഡിന്റെ ശുപാർശകൾ പരിശോധിക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുമായി കൂടിയാലോചിക്കുകയും ചെയ്തശേഷമായിരിക്കണം ശുപാർശ സമർപ്പിക്കൽ.

iii പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയുടെ പരിരക്ഷണം, സംരക്ഷണം, പുനരുജ്ജീവനം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ശുപാർശകൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുൻപ് ജനങ്ങളും ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനസർക്കാരുകളുമായി വിശദമായ കൂടിയാലോചന നടത്തിയിരിക്കണം.

iv പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പ്രത്യേക നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമ (1986) പ്രകാരം പരിസ്ഥിതി ദുർബലമേഖലയായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന വിജ്ഞാപനം ഫലപ്രദമായി പ്രാവർത്തികമാക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുക.

v മേഖലയുടെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാനും ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ പിൻബലത്തോടെ അവയുടെ സുസ്ഥിരവികസനം ഉറപ്പുവരുത്താനും ചുമതലപ്പെട്ട പ്രൊഫഷണൽ, പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമ(1986)ത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾപ്രകാരം രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ശുപാർശ ചെയ്യുക.

vi പരിസ്ഥിതി-വനം മന്ത്രാലയം റഫർ ചെയ്യുന്നതുൾപ്പെടെ പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതിപ്രശ്നങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രസക്തമായ ഏതു പ്രശ്നവും സമിതിക്ക് കൈകാര്യം ചെയ്യാം.

जहाँ है हरियाली ।
वहाँ है खुशहाली ॥

Ministry of Environment and Forests
Government of India

കേരള ശാസ്ത്രസാഹിത്യ പരിഷത്ത്
₹ : 700